လုၵ်ႉ တီႈ ၵၢၼ် ပပ်ႉ “ၽၼ် ႁူမ်ႈ သိင်” သေ ၶပ်ႉ ၶိုင် ပိုၼ် ၵႂၢၵ်ႇ,

လိၵ်ႈၵိ်ပ်းႁွမ်တွမ် တၢႆႈၵႂၢၵ်းၵေႃ ၶလႈ ႁူဝ်လွၵ် ၵူမ်ၵိဝ်ၵၼ်

သွမ်သွမ်ႉ တၢင်ႇၶိူင်း
ႁူဝ်လွၵ် ႁူၼ်းၸမ်ႉ

သႅင်ၾိူင်း
(လၢႆႈသိဝ်ႈ)

DESIGNED BY:KKCSD.LSO|2014

လိၵ်ႈၵဵပ်းႁွမ်တွမ် တႃႇၵႂၵ်းၵေႃႉ ၼလႈ ႁူဝ်လွႆ ႁူမ်ၵဵဝ်ၵၼ်

သွမ်သွမ်ႈ တၢင်ႇႁွင်း
ႁူဝ်လွႆ ႁူမ်းဢုမ်ႉ

သႅင်ၾိူင်း
(လႃႈသိဝ်ႈ)

ၵၢၼ်ပပ်ႉ "ၽၼ်ႁူမ်ႈသဵင်"

Dream Chorus Books

Phone : 011 222846, 09 5380182

Email : book@dreamchorus.biz

Blog : www.shanyoma.info/dcbooks

မၢႆတမ်းပပ်ႉ

■ ■ ■

ပိုၼ်ဢွၵ်ႇ, - ပွၵ်ႈၵမ်း (ၼိုင်ႈ)၊ November, 2014

■

ႁၢင်ႈၶႄႈသိူဝ်ႈ - Kham Ku Center (Lashio)

■

ၼပ်ႉလိၵ်ႈ - ၸၢႆးၸၢမ်ႇပေႉ၊ လူးတိုဝ်

■

ထတ်းလိၵ်ႈ - လၢဝ်သႅင်ယိင်း (လႃႈသဵဝ်ႈ)၊ ၼၢင်းၸၢမ်ၶူၼ်း

■

တင်းၼမ် - 2000 ပပ်ႉ

■

ၼပ်ႉၼိုင် - ၵၢၼ်ပပ်ႉ "ႁၢၼ်ႁူမ်ႈသႅင်"

■

ၵိတ်ႇတီႈ - မွၵ်ႇႁူႇသွႆႈလႅင် (တႃႈႁုင်ႈ)

သႅင်မိူင်း (လႃႈသဵဝ်ႈ)
သွမ်သွမ်ႈတၢင့်ၵိူင်း ႁူဝ်လွႆႉႁူၼ်းၶုမ်,
တႃႈႁုင်ႈ၊ ၵၢၼ်ပပ်ႉ ႁၢၼ်ႁူမ်ႈသႅင်၊ November, 2014

■ 130 ၼႄႈ၊ 13.3 cm x 20.9 cm

■ သွမ်သွမ်ႈတၢင့်ၵိူင်းႁူဝ်လွႆႉႁူၼ်းၶုမ်,

လမ်းၼႄး

- ၵႂၢမ်းၶႅၵ်ႈတွၼ်ႈထိုင် ၶူၼ်းၶုမ်, - - - *[Page: i]*
- ၽေႃႈသင်, ၵၢၼ်ၵမ်,ၸွႆႈၽေႃႈသင်, - - - *[Page: iii]*
- ၵႂၢမ်းၼွပ်ႈၸွႆႈ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ - - - *[Page: v]*
- မႂ်ႇတမ်း ၽူႈပိၼ်ၵႂၵ်, - - - *[Page: vii]*

■ ■ ■

1) လုၵ်ႈ … ၵၢၼ်ငမႈ ၼွႆႈႁူႈပဵၼ် - - - *[Page: 1]*
2) မိူင်းၶူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၵူိလ်း - - - *[Page: 6]*
3) ငမႈ - - - *[Page: 11]*
4) ၵူလ်းၶေႃ - - - *[Page: 13]*
5) ၽႆၵမ်,ၵျွတ်းလႆႈႁူႈမၼ်းၵိုတ်း - - - *[Page: 15]*
6) ယုမ်ႇႁူႈပႃးၸွႆ ၽွင်းၵျွတ်းၵၢၼ် - - - *[Page: 17]*
7) ၶမ်ႇၸွႆလုမ်း - - - *[Page: 20]*
8) ၼုၼ်ၶျေႃၶမ်း ငလႈ မေးသီ,ၶၢင်း - - - *[Page: 22]*
9) ထိုင် … ၶျေႃႁဝ်းႁၵ်ႉ - - - *[Page: 26]*
10) ၵၢႆႈၵႂၼ်, ငလႈ မၵျွၼ်,ၵၢဵၼ် - - - *[Page: 28]*
11) ၶိုင်ႈဝႆႈဝၼ်း ၶွႆးသူၼ်မွၵ်, - - - *[Page: 31]*
12) လူဝ်ႈပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃးၶွႆ - - - *[Page: 37]*
13) တၢ,လိုဝ်ႈႁူဝ်ႉမွႆႈၸွႆ - - - *[Page: 37]*
14) ထူင်ငိုၼ်း - - - *[Page: 39]*
15) ပီႈၵွၵ်,ၶွင်ႉ - - - *[Page: 42]*

16) ၽင်ႇၵေႃႈၵၢမ်ႇ,ထွႆႈပၼ်မၼ်းလႆႈ - - - [Page: 44]
17) ၵမ်းၵၢၼ်ၵၢၼ် - - - [Page: 48]
18) တူၼ်ႈမႆႉယိုၼ်ႈမိူင်, - - - [Page: 50]
19) ၵိူင်းလုၵ်ႈ - - - [Page: 54]
20) ႁူဝ်လွမ်ႈသီႇ,ၵေႃႉ - - - [Page: 56]
21) သီႇၽွမ်ႉႁူမ်ႈ - - - [Page: 59]
22) လွင်ႈမီးလွင်ႈၽၢၼ် - - - [Page: 64]
23) ၸၢမ်းပၼ်ၵိူင်းလုၵ်ႈ - - - [Page: 66]
24) ပေႃႈႁဝ်း - - - [Page: 69]
25) မၼ်ထဝ်ႈသွင်ပူး - - - [Page: 71]
26) တူၼ်ႈယႃႇတၢင်းတုၵ်ႉၶ - - - [Page: 73]
27) ၸၢမ်းၶိုင်ႈၶေႃႈ - - - [Page: 76]
28) ႁူၼ်း - - - [Page: 78]
29) ၽၵ်းတူႁူးလိင်း - - - [Page: 82]
30) ႁူၼ်းပိတ်ႉလိၼ် - - - [Page: 85]
31) ယွၼ်းသိုဝ်ႉၶၢဝ်းယၢမ်း - - - [Page: 88]
32) ၵပုမ်ႇ,ၶူၵွၼ်ႇ,ပၼ်တွၼ်းသွၼ် - - - [Page: 91]
33) လႆးသၢင်ႈသဝ်းၶင်ႇ,ႁိမ်းႁွမ်း - - - [Page: 94]
34) ၸၢမ်းသွမ်တၢင်ႉၵိူင်း ႗႘ ၶေႃႈ - - - [Page: 96]
35) ပိၼ်ႁိုဝ်ပိၼ် - - - [Page: 99]
36) ၽိုင်ႈပိုင်လူဝ်ႈပၢၼ် - - - [Page: 101]
37) ၸၢမ်း ပီးလိၵ်ႈတ့် လၢတ်ႈ ႑႑ ၶေႃႈ - - - [Page: 104]
38) မူဝ်းယၢၼ်း လၢတ်ႈဝႃႈ - - - [Page: 106]
39) ႁူၼ်းသီႇ,ၵေႃႉ - - - [Page: 108]

ၵႂၢမ်းၼႄၢၵ်ႉတွၼ်ႈထိုင် ရူၼ်းၶုမ်ႉ

ဢၶၼ်ပိုၼ်ႈၵွ့်ဝႃး ရူၼ်းၶုမ်ႉၶႆ့ ပိၼ်ၽူးၼူင်းလေးၵမ့်ႉ (ၽဝမ့်ႉ)ၶႅလှ်၊ ပိၼ်ၽူးၵွၼ်ရူဝ်မိုဝ်းၶေႈၶႅလှ်၊ ပိၼ်ၽူးၵေႉသၢင်ႈၶႅလှ်၊ ပိၼ်ၽူးထူဝ်းၶေႈ ၵွၼ်ပႆၵူႉပႈၶေႈၶႅလှ် ပေးလွတ်ႉထေးယဝ့်။ လုၵ်ႈတေ့ လိုဝ်ႈတေ့တေ့ယူႉယဝ့်။ ၵေႉဢၶၼ်မီးၵိၼ်းပွင်ပိၼ်လႆႈ၊ ၵေႉဢၶၼ်လၢတ်းလႆႈ မႆးလႆႈ၊ ၵေႉဢၶၼ်ရူႉထူၼ်ႈ တူဝ်ႈတၼ်းလႆႈ၊ ၵေႉဢၶၼ်မီးလုၵ်ႉ ၼုၵ်ႈၵုၵ်ႈမုၵ်ႉသုၵ်ရူၼ်ႈယုၵ်ႉ ၼိုၼ်ႈယုၵ်ႉၵေႈ ပိၼ်ရူၼ်း ၶုမ်ႉႁွလ်း။ ၽူးလုၵ်ၵေႈ ဢမ်ႉလွတ်ႈလိဝ်းလႆႈတၢၼ်ႉၼဝ်၊ ဢမ်ႉၽေႈဝၢင်းပွႆႉ ၵၢၼ် သုၼ်ႉတူဝ်လႆႈတၢၼ်ႉၼဝ်၊ ဢမ်ႉမီးၵိၼ်းလုၵ်တိမ်တူဝ်ႈလႆႈတၢၼ်ႉၼဝ်၊ ယူင်းဢၢၼ်း ၼဝ်ၶႆ့ သုင်ၶေႉ။ ၼဝ်မေပွ့်လုၵ် လိင့်ရိုတ်ႉၵွၵ်ႉလုၵ် ဢၶၼ်တေပိၼ်သိၼ်ႈလိဝ်၊ သိင် လိဝ်၊ သႆလိဝ်ၵၼ်လူး။ တေၵိတ်းရိုဝ်ၼွတ်ႉၽၼ်ႈ မၼ်ႈၵိၼ်ႉ၊ တေၵိတ်းရိုဝ် ရူမ်ႈသၢၼ်ၵွင့်ၵႆႉၵၼ်၊ တေၵိတ်းရိုဝ်ရူမ်ႈၵၼ်ပႆ၊ တေၵိတ်းရိုဝ်ၵုၵ်ႈၽိဝ် သိၼ်ႈ တၢင်းလီ၊ တေၵိတ်းရိုဝ် ၵုၵ်ႈပိၼ်ၽွၼ်းပၢင်ႈတႃႉရူၼ်းၶမ်၊ တေၵိတ်းရိုဝ် ပေးလႆႈ ၵတ်းယိၼ် ငိမ်းယိၼ်ၵေႈ ၼဝ်မေဂူၼ့်ပွင်ႉလႆႈ။ ၽုၵ်လႃႉသမ့်တေ ဢမ်ႉယွင်ႈၼဝ် ဢၢမ်းၼဝ် ယေးၼဝ်။

ၵဝ်းၵေႈၼုၵ်ႈဝႃး လိုဝ်သေရူၼ်းၶုမ်ႉၶႆ့ တေဢမ်ႉမီးၽုၵ် ၵေႉတေမေ ထုတ်ႉသၢင်ႈၼိၵ်းပိၼ်ရူၼ်ႉၵၢင်း ၶင်ႉၼဝ်ယူင်းဢၢၼ်းဝွ့်၊ ၶင်ႉၼဝ် မုင်ႈမွင်းဝွ့်၊ ၶင်ႉၽၼ်ၼဝ် ရွတ်ႈၽိဝ်ဝွ့်၊ ၶင်ႉၼၼ်ၼဝ် (ၼၢၼ်ၼဝ်) တူင့်တိုၼ်ႉသဝ်းၶိုင်ဝွ့် လႆႈငသႈ။ ၽုၵ်ၵေႈ ႁွလ်းတေ ဂူၼ့်မူၼ်းထွမ်းလုၵ်လႆသေယဝ့် တေဢၢပ်ႉမူၼ်း

ၼိူဝ်းမၢၼ်းႁွၺ်းၵိူဝ်ႈ။ ၸိမ်မိူဝ်ႈၶၢဝ်ႇၵေႃႈ ပဵၼ်ၶဝ်ႈမႄး၊ တေႃႈလိူဝ်ၵေႃႈ တိုၵ်ႉၼိုင်ႈ ပဵၼ်ၶဝ်ႈယူႉ၊ မိူဝ်းၶႄႈၵေႃႈ တေသိုပ်ႇပဵၼ်ၶဝ်ႈယူႉ ထိုင်ႈထိုင်ႈ။ ၵၼ်ဝႃႈ ပႄးယမ် ၵေႃႈ ယမ်ႈယွင်ႇၶဝ်ႈ ၽႂ်ၵမ်ႉႁတ်းလုၵ်ႉၵိူတ်းၶၢဝ်ႇၶႄႉ။ ယၢမ်ႈႁူဝ် ယၢမ်ႈႁႄ မႄးလူး။ ယၢမ်ႈၼၢမ်ႉ တၢင်းပိူင်ႈလွၵ်ႉ ငိူၼ်ႈၼိူဝ်ႈမႄးလူး၊ လူၺ်ႈၶဝ်ႈ ငိူဝ်ႈဝႆႉ တၼ်ဝႆႉ မိုင်ဝႆႉ ၶိုၵ်းဝႆႉၵိူဝ်ႈ။

ပိူၼ်းဝၼ်းမိူဝ်ႈၶဝ်ႈ မၢၼ်းၵဵၼ်ႉပေႃႇ ႁၢင်းလီၶႄႉ။ မၢၼ်းၵဵၼ်ႉပေႃႇ ပဵၼ် တူဝ်းႁၢင်း ၵၼ်လိူဝ်ႈလူႈ ၵၼ်ၵမ်ႉလဵၼ်ၵမ်ႉၽၢင်းတေႃႉၽႂ်၊ ၵၼ်မီးၵႃးယွၼ်ႉ ၼၼ်လူင်သေပိူၼ်ႈ။ ၶဝ်ႇပဵၼ်ၽႂ်တဵမ်ႈ၊ လွင်ႉၼိုင်ႈႁူႉ ပဵၼ်ႁူၼ်းၶုမ်ႉၵိူဝ်ႈ။ တေပဵၼ် ႁူၼ်းၶုမ်ႉၵိူဝ်ႈ။

ၼိူဝ်းႁူၼ်း ၵၼ်တေသိုပ်ႇ လိုတ်ႈသိုပ်ႇယၢင်၊ ၵၼ်တေပဵၼ် ၽူးႁတ်း ႁၢၼ် ပၢၼ်မိူဝ်းၶႄႈၵေႃႈ ၽႂ်တေ ၼွတ်ႉၶၼ်ႈ၊ ၽႂ်တေၼွၼ်ႈၵၼ်၊ ၵိူတ်းပၼ်ၼိူဝ်း လိူဝ်၊ ၵိူတ်းပဵၼ်ၼိူဝ်းလိူဝ်ၵေႃႈ တေႃႈတေပဵၼ် ႁူၼ်းၶုမ်ႉၵိူဝ်ႈ။

ၸၢဝ်းၼိူဝ်း ၵၼ်ၸိူၵ်ႉယွႆႈလႆႈပဵၼ် လႆႈသိၼ်ႈ လႆႈသႆႇ လႆႈလူၺ် လႆႈၼႃး ႁဝ်းႁႃးလႆႈလူၺ်ၼုမ်ၶိူဝ်ၵၼ်၊ ယႃႉၵိူဝ်ႈႁၢၼ်ပဵၼ်ထိုင်ႈ ၶဝ်ႇတေ ၼတ်းၸိုင်ႈလိုင်းပွင် ၵိူဝ်ႈထွင်ထိၼ်ထတ်း၊ ၵိူဝ်ႈလတ်းၽိူဝ်တီႈလိူဝ် လူၺ်သိၼ်ႈလိူဝ်ၵေႃႈ ႁူႇတေပဵၼ် ႁူၼ်း ၶုမ်ႉၵိူဝ်ႈ။

ႁူၼ်းလိူဝ်း ယူႉထုင်ႇပိုင်း၊ လွႆႈသုင်၊ သၢပ်ႉၶမ်ႇငႄးလူင်၊ ဝိင်းႁူင်ဝၢၼ်ႈ ၵႂၼ်ႉ ၵမ်ႉႁွၼ်ႉထွင်ထိုင်ၼဝ်ႈလူး ၵမ်ႉယၢမ်ႈသိုပ်ႇသၢၼ်ႁွင်ႇလူးၵေႃႈ တေႃႈ လိူဝ် မႄႈႁူႇၸၵ်းၵၼ်၊ မႄႈႁွင်ႇႁႃႇၵၼ်၊ မႄႈၵုပ်ႉၵူဝ်းၵၼ်၊ ႁွင်ႇသၢၼ်ၵိူတ်းသၢင်ႈ ပုၼ်ႈပၢင်ႈၼိူဝ်းလဝ်ႈၵဝ်ႉယွႆႇ။

ၶဝ်ႇ ၵမ်ႉလူႈ ၵိူင်းလၢင်း ၶမ်ႇၵတ်ႇ ႁူၼ်းၶုမ်ႉႁႃး?

လၢဝ်သႂ်ယိုင်း (လႃႈသိူဝ်ႈ)

(15/09/2014)

ၶေႃႈသင်ႇ ၵၼ်ၵမ်ႇလွင်ႈၶေႃႈသင်ႇ

ၵဝ်ၶႃႈတႅမ်ႈပၼ်ၶေႃႈသင်ႇၼႆႉ တေမိူၼ်တင်း တႃးၵႃမ်းငိုၼ်းပၼ် ႁွၵ်းၶမ်းၼၼ်ႇႁႃႉၼႆႉ မၢင်ၵမ်းၵေႃႈ ၸၼ်ၵမ်ႇလူမ်ႈတူဝ်၊ တီႈတေႉမႃး တႃႇ ၽူႈတႅမ်ႈၵေႃႈ ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႇသင်ႇ ၵမ်ႇပဵၼ်သင်၊ တႃႇၽူႈၵၢၼ်ႇၼၼ်ႇ ယိုင်ႈၼႅၼ်း ၵမ်ႇတပ်ႈသင်ႇ။ ႁွပ်ႈဝႃႈႁိုင်ႇလိၵ်ႈပိုင်းပေႃးယူႇ ႁၢင်းမၼ်းတင်းမၼ်းၸလႈၵေႃႈ။

ၵႅဝ်ႇလူလ်ႈလိၵ်ႈတႆးၸတေႉ ၼႅႈယွၼ်းလႃတ်ႈၽွင်ႈ။ ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ ပပ်ႉလိၵ်ႈ ၽိုၼ်လႆႈတႆး ၵွၵ်ႉမႃးၶမ်လိူဝ်ၵဝ်ႉယူႇ၊ ႁူလ်း ပေႃးတႅၵ်ႈတင်းႁူဝ်ၶပ်ႉႁူၼ်းတႆး ၼႆ ပပ်ႉတႆးတိုၵ်ႉၵွၵ်ႉၵေႃႉတေႃႉ။ ၽိုၼ်မိူၼ် (တၢင်းၶမ်) ပပ်ႉၵေႃႈၵေႃႉ၊ လိူဝ်ႉသႅၼ်းပပ်ႉၵေႃႈၵေႃႉ။ ႁူၼ်းတႅမ်ႈၵေႃႈ တေႃႉၸတေႉမီးၵၢဝ်သိပ်းသၢဝ်းၵေႃႉ။ ၶွၼ်းၶဝ်ႇၶၼ် ၶတ်းလွၵ်ႈၵၼ်ယူႇၵေႃႈ ၵေႃႉၵၢၼ်တႅမ်ႈႁွင်ႈပေးတုမ်ႉတွတ်ႇ ႁူဝ်လွၵ်ႈၽူႈၵၢၼ်ႇၶဝ် ထိုင်တီႈယွမ်းႁပ်ႉလွၵ်ႉတိုဝ်းထူပ်းတူဝ်ႁူၼ်ႉလႆး ၵမ်းသိုဝ်ႈ ၶၼ်ႇ သမ်ႉပႆႇၶေႃၼ်းမီးႁွၼ်ႇ။ ပဵၼ်ႁူဝ်ၵေႃႈ လီၶွပ်ႈလွၵ်ႈထိုင် ၽူႈတႅမ်ႈၶဝ်ယူႇ။ တီႈၵေႃႉၽူႈလူၵၢၼ်ႇၶဝ်ၶၼ်ႇယိုင်ႈၼႅၼ်းလီၶွပ်ႈလွၵ်ႈထိုင်ၶမ်လိူဝ်လႆႈပၼ်ႈယဝ်ႉ။ ပိူဝ်ႈဝႃႈ မီးၵေႃႉတႅမ်ႈလင်ႇမီးၵေႃႉလူ၊ မီးၵေႃႉလူ လင်ႇမီးၵိူင်းသိုပ်ႇတႅမ်ႈထိုင်ႈၸလႈ ၵေႃႈ။

လေႃးၵလိၵ်ႈတႃႇဝၼ်းမိူဝ်ႈလႅဝ် ထဝ်ႈပႆႇၵမ်ႉၶိုင်ႈၸေႃႉ တိုၵ်ႉလႆႈတႅမ်ႈ ပိူၼ်ႈသွင်သၢမ်ၸိူဝ်းၶႆႈ ယွၼ်ႉမေႃၶေႃႈ၊ တၼ်းၶေႃႈ, တေၵမ်ႉလွႆး။ ယွၼ်ႉပိူင်ႈ ၵၼ်လူဝ်ႇၸေႃးပႆႇမီး၊ ၵၼ်လူဝ်ႇၸေႃး ထုၵ်ႇတႅမ်ႈငလႈ လၢင်ႇတႅမ်ႈယဝ်ႉ။ လွၼ်ႉမွၼ်း ၵၼ်ၸေႃႉတႅမ်ႈပၼ် လွင်ႇၸေႃႉလူ ႁၢႆႈႁၼ် ၵမ်ႇႁၼ်ၶႅၼ်ႇတေႃႉ ယူႇတီႈၶၢၼ်သိုဝ်ႈ ၵၼ် ၵမ်ႇသိုဝ်ႈၵၼ်ၶၼ်ႉၶွၼ်ႉယဝ်ႉ။

ယုမ်ႇယမ်ဝႃႈ ၵူႈၶူႈလူၵၢၼ်ႇၶဝ် တေႁၢႆႈႁၼ်လွၼ်ႉမွၼ်း တၢင်ႇၵိူင်း ႁူဝ်လႆႈ ၵၼ်သိူင်မိူင်း(လႃႈသိူဝ်ႈ) ၼႂ်းပၼ်ၶၼ်ႉယူႇ။

ၵူၼ်း (ၵျၢင်း)

29/09/2014

ၵႂၢမ်းၶွပ်ႈၸႂ် ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ

ႁဝ်းၶဝ်ၶႃႈ တေလႆႈလိုၼ်ႇမီးသိုပ်ႇသၢႆၸႂ် တႃႇတူဝ်ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ သေၵမ်ႇၵႃး တေလႆႈသိုပ်ႇသၢႆၸႂ်ပၼ် ပုၼ်ႈႁူၼ်းၼိူဝ်းလိူဝ်ႉၸၢတ်ႈ လႄႈ သႅၼ်း ႁူၼ်ႈမႂ်ႇၶဝ်ႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။ တႃႇပုၼ်ႈႁူၼ်းၼိူဝ်းလိူဝ်ႉၸၢတ်ႈႁဝ်း တေႁူၼ်ႈမုၼ်း မႂ်ႇသုင်ၶၼ်ႉ ပဵၼ်ႁဝ်းႁွင်း တေလႆႈႁၢပ်ႇၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းသေ ၶတ်းလႂ်ယုၵ်ႉ တၢင်ႇသုင်။

ၵၢၼ်ၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းၶႃႈ ၵမ်ႇလႂ်ႈဝႃႈလၢတ်ႈပၢၼ်ၶႃႈႁွင်း၊ ပၢၼ်ၶိုင်ႈ ယဝ်ႉပၢၼ်ၶိုင်ႈ ထိုင်လိူတ်ႈၶိူဝ်ႉ လိူဝ်ႉၼိူဝ်းႁဝ်းတိုၵ်ႉမီးၶၼ်ႉ တေလႆႈသိုပ်ႇပုတ်ႈ ႁၢပ်ႇႁၢမ်ႇထႅင်ႈယဝ်ႉ။ တႃႇႁဝ်းတေသိုပ်ႇယိုၼ်ႈပၼ် ၶိူဝ်ႉလိူတ်ႈ၊ ၵၢၼ်ၼိူဝ်း၊ ၵႅၼ်ၵိူင်းလိူဝ်ႉလၢတ်ႈႁူ၊ တႃႇလုၵ်ႈလၢၼ်သိုမ်းၵႃး လိူဝ်းမႃးမႂ်ႇၶၼ်ႉ ၵၢၼ်လမ်ႇ လွင်ႈထီႉသုတ်းဢတ်ႉ လိူတ်ႇႁဝ်းတေလႂ်ႈ သႅၼ်ႈသႂ်ႇ မီးၵူၵႂၢမ်းသိၵ်ႈၶႃႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

လၢင်ႇဝႃႈ ၶၢင်ႇၵူဝ်ၵဝ်ၶႃႈ လႂ်ႈပၢၼ် လႄႈ ပၢၼ်လႂ်ႈယူႇဝၼ်းမိူဝ်ႈၶႂ်ႈၶႂ်ႉ ႁွပ်ႈပၢၼ်လိူဝ်ႉၽၼ်း လုင်းလႂ်းလၢမ်ႁွမ် လႄႈ ပႃႈၶၢင်းလၢဝ်သႂ်ယိုင်း ၶဝ်လႂ်ႈ တီႇၽိဝ်ႈ ၽၵ်ႇသွမ်ႈ ႁူတ်းၶမ်ႉ ယူင်းလိၼ် ၵွႆႇၽၼ်ႇ ႁေႃႉႁၢင်ႈ လူလွမ် ပွႆႉပႃး မႃးလႄႈၵေႃႈ။

ၶၢင်ႇၵူဝ်တေမေႃႇ ၶႃၼ်လူမ်ႈတူဝ် လႂ်ၽိၼ်ႇၽိၼ်ႈ ၶိုၼ်းဢိူႈတၢင်း လူဝ်ႇၼွၼ်ႈ လူဝ်ႈပၢၼ် လႄႈ ၽိုင်ႈႁူၼ်းၶၼ်ႉ ယွၼ်ႉၵူမုၼ်ၽိုင်းငဝ်း လဝ်ႈ□ႄး၊

တြႃး၊ သၢင်ႇၶလဝ်ႈ လႄႈ ၶူးပူင်သွၼ်ၶဝ်တင်းသဵင်ႈ လႆႈႁိူဝ်ႈလႅင်းပိူင်းထွင်ႇ ပၼ် ပၢႆးဝူၼ်ႉၵဝ်ၶႃႈ သေၵၢမ်ႇၵႃး ပီႈၼွင်ႉလိူဝ်ႉၶိူဝ်း၊ ၵူၼ်းၵေႉၵူၼ်းသေႈ၊ မုၵ်ႉၽုင်ႇတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ၵိၵ်ႇပႃးလူဝ်ႈပၢၼ်ၶူင်းၵၢင်လူင်ၼၼ်ႉၵေႃႈ ပိၼ်ၵွင်ႈတီႈ ၵၼ်ထၢင်းႁဵၼ်းႁူႉလႆႈ ၵမ်ႇသုတ်းၵမ်ႇဝႆး ၼၼ်ႇလႄႈယဝ်ႉ။

တႃႇႁႂ်ႈလႆႈမီးၼမ်ႉၵတ်ႉ ႁႅင်းထၢင်းလုၵ်ႈမၼ်း တေႃႇသူႈၶၢမ်ႈပူၼ်ႉလႆႈ ႁူးလွင်ႈလွင်ႈၼၼ်ႉ ယွၼ်ႉၵေႉပိၼ်မေး ၼၢင်းထၢမ်ၼူၼ်း လႄႈ လုၵ်ႈ ထႆးသဵင်တွၼ်း ၶဝ် မေႃၵဝ်တၢင်းၵုၼ်ႇလူၺ် မုင်ႉၶႃႈၶူၼ်းသေ မွတ်ႇႁႆႉပၼ် လွင်ႈၵူၼ်ႈၼူၼ်းႁူဝ်ႉလူၺ် ၼၼ်ႉၵူဝ်ႈ။

တၢင်းဝူၼ်ႉ ၵၼ်ဝူၼ်ႉသၢင်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ ၼင်ႇႁိုဝ် တေၽႅဝ်လႆႈ ၼႆႈမိူဝ်း ၽူႈလူလိၵ်ႈၶဝ်ၼၼ်ႉ ပေႃးၵမ်ႇမီး ထႆးႁွၼ်း ၵေႉပိၼ်ၽူႈပွင်ၵၢၼ် “ၵၢၼ်ပပ်ႉ ၽၼ်ႁူမ်ႈသဵင်” လႄႈ ပီႈၵႆႈပီႈၼၢင်း၊ ၵူၼ်းၵေႉထမ်လူၺ် ၵၼ်ဝႆႉလူၺ်သိၵ်းႁၢၼ် ႁူမ်ႈမိူဝ်းတုင်ႉၼိုင်လွမ်းၵၼ်လိူဝ်းၼႆႉ သူၼ်းၵီးလိုင် တေၵမ်ႇပိၼ်မႃးလႆႈလႄႈ ၼွပ်ႈလူၺ်တၢင်ႇၽိၼ်မႆႉပိၼ်းယူႇယဝ်ႉ။

ၵၼ်လီတၢင်ႇၽိၼ်မႆႉပိၼ်း တင်းၼွပ်ႈလူၺ်သေပိူၼ်ႈၼၼ်ႉတႄႉ ပိၼ်ၽူႈ သူင်မိတ်ႈလူ လိၵ်ႈတႆး ပပ်ႉတႆးလိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉလႄႈ

ၼပ်ႉယမ်သေ

သႅင်မိူင်း (လႃးသႅၼ်ႈ)

September 20, 2014

မႆတမ်း ၽူႈပိုၼ်ၵွၼ်ႇ

ၶင်ႇ,ၵႂၢမ်းၵပ်းထုၵ်ႇ, တႆးႁဝ်းမီးဝႆႉ "ၶူၼ်ႉထွၵ်ႇ,ပေႃႉလိူမ်ႈၼႃး ထၢင်ႉငႄးပေႃႉ တူမ်မႆႈ" ၶႆႈလႄႈ ၵၼ်ႁဝ်းပိုၼ်ႉပႃးယုၵ်ႉယွင်ႈ ၵၢၼ်ၽိုင်ႈငႄႈ လိၵ်ႈလၢႆးႁဝ်းၶၼ်ႉ ယူႇတီႈ ၵၢၼ်ပပ်ႉ "ၽၼ်ႁူမ်ႈသႅင်" ႁဝ်းၼႃးၵေႃႈ လႆႈၼပ်ႉၼိုင်ပႃး ပပ်ႉ "သွမ်သွမ်ႈ တၢင်ႉႁိူင်း ႁူဝ်ၸႂ် ႁူၼ်းၶုမ်ႇ," ၶႂ်ႉ ပိုၼ်ၶမ်ႉတွၼ်းငဝ်ႈမိူဝ်းႁဝ်းၼႃးယဝ်ႉ။

ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ "သႅင်မူင်း (လႃႈသႅဝ်ႈ)" ၶႂ်ႉၵေႃႈ ပိုၼ်ၵေႃႉၵၼ် ႁၵ်ႉသႃႈၽိုင်ႈထုင်း၊လိၵ်ႈလၢႆး၊ပႆးမွၼ်းၵေႃႉၶိုင်ႈၵမ်,ၵႃးၶွင်းတူင်,ဝူင်းႁူၼ်းၶုမ်, ထူဝ်းသူင်ထွၵ်ႇၵႆႇ,ထိ,ၶၼ်ႉ ၵေႃႉၵမ်,ႁူႉထၵ်းတေမီးၵေႃ,ယူႇ။ ယူႇတီႈပေႃႈငမႈ ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈၵေႃႈ ပိုၼ်ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈလၢႆး ၼူၶႂ်ႉၼႂ်ႉ ၽိုင်ႈထုင်းတႆးမႃး တေႃႇ ႁၢၼ်ႉၶႂ်ႉသေ ၵေႃႉပိုၼ်လုၵ်ႈထၢႆးၵေႃႈ ထွမ်းၶင်ႇ,တၢင်းသူင်ထွၵ်ႇငလႈသင် ယိၼ်ႉ ႁၵ်ႉထူဝ်ႉၼိူဝ်းငလႈသင် ပိုၼ်ၵေႃႉၵၼ်မီးတင်းၼတ်းထွၵ်ႇ ၶူဝ်ၵၢၼ်လိၵ်ႈလၢႆး ပႆး မွၼ်းယူႇ,ဝႆႉယဝ်ႉ။

ယုမ်,ယမ်မုင်ႈမွင်းဝႆႉ လွင်ႈသူင်မိုတ်ႈထုၵ်ႇ,ထွၵ်ႇပီႈၶွင်ႉ ၽူႈလူၵၢၼ်,လိၵ်ႈ ႁဝ်းၼဝ် တေထုၵ်ႇ,မိူၼ်ႈႁွႆးလႅဝ်ၵၢၼ် တင်းၵၼ်ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈ မုင်ႈမွင်းမႃး ၶၼ်ႉငလႈ ၶင်ႇ,ၵၼ် "ၽၼ်ႁူမ်ႈသႅင်" ႁဝ်းပၵ်းတမ်းဝႆႉ ယူင်းၵၢၼ်းၼွင် လိၵ်ႈလၢႆး ၽိုင်ႈငႄႈ ၵၼ်ႁဝ်းၼႃႈ ႁူမ်ႈၵၢၼ်ႁၢပ်,ႁၢမ်ၵႂႃႇ,ၶႂ်ႉ မူဝ်းၶႄႈၶၼ်ႉ ၶႆ ယူႇ,ၵေႃႈ။

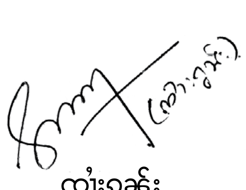

ထၢႆးႁွၼ်း

ၵၢၼ်ပပ်ႉ "ၽၼ်ႁူမ်ႈသႅင်"

တီႈဢၼ် ၸႂ်ႁဝ်းဢမ်ႇမီးလွင်ႈတၢင်းၶူဝ်
ဢၼ်ထၢင်ႈၵႅၼ်ႁူဝ်ယုၵ်ႉသုင်ဝႆႉၼၼ်ႉ ...

တီႈဢၼ် ထၢင်ႈၵႅၼ်ႈႁူႉပႆးပႆႇလႃႇ
လွတ်ႈလႅဝ်းထၢင်ႇႁၢင်ႈၼၼ်ႉ ...

တီႈဢၼ် လုမ်ႈၽႃႉဢမ်ႇတႅၵ်ႇဢမ်ႇထတ်ႉ
ႁွပ်ႈဢမ်ႇမီးတၢင်းပႅင်းလင်း။
ဢမ်ႇဢဝ်ႁူဝ်ႉပႆးဝူၼ်ႉၵႅပ်ႈၵႅပ်ႈသေ
ၼႅၼ်ႈတတ်းဝႆႉၼၼ်ႉ ...

တီႈဢၼ် ႁွလ်းႁူၼ်ႉပဝ်ႇၵုပ်ႇလၢတ်ႈၵၼ်
လွင်ႈဢၼ်မၢၼ်ႇမႅၼ်ႈယူႇတိၵ်းတိၵ်းၼၼ်ႉ ...

တီႈဢၼ် ဢမ်ႇသုတ်ႉဢမ်ႇႁူၼ်
မီးၸႂ်ၸိုၼ်ႇၵိုၼ်ႇ,
သိုပ်ႇယၢင်ႈပႆယူႇ ႁူးၶၢဝ်းၼၼ်ႉ ...

တီႈၵၢၼ်ႇ ၼၵႉၶမ်ႇတၢင်းလီ တိုၵ်ႉထၢင်ႉလႅၵ်ႈလူင်း၊
ၵမ်ႉ႐ႃႇလူမ်မွတ်ႉဝၢႆး ၶၢၼ်းဢွၼ်ႁၢတ်ႉသၢႆးမႆႈႁၢဝ်ႉ
ၼၵႉၽိုင်းယၢမ်းလူႉလိၵ်ႉယွၵ်ႈယွႆးၶၢၼ်ႉ ...

တီႈၵၢၼ်ႇ “ၸၢႆႇ” ၵွၼ်ႇႁူပ်ႇထူဝ်ႈၶေႃးသေ
တၢင်းဝူၼ်ႉ ၼလႈ တၢင်းႁၵ်ႉတႆးသၢင်ႈ
ႁူမ်ႈၵိၵ်ႉၽတ်ႉမ်ၶၼ်ႈလၢႆးၵၼ်ၶၢၼ်ႉ ...

တီႈၵၢၼ်ႇ လွတ်ႈလိၵ်ႉ၊ ငမ်းယၼ်ႇ
တၢင်ႈမိတ်ႉတႃႇပြႃးပၼ်ထဝ်ႈၶၢၼ်ႉ ...

ႁႂ်ႈလိုဝ်ႉထၢတ်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းတိူင်းၵႃးၵဝ်ၶႃႈ
ႁူၼ်ႈယႂ်ႉမႂ်ႉသုင်ႁႃႉ တီႈၶၢၼ်ႉသေၵမ်း ...

(Rabindranath Tagore)

ၵၢဝ်လိၵ်ႈပွင် What I Want Most for You, My Child ၶၼ် Saritha Prabhu တႅမ်ႈဝႆႉၶႃႈ ပိၼ်ႇတႅမ်ႈပဵၼ်လိၵ်ႈတႆး တွၼ်ႈယွင်ႈယေႃးႁုင်ႇႁုၼ်းမုၼ်ငဝ်း ၵူႈၽွၼ်း ပၢင်ႈ လႄႈ မႄႈလႃးၽႄး ၶႃႈၵေႃႈ ...

လုၵ်ႈ … ၶၼ်မႄႈ ၼွႆႈႁႂ်ႈပဵၼ်

ၶင်ႈတီႈၽိူၼ်ၵိၼ်ၶဝ်ႈ ၶွင်ႉသိုင်ႇသေ ပၵ်းလွၵ်ႉၽိုၵ်းတႅမ်ႈလိၵ်ႈ ၵ ၶ င ထိုင်ၶႄႈၽၢၵ်ႇၵွၼ်ႇပေႃးႁူႉလူင်ဝႆႉ … လုၵ်ႈထၢႆးၵွၼ်ႇမႄႈ လူဝ်းၼူပ်ႇႁၢႆႈပီး ၵူလုံး။ လိၼ်ႉၶုမ်ႇၵွၼ်ႇ သီၼွင်ႇထၢင် မၢပ်ႈပဵၼ်ၵမ်း ပဵၼ်ၵမ်းယူႇလူင်ဝႆႉ။ ႁူး မူဝ်ႈႁူးပွၵ်ႈၵေႃႈ လုၵ်ႈ ၶတ်းလွၵ်ႉၶတ်းၶႄး ၽိုၵ်းတႅမ်ႈယူႇလူး။

မူဝ်ႈဝႃးတေႉ လိၼ်ႈၵိၼ်ႇၶွင်ႉသူၼ်မွၵ်ႇ၊ ထွမ်းႁၢတီႇလွပ်းၵိၼ်ႈ ၵၢပ်ႇမူဝ်ႈၵွၼ်ႇသီထေး ၵၼ်မိၼ်ပႃႈၶူဝ် ယုမ်းၶိုင်ႈယဝ့် ယုမ်းၶိုင်ႈၵမ်ႇႁူဝ်။ မူဝ်ႈဝၼ်းၶၼ်ႇၵေႃႈ ၸူႇႁၢတဝ်ၵိၼ်ႈ ၶွင်ႉႁူမ်ႇၶွင်ႉၵုင် ပေႃးယမ်းယွတ်ႇတင်း တူဝ်ၵေႃႈ တိုၵ်ႉမူၼ်းသိုဝ်းထူမ်းလွၵ်ႉယူႇ။

ထူဝ်းပၢၼ် ပေႃႈလႄႈမႄႈ ပေႃးလႆႈလိၵ်ႈလႃႉၸူႇ ၸွပ်ႈလုၵ်ႈ တင်းလႃႉ ဝူၼ်ႉလုၵ်ႈ ၵၼ်ၵမ်ႇႁွၼ်ႇယၢမ်ႈဝူၼ်ႉမႃးသေပွၵ်ႈၶႄႉယဝ့်။ မႄႈ ၼွႆႈႁႂ်ႈလုၵ်ႈ ပဵၼ်သင်ၶႆႉ … လုၵ်ႈထၢႆး?

မႄႈၼွႆႈႁႂ်ႈလုၵ်ႈ ပဵၼ်ၵေႃႉပိူင်ႇငမ်းဝၼ်းတီႈ ၵၼ်ၵွင်ႇပေႃႉ၊ ၵၼ်ၽဵဝ် ႁွတ်ႈတီႈထိၵ်းထွမ်ၵူဝ်ႈ … လုၵ်ႈ။ မႄႈ ၼွႆႈႁႂ်ႈလုၵ်ႈပဵၼ် ၵေႃႉထၢင်းယူတ်းယႃလႆႈ တၢင်းပဵၼ်ၶိုင်ႈၵၼ်ၵၼ်ၵူဝ်ႈ။ မႄႈ လၵ်ႉလွမ်လၢတ်ႈ ထိုင်ၶွင်ႉလွၵ်ႉမႄႈ ႁွၼ်ႇ ယဝ့်။ လုၵ်ႈၵူလုံး … လုၵ်ႈ တႅမ်ႈပပ်ႉ ၶိုင်ႈပပ်ႉ ၵၼ်တေႃႇၵိၵ်းပိၼ်းၸူႇမူဝ်းၶႄႈ လူး၊ ပူၼ်ႉၶၢမ်းမၶ ၶႄႈလိၼ်တီႈမၵ်ႉ တႃႇႁူၼ်းတင်းလၢႆလူးဝႃႈ။

“ၵႃး ... မ်ႂးၶဝ့်ၼေႃႈ တဵၵ်းတဵၵ်းတိုၵ်းတိုၵ်း ၶႆႈဝ်လုၵ်ႈမ်ႂးၶဵၼ်ၶၼ်ႇ၊ မ်ႂး တူလ်း ပုၼ်ႈသုၼ်ႇတူဝ်မ်ႂး ႁွလ်းလူင်” ၶႅ ၸွႆႈၼမႈသမ့် ၶိုၼ်းတွပ်ႇလၢတ်ႈၼမႈ ၶငေ်ႇၶႅၵႃႇဝ်ႈ ... လုၵ်ႈ။

မၢင်ပွၵ်ႈမႃးၼေႃႈ ၶွႆးၸွႆႈၼမႈ ၵွၵ်ႇပဵၼ် ၼွႆႈႁွႆႈလုၵ်ႈ မၢၵ်ႈမီးလီပဵၼ် ငိုၼ်း ၶမ်းတဵမ်ထူၼ်ႈသေ ပဵၼ်ၼေႃႇၵွင်ႇပေ့ၶဵၼ်ၶၼ်ႇၵႃႇဝ်ႈ။ ၼွႆႈႁွႆႈလုၵ်ႈ ယူႇၶႆႈဝ်ႁူၼ်းၸႃႇ ၶိုၵ်ႉၶိမ့်၊ ၸႃႈလူတ့်ထၼ့်သုင်၊ ၶၢဝ်းယၢမ်းတၼ်းၵၢၼ်ၶဝ့် ႁၢၵ်ႈဝ်ႇလိုဝ်ႈႁူဝ့်ၸွႆႈ တီႈမိူင်းၶွၵ်ႈႁူးတီႈတီႈၶႅႁွၼ်ႇၵႃႇဝ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃး “လွင်ႈမူၼ်းသိူဝ်းၶဝ့် မၼ်းၵမ်ႇ, ၸွႆႈတၢင်းမူၼ်းသိူဝ်း ၵၼ်မီးတီႈပွင်ႇ, တွၼ်ႈတႃႇမၼ်း”ၶႅ ၸွႆႈၼမႈ ယင်းၽိတ်း ၶႆႈဝ် ၼမႈႁွၼ်ႇၵႃႇဝ်ႈ။

■

ထင်ႇဝႃႈ ၸွႆႈတူင့်တူင့်တိုၼ်ႇတိုၼ်ႇသေ ၽိူဝ်ႇၼမႈ ၶငေ်ႈပူၼ့် တႃႈလုၵ်ႈ လိူင် ၽၼ်တွႆးမွင်းၼမႈၼတ့ ၼွႆႈႁွႆႈလုၵ်ႈပဵၼ် ႁူၼ်းႁိုၵ်းပိုၼ်းလိူဝ်ႈလီ သဵင်လိူဝ်း လင်၊ ၼွႆႈႁွႆႈမၢၵ်ႈမီးလီပဵၼ် ၼလႈ ၼွႆႈႁွႆႈၵွင်ႇပေ့ ၶွႆးထူဝ်းပၢၼ်ၼူင်းၵၢင်လူင်ၵႃႇဝ်ႈ။ ပေႃးၼမႈ တေတဵမ်ႈမႆႇဝ့် လွင်ႈၵၢင်ၸွႆႈၼမႈ၊ လွင်ႈတၢင်းပူၼ့်ၼမႈ၊ လွင်ႈၶေႃႈယွၼ်း သူး တႃႇလုၵ်ႈလိူင် ၼမႈ လွမ်ႁူဝ်လုၵ်ႈ ပၢၵ်ႈထဵင်ပဵတ်ႈ ၶငေ်ႇၶဝ်ႈပၼ်ႈ ၵူမ်လိုၼ်း သုတ်း ၵၼ်လုၵ်ႈထဵင်ၶၼ့်ၵႃႇဝ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃး ပဵၼ်ႁူဝ်ပဵၼ် ၼမႈၼတ့ တိုၼ်းတေ လႆႈ တိုၵ်းသူၼ်းလုၵ်ႈ ၸူႇႁူးၶၢဝ်းယၢမ်းယဝ့်။

ၶွႆးထၢတ်ႈပၢၼ် ၵၼ်တေသိုပ်ႇပႆႈၸူႇ ၶၢဝ်းယၢဝ်းမိူဝ်းၶႄႈၶၼ့် ၼွႆႈႁွႆႈ လုၵ်ႈပိူင်ႇငမ်းၸူႇ ၶငေ်ႇတေႃႈလဵဝ် လုၵ်ႈမူၼ်းသိူဝ်းလူလ်ႈ ၼူဝ်းၼွင် ၵၼ်ၵမ်ႇ, လမ်ႇလွင်ႈ၊ ၵၼ်ႁၢမ်းလွင်ႈသၢင်ႇႁၢင်း ၵိတ်းၵဵင်ႈ မိူၼ်ပၢၼ်လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶဝ့်ၵႃႇဝ်ႈ။ ပေႃးၽဵဝ်ၶၢဝ်း ၼူၼ်ႁူဝ်ပေႃးတင်းၼမႈ ႁွၵ်ႇမႃးလွႆးလွႆး၊ တၺ်ႉပေႃးတင်းၼမႈၼေႃႈ မူဝ်းမႃးလွႆးလွႆး၊ ၵဵဝ်လင်ၼေႃႈႁွမ်းမႃးလွႆးလွႆးလိူင် လုၵ်ႈ ၼလႈ ပေႃးတင်းၼမႈ ႁဝ်းၶဝ် တေၵွၼ်ၵၼ် ၵၢၼ်သုၵ်ႉလွမ်း လွင်ႈၼူင်းႁူၼ်း၊ လွင်ႈၵၼ်ၵမ်ႇလႆႈ လႃး ၵဵၼ်းဝ့်ၶၼ့်ၵႃႇဝ်ႈ။ ၼၼ်တူဝ်လုၵ်ႈထႆႈၵွၼ်ႇၼမႈ ယႃႇႁွႆႈလႆႈႁူဝ့်မွႆႈၵူၼ်ႈၶူၼ်း လွမ်း၊ ႁူဝ်ၸွႆႈလုၵ်ႈ ယႃႇႁွႆႈမေႃၵဝ် ၶေႃႈတဵပ်းတတ်း ၵၼ်တၢင်းႁၢင်းလီႁိမ်းႁွမ်း ၶၼ့် တဵပ်းတတ်းပၼ်သေၵမ်းၶႄႈ။

■

ပေႃးၼၼ် လုၵ်ႈတေလႆႈမႃး၊ တေမီးမႃး ၼမ်ႉၵတ်ႉ ဢၼ်ၼိုၵ်ႉတွၼ်း ဢၼ်လီၵၢမ်းလူင်လၢင်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၸမ်ႈယွၼ်းသူးထိုင်လုၵ်ႈ ၵႂႈလႆႈၼူဝ်းတွၼ်ႈ ၼူင်းၵၢင်လူင် ဢၼ်ၽူႈလွႆ ဢမ်ႇဝႃႈႁပ်ႉဢဝ်လႆႈ ဢၼ်ပဵၼ်လွင်ႈယူႇလီၼိုၵ်ႉၼမ်ႉ၊ တၢင်းႁၵ်ႉပိင်း ႁူၼ်းႁူမ်ႈႁိုၼ်း လိူဝ် ၸလႈ ၵူၺ်းၵေႃႈၵူၺ်းသေႈ။ ယႃႇႁူႈလႆႈၼုၺ်ႉႁၼ် ဢၼ်ဢမ်ႇမီးၵေႃႉၸလႈ တိတ်ႇယိၼ်ၸိူဝ်ႉယူႇဝႆႉၶၢၼ်ႉ။ ႁႃၵေႃႉႁဝ်းႁၵ်ႉ ၸလႈ ၵေႃႉႁၵ်ႉႁဝ်းသေ ၸတႇၶုႁႃ တေႁူၺ်ႈၶိုၼ်းၸလႈ။ ၵေႃႇသၢင်ႈၶုႁူၼ်းမူၼ်းၸွမ်ႇၸလႈ။ လွင်ႈယၢမ်ႈ ဢၼ်လႆႈ ၼမ်ႇတၢင်းတုၵ်ႉ တၢင်းသိုဝ်း ဢၼ်ၼူင်းၵၢင်လူင်ပၼ်ၸိုဝ်းၶၢၼ်ႉ သႂၵ်ႈႁႃ ၶိုၼ်းၶႂ်ႈ ႁူၼ်းမူၼ်းၸွမ်ႇ ဢၼ်ႁဝ်းၵေႃႇသၢင်ႈဝႆႉၸလႈ ... လုၵ်ႈ။

■

ႁူၼ်းႁဝ်းၶႆႇ လႆႈယူႇသဝ်းသၢင်ႈ ၶိုၼ်းၸူဝ်းၼၢဝ်းၽိူဝ်ႉတႃ ဢၼ်လီၵၢမ်း။ ဢၼ်မီးသုၼ်ႇလိုၵ်ႈၶမ်၊ ဢၼ်လိူၵ်ႈလႅးငႃႈၶၢင်ႇလူမ်း၊ ဢၼ်လီလွၵ်ႇတိုၼ်ႇတိၼ်ႈ ဝႆႉၵိုဝ်ႈ။ ၶိုၼ်းၼၵ်ႈထၢတ်ႈပၢၼ် ပႅးသႅးဢၼ်လိူၵ်ႈလႅးၼၼ်ဝႆႉၶၢၼ်ႉ ၸမ်ႈ မုင်ႈမွင်း ၵႂႈႁူဝ်လွၵ်ႇလုၵ်ႈ မေပၵ်းသဝ်းၶိမ် ၽိင်ႇၽိၼ်ႈ။ ၶိုၼ်းတူင်ႈၼူင်းႁူၼ်း ဢၼ်ၼုဝ်း ၼွင်ၼိုင်ႈထၢၵ်ႈလွမ်ႉၼပ်ႉတိမ်ဝႆႉၶၢၼ်ႉ ၼိုၼ်ႈၵႂႈၵွၵ်းၵေႃလုၵ်ႈ မေပွႆႇၽွႆးဝၢင်း ၽိင်ႇ ၽိၼ်ႈၶိၼ်ႇၵိုဝ်ႈ ... လုၵ်ႈလႆႈ။

ႁဝ်းၼဝ်ထၢင်ႇဝႃႈ ပေႃးတိမ်ထူၼ်ႈ ႁူးလွင်ႈလွင်ႈထိုင် ပိၼ်ႁူၼ်းမူၼ်း သိုဝ်းသေပိုၼ်ႈၶႂ်ယဝ်ႉ။ ႁူဝ်းၵႃး လုၵ်ႈၵိုဝ်း ... ၵေႃႉဢၼ်ၼမ်းပုၼ်ႉလႆႈ တူၼ် လွင် တၢင်းၼိုၼ်ႈလႆႈ၊ တၢင်းၼိုၼ်ႈပိၼ်၊ တၢင်းၼိုၼ်ႈၼုလ်ႉ ထူဝ်ႈလွင် ထိုဝ်းၶႂ် ထၢင်ႇဝႃႈ ပိၼ် ႁူၼ်းသိုဝ်းမူၼ်းလႆႈလိၼ်ႈထၢင်ႇ ၶႂ်ယဝ်ႉ။ ဢၼ်ဝႃႈလွင်ႈတူၼ်လွင် ၼိုၼ်ႈလႆႈ၊ ၼိုၼ်ႈ ပိၼ်၊ ၼိုၼ်ႈၼုလ်ႉထိုဝ်းၶၢၼ်ႉ မေပၼ်တၢင်းတုၵ်ႉၼ ႁူဝ်လွင်ႁဝ်း ၶၢင်ႇၽိုၼ်းၵိပ်ႇၵိုဝ်ႈ။ ဢၼ်ၸမ်ႈ လၢတ်ႈယူႇထိုဝ်းၶႂ် မၼ်းယၢပ်ႇယိုၼ်းၼၢၼ်လွင် တႃႇတေလွင်ႉတိုဝ်း ၽိုၵ်းၵမ်းႁႃႇၶိုၼ်းလုဝ်းပၢၼ် ဢၼ်ဝႃႈၶၢၼ်ႉၵေႃႈ ၸမ်ႈႁူႉယူႇ ... လုၵ်ႈ။ ႁူဝ်းၵႃး ၸမ်ႈမုင်ႈမွင်းယူႇ လွင်ႈဝႃႈ တၢင်းမူၼ်းသိုဝ်းလုၵ်ႈၶႂ် တေၵမ်ႇႁႃႇသုတ်းသိုင်ႈ မူၵ်းလူမ်ဝႆႉ ၶိုဝ်ပိုင်ႇငမ်းလႆႈ ၼုဝ်းၼွင်၊ ၼိုင်ႈထၢၵ်ႈ ဢၼ်ၵွၵ်ႇမႂ်ႇ ႁူးၼၢဝ်း ၶိုၼ်းလွၵ်း ၵၢတ်ႇၶၢၼ်ႉ ၶႂ်ယဝ်ႉ။

■

လုၵ်ႈတေလုၵ်းမၼ်ႈလႆႈ ၶႄႈတီႈၵၼ်လုၵ်ႈၶတ်းလွၵ်ႇႁႃၵူႈမိူဝ်ႈၶႄႈ ၶွင်း ၼိူင်းၵၢင်လူင်ၶွင်ႉၶႅ ႁေႃႉပီၼ်ၼမ်ႈ မုင်ႈမွင်းယူႇ။ ပေႉလုၵ်ႈႁူၼ်ႈယႂ်ႇမႄႈလိူင် လုၵ်ႈ တေသွၵ်ႈႁႃမိူၼ်ႈ တၢင်းႁူႉႁၼ် ၵၼ်ဝႃႈ မၢင်လွင်ႈၶွင်ႉ မၼ်းမီးၵႂႃႇၶၼ်လိူဝ်သေ လွင်ႈမၢၵ်ႈမီးငိုၼ်းတွင်း၊ မိူၼ်ၼင်ႇ တၢင်းယုမ်ႇၼူဝ် ၵၼ်ၸၢင်းၵၢဝ်ႇႁူဝ်လွႆ ၽိူၵ်ႇ လိၼ်ႈၶၢဝ်သႂ် ၵၼ်ၵမ်ႉမီးလွင်ႈတၢင်းၶႃသင်၊ တၢင်းလပ်းၶွၼ်း ၵၼ်ၸၢင်း ၶွၼ်းလပ်းၽၼ်လီ ၵၼ်ၵမ်ႉမီးလွင်ႈမႂ်ႈလွႆသင်၊ တၢင်းၵွင်ႉပေႃႉ ၵၼ်ၸၢင်း ႁူမ်ႉလူမ်ႈၼုၼ်တူဝ်ၵဝ်ႉ ၵၼ်လႆႈလိူမ်းၶဝ်ႈဝႆႉ ၶွင်ႈလိူတ်ႈ။ လိူဝ်းၶွင်ႉ လုၵ်ႈ ယိပ်းၵမ် ဝႆႉ မၼ်ႈမၼ်ႈ၊ ယႃႇၵိူၼ်ႈလႆႈ ပွႆႇၽႄႈဝၢင်းပႅတ်ႈ။ ၵဝ်လွင်ႈၵွင်ႉပေႃႉ ၵၼ်လၢႆးတၢင်း မၢၼ်ႇမိၼ်ႈၶွင်ႉသေ ၵိူၼ်ႈလုၵ်ႈ လၢင်းလုၵ်းမၼ်ႈလႆႈ ၵိၼ်ႇၵိၼ်ႇ ၶွင်ႈငၢႆႈၵၢင်ၼိူင်း ႁူၼ်းလူင်ၶွင်ႉၵူႈ မိူဝ်းၶႄႈ ၶႄႈ။ လွင်ႈလုၵ်ႈလၢင်းလုၵ်းမၼ်ႈၶွင်ႉ ၵမ်ႉတၢပ်ႇၵိူၼ်ႈ ပိုၼ်ႈႁူႉၼွႆ၊ ၵမ်ႉတၢပ်ႈၵိူၼ်ႈပိုၼ်ႈယွင်ႈၵၢမ်းလူး ... လုၵ်ႈ။

■

လုမ်ႈၽွၼ်ႉလုၵ်ႈ ၵၼ်မိူၼ်ပွင်းလူမ်းသီ သီလႂ်ႁူဝ်ႈ လူၼ်ႉၽိူဝ်ႈ ၶင်ႇ, ႁူင်းႁုံးႁွင်ႇဝႆႉ ယၢမ်းလုၵ်ႈတိုၵ်ႉၵိၼ်ႈယူႇတေႃႈလိဝ်ၶွင်ႉ ၵူႈလုၵ်ႈလုၵ်းယၼ်မၼ်ႈ ၵူႈလႆႈသေၵမ်း။

လုၵ်ႈၽိဝ်ၶဝ်ႈမႃး ၶွင်းၼိူင်းၵၢင်လူင်ၶွင်ႉ၊ ၼမ်ႈပူၼ်ႉဝႃႈ ၼမ်ႈတေလၢင်း သၢင်ႇႁၢင်းပၼ်၊ သင်ႇသွၼ်ပၼ်၊ လပ်ႉၽေႃပၼ် လုၵ်ႈၶႂၢမ်ႈ။ ၵၼ်ၼမ်ႈ ၵမ်ႉ ပူၼ်ႉႁူႉဝႆႉၶၼ်ႉၼႄ ၼမ်ႈတေလႆႈၼိူင်းလိပ်ႈႁိၼ်း ၽိူၵ်းၵၢဝ် တွၼ်းသွၼ်လူဝ်း ပၢၼ် ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈ ၵိဝ်ႇလူလ်ႈလၢတ်ႈပၢၼ်ၼမ်ႈ ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၼုၼ်ၽီၵွၼ်ႇၼမ်ႈ ႁေႃႉလုၵ်ႉၶွင်းၽႅႈၶွၼ်း ႁူၵ်ႈၵွၵ်ႈမႃး ႁူးၶွင်ႉၵူဝ်ႇ ... မိူၼ်ႁၢင်း လႆႈၼုၼ်ႉႁၼ် တိူဝ်ႉတၢင်းၽီၽွၼ် လူင်းၶႄႈလုၵ်ႈလႂ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ လုၵ်ႈၼတ်ႉ တေၵမ်ႉမီးၶၢဝ်းယၢမ်းတႃႇတေပူၼ်ႉမိူၼ်ႈ ၼိူဝ်းမိူဝ်ႈဝႃး လွင်ႈလွႆလမ် ၶမ်ႉတႃႇယိူင်ႈႁူလ်,ၵမ်ႉၶၼ်ႉ ၼိူဝ်းမိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ လွင်ႈမႂ်ႈလွႆ တေလႆႈၵႂႃႇႁူၼ်ႈယၢမ်ႉဝႆႉ။ ၵၼ်ၶွင်ႉ ပီၼ်တွၼ်းသွၼ် တွၼ်းတႃႇၼမ်ႈ ၵမ်ႉလွႆႈၼၼ်ႉ။

■

ၼမ်ႈ ပူၼ်ႉမိၼ်ႈ ၽိူဝ်ႉတႃႇ ၼမ်ႈ တေလႆႈလွမ်းလွႆ တၢင်းၽိတ်းၼမ်ႈ မိူဝ်ႈဝႃး ၵၼ်လႆႈတိၼ်ႉၶိူဝ်မႃႇဝႆႉ ၵမ်ႉၶၼ်ႉ တၢင်းတုၵ်ႉၶ မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈ ၵၼ်လႆႈ ၽိၼ်ႁွင်ႉ

ၼေႃးငမ်ႈဝႆႉၶၢၼ်ႉ၊ တႃႉ ငမ်ႈ လီပၵ်းၸွႆ ၵျိတ်းသၢင်ႈတႃႇယၢမ်းတေႃႈလႅဝ် တီႈလႅဝ် လူဝ်းၼၢဝ်းၼိဝ်းၶႂ်ႈ မူၶၼ်း မူၶၼ်းသိူဝ်းသိူဝ်းၵူဝ်ႈ။

■

ၼုပ်ႉၼဝ်ႇၶင်ႈႁိမ်းလုၵ်ႈသေ ၵဝ်တင်းႁူလ်ႇတႃႇႁွၵ်ႇလုၵ်ႈ ႁူဝ်ႈလိင်းလိင်း၊ ၵၼ်တိမ်လူၼ်ႉတၢင်းလွင်ႈၼွႆႈႁူႉၶၢၼ်ႉသေ ငမ်ႈၵေႃႈ ၼတ်းလွႆတူလ်းႁၢၼ် ၼူင်းၵၢင်လူင်ၶႂ်ႉၵူဝ်ႈ။ ၵၼ်ငမ်ႈ လႆႈပွင်ႇလွႆမႃးငတေႃႉ လူဝ်းပၢၼ်ၵၼ်ဝေႈၶႂ်ႉ မၼ်းၵမ်ႇလွႆႈ ၵၢၼ်ၵၼ်ၵျိတ်းယူႇႁူးမူဝ်ႈႁူးဝၼ်း၊ တူင်ႉၶိုင် ပွင်တႃႇႁူၼ်ႈမုၼ်း ၼိၶၼ်ႈယႂ်ႇ၊ ၵၼ်လႅဝ်၊ လူဝ်းပၢၼ်ၵၼ်ဝေႈၶႂ်ႉ မၼ်းပိၼ်လွင်ႈၼုလ်ႉႁၢၼ် သိူဝ်းလွမ်း လူလ်ႈႁူင်းပၼ်ႇလူင်ၶၢၼ်ႉႁွလ်း။ ၵၢၼ်ၵၼ်တေလႆႈၵျိတ်း၊ ၼူဝ်းၵၼ်တေလႆႈ သၵ်ႉ၊ ၵီးမေးလ် ၵၼ်တေလႆႈလူ လိူဝ်းၶႂ်ႉ မၢင်ပွၵ်ႈ ထၢင်းၼွႆႉမူဝ်ႈၼွႆႉဝၼ်းသေ ယင်ႉလႆႈၵိပ်ႉၶိုင်ႈယူႇ။ ပေႃးထိုင်ၶေႃႈၼၢဝ်းမႆႈ ၼၢဝ်းႁွင် ထုၵ်ႇလီလွႆႉၼၢဝ်းယၢမ်း ၵိတ်းၵီႈ တႃႇတေၶွၼ်းၶိူဝ်ပႃႇယိူဝ်ႈၼိဝ်ၼိဝ်သေ ၵျိၼ်တူလ်း မွၵ်ႇႁုမ်ႈႁွၼ်ႇ ၶင်ႇၶုၼ်းႁုလ်ၼၢဝ်ၼၢဝ် ပိဝ်လႆလွမ်းလူမ်း တွႆႈတွင်ႉၽျႃႉသွမ်ႇသွမ်ႇ ၵၼ်ဝေႈ ၶၢၼ်ႉ ငမ်ႈ ပွင်ႇလွႆလီလီယင်ႉ။ လုၵ်ႉတီႈႁူးလိင်းၶွႆးသိုင်ႇၽွႆးႁဝ်းၶၢၼ်ႉ တီးတုတ်ႈ လူင် ငွႆးတူလ်းဝႆႉၵူဝ်ႈၶႂ်သေ ဝူၼ်ႉႁူဝ် မူပ်ႇၵၢၼ်းလွမ်းလုၵ်ႈၵေႃႈ ငမ်ႈ ၼုလ်ႉႁၢၼ် ဝေႈ ပိၼ်ၵၼ်လီမူၶၼ်းလွႆ ၶိုင်ႈၵၼ်ယူႇလူး။

■

ယၢမ်းလႅဝ် ငလႈ မူဝ်ႈၶေႃႈ တေႃႇလူဝ်းသုတ်းပၢၼ်မႃးၵေႃႈ တွၼ်းတႃႇ ငမ်ႈငတေႃႉ လုၵ်ႈၶႂ်ႉ ပိၼ်သိင်ၵိဝ်ႈႁွၼ်ႇ ၵၼ်မီးၵၢင်ၼၼ်လိူဝ်သုတ်း၊ ပိၼ်ၼူဝ်း ပူလ်ႇ ၵၼ်ငမ်ႈ လႆႈၵဝ်ႁုင်ႇၵဝ်မုၼ် ငလႈ ပိၼ်လွင်ႈႁွင်ႇပေႉ တွၼ်းႈတႃႇ လူဝ်းပၢၼ်ငမ်ႈယင်ႉ … လုၵ်ႈထႅၢးၵူလ်း။

■ ■ ■

တီႈတေႃႇမၼ်း ပႆးပႂ်ႇလႃႇၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ်ႈ မၼ်းၵမ်ႇၼုမ်ႇထုၼ်ႈ လွင်ႈလႆႈလီပ်ႈႁဵၼ်း ၶွင်းၽွင်ႈ ႁဵၼ်း၊ ႁူင်းႁဵၼ်းၵၢၼ်လီဝ်ႊ။ တေလႆႈၶဝ်ႈလီပ်ႈႁဵၼ်းၵၢဝ် ၶွင်းမိူင်းၼူင်းႁူၼ်းလူင်ၶွႆႈႁွၼ်ႇ ၵူဝ်ႈ။ ၶင်ႇလၢၼ်ႇပႂ်ႇလႃႇႁူင်းႁဵၼ်း၊ လၢၼ်ႇလိၵ်ႈလၢၼ်ႇၼူး သုင်ၶၢၼ်ႇ လၢၼ်ႇပႂ်ႇလႃႇလူဝ်း ပၢၼ်ၵေႃႈ တိၼ်းတေလႆႈသုင်ပႃးယဝ်ႈ။ ႁွပ်ႈၶၢၼ်လၢင်ႇလႆႈၵၢဝ် လိၵ်ႈပွင် Dear World ၵၢၼ် Avril Johannes တႅမ်ႈဝႆႉၶႃႈသေ ၽၢၵ်ႇထိုင် ႁူၼ်းၶုမ်ႇ လူဝ်းတိုၵ်ႉ လႆႈမိၼ်ႈႁဵၼ်း ၶွင်းလၢၼ်ႇလွမ်တၢင်းလူင် သေၵလႆႈ ...

မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၵိူလၢႆး

လုၵ်ႉတီႈႁူင်းႁဵၼ်း ၵၢၼ်လုၵ်ႈလၢႆးၵဝ်ၶႃႈ တိုၵ်ႉႁဵၼ်းသွၼ်ယူႇၶၼ်ႇ ၽူးႁွၼ်းႁူင်းႁဵၼ်း ၼူးမေႃသွၼ်လူင် သိုပ်ႇၽူၼ်းမေႃးလူး၊ ဝႃႈၼႆႉၵုပ်ႇၼုမ် ၵၢၼ် လမ်ႇလွင်ႈၵၢၼ်ၶိုင်ႈငလႆႈ တေလၢင်းႁူပ်ႉထူပ်းၼၢဝ်းလၢႆႈယဝ်ႉ။

ပၢင်လူင်းႁဵၼ်း လုၵ်ႈလၢႆးၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ လမ်ဝၼ်းမၼ်းမႄးလႂ်းလႂ်းယဝ်ႉ ငလႆႈ ယႃႇၵမ်ႇယႃႇ ၵဝ်ၶႃႈပူၼ်ႉထၢင်ႇ တေၵုပ်ႇတႃႇႁၢင်ႈႁဵၼ်း ပႂ်းလူင်းပၢင်ႁူင်း ႁဵၼ်းႁွလ်းၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ႁွလ်းၵႃး မၢင်ၽၢဝ်ႇၵေႃႈ လွမ်လွမ်မႆႈလိုဝ်ႉဝႆႉဝႃႈ ယူဝ်ၼမ်း လုၵ်ႈလၢႆးၶႃႈ ႁဵတ်းလွင်ႈႁၢႆႉလႃႉ ၶိုင်ႈလွင်ႈလွင်ႈငလႆႈ ၼွႆႈမႄးၵုပ်ႇ၊ လွင်ႈႁဵတ်း သၢင်ႈလုၵ်ႈလၢႆးၵဝ်ၶႃႈၵိူဝ်ၶႃႈႁွၼ်ႇၵူဝ်ႈ။ ႁဵတ်းၶႃႈငလႆႈ သူးတွင်းဝႃႈ ႁႂ်ႈလႆႈငိၼ်း လွင်ႈလီ၊ ယႃႇႁႂ်ႈလႆႈငိၼ်းလွင်ႈႁၢႆႉလႃႉသေၵမ်းၶႃႈသေ ပိူၼ်ႈႁပ်ႉၼူးမေႃသွၼ်လူင် တေမႄး ႁူပ်ႉထူပ်း တီႈႁိူၼ်းႁွလ်းယဝ်ႉ။

■

ၶင်ႇၵဝ်ၶႃႈမုင်ႈမွင်းၶၢၼ်ႇ ၼၢဝ်ႇၵၢၼ်လႆႈငိၼ်းၶႃႈ ပဵၼ်ၼၢဝ်ႇလီတေႃႇတေႃႇ ယဝ်ႉ။ ဝၼ်းပၢင်လူင်းႁဵၼ်းၶၢၼ်ႇ တၢင်တူဝ်လုၵ်ႈႁဵၼ်းတင်းမူတ်းသေ လုၵ်ႈလၢႆး ၵဝ်ၶႃႈ တေလႆႈမွၵ်ႈလၢတ်ႈ ႁၢမ်းၶွပ်ႈလိုဝ်ႉဝႃႇ။ ၶၢၼ်ႇသေၵမ်ႇၵႃး တႃႇတေမၵ်း မၼ်ႈပၼ်လွင်ႈႁဵၼ်းႁူႉ လုၵ်ႈႁဵၼ်းတင်းမူတ်းၶၢၼ်ႇ ႁႂ်ႈၵဝ်ၶႃႈတႅမ်ႈပၼ်လိၵ်ႈပွင် တႃႇပဵၼ်တီႈမႃတွင်းဝႆႉႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ လူမ်းလူမ်းသိူဝ်းသိူဝ်း ႁပ်ႉၵၢဝ်

ယဝ့် ပၼ်ၶေႃႈမၼ်ႈၵႅၼ်ႉၵူႉ တႃႈၽိတ်းပၼ် ၵွႆႈၶိုတ်းၶိင်ႉၶိုတ်းယၢမ်းၼႆႉယဝ့်။ ၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ ၸၢဝ်ႁုင်ႉၸၢဝ်မုၼ်း တႃႉလုၵ်ႈၸၢႆးၵဝ်ၶႃႈတေႃႇတေႃႇ။

တႃႉတေတၢမ်ႈလိၵ်ႈပွင်ၸႂ် မႃးၸၢင်ႈၽႆႉ,ၸႄႈၸၢၵ်ႈပေႉလိၵ်ႈသေ ၵူၼ်ႇႁၼ်မႃးၶိုၼ်း ၶၢဝ်းတၢင်းလုၵ်ႈၸၢႆးၵႂၼ်ႉ,ၶႃႈ ၸၼ်မၼ်းၸၢႆးလႆႈလၢတ်းၽႄႉ၊ လွင်ႈလႆႈၶၢမ်ႈပုၼ်ႇမႃး ၸႂ်းလူဝ်းပၢၼ်ၵႂၼ်ႉ,မၼ်းၸၢႆးယဝ့်။ ၸၼ်ႇသေၸမ်ႉ,ၵႃး ပွႆးလူင်းပၢင်ႁူင်းႁၢၼ်းၸႂ် လမ်ႉ,လွင်ႈၵႃးႁိုဝ်၊ ပၢၼ်တီႈမႃႇတွင်းၵႃးႁိုဝ် ၸၼ်ဝႃႈ ၸၼ်ႇၵေႃႈ ၵူၼ်ႇႁၼ်မႃးထွမ်းလွႆးလွႆး။

■

ၸမ်ႉ,ၵိုင်ၸမ်ႉ,ၸၢၼ်း လုၵ်ႈၸၢႆးၵဝ်ၶႃႈ၊ ၵူလႆးၵေႉမၼ်းငလႈ လုၵ်ႈ ၵႂၼ်ႉ,ၸႂ်းႁူင်းႁၢၼ်းၸႂ်တင်းသိင်ႈ တေလႆႈႁူပ်ႇထူပ်းတေႃႉၸႄႈ တင်းလုမ်ႈၽေႉ လူင်ၸႂ်၊ မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၸႂ်ယဝ့်။ ႁဝ်းၶဝ်ၵေႃႈ တေၸမ်ႉ,ထၢင်းထွမ်း ႁုမ်းထိင်းတူလႆးထိုင် လုမ်းလႃးလႆႈၶဝ်၊ ထွႆႈထႅမ်လူလွမ်ပွႆႉပႃး၊ ပၼ်တင်းႁၼ်ထိုင် ငလႈ လွင်ႈၵုၼ်ႉ,ၵူၵ်းၵုၼ်ႉ,ထွႆၶဝ် တႃႉသေႉ ႁူးမိူဝ်ႈႁူးယၢမ်းယဝ့်။

ၵွပ်ႈၸၼ်ႇငလႈ ၵဝ်ၶႃႈထင်ႉ တၢမ်ႈလိၵ်ႈထိုင်ထူး မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင် ၸႂ် ၸၼ်လုၵ်ႈၵႂၼ်ႉ,ႁဝ်းၶဝ်တင်းလႆႈ တေလႆႈႁူပ်ႇထူပ်း တေႃႉၸႄႈတေႃႉတႃႉ ၸၼ်တေလႆႈတေႃႈသူႈၵူႈၸၼ်ႇယဝ့်။

■

ထိုင်
မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၵူလႆး ...

မူဝ်ႈၸႂ် လုၵ်ႈၵႂၼ်ႉ,ႁဝ်းၶဝ် တေလႆႈလိုဝ်ႈပႆႈၸၢင်းသွၼ် ၸႂ်းႁူင်းၸၢင်း ၶဝ်ယဝ့်ၵူဝ်ႈ။ တေႃႉထိုင်ၶၢဝ်းၵိုင် လုၵ်ႈၵႂၼ်ႉ,ထူဝ်းၸႂ် တေပႆႉ,ပွင်ႉ,ထွႆ ၸိူဝ်မွႆး လႆႈၵွၼ်ႉ,။ ၵဝ်ၸွႆႈယွၼ်းၸွမ်းမွႆး၊ ၸၢင်းတေႃႈ ဝႆႈထွႆႁၵ်ႇႁၵ်ႇႁွမ်ႁွမ်ၵႂၼ်ႉ,သေ ၸိူဝ်း ၵေႉပၼ်ၶဝ်ၸႄႈ။

ၸင်ႉ,မွႆးႁူႉဝႆႉၸၼ်ႇယဝ့် လုၵ်ႈၵႂၼ်ႉ,ထူဝ်းၸႂ် ၶဝ်တိုၵ်ႇၸွႆႈၸိူဝ်း ႁူဝ်ထၢၼ်ႈ ၸွႆးမုင်ႇၵျေႁူၵ်ႇၸၢင်းၶဝ်ယူႉ,။ လွင်ႈၶဝ်ၶုလ်ႇႁၼ် တင်းထူဝ်းထွႆၶဝ်၊ လွင်ႈထၢပ်းသိပ်ႉ, ႁွၼ်ႇမႂ်ႈၶဝ်ၸၼ်ႇ ထူဝ်းႁဝ်းၵေႉပၢၼ်ပေႈငမႈ တိုၵ်ႇလႆႈ ထွမ်းတူလႆးလူလွမ်

ထိင်းပႆးယုတ်းယႃပၼ်ယူ,။ ၼတ,ၵၢဝ်ဝၼ်း ပၢင်လူင်ၵျၢၼ်းၶွႆ့ယဝ့်ၵူၺ်,လိုင်လူဝ်းပၢၼ်ၵွၼ်,ၶဝ်ၶၼ် တေလဵၵ်းလႆႈၵူၺ်,ပဵတ်းမူတ်းယဝ့်ၵူဝ်း။ လွင်ႈလုၼ့်လၢမ်း ၵၼ်မၢ်,မၢ်, ၵၼ်ၶဝ်ပႆ,ယၢမ်းထူပ်းမႃးၶၼ်ႇၵေႃႈ ၶဝ်တေလႆႈၵွၼ်ၵၼ်ႁူပ်ႇထူပ်းယဝ့်လူး။ ပၢင်တိုၵ်းလူင် ၵၼ်ပဵၼ် ၵဝ်ပေႃႈ မၢ်းပေႃႈၶၼ်ႇၵေႃႈ ၶဝ်တေလႆႈၶဝ်ႈတိုၵ်းယဝ့်။ တႃႇတေလတ်းၽႄ, ၶၢဝ်းတၢင်းၶွႆ့ ၶဝ်တေလႆႈမီးလွင်ႈယုမ်,ယမ်တူဝ်ၵဝ်,၊ လွင်ႈႁၵ်ႉပဵင်း ၵုၼ်,လႂ်၊ လွင်ႈႁူႉပွင်,လႂ် ၼလႈၵျိင်းလၢင်းၶၢမ်, တင်းၶမ်ႁွၼ်,ၵူဝ်း။ လၼ်,ဝႃႈ ၵဝ်ၼႆႉယွၼ်းၶွမ်း ႁႂ်ႈတူလ်းထိုင်လုမ်းလႃးပၼ်ၶဝ် လီလီၶႃႈ ... မိူင်းႁူၼ်းၶူင်း ၵၢင်လူင်ၵူလ်း။

ၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ် လုၵ်ႈၵွၼ်,လိုဝ်းၶွႆ့ ၵၼ်ၶဝ်ထုၵ်,လီႁူႉမေႃၶၼ်ႇႁႂ်ႈၶဝ်မေႃႁူႉၵူၺ်,သေၵမ်း။ ႁူလ်းၵႃး မၢၼ်းတေႃႈ ယိပ်းၵမ် ၽိုၵ်းၽွၼ်ႇပၼ်ၶဝ်ၵူၼ်းၵူၼ်းၵွၼ်,ၵွၼ်,သေၵမ်းၶႃႈ။

■

ၶႂ်ႈမိူင်းၶူင်းၵၢင်လူင်ၶွႆ့ ႁူၼ်းၵူႊၵေႃႉ ၵမ်,သိုဝ်းယူဝ်း၊ ႁူၼ်းလိုဝ်းၵမ်,ၵျၢတ်းလွမ်းသိၼ်ထမ်းတြႃးၵေႃႈယင်းမီး ၵၼ်ဝႃႈၶွႆ့ ၶဝ်ထုၵ်,လီႁူႉၵျၼ်ႁွၼ်,ၵူဝ်း။ ႁွလ်းၵႃး ပေႃးမီးႁူၼ်းၵျႃႇ ၶိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႈ ႁူႉတိုၼ်းမီးႁူၼ်းလီၵေႃႉၶိုင်ႈ ယူ,ၵၼ်ဝႃႈၶၼ်ႇၵေႃႈ ထုၵ်,လီႁႂ်ႈၶဝ်ႁူႉထိင်းၵူဝ်း။

ပေႃးမီးႁူၼ်းၵျၢတ်းၵိၼ်ၵၢၼ်မိူင်းၶိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႈ တိုၼ်းမီးႁူၼ်းလုၼ့်ပုၼ်ႈသုၼ်,တူဝ်သေ ၵျၢတ်းပုၼ်းပၢင်ႈဝၢၼ်းမိူင်းၵေႃႉၶိုင်ႈယူ,။ ပေႃးမီးၽူးမၢၼ် ၵၼ်တေပၼ်တၢင်းတုၵ်ႉၶ ယႃႇၵဝ်းလူႉလဵဝ်ၶၼ်ႇၶိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႈ ႁူႉတေမီး ၵူလ်းလီ ၵၼ်တေလွႆႈထၢမ်ႁူမ်ႈသၢင်ႈၶိုၼ်းယႂ်,ၶၼ်ႇ ၵေႃႉၶိုင်ႈယူ, ၵၼ်ဝႃႈ ၶၼ်ႇၵေႃႈ ၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ်ၶဝ်ပႆးလူး ... မိူင်းႁူၼ်းၶူင်းၵၢၼ်လူင်ၵူလ်း။

ၶၢဝ်းယၢမ်းၼတေႃႇ တေလႆႈၵၢဝ်ၶမ်ၶမ်ယူ,ၵူဝ်း။ မိူင်းႁူၼ်းၶူင်းၵၢင်လူင်ၵူလ်း။ ႁူလ်းၵႃး ၼိၼ်းၶိုင်ႈပျႃးၵၼ်လဝ်ႈၵဝ်,ၵျႃလႆႈမႃးၶၼ်ႇ မီးၵႃးၶၼ်လိုဝ်သေ ၼိၼ်းၶိုင်ႈပၢၵ်,ၵၼ်လႆႈမႃးလႃႇလႃႇ ၵၼ်ဝႃႈၶွႆ့ၼလႈ လွင်ႈသုမ်းၶွႆ့ ပေႃးၵၢဝ်တၢင်းယုမ့်ယုမ့်ယႂ်ႈယႂ်ႈၵွၼ်,သေ ႁပ်ႇၵၢဝ်လႆႈလၼ်, တေလႆႈမုၼ်းသိုဝ်းတဵမ်ထုၼ်ႈ မိူဝ်ႈႁဝ်းလႆႈၵွင်,ပေႃႈ ၵၼ်ဝႃႈၶွႆ့ၵေႃႈ ၶၢႆႈႁွႆႈလုၵ်ႈၵွၼ်,လိုဝ်းၶွႆ့ ႁူႉထိုင်ႁွၼ်,သေၼလႈ မၢၼ်းတေႃႈ ၽိုၵ်းၽွၼ်ႇပၼ်ၶဝ်သေၵမ်း။

ပေႉပၢၼ်လႆႈ ၼႂ်းၵူၼ်းၽိုၵ်ႇသွၼ်ပေႉထႅင်ႈ လုၵ်ႈႁွၼ်ၸိူဝ်းၶႅၵ်ႇ ၵူၼ်းမေႃဝၢင်း ပၢၼ်ႈ ၸႂ်သူၺ်ႈၸႂ်မိတ်ႇလိရိယ ငလႈ ၵူၼ်းမေႃဝႆႉၸႂ်ႁၼ်လီၶႃႈဝႃႈ လွင်ႈႁွင်ႉပေႃႉပိူၼ်ႈ ၸိူဝ်းမၢၵ်ႈမီးလီပၢၼ်ၼၼ်ႉ။ ၵူၼ်းမေႃဝႆႉဝၢင်းၶမ်ႇၸႂ် ၵူၼ်းမီးတၢင်းၸႂ်လိုၼ်ႉၵိုၼ်ႉ၊ လွင်ႈ ၼတ်းၸႂ် ၵမ်ႉသုတ်ႇၵမ်ႉႁူၼ် ၼတ်းသိုပ်ႇလတ်းၽေႃႉ ၶွႆးငၢႆႈတၢင်းယႃပ်ႇၽိုတ်ႇ လူင် မိူဝ်ႈၽွင်းႁူပ်ႉထူပ်း လွင်ႈတူၵ်းသုမ်း တၢႆႇၼၢဝ်းတၢင်းလူဝ်းပၢၼ်ၼၼ်ၶၼ်ႈ ၵေႃႈ ၼၼ်းတေႃႈ ပၼ်ၵၼ်းသွၼ်၊ တွၼ်းသွၼ်သေၵမ်း။ ယဝ်ႉ ပေႉႁူပ်ႉထူပ်း တင်းႁူၼ်းၵူၼ်ႈႁွၼ်ႉၵေႃႈ ၶင်ႇႁူၼ်းၵူၼ်ႈႁွၼ်ႉ၊ ပေႉလႆႈတေႃႉသူႈ တင်း ႁူၼ်းၵၢၼ်ႉၼၢင်ၵေႃႈ ၶင်ႇႁူၼ်းၵၢၼ်ႉၼၢင် ၵူၼ်းမေႃၵိုင်ၶႃႈဝႃႈသႂ်ႇငႂ်ႇငဝ်းလႂ်းသေ ၵပ်း သိုပ်ႇတိတ်းတေႃႉၵႂႃႉသေၵမ်းၶႃႈ။

ပိူၼ်ႈတၢင်းၶမ်ၵေႃႈ ႁွၼ်ၵၼ်ပႆႇသၢၼ်ႈတၢင်းၶႅၵ်ႇႁွႆးလူးၶႆႈသေ ယႃႇ ၵူၼ်းဝၢင်ႇဝိူဝ်ႈ ပႆႇလွမ်းသၢၼ်ႈတၢင်းႁူၼ်းတၢင်းၶမ်ယဝ်ႉ ၵူၼ်းမေႃလိူၵ်ႈပႆႇသၢၼ်ႈတၢင်း ၵၼ်ၵၢဝ် တၢင်းပူၼ်ႉ ႁွၵ်ႈၵေႃႈလဝ်ႈၵဝ်ႇ ထတ်းသၢင်ႈတႅပ်းတတ်းၶၼ်ႉ သေ ၵမ်း။ ယႃႇၵူၼ်းၵိုတ်းႁူပိၵ်ႇတႃႇဝႆႉ တၢႆႇၵႂၢမ်းၵၢင်လၢႆၶႆႈသေတႃႉၵေႃႈ လွင်ႈလႆႈငိၼ်း လႆႈႁၼ်တင်းမူတ်းၶၼ်ႉ ၵူၼ်းမေႃလီႈၵၢဝ်၊ ၽိမ်းၵၢဝ် လွင်ႈမၢၼ်ႉမၼ်ႈႁွႆးႁွႆး သေၵမ်းၶႃႈ။

■

မိူဝ်းၸႂ်လဵၵ်ႉၼေႃးၼူမ်ၶၼ်ႉၵေႃႈ ယႃႇၵူၼ်းတၢင်းယုမ်ႉႁၢင်းလီ ၶႃႈဝႃႈႁဝ်း ၶၼ်ႉ ႁႆႈမွတ်ႇၵႂႃႉသေၵမ်ႉၵႃး လွင်ႈတူၵ်းၶမ်ႉတႃႇၵၼ်ဝႂ်းၶႆႈ ၵမ်ႉၸႂ်ႈဝႂ်းပၢၼ် တင်းလီၵႂႃႈ ၵၼ်ဝႂ်းၶႆႈ ၵူၼ်းလုၵ်ႈႁွၼ်ႉၸိူဝ်းၶႆႈ ႁူႉထိုင်သေၵမ်း။ မၢင်ပွၵ်ႈမႃး လႆႈတူၵ်းသုမ်းထိုင်လိၼ်သေတႃႉၵေႃႈ ယင်းၸၢင်းမီးႁိုင်ႉသလေ, သေၵမ်ႉၵႃး လွင်ႈႁွင်ႉပေႃႉ မၢင်ၵၼ်ၶႆႈ ပၢၼ်တၢင်းသုၵ်ႉၸႂ်ႁွၼ်ႉၶင်ႇၵဝ်ႇ၊ ၵၼ်ဝႂ်းၶၼ်ႉ ၵေႃႈ ၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ် ၵူၼ်းၼဝ်ႁူႉသေၵမ်း။

ယႃႇၵၢဝ် ႁူၼ်းမေႃလၢတ်ႈလွင်ႈၵမ်ႉလီတႃႇသေ, သႂ်ႇဝႆႉၶွႆးၸႂ် ႁူးမိူဝ်ႈ ႁူးယၢမ်းငလႈ ၵူၼ်းမေႃဝႆႉၽၢင်ႉ ႁူၼ်းမေႃလၢတ်ႈ၊ ႁူၼ်းသူပ်းဝၢၼ်ႁူၼ်ႈသူမ်ႈ လိူဝ်း ၶၼ်ႉၵမ်း။

ယဝ်ႉၵေႃႈ ထုၵ်ႇလီၽိုၵ်းသွၼ်ပၼ်ထႅင်ႈ ၵူၼ်းမေႃၵၢဝ် ႁွၵ်ႈၵေႃႈငလႈ ၵိုင်းတူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ၼႆႉပၼ်တီႈ ၵၼ်လႆႈၵႃးလၢင်းသုင်သုတ်းၶၼ်ႉသေတႃႉ ႁူဝ်

လွၵ်ႇ ၼလႄႈ ၶုၼ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်,ၼၼ့် ၵၢမ်,လွၵ်ႈ ၶူဝ်းႁုၼ်,ၵၢၼ်ၶၢ်ယဝ့် တေၵၢမ်,လႆႈ မၵ်းၶၢၼ်းၵႃးၶၼ် ၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ့်ၵေႃႈ ႁူႈၶဝ် မေႃၸီၵ်,ၼႄလႆႈသေၵမ်း။

ၶူင်းၵၢင်လူင်ၵိူလ် း ... ပေႃးပီၼ်လႆႈ ယႃႇႁူႈၵၢဝ်တူဝ်ၶဝ် တီၵ်ႈၼိူင်း တင်း ႁူၼ်းတၢင်,ၵေႃႉသေၵိတ်း။ ႁွပ်ႈဝႃႈ ၼွင်းမိူင်းႁူၼ်းၶူင်းလူင်ၼၼ့် ႁူၼ်းၵၢၼ် သုင်လိူဝ်ၵဝ်း၊ ႁူၼ်းၵၢၼ်တီမ်,သေၵဝ်းၼၼ့် တိုတ်းတေမီးယူ, ၵၢမ်,ၵၢင့်ယဝ့်။ ႁူႈ မေႃမၵ်းမၼ်ႈလၼ့်ထၢၼ်ႈ တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်,သေ ႁူႈမေႃၶတ်းလွၵ်ႇ ႁဵတ်းသၢင်ႈလိူဝ် တိူဝ်း ပိူင်ၵဝ်,လၼ့်ၵဝ်,၊ ငဝ်းလၢႆးတူဝ်လဝ်ႈၵဝ်,ၼၼ့်သေ ၼေ့သႅင်,ၼႅင်,တႃႇႁဵတ်း သၢင်ႈႁူႉ,ႁွလ်းၼလႈ။

ယဝ့်ၵေႃႈ ၶူင်းၵၢင်လူင်ၵိူလ်း ... မၢင်ပွၵ်ႈမႃးၼၼ့် လႆႈၼႅင်,တႃႉလုၼ့်လၢမ်း ၼင်,ပၢင်တေႃႇ,လွင်းၵေႃႈမီး၊ မိူဝ်ႈလႆႈၵၢဝ် တူဝ်ႁူင်းၵဝ်း၊ မၢၵ်ႈၼမႈလူင်ၵဝ်းၼၼ့် ၵႃးလႆႈယိုၼ်ႈမိူင်,ပၼ်ပိုၼ်ႈၵေႃႈမီး ၵၢၼ်ဝႃႈၼၼ့် လုၵ်ႈၵွၼ်,လိူဝ်းၼၼ့် ထုၵ်,လီႁူႉ ၼလႈ ပၼ်တၢင်းႁူႉႁူႈၶဝ်သေၵမ်း။

■

မိူင်းႁူၼ်းၶူင်းၵၢင်လူင်ၵိူလ်း ... ႁဵတ်းၵေႃႉပၼ် လုၵ်ႈၵွၼ်,လိူဝ်းၼၼ့် ၵဵၵ်ႈၵဵၵ်ႈပိူင်းပိူင်း၊ ၵူၼ်ႈၵူၼ်ႈၵွၼ်,ၵွၼ်,ၼလႈၼႄႈ။ ႁူလ်းၵႃး ယႃႇ,ပေႃးလွမ်း လွၵ်ႇၶဝ်၊ ယႃႇ,ပၼ်ၼႄႈလီၼိူဝ်ၶဝ်။ ႁွပ်ႈသင်ၼၼ် ပေႃးပႆ,ယၢမ်ႈႁူမ်းၽွမ်းလိူင် လီၵ်းလီ သေတႃႉ ၵၢမ်,ပီၼ်လီၵ်းလွၼ့်ၵိၼ်,လႆႈလူး။ ႁွပ်ႈၼၼ်ၼလႈ တႃႇ,ၶဝ်လိူဝ်းၼၼ့် တေ ယုမ်,ယမ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ၶဝ်ၼၼ့် ႁူႈမီးလွၵ်ႇတိုၼ်,သၢၼ်ႈ ၵၢဝ်ႈၵၢဝ်ႈၵိူင်းၵိူင်းၼၼ့် ၽိူၵ်းၽွၼ့်ပၼ်သေၵမ်း။ ပေႃးမီးလွၵ်ႇ ယုမ်,ယမ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်,ယဝ့်ႁွၼ်, ၶဝ်လိူဝ်း ၼၼ့် တေမီးလႆႈလွၵ်ႇယုမ်,ယမ်ၼိူဝ်မုၵ်ႉၽုင်,တူင်,ဝူင်းႁူၼ်းၵဝ်းၵိူဝ်ႈ။

ၵၢၼ်ၵဝ်သူင်,သင်,မွၼ်းၵေႃႈ ၼမ်ၼၼ်ၼ်,ၵၢးလၢးယဝ့်ၼၼ်ၵႃး ... မိူင်း ႁူၼ်းၶူင်းၵၢင်လူင်ၵိူလ်း။ ႁူလ်းၵႃး ၼင်,မွၼ်းႁဵတ်းလႆႈၼၼ့် ၼၼ်းတေႃႈ ႁဵတ်း ပၼ်လီလီ တီတ်းတီတ်းတေႃးတေႃးသေၵမ်း။ ႁွပ်ႈဝႃႈ လုၵ်ႈၵွၼ်,ၶဝ်လိူဝ်းၼၼ့် တိုၵ်ႇၼုမ်,လီၵ်ႇ၊ တၢင်းႁူႉတၢင်းၵၢၼ် တိုၵ်ႇၼၵ,မၢင်ၽိူဝ်ၵိူဝ်ႈ။ ယဝ့်ၵေႃႈ သမ့်ပီၼ် သိၼ်းႁူၼ်ႈမွၼ်,လိူဝ့်ၼိူဝ်းၵဝ်း၊ ပီၼ်လုၵ်ႈလၢၼ်ၵဝ်းႁွလ်းၵၢမ်,ႁိူဝ်ၼႄႉ။

■ ■ ■

လိၵ်ႈပွင်ၵႂၢမ်းၼႆႉ ဢဝ်တေႃႉၵၢဝ်ႇ The Moving Mountains ဢၼ် Jim Stovall တႅမ်ႈဝႆႉ ၼႂ်းပပ်ႉ The Book of Bits & Pieces ၼၼ်ႉသေ ပိၼ်ႇဝႆႉၶႃႈ။ ၼႂ်းလိၵ်ႈပွင်ၵႂၢမ်းၼႆႉ တေလႆႈႁၼ် တၢင်းႁၵ်ႉမႄႈၼႆႉ ယႂ်ႇလိူဝ်ႁႅင်းႁိုဝ်ၼႆသေ ၵမ်ႉၵႄႈ လွင်ႈယၢပ်ႇယၢၼ်းၶၼ် ၸွမ်ၸိုင်ႈႁိုဝ်ၵေႃႈ ၵဝ်တၢင်းမိူတ်ႇတႃႉမႄႈသေ ၶၢမ်ႈပူၼ်ႉလႆႈ ၼႆၼၼ်ႉယဝ်ႈ။

မႄႈ

ၶိူဝ်သၢၼ်လွႆ ၵိၼ်ႉတီးယၢင်းၼၼ်ႉ မီးၼိူဝ်းႁိူၼ်း သွင်ၼိူဝ်း။ ၼိူဝ်းၼိုင်ႈၼၼ်ႉ ယူႇၼႂ်းႁူင်ႈလွႆ၊ ထႅင်ႈၼိူဝ်းၼိုင်ႈသမ်ႉယူႇၼိူဝ်လိၵ်ႈလွႆ။ ဝၼ်းၼိုင်ႈ ႁိူၼ်းၼိူဝ်းဢၼ်ယူႇ ၼိူဝ်လိၵ်ႈလွႆၼၼ်ႉ မႃးလူလၢႆႇတိုၵ်းၶႄၼ်း ပေႃႇၵိၼ်ၼိူဝ် ႁိူၼ်းၼိူဝ်းယူႇ တႂ်ႈႁူင်ႈလွႆၼၼ်ႉသေ လၢၵ်ႈဢွၵ်ႇဢဝ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလဵၵ် ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၼႂ်းမုင်ႈႁိူၼ်းၵူၼ်း ႁိူၼ်းၼိူဝ်းယူႇၼႂ်းႁူင်ႈလွႆၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ႁိူၼ်းၼိူဝ်းယူႇၼႂ်းႁူင်ႈလွႆၼၼ်ႉ ၵမ်ႉမေႃၼိူင်ႈထိုင်လိၵ်ႈလွႆ။ ၶဝ်ၵမ်ႉ ႁၼ်သိူင်ႈၼူၺ်းသၢႆတၢင်း ႁိူၼ်းၼိူဝ်လွႆၶဝ်လုၵ်ႉတိုဝ်း။ ၶဝ်ၵမ်ႉႁူႉတေလႆႈႁႃ ႁိူၼ်းၼိူဝ်လွႆ တီႈလုၵ်ႉ။ ၼိူဝ်လွႆသုင်ၸၼ်းလူင်ၼၼ်ႉ ၶဝ်ၵမ်ႉမေႃႁႃ ႁူဝ်းတၢင်ႁိူၼ်းၼိူဝ် လွႆလုၵ်ႉၼၼ်ႉ။

ႁူလ်ႉၵႄႈ ၶဝ်ၸူႉႁိူၼ်း ဢၼ်ၵတ်ႉၼိမ်ႉ,ၽၢႆ,တိုၵ်းၶႄၼ်းလုၵ်ႉပိူၼ်ႈ ၼႂ်း ဝၢၼ်ႈၶဝ်ၼၼ်ႉသေ ႁၢင်ႈႁဵၼ်းလီလီငလႈ ပႂ်ႉ,မိူၼ်ႈၼိူဝ်လိၵ်ႈလွႆ တႃႉတေလွပ်ႉ ႁႃ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလဵၵ် ဢၼ်ႁိူၼ်းၼိူဝ်လွႆၶဝ် တီႈလွပ်ႇႁွင်ႈႁႃႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

■

လုမ်းၵတ်ႉၼိမ်ႉ,ၽၢႆ,တိုၵ်းၶႄၼ်း ဢၼ်တေလွပ်ႉ,ႁႃ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလဵၵ် ၼၼ်ႉ ႁႃလၢႆးတၢင်းတႃႉတေမိူၼ်ႈၼိူဝ်လွႆ ႁၢႆႈထိုင်လိၵ်ႈလွမ်ၵႂၢၼ်တၢင်းသုတ်း ယဝ်ႉ။ ႁႃသိူၼ်ႈတၢင်းတႃႉတေမိူၼ်ႈ ၼိူဝ်လွႆ၊ တၢင်းၼိုင်ႈၵမ်ႉ,လႆႈ ႁႃထႅင်ႈတၢင်း ၼိုင်ႈ။ ၵမ်ႉ,လႆႈၵေႃႈ ႁႃထႅင်ႈ ... ဢၼ်ၼိုင်ႈယဝ်ႉ ဢၼ်ၼိုင်ႈ။

ႁိုင်မႃး သီႇႁႃႈဝၼ်း လုမ်းၵတ်ႉၶႅၼ်ႇၽႆႇ တိုၵ်းၽၼ်း ဢၼ်တေလွပ်ႇႁႃ လုၵ်ႈဢွၼ်ႇၼၼ်ႉ ၵႂၺ်းမိၼ်ႈလႆႈၼိူဝ်လႂ် ၼၢဝ်းတၢင်း သီႇႁႃႈလၵ်းၵႂၺ်း။ ဝၼ်း ၼိုင်ႈယဝ်ႉဝၼ်းၼိုင်ႈ ႁိုင်ၸႃႇ သွင်သၢမ်ၵူင်ႈၵေႃႈ လုမ်းၼၼ်ႉဢမ်ႇႁွတ်ႈထိုင်လႆႈ ထိၵ်းလႂ် ဢၼ်ႁူၼ်းမိူဝ်းၼိူဝ်လႂ်ၼဝ်ယူႇၼႄႈ ၵူႈတူၵ်းတၢင်းလုမ်းဝႃႉယူႇ။ ၸင်ႇဝႃႈ လုမ်းၼၼ်ႉ ဢွၼ်ၵၼ်မႃးဢုပ်ႇႁုမ်ၵၼ်သေ တႅပ်းတတ်းဝႃႈ ဢမ်ႇပႅၼ်လႆႈယဝ်ႉ၊ ဢမ်ႇမိၼ်ႈထိုင်ထိၵ်းလႂ်လႆႈယဝ်ႉ၊ ဢမ်ႇထၢင်းၸႃႇဢဝ်မိၼ်း လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလႅင် ၼၼ်ႉ လူင်းမႃးလႆႈယဝ်ႉၼႆၼႄႈ ႁၢင်ႈႁႅၼ်းမူင်ႈၼူဝ်းၸဝ် တႃႇပိၼ်ႇပွၵ်ႈမူဝ်းမိၼ်း ဝၢၼ်ႈၸဝ် ဢၼ်မီးၼုႆးၸူင်ႈလႂ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၽွင်းမူဝ်ႈၸဝ် တိုၵ်ႉႁၢင်ႈႁႅၼ်းမူင်ႈၸူဝ်းၸဝ် တႃႇပိၼ်ႇပွၵ်ႈမူဝ်းၼၼ်ႉ ၸဝ်လႆႈႁၼ် ငမႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇလႅင် ဢၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇမၼ်းလႆႈၸၢမ်ႇ တီႈလွပ်ႇၸႃႇ လွမ်းႁူၼ်းၼိူဝ်လႂ်ၸဝ်ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ ငမႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇလႅင်ၼၼ်ႉ သမ်ႉလုၵ်ႉၼိူဝ်လႂ် ဢၼ်ၸဝ်ဢမ်ႇမိၼ်ႈလႆႈၼၼ်ႉ လူင်းမႃးသေဢမ်ႇႁႃး ပႆႇထေးလုၵ်ႈဢွၼ်ႇမၼ်း ၼေႃင်းၼၼ်ႉသေ လူင်းလႂ်ထၼ်းလူင်ၼၼ်ႉမႃးယူႇယဝ်ႉ။

■

လုမ်းၵတ်ႉၶႅၼ်ႇၽႆႇ တိုၵ်းၽၼ်း ဢၼ်တေလွပ်ႇႁႃလုၵ်ႈဢွၼ်ႇၸဝ်တင်း မူတ်းဢွၼ်ႁၼ်ၵၢမ်းလူင်လၢင်သေ ဢမ်ႇထၢင်းလၢတ်ႈသင် ဢၵ်ႇမိုင်တူလႆး ၼိုဝ်ႈငေႃႈၸႃႇပဵတ်ႈမူတ်း။ ၽွင်းၼၼ်ႉ ၽူႈဢွၼ်ႁူပ်ႉလုမ်း ၸင်ႇထၢမ်ငမႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇ၊

“ႁဝ်းၸဝ်ႁႃသႅၼ်ႈတၢင်း တႃႇတေမိၼ်ႈထိၵ်းလႂ်ၼႆႉ ႁိုင်လႆႈဝၼ်း ယင်း ဢမ်ႇႁၼ်။ ႁူၼ်းဢၼ်ၵႅၼ်ႇၼႅင် ဢၼ်ၵတ်ႉၼႅၼ်ႇလိုဝ်ပိုၼ်ႈ ၼုႆးဝၢၼ်ႈၼႆႉ ယင်း ဢမ်ႇမိၼ်ႈလႆႈ ထိုင်ထိၵ်းလႂ်ၼၼ်ႉ မုႆးသမ်ႉၵဵတ်းႁူဝ် မိၼ်ႈၸႃႇသေ ႁူင်ႉလုၵ်ႈဢွၼ်ႇ လႅင်မုႆး လူင်းမႃး”

ငမႈလုၵ်ႈဢွၼ်ႇၼၼ်ႉ တင်းယုၵ်ႉႁူဝ်မႃႇ တင်းယုမ်ႉသေ လၢတ်ႈဝႃႈ

“လုၵ်ႈဢွၼ်ႇလႅင်ၼႆႉ ဢမ်ႇလိူဝ်ႈ လုၵ်ႈသူၼႄႈ” ၼႆသေ ၸၢမ်ႈပူၼ်ႉလူင်း လႂ်လူင် ၸႃႇယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ၵ့ၢမ်းတံးၡဝ်းမီးဝံ့ ၶေါ့ၡွင့်သွင်ၶေါ့ "တံးၵေါ့" ငလး "ဢူလ်းၵေါ့"ခံယဝ့်။ ဢၢခ် ၡဝ်း မိုတ်းဂခ်ၡူ့ထၵ်းဂခ်ခံ့ပီခ် တံးၵေါ့ ငလး ဢၢခ်ထမ်လ့်လီခ်းၵေါ့ဂခ်၊ မီးလ့် သိုၵ်းၡၢခ်၊ ထုခံ့ပုခ်းသုခ်,ထဝ်းဂဝ်,ပခ်ဂခ်ခခေ့်သမ့်ၡွင့်ပီခ် ဢူလ်းၵေါ့ ခံ ယဝ်း။ ထင်,ဝါး သိုဝ်းမူခ်းယူ,သၢင်းသဝ်းလွမ်းဂခ်ငလး ၵွလ်းဂါး ပေါးပံ,တူၵ်း ခမ့် တါ လွမ်းဂခ်၊ ပံ,ယၢပ်,ၽိုတ်းလွမ်းဂခ်မါးငတ့ ယါ,ခီတ်းမၢတ်းမၢ်ဝါ, ပီခ်ဢူလ်းၵေါ့ ခံ ၵၢမ်းရူခ်းထဝ်းၵံ့သၢင်,သွခ်ယဝ်း။ ထင်,ဝါ, ဢဝ်လိၵ်းပွင်ဢွခ်, ဢၢခ်ယၢမ်းလူ မါးခ္ငဲးပပ့် From this Little Light of Mine သေ တွခ်းထိုင် ...

ဢူလ်းၵေါ့

ခ္ငဲးပၢင်တိုၵ်းလုမ်းၽျေ့ပွၵ်းဂမ်းသွင် ရူခ်းသိုၵ်းၵေ့ခိုင်း လံးၡၢခ် ဢူလ်းၵေ့မခ်း မၢတ်,မၢၵ်,ၵွင်းသေ လူမ့်ထူၵၢ,ငလး တူၵ်းတူဝ်တိုခ်,လ့်ၵၢ, တေ့တေ့။ မၢၵ်,ၵွင်းဢၢခ်လုၵ့်တီး ၽူးမ်ီခ်ၶဝ်ယိုဝ်းမါးထိုဝ်းခခေ့် မိခ်ၶၢမ်းၡူဝ် မခ်းၵၢ,ပီခ်လုၵ်းပီခ်လုၵ်းငလး ဢၢမ်,ထၢင်းလုၵ့်ဢွၵ်, လံးရူမ်းၡူဝ်မခ်းယူ,ခ္ငဲး လုၵ်းထီခံ့ခခေ့်ၵွလ်းယဝ့်။ မခ်းဢၢမ်,ထၢင်းၡီတ်းၡိုဝ်။

ၽွင်းခခေ့် မခ်းထၢမ် ၡူဝ်သိုၵ်းၶဝ် လွင်,မခ်းတေၵၢ,တေ့ဢၢဝ်လံး ဢူလ်းၵေ့မခ်းဢၢခ်မီးခ္ငဲးလီခ်းလိခ်ၽူးမ်ီခ်ခခေ့်မါးထူးခ္ငဲးလုၵ်းထီခံ့ခံ့။

"မ္ငဲးၵၢ,လံးယူ,၊ ရူလ်းဂါးမခ်းတေလၢၵ်,လၢ်းသင်၊ တေပွင်,လွင်းသင် လါ,မ္ငဲးဝါး။ ဢူလ်းၵေ့မ္ငဲးခခေ့်မ္ငဲးတၢ်ၵေါး တေတၢ်ဝံ့ယဝ့်၊ မ္ငဲးၵေါးထၢင်းတၢ် ၵွခ်,ဢိုဝ်း" ၡူဝ်သိုၵ်းမိုခ်းတွပ်,ခင်,ခံ။

ၵၢမ်းၡူဝ်သိုၵ်းခခေ့် ဢၢမ်,ၶဝ်းၡူမခ်းသေဢိတ်း။ ရူခ်းသိုၵ်းခခေ့် ဝီခ်ဢွၵ်,ခ္ငဲးလုၵ်းထီခံ့ခခေ့်သေ ဢီခ်,ၵၢ,ထူး တီးဢူလ်းၵေ့မခ်းဢၢခ်လူမ့် ထူဝံ့ခခေ့်။

ၵႅတ်းၵိူဝ်ၵႅတ်းၵျႃ လီၵၢမ်းလူင်လၢင်သေ ႁူၶင်းသိုၵ်းၶၢင်ႈၽဵဝ်ႁွတ်ႈ ၸူႉတီႈ ၵူလ်းၵေႃႉမၢၼ်း ၵၢၼ်မၢတ်ႇမၢၵ်ႇႁွင်ႉသေ လူမ်ႉထူဝ်ႉၶၢင်ႈ။ မၢၼ်းလၢင်ႇ ၵၢဝ်ၵူလ်းၵေႃႉမၢၼ်း တၢင်ႇၶိူဝ်မျႇမၢၼ်းသေ မိဵၵ်ႇၶိုၼ်းမႄးလူး တီႈလုၵ်းထိၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ တင်းႁၢမ်တင်းမိဵၵ်ႇ တင်းဝိၼ်ၶဝ်ႈ တူၵ်းမူတူၵ်းမျ ၶိုၼ်းလုၵ်းထိၼ်ႉၶၢင်ႈ ပုၵ်ႈပုၵ်ႈပၢၵ်ႈပၢၵ်ႈ တင်းသွင်ၵေႃႉ။

ယၢမ်းၶၢင်ႈ ႁူဝ်သိုၵ်းလၢင်ႇ ႁူတ်ႇထတ်းတူလ်း တင်းသွင်ၵေႃႉယဝ်ႉ ယိၼ်းမွင်လွၵ်ႉမွင်ၶႂၢး တူလ်းတီႈႁူၶင်းသိုၵ်းၶၢင်ႈသေလၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵဝ်လၢတ်ႈမိူဝ်း ယူႇလူး၊ မၢၼ်းၵၢမ်ႇၵိုင်ႇၶႃႈ။ ၵူလ်းၵေႃႉမိူဝ်းၶႃႈ တၢႆဝႆႉယဝ်ႉ။ မိူဝ်းၵေႃႈ လႆႈလီပ်းမၢတ်ႇတင်းၶမ်ပေႃးလမ်တၢႆၶႃႈ”

ႁူၶင်းသိုၵ်းၶၢင်ႈၶိုၼ်းတွပ်ႇ

“ၵိုင်ႇယူႇၶႂၢႈႁူဝ်သိုၵ်း၊ မၢၼ်းၵိုင်ႇယူႇၶႂၢႈ ၵေႃႈ” ...

“မိူဝ်းၶိူဝ်ႈဝႃႈပွင်ႇသင်? ၵိုင်ႇယူႇၶႃႈႁႃႉ? ၵူလ်းၵေႃႉမိူဝ်း ပေႃးတၢႆယဝ်ႉ” ႁူဝ်သိုၵ်း ၶိုၼ်းၵႂိတ်းၵႂိတ်းထၢမ်ထၢမ်။

ၶၢဝ်းၶၢင်ႈ ႁူၶင်းသိုၵ်းၶၢင်ႈၶိုၼ်းတွပ်ႇဝႃႈ

“ၵူလ်းၵေႃႉၶႂၢႈၼတေႃႉ တၢႆယဝ်ႉ ႁွလ်းၵႄႈ ၵိုင်ႇယူႇၶႂၢႈ ႁူဝ်သိုၵ်း။ ၵိုင်ႇယူႇ။ ႁွပ်ႈသင်ၶႃႈ မိူဝ်ႈၶႂၢႈၽဵဝ်ၸူႉတီႈမၢၼ်းၶၢင်ႈ မၢၼ်းတိုၵ်ႉမီးလွၵ်ႉယူႇ...တိုၵ်ႉမီးလွၵ်ႉယူႇ... မိူဝ်ႈၶၢင်ႈ... မိူဝ်ႈမၢၼ်းႁၼ်ၶႂၢႈ... မၢၼ်းယုမ်ႉသေလၢတ်ႈၸူႉဝႃႈ...

“*ၵၢႆႈၵေႃႉ... ၵဝ်ႁူႉယူႇ... ၵၢႆႈၵေႃႉ... မိူဝ်းတိၼ်း တေမႄးလူးၵဝ်ယူႇ*” ၶႃႈၼလႈ ၶႂၢႈငိၼ်းၶၢင်ႈ ၶႂၢႈပိၼ်းပေႃးလွၵ်ႉယူႇ... ပိၼ်းပေႃးလွၵ်ႉ ယူႇၼလႈ... မၢၼ်း ၵိုင်ႇယူႇၶႂၢႈ။”

■ ■ ■

ၵၼ်ၵမ်ႉပိၼ်လႆႈၼႆႉ ၵမ်ႉမီး၊ ပႆႇပိၼ်ႁႂ်ႈၵိုဝ်ႈ။ ပေႃးမိူၼ်ႈၵိူတ်း ႁူႉတေႃႈပိၼ်။ ပေႃးၵမ်ႉၵိူတ်းငၢႆႈ ၾႆးလူင်းထွႆႈၵေႃႈ ၵမ်ႉလႆႈၼၢင်ယဝ်ႉ။ ႁူၼ်းႁႂ်ႈၼေးဝူတ်ႈၼေးၵျိုဝ်ႉ ၵမ်ႉႁၼ်ပိၼ်သင်မႄး။ လၢင်ႉဝႃႈ တႃႇတေလီၵ်ႈလၢႆးပၢႆးဝူၼ်ႉၵႂၼ်ႉၼၼ်ႉ လၢင်ႉလႆႈၵၢဝ်ႇ Nothing Couldn't Stop this Man ၵၼ် Jeff Yalden တႅမ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ ပိၼ်ႉသေ ၽၢၵ်ႇထိုင် ႁူၼ်းၶုမ်ႉႁဝ်း။

ၽႂ်ၵမ်ႉၵိူတ်းလႆႈ ႁႂ်ႈမၼ်းၶိုတ်း

ၵၢၼ်ႈထၢၼ်းၵႂၼ်ႉ ၵလီၼ်းၼျူႉၶိၼ်ႉလၢၼ်ႉၼႆႉ ဝၢၼ်းသေၽိူၼ်းႁူပ်ႈမႆႈတိၼ် မၼ်း မိူဝ်ႈလူဝ်း တိုၵ်ႉႁၢမီးႁၢႈၼူပ်ႉၼၼ်ႉ မေႃယႃၵေႃႉလိုၵ်ႈၵေႃႈ ဝၢင်းလိုၵ်ႉဝႃႈ မၼ်းၼႆႉ တိုၼ်းတေၵမ်ႉထၢင်းပႆလႆႈထိူင်ႈ ၶွင်းလူဝ်းပၢၼ်မၼ်းသေ၊ လူဝ်းပၢၼ် မၼ်းၼႆႉ တေလႆႈသုမ်းၼၢဝ်းယၢမ်းၶူႉၶိူဝ် တင်ႉၵၼ်ၵပ်းမၢၵ်ႉလေႃႇ တႃႉႁူၼ်းပိၼ်ၶၼ်ႉ တေႃႉလူဝ်းသုတ်းပၢၼ်ၼႆဝႃႉ။ မေႃၵေႃႉလိုၵ်ႈမႃးၵေႃႈ မၼ်းႁုမ်ႉလႆႈငိၼ်း

"ယႃၵမ်ႉယႃ ၵမ်ႉလၢၵ်ႉလၢႆးသင်"၊ "ၶႂ်းလူဝ်းပၢၼ်မၼ်းၼႆႉ မၼ်း တေၵမ်ႉထၢင်းပႆလႆႈထိူင်ႈသေပွၵ်ႈ" ၼႆႁွင်း။

မေႃယႃၼၸ်ၼႆႉ ၵတ်းၼၢၼ်ႉၽၢႆႉႁူတ်ႉထတ်းတူလ်း တိၼ်မၼ်းသေတႃႉ မေႃယႃၵေႃႉလိုၵ်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႉမေႃလၢမ်းၼၢတ်ႈ ႁူတ်ႉထတ်းတူလ်း မၢၵ်ႉႁူဝ်လိုၵ်ႈလေႈ ၼမ်ႉလိုၵ်ႈမၼ်းထၢၼ်းသေပွၵ်ႈ။ ဝၢၼ်းသေမေႃယႃၼၸ် ၶိုတ်းပိတ်ႈလွင်ႈယူတ်းယႃယဝ်ႉ ၵေႃႈ မၼ်းထၢၼ်းၵမ်ႉထွမ်ႉၵၢဝ် ၶၢမ်းမေႃယႃလူဝ်းၶၼ်ႉသေ ႁၢင်ႈႁၢၼ်း ၼတ်းလိုၵ်ႈ တႃႉတေလုၵ်ႉပႆလႆႈ ႁၢင်းမၼ်းယူႉ။ မၼ်းထၢၼ်း ယူႉၶႂ်းၽေႃးသေ တူလ်းတိၼ် ၵႂၼ်ႉမၼ်း ၵၼ်ၶိူဝ်ႉၼင်လၢၼ်လွင်းႁွင်း ႁူဝ်းၽိူၼ်းမႆႈပေႃးလီၼ်းပေႃးလၢႆးယူႉ ၶၼ်ႉသေ မၼ်းတီပ်းတတ်းႁူၼ်ႉပဝ်ႉလၢတ်ႈဝႃႈ

"ပူင်ႈၶႄႈ … ၵဝ်တေလုၵ်ႉၵႂၵ်ႉၶႂ်းၽေႃး၊ တေၼတၽိုၵ်းပႆတၢင်း၊ ၵၼ် လိုၵ်ႈၵေႃႈၵမ်ႉပေႃႉလႆႈ တင်းၼတ်းလိုၵ်ႈ။" ၶၢင်ႉမၼ်းလၢတ်ႈမၼ်းၵိူတ်းတေႃႉတေႃႉ။

ၼမ်ႉမၢၼ်းၸၢႆးၵေႃႉ မွင်ၸွမ်ႈမွင်ၼေႃး၊ ၸိပ်းၵၢၼ်းႁူဝ်ၸွႆ၊ ၶမ်ႇတႃႇယိုင်ႈ ႁူၺ်ႉ၊ ၵဵဝ်းလူမၢၼ်းၸၢႆးသေတႃႉ လိူဝ်သေ ၵႂႃႇယူႇ,တီႈႁူးလႅင်းၶိူဝ်ႁိူၼ်း တူၺ်း မၢၼ်းၸၢႆး ယိပ်းတင်းၼွၼ်ႉတဝ့်ၵွၼ်, လိုၼ်,ၵႅင်းၼတ်းၸွႆ ပႆယူႇ,ၶွင်းဝၢင်း ၶွင်း သူၼ် ႁူးမိူဝ်ႈႁူးယၢမ်း ၵမ်,ႁၢမ်ႈသီးမၢၼ်းၸၢႆးလႆႈ။

ပိုင်ႈတင်းၼွၼ်ႉတဝ့်ၵွၼ်,၊ ပႆတင်းၵၢၼ်ၵႅင်းၵွၼ်, ၵႃႉၶင်ႇ,လိုၼ်,ၼီး လႆႈသေတႃႉ တိၼ်ၵွၼ်,မၢၼ်းၶၼ်ႉ ပေႃးလိမ်,၊ ၼႃၵွၼ်,မၢၼ်းပေႃးႁၢၼ်ႈ၊ တူဝ် ၵွၼ်,မၢၼ်းပေႃးႁိူင်းလူင်ဝႆႉယဝ့်။ ယၢင်ႈၶိုင်ႈယၢင်ႈ ၸိပ်းၶိုင်ႈၵမ်း။ ၶိုင်းယၢင်ႈ ၶိုင်းၸိပ်း၊ ၶိုင်းၸိပ်းၶိုင်းယၢင်ႈ ၽွင်ၵမ်,ႁၢမ့်သီးမၢၼ်းလႆႈ။

မၢၼ်းၸၢႆးမွၵ်,လၢတ်ႈဝႃႈ “ၵဝ်ၼႃႈ ... တိုၼ်းယုမ်,ယမ်ဝႆႉဝႃႈ ၵဝ်ၼႃႈ တိုၼ်းတေပႆလႆႈၶႅယူႇ,။ ၵမ်,လိုဝ်ႈၵမ်,သဝ်း ၼႃႈယၢင်ႈၶိုင်ႈၵမ်း၊ ၸိပ်းၶိုင်ႈ ၵမ်း၊ ဝၢႆးၶွႆႉမႃး ၼႃႈလိုၼ်ႈၵၢၼ်,၊ ႁိူင်မႃး ၼႃႈလၢၼ်ႈ။ တေႃႈလႅဝ် ၼႃႈလၢၼ်ႈလႆႈ ဝႆႉလိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၵၼ်လိူဝ်းလၢၼ်ႈယူႇ, ၼၢဝ်ႁိူင်ၶၼ်ႉၶေႃႇ,။”

ၵၢႆႈၸၢႆးၵွၼ်, ၵလၢၼ်းၼျူႇ,ၶိၼ်,ႁၢၼ်,ၶႂ့် ပၢၼ်မႃးၽူႈလၢၼ်ႈလႆႈဝႆႉ လိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၶွင်းပၢင်ၼေႃႇၼႅင်,ၽႂ်,လၢၼ်ႈပၢၼ်လၵ်း။

မိူဝ်ႈ 1934 ၶၢဵႈ လႆႈၼဝ်ႈၶွင်းသၢၼ်ႈလိုဝ်ႈ မႆၢတမ်းလုမ်ႈၽွႆႉ ၵေႃႉလၢၼ်ႈ လႆႈ ဝႆႉလိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၶွင်းလုမ်ႈၽွႆႉ ၶိုင်ႈလၵ်းၶႂ့် မၢၼ်းလၢၼ်ႈႁိူင်ၼၢဝ်းယၢမ်း 4:06 (သီ,မူင်းပႆၢ ႁူၵ်းမိတ်ႉ) ၵႂၤၺ်း။

တီႈသူၼ် မၵ်ႈ,တီ,သၢၼ်,ထၵွၺ်း (Madison Square) ၶၼ်ႉ မၢၼ်းလႆႈ ႁပ်ႉသူးၶိုၵ်ႉတွၼ်းသေ မၵ်းမၢၼ်းပၢၼ်ၽူႈလၢၼ်ႈၵႅင်းၶိုၵ်ႉတွၼ်း ၶွင်းႁူဝ်ပၢၵ်,ပီးၶႂ့် ပႃးၵေႃႉၶိုင်ႈၶူႇ,ယူႇ,ယဝ့်။

■ ■ ■

ယၢမ်းလႆႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းမႄးၶေႃႈၵႂၢမ်းၶိုၼ်ႈၼၼ်ႉ “တၢင်းယုမ်ႇၶႂ်ႇ ႁဵတ်းႁႂ်ႈၵၢၼ်ငၢၼ်းႁဝ်း ၵႂၢင်ႉမႃၼ် ၶိုင်ႈမိုင်ႈၵူဝ်ႈ” ၶႆႈယဝ်ႉ။ ၵိုင်ၶၢဝ်လွင်ႈလိၵ်ႈလၢႆး လုမ်ႈၽႄႈမႃးငလႈ ႁူၼ်းၶုမ်ႇႁဝ်းၶဝ် လႆႈလိူၼ်ႇသီးယူႇ ၶွင်ႈငဵၼ်းတၢင်းမိူင်ႇတႃႇ၊ လွင်ႈၶေႃႈသိူင်ႇၵၼ်ၶႅၼ်ႇ တၢင်းယုမ်ႇႁူၼ်းၶုမ်ႇႁဝ်းၶဝ် လႆႈဝၢတ်ႈဝဝ်းၵေႃႇမၢင်မႃး လွႆးလွႆးယဝ်ႉ။ လၢင်ႇဝူၼ်ႉလူတူၺ်း Services with Smile ၼၼ်ႉ Michael T. Buron တႅမ်ႈဝႆႉၶႅၼ်ႇယဝ်ႉ မုင်ႈမွင်းတေ လိၵ်ႈလၢႆးတၢင်းပူၼ်ႉမႃးသေ ၵၢၼ်းႁူဝ်ၸႂ်ၵႂၢၼ်ႇၵေႃႈ တေႁူၼ်ႈမၼ်း သေၵဝ်ႇမႃး ယူႇႁိုဝ် ၶႆႈသေ ...

ယုမ်ႇႁႂ်ႈပႃးၸႂ် ၽွင်းႁဵတ်းၵၢၼ်

မိူဝ်ႈၵဝ်ၶႃႈတိုၵ်ႉမီးၸူဝ်ႉၼုပ်ႉ (ၵၢသၢၵ်ႈ) သိပ်းသွင်၊ တီႈလၢၼ်ႉၶႃႈမိူင်ႈၼုဝ်း ၶွင်းမိူင်းမီႈ ၸိူဝ်ႉၵၼ်ႉၶၼ်ႇ ၵဝ်ၶႃႈလႆႈလဵပ်ႈႁဵၼ်းလွၵ်းလၢႆးၵၢၼ်ၶႃႈ ႁူးလွင်ႈလွင်ႈ တမ်ႈတီႈပေႃႈႁဝ်း ဝၢႆးဝၼ်းၵႂၢၼ်ႉဝၼ်းၶိုင်ႈႁွလ်းၵူဝ်ႈ။

ၽွင်းၵဝ်ၶႃႈ တိုၵ်ႉႁဵတ်းလွင်ႈမူတ်းသုၺ် ၶွင်းလၢၼ်ႉၶၼ်ႇ ငမႈပႃးၵေႃႈၶိုင်ႈ ၼဝ်ႈမႃးၶွင်းလၢၼ်ႉႁဝ်း။ ၶႃႈၵေႃႈယွၼ်းၶႃင်ႉတူလ်းပေႃႈႁဝ်း လွင်ႉၶႃႈ တေၵႃႉၶႃႈ တေႃႉငမႈပႃးၶၼ်ႇလႆႈ၊ ပေႃႈႁဝ်းမိူၼ်းတွပ်ႉဝူႈ “လီၵူဝ်ႈ” ၶႆႈငလႈ ...

“ၶႃႈတေလႆႈလွႆႈထဵမ်သၢင် ပႃႈႁဝ်းၶႃႈ” ၶႃႈထၢမ်၊

“ၵေႃႈ လၢႆးၵႂၢၼ်ႉ ... တင်ႉၶင်ႈ (သူဝ်ႉၽႄႉ) ၼၼ်ႉၵဝ်သိုဝ်ႇ တီႈလၢၼ်ႉ သူၸူႉၶၼ်ႇ တိၼ်မၼ်းႁၵ်းၸူႉၵူဝ်ႈ။ ၵဝ်ၶွႆႈႁူႉဝူႈ သူၶဝ်တေမႃး ငမႈပၼ်မိူဝ်ႈ လွႆၶႆႈၵူဝ်ႈ”

“ၵေႃႈၶႃႈ ... ပႃႈႁဝ်းသိုဝ်ႇၸူႉမိူဝ်ႈလွႆၶႃႈၶႂ်ႇ”

“ၵိုမ်း ... မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃးသိပ်းပီးပၢၼ်ႇၶၼ်ႇၵူဝ်ႈ”

ၶႃႈၵေႃႈၵမ်ႇမေႃႇတ်းသင်ယဝ့်ၼလႈ လၢတ်းၼၶပေႃးႁဝ်း လွင်ႈၼမႈ ပႃးၵေႃႉၶႂ့် ၼွႆႈႁူႈႁဝ်းႁူႉၼမးပၼ် တင်ႇၶင်ႈၵဝ်ႇမၼ်းလႆၢလႆၢ ၵၼ်သိုဝ့်ႁူႉမူဝ်ႈ ပူၶ့်မႃး သိပ်းပီးၶၶ့်၊ ၵမ်ႇၼွႆႈပၼ်ၵႃးပၼ်ၶၼ်သင်ၶႅဝႃႉ။

ပေႃးႁဝ်းၵေႃႈ ၸွႆႈၶႃႈတွပ်ႇဝႃႈ ပေႃးတၢမ်းၶမ်ႈမႃး တေမႃးၼမးပၼ် တီႈႁူၶ်းယူႇ၊ ပၼ်ႁ်ၶ်းလိၵ်ႈဝ့်ၶႃႈၼလႈ ၶႅယဝ့်။

■

ဝႆၢးသေၼမးပၼ်တင်ႇၶင်ႈၵဝ်ႇ (သူဝ်ႇၾႄႉၵဝ်ႇ) ၵၼ်တိၼ်ႁၵ်းႁၵ်း လူင်ၶၶ့်ယဝ့်ႁႃးပေႃးလုၵ်ႈၵေႃႈ ၶိုၼ်းပွၵ်ႈႁူၶ်းမႃး။ ၶိူဝ်သိၼ်ႈတၢင်းမူဝ်းႁူၶ်း ၶ့် ပေႃးႁဝ်းထၢမ်ၶႃႈ

“ၶေႃးလူင်တူႉၸူၵ့်ၼူၵ့်ယူႉလႄႉ ၵႆၢႈလုၵ်ႈ။ မ့်းပီၼ်သင်?”

“ပေႃးႁဝ်းၼွႆႈႁူႉၵေႃႈ၊ ၶႃႈမီးယိူင်းၵၢၼ်းၼွႆႈၶိုၼ်းႁ်ၶ်း ထၶ့်ထွမ်ၵိူဝ်ႈ။ ပေႃးႁဝ်းႁုမ်ႇတေႁူႉၼမးပၼ် တင်ႇၶင်ႈၵဝ်ႇပိူၼ်ႈလႆၢလႆၢ ယူႉတိၵ်းတိၵ်းၼတေႃႇ တၢင်းယိူၼ်းၵၢၼ်းၶႃႈ တေလူႉလိဝ်ယူႉၵိူဝ်ႈ။”

“လုၵ်ႈၵူလ်း ... မ့်းထုၵ်ႇလီလိပ်ႈႁ်ၶ်း လႆၢးၼမးၾိူၼ်၊ တင်ႇ ၵၼ်ၵဝ်ႇ ၵၼ်ယွၵ်း ၵၼ်လိဝ် ၶၶ့်ၵိူဝ်ႈ။ ႁူလ်းၵႃး တေႃးလိဝ် မ့်းလိမ်းလိပ်ႈႁ်ၶ်းမႃး ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈသေမၼ်းၶၶ့်ၵိူဝ်ႈ။ မ့်းၵမ်ႇၾၢင့်တူလ်းယူဝ်း၊ မူဝ်ႈႁႃးပေႃး လုၵ်ႈႁူႉၼမးပၼ် တင်ႇၶင်ႈၵဝ်ႇလူင်ၶၶ့်၊ တွႆႈတင်ႇၶၶ့် ထပ်းမိၵ်ႈမႆၢ တၢင်ႇလၢၶ့်ဝ့်ၼလႈ ၼမႈပႃးၵေႃႉၶႂ့် မၼ်းသိုဝ့်မႃးတီး လၢၶ့်တၢင်ႇလၢၶ့်ၵိူဝ်ႈ။ ၵမ်ႇထွႆႈတီးလၢၶ့်ႁဝ်း။”

“□ေႃးလူင်ပီၼ်ထဝ်ႈ၊ ပေႃးၵူလ်း ... ပေႃးႁဝ်းၼွႆႈလၢတ်း ႁဝ်းသွင် ၵေႃႉ ႁူႉႁ်တ်းၵၢၼ် ၵမ်ႇလႆႈလွင်ႈလႆႈတၢၶ်ႁႃး? ၼမးၵေႃႈလႆႈၼမးပၼ်လႆၢလႆၢ သမ့်သိုဝ့်ႁူႉထိမ်ပူၶ့်မႃး သိပ်းပီးပႆ၊ သမ့်ဝႃႈ ပႆႇၵမ်ႇထွႆႈသိုဝ့်တီးလၢၶ့်ႁဝ်းႁူႉ ႁွၼ်ၶႅႁႃး? သုမ်းၶိင်ႇသုမ်းယၢမ်းပိတ်ႈလႆၢး ႁွလ်းယဝ့် ... ပေႃးၵူလ်း”

■

ပေႃးႁဝ်းတူလ်း မၢၵ်ႇတၸႃးသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈသေ လၢတ်းဝႃႈ

“ၵိူဝ်ႈ ... မူဝ်ႈၶၶ့်ၼတေႃႇ ၵမ်ႇသိုဝ့်တီးႁဝ်း၊ ၵမ်းၶ့်ၼတေႃႇ မၼ်းတေပီၼ် ႁူၼ်းသိုဝ့်တီးႁဝ်းယဝ့် ... လုၵ်ႈ”

ဝႆၢးသေသွင်သၢမ်ဝၼ်း ၸမ်းပႃးၵေႃႉၶၼ်ႈမိူၼ်းမႃးတီႈ လၢၼ်ႈႁဝ်းသေ သိုဝ်ႈၼိူင်ႈၼူဝ်းၵၼ်မႄႈမႄႈ၊ ၵႃးယႆႈ၊ တႃႇလႆႈတိုဝ်းၶိူင်းႁိူၼ်းမၼ်း၊ သူဝ်း(ငိုၼ်း) ၵၢၼ်ႇႁူဝ်ပၢၵ်ႇသဵၼ် မၼ်းႁွၼ်ႇယဝ့်။

မိူဝ်ႈႁဝ်းၶႃႈ ၶႃႈသူင်ႇၼိူင်ႈၼူဝ်းမၼ်းသိုဝ်ႈဝႆႉၶၼ်ႈ မၼ်းၵာဝ်ႁွၵ်းၵဵဝ်ႈ ၵၼ်သႂ်ႇဝႆႉ သူဝ်း (ငိုၼ်း) ယွႆႈယဵမ်း၊ မၢင်ၼၼ်၊ မၢင်သၢဝ်း၊ မၢင်ႁႃႈၼၼ်၊ မၢင်ပၢၵ်ႈ လိူဝ်းၶၼ်ႈ မႃးတမ်းၶိူဝ်ၽိူၼ်သေလၢတ်ႈ

“ၼွႆႈလႆႈၵႃးႁိူဝ်ၵေႃႈ ၵာဝ်ၶႃႇငလႈ” ၼႆသေ ႁွၵ်ႇႁိူၼ်းၶႃႇယဝ့်။

■

ငတႃႇၵာဝ်ဝၼ်းၶၼ်ႈမႃး လႆႈႁူပ်ႉထူပ်းၽူႈသိုဝ်ႈၼၼ်ႉ ႁူးသဵၼ်းသဵၼ်း လိူင်ႈႁိူဝ်ၵေႃႈယဝ့်၊ ၵဝ်ၶႃႈၼႆႉ ၵာဝ်တင်းယုမ်ႉ၊ တင်းၶပ်ႉယမ်၊ ၵာဝ်တင်းၶွင်း မၢၵ်ႇလမ်းႁူဝ်လႆႈသေ ၼၼ်ႉၼိူင်ႈၼူဝ်းတီႈလၢၼ်ႈႁဝ်းမႃး 30 ပီးပၼ်ႉ တေႃႇပေႃးထိုင်ၽဵဝ် ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉယဝ့်။

■ ■ ■

ၵူၼ်းႁဝ်းၶႂ်ႈ ၸူႈပေႃးတီႈမ်ထုၼ်ႈယဝ်ႉလင်ႇ လၢင်းၵျိၼ်းပၼ်လႆႈ ပုၼ်ႈမူင်းၵူၼ်း ဢမ်ႇလွၼ်ႈ။ ၽူႈႁၢတ်းႁၢၼ်လိူဝ်းဢၼ်လုၼ်ႉပုၼ်ႈသုၼ်ႇတူဝ်သေ ဢဝ်တူဝ်လွၼ်လူႇပၼ် လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ၊ ဝၢၼ်ႈမိူင်း၊ ယိၼ်ႇငိုၼ်းလိၵ်ႈလၢႆး၊ ၽႃႇသႃႇ သႃႇသၼႃႇႁူဝ်ႇလိူဝ်းၶၢင်ႉၶႂ်ႉ ၼဝ်လဝ်ႈလိူဝ်းၶႂ်ႉၵေႃႈ ႁွၼ်းပီၼ် ၵူၼ်းသိူဝ်ႈသိူဝ်ႈယူဝ်းယူဝ်း၊ ၶင်ႇသူၵဝ်ႁဝ်းႁၢႆးႁွၼ်း ၶင်ႇၵဝ်ႇ။ ႁွၼ်းၵျႃး ဢၼ်ပိၵ်ႈပိုင်ႈငတေႃႉ ပၼ်ၶမ်ႉလွၼ်ယဝ်ႈ။ One for the Team ဢၼ် Kim Noone တႅမ်ႈဝႆႉ ၶၢၼ်ႉၵေႃႈ တေပၼ်တၢင်းမၢႆးလွၼ်ယူႇ။

ၶမ်ႉလွၼ်လုမ်း

မိူဝ်ႈဝၼ်းလၢၼ်ၶၢၼ်ႉ ၵူၼ်းထဝ်ႈၵေႃႉၶိူင်ႈမၢႆးငၶလွင်ႈမၢၼ်း မိူဝ်ႈမၢၼ်း လႆႈထၢမ်းၵၢၼ်သိုၵ်း ၶိုၼ်းတပ်ႉသိုၵ်း။

ဝၼ်းၶိုင်ႈ ၽူႈႁၢၼ်းတပ်ႉ ၵေႃႉလႆႈသွၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်းပၼ် ၵူၼ်းသိုၵ်း ၶုမ်ႇ လိူဝ်းတိုၵ်ႉႁၢၶဝ်ႈမႃးၶိုၼ်းတပ်ႉ တႃႇထၢမ်းၵၢၼ်သိုၵ်းၶၢၼ်ႉ ဢဝ်မၢၵ်ႇ ပွမ်းလုၵ်ႈၶိုင်ႈ ထိုမ်ႈသႂ်ႇၶိုၼ်းၽုင်ၵူၼ်းသိုၵ်းၶုမ်ႇ ဢၼ်တိုၵ်ႉၵုပ်ႇၵူဝ်း မၢႆး ၵျၢၼ်ႈၵၢၼ်ယူႇၶၢၼ်ႉ။

ၽိုဝ်ႇလႆႈႁၢၼ်မၢၵ်ႇပွမ်း ထိုမ်ႈၶဝ်ႈမႃးၶိုၼ်းၽုင်ႇၶၢၼ်ႉၵေႃႈ ၵူၼ်းသိုၵ်း ၶုမ်ႇလိူဝ်းၶၢၼ်ႉ ဢွၼ်ၵၢၼ်ၵျၢၼ်ႇပႃးၵူၼ်းၵေႃႉ ယိုင်းဢမ်ႇတၢၼ်း လႆႈၼုဝ်း လႆႈ လိူင်းသၢင်။ ၽွင်းၶၢၼ်ႉ ၽူႈႁၢၼ်းတပ်ႉ ၵေႃႉလႆႈသွၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်းပၼ်ၶၢၼ်ႉ လင်ႇ သပ်းလိူင်းၸၢ မၢၵ်ႇပွမ်းဢၼ်မၢၼ်းထိုမ်ႈၶဝ်ႈမႃးၶၢၼ်ႉ မၢၼ်းဢမ်ႇတိၵ်ႇလႆႈ၊ ၵျၢတ်ႈဝႆႉ ယႃႇၸူႈတိၵ်ႇလႆႈ၊ ၵူၼ်းသေတႃႉၵေႃႈ ၶႂ်ႈႁၢၼ် ၶႂ်ႈႁူႉဝႃႈ ၵူၼ်းသိုၵ်းၶုမ်ႇ လိူဝ်းၶႂ်ႈ တေတုမ်ႉတွပ်ႇ၊ တေၵေႈလိတ်ႈလိူင်ႉၸိူဝ်၊ တေၵျၢတ်းသင်ၶႂ်ၶၢၼ်ႉယဝ်ႉ။

ၵမ်ႉႁိုင်ၵမ်ႉၶၢဝ်း မီးထဵင်ႈႁူၶ်းသိုၵ်းၶၼ်ႈ ၵၢၼ်မ်ႇႁေႃႇၶိုင်ႈ ၼဝ်ႈမႃးၶွင်းလုမ်း တႃႇထၢမ်းၵၢၼ်သိုၵ်းယဝ့်။ ၽူႈၵျၢၼ်းတပ့် ၼူးပူင်သွၼ်ၶၼ်ႈ လၢတ်ႈဝႃႈ ယႃႇပေလၢတ်ႈၼၶ ႁူၶ်းသိုၵ်းမ့ၼ်ႈၶၼ်ႈၶႅၼ်သေ မိူဝ်ႈႁူၶ်းသိုၵ်း ၶၼ်ႈလိူဝ်းၶၼ်ႈ လိုမ်းတူဝ်လိုမ်းၼိင်းၶၼ်ႈ ၵဝ်မၢၵ်ႇပွမ်းလုၵ်ႈၶၼ်ႈ ၼိၶ်းထိုမ်ႈ သုၼ်ႇမႃးၶွင်း ၽၢင်ႁူၶ်းသိုၵ်းမ့ၼ်ႈလိူဝ်းၶၼ်ႈထဵင်ႈယဝ့်။

ၽွင်းၶၼ်ႈ ႁူၶ်းသိုၵ်းမ့ၼ်ႈႁေႃႇၶၼ်ႈ မၶ်းထေႃးၵမ်ႉႁူႉဝႃႈ မၢၵ်ႇပွမ်း ၶၼ်ႈတေ ၵမ်ႉတဵၵ်ႉသေတႃႇႁေႃး ဝဵမ်မူပ်ႉၶိူဝ်မၢၵ်ႇပွမ်းၶၼ်ႈသေ သဵၼ်ႉပၢဝ်ႉ

“လဵၼ်ႈၼလႈ! လဵၼ်ႈၼလႈ!” ၶႅၼ်ယူႉယဝ့်။

မၶ်းထေႃးၶၼ်ႇ မီးယိူၼ်းၵၢၼ်း ၼွႆႈႁွႆးၵင်ႈပၼ် ႁူၶ်းသိုၵ်းလိူဝ်းၶၼ်ႈ ႁႂ်ႈလွတ်ႈၽေးမၢၵ်ႇပွမ်းလူင်တဵၵ်ႉၶၼ်ႈယဝ့်။ မၶ်းထေႃးၶၼ်ႇ ၵမ်ႉထၢင်းၵျိတ်းသင်၊ ၵမ်ႉမေႇၵျိတ်းႁိူဝ်သေတႃႇႁေႃး မီးၵၢင်လွင် ၼွႆႈလုၼ်ႇပုၼ်ႈသုၼ်ႉတူဝ်မၶ်း ပုၼ်ႈတႃႇ ႁူၶ်းသိုၵ်းၶၼ်ႈၵၢၼ်လိူဝ်းတေၵျိတ်းၵၢၼ် ပုၼ်ႈပၢင်ဝၢၼ်ႈမိူင်းၶၼ်ႈ ယူႉယဝ့်။

ၶွင်းပီးၶၼ်ႈ မိူဝ်ႈလူင်းပၢင်သွၼ်ၵၢၼ်သိုၵ်း၊ မၶ်းထေႃးလႆႈၼၢမ်ႉ ယိုၼ်ႈၵၢပ်ႉ သူးယွင်ႈယေႃး ၽွႆၢႉၶမ်ႇလွႆမေႃတူလႆးထိုင်တပ့်လုမ်းသေ ႁိုင်မႃး ပီးယၢဝ်းၼၢဝ်းႁိူင် မၶ်းထေႃးလႆႈႁပ့်ၵဝ် သူးၽူႈႁတ်းႁၢၼ် ႁွပ်ႈမၶ်းတိုၵ်း ႁတ်း ႁတ်းႁၢၼ်ႁၢၼ် ပုၼ်ႈတႃႇဝၢၼ်ႈမိူင်း ၶွင်းပၢင်တိုၵ်းႁူးပၢင်ၶၼ်ႈယဝ့်။

■ ■ ■

ၵိတ်းၵွႆႈၼွၼ်တူဝ်ႁဝ်း လူမ်ႉလူဝ်းသေၵမ်းၼႆ မီးထုင်းၵႂၢမ်းၵဝ်ႇၵွၼ်ႇၶေႃႈၼိုင်ႈယဝ်ႈ။ ၵပ်းပၢၼ်ယၢမ်းမိူဝ်ႈၼႆႉၼႆႉ လွင်ႈလူဝ်ႇၼႆႉၵေႃႈ ၼမ်သုင်မႃးလႄႈ သိၼ်သီလ၊ ၼွၼ်တူဝ် ႁဝ်းၼဝ်ၼႆႉ လႆႈမိူၼ်တင်းတေႃႇလွင်းဝႆႉၵိူဝ်ႈ။ တေသုမ်း ၵိူဝ် တေလႆႈ ၵမ်ႉႁူႉသေတႃႉ မႃးၼပေႃႉတူလ်းထိုင် ၼမ်ႉတွၼ်းမၼ်းတႄႉ ၼႃဝ်းယၢမ်းသုမ်းလွမ်းလႆႈႁွလ်းယဝ်ႈ။ ၵမ်ႉႁူႉ ပိၼ်ၽၵ်ႉတီႇမ်းဝႆႉသေတႃႉ The King and his four wives ၼႆႉၵေႃႈ တေလၢင်း ပၼ်တၢင်းႁူႉၶွၼ်ႇ ၼိုင်ႈၵၼ်ၵၼ်ယူႉ။

ၶုၼ်ႁေႃၶမ်း လႄႈ မေးသီႇၼၢင်း

မိူဝ်ႈႁွၼ်ႉၵွၼ်ပူၼ်ႉၼၼ်ႉ မီးၶုၼ်ႁေႃၶမ်း ၵေႃႉၵၢၼ်မၢၵ်ႈမီးလိူဝ်ပိူၼ်ႈ ပႃးၼိုင်ႈ။ ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းပႃးၼၼ်ႉ မီးမေးၼၢင်း သီႇၵေႃႉ။

မၼ်းလဵပ်ႈၼႆႉ ႁၵ်ႉမေးၼၢင်းထီႉသီႇၼၼ်ႉလိူဝ်ၵိူင်းၼႄႉလႄႈ ႁၢင်ႈၼိူင်ႈ ယုၵ်ႉမုၼ်းပၼ်ၶူးၼၢဝ်းယၢမ်းၵိူဝ်ႈ။

ၼိူဝ်မေးၼၢင်းထီႉသၢမ်ၼၼ်ႉၵေႃႈ ႁၵ်ႉတေႃႇတေႃႇလႄႈ ယုၵ်ႉၵဝ်ႁုင်ႉၵဝ် မုၼ်ၶႄ ႁိမ်းႁွမ်းဝၢၼ်ႈမိူင်းမၼ်းလဵပ်ႈတႃႇသေႉ။ ႁူလ်းၵႃးမၼ်းလဵပ်ႈၼႆႉ လွမ်လွမ် ငိၵ်ႉႁူဝ် မေးၼၢင်းထီႉသၢမ်မၼ်း ႁွပ်ႈဝႃႈ မၼ်းၼၢင်းၼႆႉၶၢဝ်းလွၵ်ႉသေႁမ်ႉဝႃႈ ၸၢင်းၽေႃႈပဵၵ်ႉမၼ်းလဵပ်ႈၵူႈၼႆယဝ်ႉ။

မေးၼၢင်းထီႉသွင်ၼႆႉတေႉ ပဵၼ်ႁေႃႉပၼ်ၵုၼ်ႇလူႇ၊ ႁေႃႉဝူၼ်ႉသၢင်ႈလွႆႈ လႄႈပဵၼ်ႁေႃႉၵၼ်ယုမ်ႉယမ်မၼ်းလဵပ်ႈ၊ ပဵၼ်ႁေႃႉပၼ်တၢင်းၶႅၼ်ႈလွႆႉ ၽွင်းမိူဝ်ႈ တူၵ်း ၵိၼ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

မေးၼၢင်းထီႉၼိုင်ႈမၼ်းလဵပ်ႈၼႆႉတေႉ ပဵၼ်ႁေႃႉလႆႈၽွင်ၵုၵ်ႉ ၽွင်လူဝ်ႇ တေႃႇမၼ်းလဵပ်ႈ၊ ယူႇၵိုမ်းႁိမ်းမၼ်းလဵပ်ႈ၊ ႁၵ်ႉႁွမ်မၼ်းလဵပ်ႈတေႃႇတေႃႇ သေတႃႉၵေႃႈ မၼ်းလဵပ်ႈၼႆႉ ၵမ်ႉႁွၼ်၊ ၵဝ်သႂ်ႈၵုၵ်ႉသႂ်ႈလွႆႉ၊ ၵမ်ႉတူလ်းထိုင် လုမ်းလႃးမၼ်းၼၢင်းမႃး။

ထိုင်မႃးဝၼ်းၼိုင်ႈ ၼၢင်းၶဵဝ်ၶမ်းပႃးၶၢဝ်ႇ မၼ်းလဝ်ႈၵမ်ႉယူႇလီငလႈ မၼ်းလဝ်ႈႁူႉတူဝ်ဝႃႈ ၼၢဝ်းယၢမ်းမၼ်းထိုင်မႃးယဝ့်၊ တေလႆႈသိူင်ႈၵၢမ်ႇသုတ်းမုၼ်ယဝ့်ၶႄငလႈ မၼ်းလဝ်ႈယိၼ်းသေလႆၢ ၼူဝ်းၼွင်ပိုၼ်းၼမ်းမၼ်း ငလႈ လုၵ်ႈလၢင်း ၶၢင်းမေႃးမၼ်းလဝ်ႈ။

မၼ်းလဝ်ႈ ထၢမ်မေႃးၶၢင်းထီႈသီႇမၼ်း

"ၵဝ်ႁၵ်ႉမႄႈမႃးလိူဝ်ၵိူင်းၶႄႇငလႈ ၵဝ်ၼူဝ်းၵၼ်ႁၢင်းလီထိူဝ်သုတ်း ႁၢင်း ၼိူင်ႈယုၵ်ႉမုၼ်းပၼ်မႆႈ၊ တူလၢႆးထိုင်လုမ်းလႃးမႄႈမႃးပၼ်ႁူးၼၢဝ်းၵူိဝ်ႈ။ တေႃးလိူဝ် ၵဝ်ၵူိဝ့်ၶူၼ်းၶႄႇ၊ ၵဝ်လမ်သိူင်ႈၵၢမ်ႇသုတ်းမုၼ်ယဝ့်၊ လွင်ႇမႆႈတေၵိူတ်းၵေႃႉၵဝ်၊ လွင်ႇမႆႈတေလွမ်းလင်ၵဝ်"

"ၵမ်ႇမီးတၢင်းမၼ်း" မေႃးၶၢင်းထီႈသီႇမၼ်းလဝ်ႈ ၼိုၼ်းတွပ်ႇထိူင် လိူင့်ၶႄသေ ၵွၵ်ႉႁွင်ႈလုၵ်ႈၵူႇယဝ့်။

ၼိုၼ်ၶဵဝ်ၶမ်းၵေႃႈ ယိၼ်းလႆၵမ်ႇလီသေ ထၢမ်ၼိုၼ်းမေႃးၶၢင်းထီႈသၢမ် မၼ်းလဝ်ႈ၊

"ၵဝ်လႆႈႁၵ်ႉပိူင်းမႄႈမႃးတင်းလူဝ်ႈတင်းလၢတ်းၵဝ်ၵူိဝ်ႈ။ တေႃးလိူဝ် ၵဝ် တေလႆႈ သိူင်ႈၵၢမ်ႇသုတ်းမုၼ်ယဝ့်၊ လွင်ႈမႆႈတေလွမ်းၵဝ်သေ ၵိူတ်းၵေႃႉၵဝ်?"

"ၵမ်ႇ!" မေႃးၶၢင်းထီႈသၢမ်မၼ်းလဝ်ႈတွပ်ႈထိူင်၊

"လူဝ်းပၢၼ်ၶဝ့် လီယူႇၶႄႇၶႄႇ၊ ပေႃးလဝ်ႈၼၢင်ႁဝ်းသိူင်ႈၵၢမ်ႇၵူႇယဝ့် ၼႃႈၶၢင်းတေၼိုၼ်း ႁုပ်ႇႁူႈ သွၼ်ႇမိင်ႈလွမ်းတၢင်ႇၵေႃႉၵူိဝ်ႈ။"

ၼၢင်းၶဵဝ်ၶမ်းၵေႃႈ ထၢမ်ၼိုၼ်းမေႃးၶၢင်းထီႈသွင်မၼ်းလဝ်ႈ၊

"သူၶဝ့် ပိူၼ်ၵေႃႉပၼ်ၵုၼ်ႇလွႆ၊ ၵေႃႉၵူၼ်ႇသၢင်ႈလွႆႈငလႈ ပိူၼ်ၵေႃႉၵၼ် ယုမ်ႇယမ်ၵဝ်၊ တႃႇပၼ်တၢင်းၼႆႈလွႆ ၸွင်းမူဝ်ႈတူၵ်းၵိၼ်းၶၢဝ်ႇငလႈ မူဝ်ႈလိူဝ်ၵေႃႈ လွင်ႇမႆႈတေလွႆႈၵဝ်လႆႈၵူိဝ်?"

"ယိၼ်းလွႆၵမ်ႇလီတေႃႉယဝ့်၊ မူဝ်ႈလိူဝ် ၼႃႈၶၢင်းၵမ်ႇလၢင်းလွႆႈထိူမ် လဝ်ႈၼၢင်ၵီႈသင်" မေႃးၶၢင်းထီႈသွင်မၼ်းလဝ်ႈ လၢတ်ႈၶင်ႇၶႄ

"ႁွလုၼ်းၵႃႈ ၼႃႈၶၢင်းတေလၢင်းလွႆႈလတ်း ၵိူၼ်းပၼ်ပၢင်သွမ်းလဝ်ႈၼၢင် လီလီငၢမ်းငၢမ်း ၼိမ့်ၼိမ့်လိူပ်ႈလိူပ်ႈ ႁူႈပေႃးၵိုၼ်းၵိုၵ်ႉၵိုၵ်ႉယူႇၵူိဝ်ႈ။"

■

ၽွင်းၶၼ်ႇ သိၼ်ၶိုင်ႈသိၼ် လိုၼ်ႉၵွၵ်ႉမႃး မိူဝ်ႈၸုၼ်ႁေႃၶမ်းယိၼ်းမွင် လွႆယူႉၶၼ်ႇ၊ "ၵမ်ႉပိၼ်သင်၊ ၼႃႈၶေႃင်းတေလွမ်းတင်းလဝ်ႈၸုၼ်၊ ၼႃႈၶေႃင်း တေၵိတ်းၵေႃႉပၼ်လဝ်ႈၸုၼ်၊ လဝ်ႈၸုၼ် သိၼ်ႈၵၢမ်ႉႁူဝ်ႉတီႈလွႆၵေႃႈ တိုၼ်းတေ လပ်းလွမ်း လဝ်ႈၸုၼ်ယူႉၵူဝ်ႈ။" ၸုၼ်ႁေႃၶမ်းၶိတ်ႈလိုၼ်ႉ ငွၵ်ႈႁူဝ်တူၺ်း လႆႈႁၢၼ်ပိၼ် မေးၶေႃင်းထီးၶိုင်ႈ မၼ်းလဝ်ႈ။

မေးၶေႃင်းထီးၶိုင်ႈမၼ်းလဝ်ႈၶႆႇ ယွမ်ပိင်ငိင်၊ ၵမ်ႉလႆႈႁိၼ်လီ ၶုင်ႈ လီငလႈ ပၢႆးယူႉလီၵေႃႈၵမ်ႉၼိုၵ်ႉၼိမ်ႉ၊ တူၺ်းၵမ်ႉႁၢင်းလီတႃသေၵိတ်း။ ၸုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေႃႈတူၺ်းမၼ်းၶေႃင်း တင်းလွႆၵမ်ႉလီသေလၢတ်ႈဝႃႈ

"မိူဝ်ႈသုၼ်ႉတိုဝ်ႈတၢင်း တိုၵ်ႉမီးယူႉၶၼ်ႇ ၵဝ်ထုၵ်ႉလီ တူၺ်းထိုင် လုမ်း လႃး ႁွၵ်ႉပိင်းမွႆးမႃး ၶမ်ၶမ်ၵူဝ်ႈ" ၶႆႈယဝ်ႉ။

■

တီႈတေႃႉမၼ်း ၶွၼ်ႈလူဝ်းပၢၼ်ၶႆႇ ႁဝ်းၼဝ်ႁူးၵေႃႈၶႆႇ ငႃးမူၼ်ၶင်, ၸုၼ်ႁေႃၶမ်း ၵၢၼ်မီး မေးၶေႃင်းသီႉၵေႃႈၶၼ်ႇယဝ်ႉ။ မေးထီးသီႉၶႆႇ ငႃးမူၼ်တူဝ် ၼိင်းႁဝ်း။ ႁဝ်းၵၢဝ်ၼူဝ်းၶုင်ႈတင်းဝ ႁၢင်ႈၼိုင်ႈပၼ်၊ တူၺ်းထိုင်လုမ်းလႃးမၼ်း ႁူးၼၢဝ်းၵေႃႈ ပေႃးႁဝ်းတႃႈ လႆႈလုၼ်ႇပွႆႇပိတ်ႈမူတ်းမူတ်း။ ၵမ်ႉလပ်းလွမ်းတင်း လင်ႁဝ်းၼဝ် ထိုင်လၢတ်ႈၶေႈ။

မေးထီးသၢမ်ၶႆႇ ငႃးမူၼ် ၼူဝ်းၼွင် ငိၼ်းတွင်းၵၢၼ်ႁဝ်းပိုင်ႉငမ်းငလႈ လွင်ႈမၢၵ်ႈမီးလီပိၼ်ႁဝ်း။ ပေႃးႁဝ်းတႃႈၽၢတ်ႉယၢၼ်ၵေႈ တေၽိဝ်ႁူႉၶွင်းမိုဝ်း ပူၼ်ႈႁွၺ်းယဝ်ႉ။ ၵမ်ႉလပ်းလွမ်းတင်းလင်ႁဝ်းၼဝ် ထိုင်လၢတ်ႈၶေႈ။

မေးထီးသွင်ၶႆႇသမ် မၼ်းငႃးမူၼ်ၶင်, မုင်ႈႁျူးၵူၼ်းငလႈ ၵူၺ်းၵေႃႉ ၵူၺ်းသေႈႁဝ်း။ ႁဝ်းႁွၵ်ႉႁွမ်ပိၼ်ႉပႃႉ လိၵ်ႈလၢႆးလွႆႈထိမ်ၵၼ်တၼ်ႉၵူဝ်ႈၵေႈ ပေႃးႁဝ်းတႃႈၽၢတ်ႉယၢၼ်ႁူႉ, ၼဝ်လူဝ်ႉၶၼ်ႇၵေႈ လူဝ်ႉသေၵပ်ႈသွမ်း၊ ၵိၼ်းလူႉ ပၼ်ငလႈ မႃးတူၺ်းထိုင် ၼုမ်ပႃႉၵိဝ်ႈႁဝ်း ၼဝ်ၵေႈ ၵမ်ႉလွႆႈသင်ႁဝ်းလႆႈထိၼ်ႈ။ ၵမ်ႉလပ်းလွမ်းတင်းလင်ႁဝ်းၼဝ် ထိုင်လၢတ်ႈၶေႈ။

မေးထီးၶိုင်ႈၶႆႇငတေႃ ငႃးမူၼ်ၶင်, တၢင်ႈၵိင်းၼွၼ်တူဝ်ႁဝ်း၊ ၽၼ်ႁဝ်း ယဝ်ႉ။ ႁဝ်းၼဝ် ႁူၼ်းၵမ်ႉၶမ် လိမ်းတူၺ်းထိုင်လုမ်းလႃး ႁွၵ်ႉပိင်းမၼ်းမႃး ႁွပ်ႈပူဝ်ႈ ႁဝ်းၼဝ် ၵုမ်ႉၵၢဝ်တင်းၼွႆႈလူဝ်ႉ,တူၼ်တူဝ်ႁဝ်းၵၢၼ်လိဝ်သေ မၢင်ႇႁျႃႇႁိၼ်လိင်ႇ

တွင့်၊ ႁႃၵၢၼ်ပႆႉမၢၵ်ႇမီး၊ ႁႃႁူႉမီးသုၼ်ႇတိုဝ်ႉတၢင်း၊ ႁႃႁူႉႁႅင်းၸၢင်ႈပွင်ႁဝ်းတိုဝ်း တွၼ်း ၶမ်ႇၼႅၼ်ႈမႄးယူႇတိၵ်းတိၵ်း ႁူႉမိူဝ်ႉႁူႉယၢမ်းႁွၼ်းယဝ်ႉ။ လိူဝ်ႉႁိူဝ်ၵေႃႈယဝ်ႉ တၢင်ႇႁဵင်းၸၢၼ်တူဝ်ႁဝ်း၊ ၽၢၼ်ႁဝ်းၶႅၼ်ႇ ႁဝ်းၵူႈတီႈလႆႈၵေႃႈယဝ်ႉ၊ တႃႇၵူႈၵေႃႈယဝ်ႉ ပိူၼ်ၵၢၼ်လပ်းႁႂ်ႈၵၢၼ်တင်းႁဝ်းယူႇသေႇသေႇ၊ ႁိုၵ်းႁိမ်းလမ်ႁဝ်းယူႇတိၵ်းတိၵ်း ယဝ်ႉ။

■

ၸင်ႇဝႃႈ ၵၢဝ်ႇၼုဝ်ႇၶၢင်ႈတင်းမႆႉၼိုၵ်ႉၼိုမ်ႉသေ တူၺ်းထိုင်လုမ်းလၢႆး ႁူႉတူဝ် ၼိုင်းႁဝ်း ယူႇလီပီႈသၢၼ်း တူၺ်းႁၢင်ႈလီတႃႇၼၼ်ႉ။ ႁဝ်ႉႁူမ်သိမ်းပိူင် ၼုၼ်းၼွင်ၸိုၼ်း ၼမ်း ၼၼ်ႉ လွင်ႈမၢၵ်ႇမီးလီပိူၼ်ႁဝ်းၼၼ်ႉ။ လူလွမ်ပွႆႉပႃး ပိၼ်ႇပႆႇလိၵ်ႈလႆး ထွႆႈ ထိမ်ႁၢၼ် ၶွၼ်းမုင်ႈႁေႃၸူႉၶၢၼ်ႉၼၼ်ႉ ၵူၺ်းၶေႃႇၵူၺ်းသေႇႁဝ်းၼၼ်ႉ။ ႁွၼ်းႁၢႆႉ ယႃႇ ပေလူင်လိူမ်း တႃႇတေပူၵ်းပွင်ယုၵ်ႉမုၼ်းပၼ်၊ သွမ်သွမ်ႈပၼ် တၢင်ႇႁဵင်းၸၢၼ်တူဝ် ႁဝ်း၊ ၽၢၼ်ႁဝ်း ၵၢၼ်ပိူၼ်ဝၼ်ႈဝႄႇလူင် လူဝ်းပၢၼ်ႁဝ်းၶဝ်တင်းမူၵ်းၶၼ်ႈ သေႁမ်းၶႄ ၵၢဝ်ၵႃပုမ်ႇၶႅၼ်ႈႁဵတ်းပိူၼ် တူဝ်ယင်ႇ ႁႃႇႁူႉပွင်ႇလႆႈၵေႃႇယဝ်ႉ။

■ ■ ■

မၢင်ပွၵ်ႈမၢင်လွၵ်ႈ ပေႃးသူလူလၢႆးမၼ်ၶၼ်ႈ လိၵ်ႈၶိုင်ႈၵၢၼ်ၵၢၼ်သေ လိၵ်ႈၶႅၼ်ႇ ၵိတ်းႁွင်ႈသူ မိုင်ၵိတ်းၵူၺ်း,ပိတ်ႈ ၵမ်းၵွၼ်ႇ,ၵိပ်ႈၶိုင်ႈသေ ပုၼ်ႈလွမ်း၊ လိုဝ်လၢႆလွမ်းၵူၺ်း,ထိုင် … ယဝ်ႉၵေႃႈ မီးလွင်ႈၶိုၼ်ႈငၢႆယိူၼ်ႈမိူင်,ထိုင် ၵေႃႉၵၢၼ်သူဝႆႉၵႃးၶၼ် လူလွမ်ထိင်းပႃးၶႅၼ်ႇ ထိုင် … လူတူလၢႆးလိၵ်ႈပွတ်းၵွၼ်ႇ,ၶႆႈသေ ငၢႆယိူၼ်ႈမိူင်ႈပၼ် ၵေႃႉၵၢၼ်သူ ႁၵ်ႉႁွမ် ၶႅၼ်ႇ သေၵမ်း။

ထိုင် … ၵေႃႉႁၵ်းႁၵ်ႉ

မီးၶေႃင်းယိင်းၵွၼ်ႇ,ၵေႃႉၶိုင်ႈ ႁွပ်ႈမၼ်းၶေႃင်းၶႆႈ လႆႈပိၼ်ႇႁူၼ်းတႃ မွတ်ႈ, ႁူလ်ႈ,တႃလူႉလိဝ်ႉ သၢႆလိၼ်းၵႃႇဝွတ်ႈဝႆႉငလႈ ယူႉ,လၢႆ ထင်းလူင်ယူႉ,ႁူးၵေႃႉ ယဝ်ႉ။ ၵၢၼ်လွၵ်ႇၵေႃႈ ၵမ်ႉ,ပိင်းပေႃးလွၵ်ႇ ၵမ်ႉႁၢၼ်ႇလွၵ်ႇမၼ်းၶေႃင်းလႆႈငလႈ ပိၼ် ၵၢၼ်လွၵ်ႇထၢၼ်ႈထင်းလူင် တင်းလုမ်ႈၾႃႉဝႆႉယဝ်ႉ။

ႁွလ်းၵႃး မီးထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၵေႃႉၶိုင်ႈ ႁႆႉငလ,မႃးယူႉ,ၵူမ်ႈႁိမ်းထမ် မၼ်း ၶေႃင်း၊ ပၼ်ၵိူင်းၵုၼ်ႇ,လွၵ်ႇမၼ်းၶေႃင်း၊ လိၼ်ႈၵေႃႉ ၵုပ်ႉ,မူၼ်းယုမ်ႉၼူဝ်လွမ်းမၼ်း ႁူးၼၢဝ်းယၢမ်းငလႈ လိူဝ်သေ ထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶႅၼ်ႇၵေႃႉလိဝ်ႉ မၼ်းၶေႃင်းၶႆႈ ထင်းႁူၼ်း ႁူးၵေႃႉယဝ်ႉ။ ထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶႅၼ်ႇၵေႃႈ ယူႉ,ၵူမ်ႈထမ်ၼၢင်း ႁၵ်ႉႁွမ်လုမ်းလႃးမၼ်း မႃးတႃႇ,သေ,ယဝ်ႈ။

မၼ်းၶေႃင်းႁႆႉလၢတ်ႈဝႃႈ ဝၼ်းတႃမၼ်းၶေႃင်းမိုၼ်းႁၢၼ် သၢႆလိၼ်း၊ လုမ်ႈၾႃႉလူင်၊ ၼၢဝ်းလပ်းသိင်,မိုတ်းမူဝ်းပူၼ်ႉဝၢႆးသေ ႁူလ်ႈ,တႃမၼ်းၵမ်ႉ,မွတ်ႈ, ယဝ်ႉၶႆႈထိုင် မၼ်းၶေႃင်းပၼ်ၶေႃးမၼ်းၵၢၼ်, တႃ,တေႁူပ်ႉႁူးသွၼ်ႇမိင်ႈလွမ်း ထၢႆးၵွၼ်ႇ, ၶႅၼ်ႇၶႆႈယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃးဝၼ်းၶိုင်ႈလုၵ်ႉတီးႁူင်းယႃပွင်,ၼၢဝ်,မႃးဝႃးမီးထဝ်ႈထေ,တၶေ, ႁူၼ်းတေလူ,ႁူလ်ႈ,တႃပၼ် မၼ်းၶေႃင်းငလႈ ထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶႅၼ်ႇ လႆႈလူမ်းသိုဝ်း လွမ်းတေႉတေႉယဝ်ႉ။ ဝၢႆးသေမေယၢၼ်ဝ် ၵဝ်ႁူလ်ႈ,တႃ,ၶႅၼ်ႇသေ ယူတ်းယႃပၼ် မၼ်းၶေႃင်းယဝ်ႉ လူင်းႁူင်းယႃမႃးထိုင် မၼ်းၶေႃင်းလႆႈႁၢၼ်မိုၼ်း လုမ်ႈၾႃႉ သၢႆလိၼ်း ႁူးသမ်,သိၼ်ပိူင် ၵိၵ်,ပႃးၵေႃႉႁၵ်ႉမၼ်း ထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶႅၼ်ႇယဝ်ႈ။

ၶၢဝ်းၼၼ့် ၸၢႆးၵွၼ်, ၵေႃႉပီၼ်ၸူႉႁၵ်ႉၸမ်ၸွမ်မၼ်းၶေႃင်းၼၼ့် ထၢမ် မၼ်းၶေႃင်းဝႃႈ

"မိူဝ်ႈလိဝ် ႁူၺ်,တႃႇသူလႆႈႁၼ်ၼိုၼ်းတင်းမူတ်း၊ တင်းလုမ်းၽႄႉယဝ့်။ ၶင်ႇၼေႃးမၼ်းၵိၼ်,သူၼၼ့် သူတေႁူပ်ႉႁူး သွၼ်ႉမိင်းၸွမ်းႁဝ်းယဝ့်ၼၼႉ?"

ၽိုဝ်ႇၽဵဝ်ၶၢဝ်းၼၼ့် မၼ်းၶေႃင်းလႆႈတူၵ်းတူဝ်တိုၼ်ႇၸွႆႈႁူႉတေႃႉတေႃႉ ႁွပ်ႈဝႃႈ မၼ်းၶေႃင်းလႆႈႁၼ် ၸၢႆးၵွၼ်, ၵၢၼ်ပီၼ်ၸူႉႁၵ်ႉမၼ်း၊ ၵၢၼ်ၸွႆးထိမ် လုမ်းလၢႆး ၵိုမ်ႈၼၢင်း ႁၵ်ႉႁွမ်မၼ်းမႃးၼၢဝ်းႁိူင်ၼၼ့်ၵေႃႈ ပီၼ်ႁူၼ်းတႃႇမွတ်, ၶင်ႇမၼ်းၶေႃင်းၼၼ့်ယဝ့်။ ၶၢဝ်းၼၼ့် မၼ်းၶေႃင်းၸင်ႇပၢၵ်ႈထိင်ပိၵ်ႉ

"တႃႇတေႁူပ်ႉႁူးသွၼ်ႉမိင်းၸွမ်း ႁူၼ်းတႃႇမွတ်,ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ၵမ်ႇပီၼ် လႆႈ" ၼႆသေ ၵိတ်းၵိင်ႈၵမ်ႉႁူႉၸၵ်း ၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ့်ယဝ့် ထိင်ပိၵ်ႉၵမ်းလိဝ်။

■

ၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ့်ၵေႃႈ ယိၼ်းၸွႆၵမ်ႇလီ မွင်ၸွႆမွင်ၼေႃး ၼမ့်တႃႇ ယိုင်ႈႁူၺ်,သေ လိၼ်းၵွၵ်,ပႆႈႁူႉ,ၵေႃႉလိဝ်ယဝ်ႈ။ မၼ်းၶေႃင်းၵေႃႈ ႁုမ်ႉမၢင်ႇ ၸူမ်း လွင်ႈႁူၺ်,တႃႇမၼ်း လႆႈၼိုၼ်းႁၼ်မႃးၼၼ့်ႁွၺ်းၼလႈ ပေႃးလူင်လိုမ်း ၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ့်ႁူႉ ၶၢဝ်းႁိူင်ယဝ့်။

ဝႆးၼႆႉ မၼ်းၶေႃင်းလႆႈႁပ်ႉ လိၵ်ႈၵွၼ်,ၽိုၼ်ၶိုင်ႈ ၵၢၼ်ၸၢႆးၵွၼ်, ၼၼ့် တိမ်ႈယိၼ်ႈသူင်,မႃးပၼ် ထိုင်မၼ်းၶေႃင်း။ ၼႆႉၽိုၼ်လိၵ်ႈၵွၼ်, တိမ်ႈဝႆႉ လိၵ်ႈပွတ်း ထိဝ်ၶိုင်ႈႁွၺ်း ...

"ႁၵ်ႉၵူၺ်း ... ၼွၼ်းတေႃႈ တူၺ်းထိုင်လုမ်းလၢႆး ႁူၺ်,တႃႇၵဝ် ၵၢၼ်မီးတီႈမွႆးၼၼ့်သေၵမ်းၼႄႈ" ၼႆယဝ်ႈ။

■

ၼႆႉလိူင်းၵွၼ်,ၼႆႉ ၼၼဝေႈ ႁူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ၵိင်ၶိူဝ်သႆႇငႆႇဝဝ်းလႆးသေ ၸၢင်းမေလိၵ်ႈလႆးၸွမ်းၼႆယဝ့်။ မီးႁူၼ်းၵမ်ႉပႄႈၼၢးႁွၺ်း တွင်းမၢတ်ႈမႆႇ ၸူဝ်းပၢၼ်ၵဝ်,ၶဝ်။ ယဝ့်ၵေႃႈ ႁူၼ်းၵၢၼ်မႃးတုၵ်ႉယၢၵ်ႈၸွမ်းၼၼ့်ႁွၺ်း ၵႂ်ႉပီၼ် ႁူၼ်းတွင်းၵိုမ်းဝႆႉၼႆႉၸွၼ်ၶဝ် တေႃႇလူဝ်းပၢၼ်ၶဝ်ယဝ့်။

■ ■ ■

ၼႂ်းမုၵ်ႉၽိုင်ႇတူင်ႇႁူင်းႁူၼ်းႁဝ်းၶႃႈ ႁူၼ်းႁူးၵေႃႉ တိၼ်းမီးၵႂႃးၼၼ် ႁင်းၽႂ်မၼ်းယူႇ။ မၢင်ပွၵ်ႈမႃး ႁဝ်းၼဝ်တၢင်းမူတ်းၶႃႈ ႁုမ်ႇမၢင်ႈယိၼ်ႈယွၼ်း သုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပဵၼ် ၽိင်ႇပိင်းၵၼ်သေတႃႉ ႁွႆႈလႄ လူင်လိမ်းတႃႇတေတိုဝ်းၵမ်ၵိုဝ်ႈ။ ၼႂ်းတူင်ႇႁူင်းႁူၼ်းၶႃႈ ၵဝ်တြႃးလွင်ႈႁူၼ်းသေ ထတ်းသၢင်းတူလ်းလိူင် ႁူၼ်းႁူးၵေႃႉၶႃႈ မီးၵႂႃးၼၼ်မိူၼ်ၵၼ် ၵိုဝ်ႈ။ ၼႂ်းလိၵ်ႈပွင်ၶၼ်ႇႁူဝ်ၶႃႈၵေႃႈ တေလႆႈႁၼ် ၵႃႈၶၼ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ ၵၼ်ပဵၼ် တုၵ်ႉမီတႃႉသေ လိၼ်ႇတူင်ႈတိၼ်ႇ ႁူႉလွင်ႈႁူၼ်းၼၼ်ႈ၊ ၵၼ်ၵမ်ႇၼတ်းၽိူင်ႈ ႁူႉမီးၵႂႃး မီးၼၼ်၊ ႁူႉမီးသုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပဵၼ် ၽိင်ႇၽိၼ်ႈၵၼ်ႁူးၵေႃႉၼၼ်ႈယဝ်ႉ။ လိူင်းၶၼ်ႇႁူဝ် ၶႃႈငတေႃႇပဵၼ် Puppies for Sales ၵၼ် Dan Clark တႅမ်ႈဝႆႉသေ ယွၼ်းပိုတ်ႇတီႈ ပွင်ႇ လွင်ႈသုၼ်ႇလႆႈသုၼ်ႇပဵၼ် ၵိတ်းၶၼ်ႇပွတ်းၼိုင်ႈယဝ်ႈ။

ၵႃႈၶၼ်ႇ လႄႈ မႃႇၶၼ်ႇၵဵၼ်

တီးၽၵ်းတူလၢၼ်ႉၼၼ်ႉ ထဝ်ႈမၼ်းၵဝ်ပႆႇၼိုင်ႈၵၼ်ႁႂ်ႈဝႆႉ။ ၼိူဝ်ၼၼ်ႉ တႅမ်ႈဝႆႉဝႃႈ "မီးမႃၵဵၼ်ၶၼ်ႇ တႃႇတေၶၢႆ" ၼႆယဝ်ႉ။

ပေႃးႁၼ်ပႆႇလိူင်ႉၼႆ လုၵ်ႈၶၼ်ႇလ်ုသေၵမ်ႇဝႃႈ ႁႂ်ႈလႄ ၼဝ်ႈလ်ုႁိုဝ်! ၼင်ႇပၼ်ႉမႅၼ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉယဝ်ႉ ၵမ်ႇႁိုင်ၵမ်ႇၼၢၼ်း မီးၵႃႈၶၼ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ ၽိဝ် မႃးတင်းၼႃႈၽၵ်းတူလၢၼ်ႉ။

ၵႃႈၶၼ်ႇၼၼ်ႉထၢမ် ထဝ်ႈလၢၼ်ႉ

"မႃႇၵဵၼ် ... ၵၼ်တေၶၢႆလိူဝ်းၼၼ်ႉ ၼိုင်ႈတူဝ်ၵႃးႁိုဝ်ၼႃႈ" ၼႆလႄႈ ထဝ်ႈလၢၼ်ႉ ၶိုၼ်းတွပ်ႇဝႃႈ

"မီးႁူးသဵၼ်းသဵၼ်းၵိုဝ်ႈ။ တေမီးၼွင်းလႄႈ 30 လႄႈ 50 တေႃႇလႃႇၵိုဝ်ႈ"

ၵႃႈၶၼ်ႇၼၼ်ႉ လုၵ်ႈတူလ်းငိုၼ်းၼွင်းထွင်းမၼ်းသေလၢတ်ႈဝႃႈ

"တီႈၼႃႈမီး 2 တေႃႇလႃႇ လႄႈ 37 ပဵတ်ႉၵေႃႈ။ ထွင်ႇၼႃႈတေတူလ်းလႆႈ မႃႇၵဵၼ်ၶၼ်ႇလိူဝ်းၼၼ်ႉၼႃႈႁိုဝ်?"

ထဝ်ႈလၢၼ်ႇၵေႃႈ ယုမ်ႇၶႄၵေႃႈၵႂၢၼ်,ၼၼ်ႉသေ ႁွင်ႉမၼ်းၶဝ်ႈၸူး, ၼွင်း လၢၼ်ႇယဝ်ႉ ၽိဝ်,လူမ်း ၵိူင်းၵိူင်း။ ၽွင်းလႆႈငိၼ်း သဵင်ၽိဝ်,လူမ်းၵေႃႈ မၢၼ်မႆႈလူင် ၵၢၼ်မီးၼွင်းၼွၵ်ႈၼၼ်ႉ လိၼ်ႈလူင်ၶဝ်ႈမႃးၼွင်းလၢၼ်ႇယဝ်ႉ။ ၵိမ်းမၢၼ်မႆႈလူင်ၼၼ်ႉ မီးမၢၵ်ႇၶၼ်ၵႂၢၼ်, ႁႃးတူဝ် ၵၢၼ်ပိၼ်လုၵ်ႈမၼ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ၶပ်ႉထိုဝ်လူင်သေ လိၼ်ႈထပ်းမႃးလွမ်း။ မၢၵ်ႇၶၼ်ၵႂၢၼ်,လိူဝ်းၼၼ်ႉ ၼူၼ်ယုလ်းယုလ်းၵႂၢၼ်, ပေႃးႁူမ်,တၢင်းတူဝ်ၶဝ်ဝႆႉၼလႈ လီႁၵ်ႉတေႉတေႉ။

■

ႁူလ်းၵူး ၼွင်းမၢၵ်ႇၶၼ်ၵႂၢၼ်,လိူဝ်းၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မၢၵ်ႇၵႂၢၼ်,ၵၢၼ် တူဝ်ၶိုင်ႈၶႆႈ ၶၢၼ်ၼွႇဝႆႉၼလႈ လိၼ်ႈၼွႇယႆႉၼွႇယႆႉ လွမ်းပိူၼ်ႈသေတၢႉ ၵိုတ်း မႃးၽေႃ,လင်ပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။ ၵႂၢၼ်ႈၵႂၢၼ်,ၶၼ်ႉ လႆႈႁၼ်မၢၵ်ႇၵႂၢၼ်,ၵၢၼ်ၶၢၼ်ၼွႇ ၵၢၼ်ပႆႇ ၼွႇယႆႉ ၼွႇယႆႉလူင်ၼၼ်ႉ ပိၼ်ၵၢၼ်လီၶဝ်ႈလွႆႈၸူႉ,တေႉတေႉၼလႈ လင်,ထၢမ်တီႈထဝ်ႈလၢၼ်ႇ

“မၢၵ်ႇၵႂၢၼ်, ၵၢၼ်ၶၢၼ်ႁၢၼ်ႈ ပႆႇၼွႇယႆႉၼွႇယႆႉၶႆႈ မၼ်းပိၼ်သင်ၶႃႈ”

ထဝ်ႈလၢၼ်ႇၵေႃႈ သပ်းလိၵ်းၼၶ ၵႂၢၼ်ႈၵႂၢၼ်, လွင်ႈဝႃႈ မၢၵ်ႇၵႂၢၼ်,ၶႆႈ လိမ်မိူဝ်ႈႁိုတ်,မႃး လုပ်,တီႈႁုမ်,ႁူၼ်ႈမၼ်းၼၼ်ႉ ႁၵ်းဝႆႉၼလႈ လင်,လႆႈပိၼ် ၶၢၼ်ၼွႇ လိုင်ႉၶႆသေ ယၢလိုင်ႉႁူဝ်ၵေႃႈ ၵမ်,လႆႈၼလႈ တေလႆႈပႆႇ ၼွႇယႆႉ ၼၶယႆႉၸူႉ, တေႃႉ,လူဝ်း။

■

ဝႆႉသေ လႆႈငိၼ်းလွင်ႈၶႆႈ ၵႂၢၼ်ႈၵႂၢၼ်ၼၼ်ႉ တိူဝ်းၶဝ်ႈလွႆႈၵိူင်းၵိူင်းသေ လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၶႃႈၶိုၼ်ႈသိုဝ်ႉ မၢၵ်ႇၵႂၢၼ်,ၵၢၼ်ၶၢၼ်ၼွႇၶႆႈၶႃႈၵေႃႈ” ၶႆၼလႈ ထဝ်ႈလၢၼ်ႇ ၵေႃႈ တွပ်,ထိူင်ဝႃႈ

“ႁႃး ... ယႃႉ,သိုဝ်ႉ။ ပေႃးမိူၼ်းၶိုၼ်ႈလႆႈတေႉတေႉ ၵဝ်တေပၼ် လႆႈလႆႈၸူႈ” ၶႆယဝ်ႉ။

ၽိုဝ်,လႆႈငိၼ်းထဝ်ႈလၢၼ်ႇၼၼ်ႉ လၢတ်ႈလိုင်ႉၶႆ ၵႂၢၼ်ႈၵႂၢၼ်,ၶႆႈ ၶေႈတႃ မၼ်းၵမ်,လီၸူႉ,။ မၼ်းၵမ်,ပိင်းပေႃးလွႆမၼ်းၼလႈ လိူဝ်ႉၶေႈတမ်တႃသေ ၼိုၼ်း လၢတ်ႈတီႈ ထဝ်ႈလၢၼ်ႇၼၼ်ႉ

“ၼႃႈၵမ်ႉၼွႆႈၵဝ်လၢႆလၢႆ! မႃးၵႂၢၼ်ႉၵၢၼ် ၵၢၼ်ၼႃးၼွႆႉဝႆႉၶႃႈၸဝ်ႈ မီး ၶႃႈၼၢၼ်ပဵင်းၶၢင်ႉ မႃးတၢင်ႇတူဝ်လိူဝ်းၶၢဝ်ႇၵိူဝ်ႈ။ ၼၢၼ် ၵမ်ႉယွမ်းသေၵိတ်း။ ၼႃႈတေပၼ် ၼၢၼ်မၢၼ်းတဵမ်တဵမ်သေ သိုဝ်ႉၵဝ်ၵိူဝ်ႈ။ ႁွၺ်းၶႃႈ ၼၢဝ်းၼိဝ်းၶႃႈ ၶွႆး မိုဝ်းၼႃႈ ႁွၺ်းမီး 2 တေႃႇလႃႇငလႈ 37 ပဵတ်ႈႁွၺ်း။ ၵဝ်ၶႃႈဝႆႉထႃႈၵႂၢၼ်တၢင်း။ ဝၢႆး မႃး ၶိုင်ႈလိူၼ် ၶိုင်ႈလိူၼ် ၼႃႈတေမိုၼ်းမႃးတဵၼ်း 50 ပဵတ်ႈ တေႃႇမၢၼ်းပေႃးတဵမ် ထူၼ်ႈ ၶႃႈၼၢၼ်မၢၼ်း”

ထဝ်ႈလၢၼ်ႉၶၢဝ်ႉၸဝ်ႈ ၵမ်ႉၼွႆႈၽွမ်ႉလႃးလႃး။ လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵၢႆႈၵႂၢၼ်ႉ … မွႆးယႃႇသိုဝ်ႉမႃးတူဝ်ၶႃႈ။ ဝၢႆးၶႃႈမႃး မွႆးတေလႆႈတၢင်းၶဵင် လိုဝ်ယူႇ။ မႃးၼႃးၼွႆႉၵႂၢၼ်ႉၶႃႈ တေၵမ်ႉၵဵၼ်ႉၵဵၼ်ႈလွမ်းမွႆးလႆႈ။ တေၵမ်ႉ ဝဵၼ် ႁႅၵ်း တိုပ်ႈၵဵၼ်ႈလႆႈလွမ်းမွႆး။”

ၽွင်းမိူဝ်ႈၶၢဝ်ႉ ၵၢႆႈၵႂၢၼ်ႉၶၢဝ်ႉၸဵၼ်တူၺ်း ထဝ်ႈလၢၼ်ႉၶၢဝ်ႉသေ ပိတ်ႉသူၼ်ႈတိၼ်ႁူၼ်မၢၼ်းငၶသေ လၢတ်ႈလွၺ်းလွၺ်းၵႂၢၼ်ႉ

“ၼႃႈၸဝ်ႈ ၵမ်ႉၵဵၼ်ႉလႆႈ၊ ၵမ်ႉဝဵၼ်ႁႅၵ်းတိုပ်ႈၵဵၼ်ႈလႆႈၶၢင်ႉ ၶဝ်ႉ။ ႁွၺ်းၶႃႈ မႃးၼႃးၼွႆႉၵႂၢၼ်ႉၶႃႈၸဝ်ႈ ထုၵ်ႉလီမီးႁူၼ်းၵီးလူ ႁူၼ်းတေယိၼ်း ၼုၺ်ႈႁၢၼ် ၼၢမ်ႉထႃးတေႃႇမၢၼ်း ၸေႃႉၶိုင်ႈယူႇလူး” ၶႃႈယဝ်ႉ။

■

တိၼ်ၵၢႆႈၵႂၢၼ်ႉၶၢဝ်ႉၸဝ်ႈ လိမ်ႉလူင်ဝႆႉ ႁၢႆႈႁၢႆႈထႃႉထႃႉသေ တႃႇတေပႆႉ လႆႈၶၢဝ်ႉ လႆႈၵဝ် ၼဵပ်းလဵၵ်း ထပ်းၶုပ်းဝႆႉငလႈ ပိုင်ႈၵိင်ၵဵင်းၼဵပ်းလဵၵ်းၵႂၢၼ်ႉ ၶၢဝ်ႉသေ ပႆႉဝႆႉလႆႈႁွၺ်းၶၢင်ႉၶဝ်ႉယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ႁူႉသူဝ်ႇၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ၵမ်ႇလိူဝ်ႈဝႃႈမီးတီႈၼႆႉႁွလ်း မီးႁူးတီႈၵိူဝ်ႈ။ လွင်ႈႁၢၼ်ႉလိူဝ်မုၼ်းသိူဝ်း၊ လိူဝ်သတ်ႉထႃႇ ယိၼ်းမၢၼ်ႈၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ လၢင်းလႆႈတိမ်ထုၼ်း မိူဝ်ႈႁဝ်းလိူဝ်ႄလႈ မိူဝ်ႈပိူၼ်ႇလူဝ်ႇ သၢႆငၢႆငဝ်းလၢႆးသွင်ၵၢၼ် မႃးၽေတ်ႉမိၼ်ႈလႃႈၵၼ်လင်ႇ ပိၼ်လႆႈၼၼ် ၵဝ်ၼႃႈ ယူမ်ႇယမ်ႉၸင်ႇၼၼ်ယဝ်ႈ။ ၼင်းလိူင်းပွတ်းၵၢၼ် Julie A.Manban တႅမ်ႈဝႆႉ An Afternoon in the Park ၼႆႉ ၵမ်ႇၼိုၵ်ႉၼႂ်းသၢင်ႇသေတႃႉၵေႈ လၢင်းလႆႈ လွင်ႈႁၢၼ်ႉလိူဝ်မုၼ်းသိူဝ်းလူမ်းယူႇ။

ၼိုင်ႈဝၢႆးဝၼ်း ၼႂ်းသူၼ်မွၵ်ႇ

မိူဝ်ႈပူၼ်ႉမႃး မီးၵၢႆႈၵွၼ်ႇၵေႃႉၼိုင်ႈ။ မၼ်းၼွႆႈႁူပ်ႉထူပ်းတင်းၼုၼ်ၽီ ၼေႃင်းၽီ လိူဝ်းလၢင်းပၼ်တၢင်းၵုၼ်ႇလႆႈ၊ တၢင်းသိူဝ်းလႆႈ၊ တၢင်းမုၼ်းလႆႈၼၼ်ႉ တေႉတေႉ။ မၼ်းၵေႃႈႁူႉဝႆႉဝႃႈ ၼုၼ်ၽီၼေႃင်းၽီလိူဝ်းၼႆႉ ယူႇၼႂ်းထိူၼ်ႇလိုၵ်ႉလိုၵ်ႉ ၵၢၼ်တေလႆႈၵႂႃႇၽၢဝ်းတၢင်းႁႆႁႆၼၼ်ႄလႈ လင်ႇတႅပ်းတတ်းႁၢင်ႈႁႅၼ်း တႃႇၵႂႃႇ ထူပ်းယဝ်ႉ။

မၼ်းၵဝ်ၼမ်ႉလိမ်းၼမ်ႉဝၢၼ် ၵၢၼ်ၵဝ်မၢၵ်ႇမႆႈမၢၵ်ႇတွၵ်ႇႁႅတ်းဝႆႉ သႂ်ႇ ၼႂ်းၵိပ်ႇၼမ်ႉ ႁူၵ်းၵိပ်ႇ၊ ၼဝ်ႈၼမ်ႉတင်းၵိၼ်ႄလႈ ၼဝ်ႈမုၼ်းၵျေႃႇလိူဝ်းၼၼ်ႉ သႂ်ႇၼႂ်း ထုင်ပိုင်ႉၵွၼ်ႇမၼ်းသေ ၼေတႃႇၽၢဝ်းတၢင်း တႃႇၵႂႃႇႁူပ်ႉထူပ်း ၼုၼ်ၽီၼေႃင်းၽီ ၵၢၼ်လၢင်းၶိူၼ်ႇပၼ်ႁူၼ်းႁဵတ်း သိူဝ်းလႆႈ၊ မုၼ်းလႆႈ၊ ၵုၼ်ႇလႆႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

တႃႇၽၢဝ်းတၢင်း ၵွၼ်ႇႁူၼ်းမႃး ႁိုင်တၢၼ်ႇတၢၼ်ႇ၊ မၼ်းလႆႈလႆႈႁၼ် ႄမႈထဝ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။ ႄမႈထဝ်ႈၵေႃႉၼၼ်ႉ ၼင်ႈၼိူဝ်တင်ႇ ၼႂ်းသူၼ်မွၵ်ႇၵၢၼ် ၼိုင်ႈယဝ်ႉ ၵမ်ႇၽဵပ်ႇၵမ်ႇလပ်းတႃသေ ယႂ်ႉတူၺ်းၵႃႈၼူၵ်ႉယူႇ တင်းဝၼ်း။

ၵၢႆႈၵွၼ်ႇၵေႃႈ ႁႃႇၼင်ႈႁႆႇလင် ႄမႈထဝ်ႈၼၼ်ႉသေ ၵိုဝ်ႇထုင်ပိုင်ႉ မၼ်းလၢႆး၊ လုၵ်ႉၵွၵ်ႇ၊ တၢင်းၵိၼ်တၢင်းယမ်ႉ ၵၢၼ်ၵိၼ်လိူဝ်ႈယင်ႉၵိပ်ႇၼိုင်ႈ။ ႁွင်းမိူဝ်ႈလမ်တေၵိၼ် ၼမ်ႉဝၢၼ်ၼမ်ႉလိမ်းၼၼ်ႉ မၼ်းလႆႈလႆႈႁၼ် ႄမႈထဝ်ႈ

ၵေႃ့ၶၶေ့် လိူပ်ႈတွင့်မ်ႈဝ့်ငလႈ ထင်ႉၵာဝ် ၶဝ်ႈမုၶ်းၵျေႃႉၵွၶ်ႉ ၵာၶ်ၶိုင်ႈ ယိုၶ်ႈလူႉပၶ် ငမႈထဝ်ႈၶၶေ့်။

ငမႈထဝ်ႈၵေႃ့ၶၶေ့်ၵေႃႈ ယိုၶ်းထူမ်းၶွပ်ႈထွ်ထိုင်မၶ်း ပၶ်ပွၶ်းလီ ၶိူဝ်မၶ်းသေ ၵျပ့်ၵာဝ်ၶဝ်ႈမုၶ်းၵျေႃႉၶၶေ့်ယဝ့် ယုမ့်ငၶ ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉ။ တင်းယုမ့်ငမႈထဝ်ႈၶၶေ့် တူလ်းၵျႃင်းလီတႃၵျႃးလႃးငလႈ ယေႈပူၶ့် ယေႈၶွ်ႈ တူလ်းမႃးတိၵ်းတိၵ်း။ ၶွပ်ႈၶ်ငလႈ ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉၶၶေ့် ထင်ႉၵာဝ် ၵိူပ်ႉၶမ့် ထိူမ်းၶမ့်ဝႃၶ်ၵွၶ်ႉၶၶေ့် ယိုၶ်ႈလူႉပၶ်ထိူင်ႈ။ ငမႈထဝ်ႈၶၶေ့်ၵေႃႈ ပၶ် ပွၶ်းလီ ၶွပ်ႈထွ်မၶ်း၊ ယုမ့်ငၶမေၶ်းထိူင်ႈယဝ့် ၵျပ့်ၵာဝ် ၵိူပ်ႉၶမ့်ထိူမ်းၶမ့်ဝႃၶ် ၶၶေ့်။ ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉၶၶေ့်ၵေႃႈ လႃႈၵျၶ်တႃင်းယုမ့်ၵွၶ်ႉ ငမႈထဝ်ႈၶၶေ့်သေ ယိုၶ်းသူဝ်းထွ်၊ မူၶ်းထွ်၊ ၵုၶ်ႉထွ်ၶိူၶ်ႉ။

■

ၵျိူတ်းၶၶေ်ငလႈ ၶျသွင်ၵေႃ့ၵေႃႈ တင်းၵိၶ်၊ တင်းယုမ့်သေငလႈ ၶင်ႉ ယူႉၶွ်းသူၶ်မွၵ်ႉၶၶေ့် တင်းဝႃးဝၶ်းလူင်။ ၵူလ်းၵႃး ၶျသွင်ၵေႃ့ၵေႃႈ ၵိၶ်ၵိၶ် ယုမ့်ယုမ့်ယူႉၶွလ်း ၵာမ်ႉလႃတ်ႈၵျႃမ်းသင်တေႃႉၵၶ်သေၵိတ်း။

လပ်းသိင်ႉသွမ့်ၵျွမ့်မႃးယဝ့်ငလႈ ၵႃႈၵွၶ်ႉၶၶေ့် မၶ်းထႃးၵျူဝ့်ၶူၶ်း မႃးတေ့တေ့ငလႈ မၶ်းထႃးပူၶ့်မိူၶ်ႈဝႃႈ ထုၵ်ႉလီမူဝ်းၵျူၶ်းၶ်ယေ့်။ ယႃင်ႈ တိၶ်ၵိတ်းၵီႈယဝ့်လိုင် ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉၶ့် ပိၶ်ႉဝႃႉပွၵ်ႈမႃး၊ လိူၶ်ႈၶွတ်ႉၶႃး ထဝ်ႈၶၶေ့်ယဝ်း။ ငမႈထဝ်ႈၶၶေ့်ၵေႃႈ ယုမ့်ငၶ ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉၶၶေ့် ၵျူႈၵျႃင်း လီထိ့သုတ်းယဝ့်။

■

ၵႃႈထႃးၵွၶ်ႉၵေႃႈပွၵ်ႈမူဝ်းထိုင်ၵျူၶ်းယဝ့် ၾုလ်ႉၾၵ်းတူၶဝ်ႈၵျူၶ်း၊ မူဝ်ႈၶၶေ့် ငမႈမၶ်းထႃးၵေႃႈ ၵျၶ်ၶႃႈတႃလုၵ်ႈထႃးမၶ်း လိူပ်ႈသူဝ်းသူဝ်းမူၶ်း မူၶ်းၵုၶ်ႉထွ်သေ ယုမ့်ယူႉဝ့်ငလႈ ထင်ႉထႃမ်တူလ်း

“မူဝ်ႈၶ့် ထႃးၵျိူတ်းသင်မႃးငလႈ ငပ့်ၵျေႃႉထွ်လူင်ပိူၶ်ထၶ်ႉၶ့်လႃႉ”

“ဝႃးဝၶ်းၶ့် ၶႃႈလႃႈၵျူႉၶင်ႈၵိၶ် တင်းၵိၶ်ထွမ်းၶႃင်းၾီမႃးၵူဝ်ႈ”

ထူဝ်းငမႈမၶ်းထႃး ၵာမ်ႉပႃႉတၶ်းထႃမ်ထိူင်ႈၶၶေ့် မၶ်းထႃး ၶိူတ်ႈ လႃတ်ႈထိူင်ႈဝႃႈ

“ၼမႈႁဝ်းၶွႆႈႁူႉဢေႈ ... တင်းယုမ်ႇ ၶေႃင်းၽီၶၼ်ႇ ႁၢင်ႈလီထီႇသုတ်း ၶွႆးလုမ်ႈၽွႆႉၶႂ်ႇယဝ်ႉ”

ၼၢဝ်းၶၼ်ႇႁွၼ်းၶင်ႉဢဝ်ႉ ၼမႈထဝ်ႈ ၵၢၼ်ၵၢႆႈၸႆႇၵွၼ်ႇ လဵင်ႉလူ တၢင်းၵိၼ်တၢင်းယႅမ်ႉၼလႈ ယုမ်ႇၼၶၶၼ်ႇဢေႈ ႁွတ်ႈၽဵဝ်ႇၵူၼ်းလဝ်ႈဢဝ်ႉမၼ်း ႁူႉၼလႈ လႆႈႁၼ်ၶႄႈတၢၼမႈထဝ်ႈၶၼ်ႇ သိူဝ်းမူၼ်းၵုၼ်ႉလွၼ်ႇ ၶႄႈၵီးတၢပၢင်ႉ ဝႆႉၼလႈ ဢေႉပိၼ်လုၵ်ႈၸႆႇလူင်မၼ်း လင်ႉထၢမ်မၼ်း

“တူလ်း ၼမႈႁဝ်း လိပ်ႈဢျႉလွၼ်ႇလိူဝ် တၢင်ႉဝၼ်းၶႄႉၼမႈ ... ၼမႈႁဝ်း ပိၼ်သင်မႃး”

ၼမႈထဝ်းၶၼ်ႇ ၼိုၼ်းတွပ်ႉထိုင်လုၵ်ႈၸႆႇလူင်မၼ်း

“ဝၢႆးဝၼ်းၶႂ်ႇ ဢဝ်လႆႈႁူႉ ၶင်ႈၵိၼ်တင်းၵိၼ် ၶွႆးသူၼ်မႂ်ႇ လွမ်း ၼုၼ်ၽီၵွၼ်ႉၵူဝ်ႈ ... မွႆးၶွႆႈႁူႉဢေႈ”

လူဝ်ႇလုၵ်ႈၸႆႇလူင်မၼ်း ပႆႉတၼ်းလၢတ်ႈသင်ၶႂ်ႇ ၼမႈထဝ်ႈ ၼိုၼ်းသိုပ်ႉ လၢတ်ႈၼၶဝေႈ

“မွႆးၶွႆႈႁူႉဢေႈ ... ၼုၼ်ၽီၵွၼ်ႉၶႂ်ႇ တိုၵ်ႇလိူၵ်ႇ တိုၵ်ႇၶုမ်, လိူဝ်သေၶင်ႉ ဢဝ်မုင်ႈမွင်း၊ ၶင်ႉဢဝ်ထၢင်ႉဝႆႇႁွၼ်ႉၵူဝ်ႈ ... မွႆးဝႃႈ” ၶႂ်ႇယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ႁူၼ်းၵွင်ႇမၢၼ် ၼလႄႈ ႁူၼ်းမီးၵႃႈၶၼ် ၶႂ်ႈ ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်။ ႁူၼ်းၵွင်ႇမၢၼ် ႁူႉၵေႃႉၶႂ်ႈ ၵမ်ႇပိူၼ် ႁူၼ်းမီးၵႃႈၶၼ်ႁူႉၵေႃႉ။ ႁူၼ်းမီးၵႃႈၶၼ် ႁူႉၵေႃႉၵေႃႈ ၵမ်ႇပိူၼ် ႁူၼ်းၵွင်ႇမၢၼ် ႁူႉၵေႃႉ။ ႁူၼ်းၵွင်ႇမၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ်ႈ ပိူၼ်ႁူၼ်းၵၢၼ် လၢင်းၵျိတ်းလႆႈ လွင်ႈမၼ်း ၼႂ်ႈလႆႈၼႂ်ႈပိူၼ်။ ႁူၼ်းမီးၵႃႈၶၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ်ႈ ပိူၼ်ႁူၼ်းလုၶ်ႇပုၼ်ႈလီသုၼ်ႇတူဝ်သေ ၵျိၼ်းပၼ်ၽွၼ်းပၢင်ႈ တႃႇမိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ယဝ်ႉ။ တႃႇတေပိူၼ်ႁူၼ်းမီးၵႃႈၶၼ် ၶႂ်ႈ လမ်ႇလွင်ႈသေ တႃႇတေပိူၼ်ႁူၼ်းၵွင်ႇမၢၼ်တေႉတေႉၵိူဝ်ႈ။ The Mirror ၵၢၼ် Robert Fulghum တႅမ်ႈဝႆႉၶၼ်ႇၵေႃႈ ပိုတ်ႇတီႈပွင်ႇၼၶဝ်ႉ ၶင်ႇၶႂ်ႈ။

လူဝ်ႇပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ်ႈ

“တွၵ်ႇတႃႉ ပႃႇပႃႇတီႇႁူဝ်ႉသ် ႁဝ်းၶႃႈ၊ ၶႃႈၶႂ်ႈႁူႉတီႈပွင်ႇ, လူဝ်ႇပၢၼ်ၵၢၼ် ဝႃႈၶႂ်ႈ ပိူၼ်ၵီးသင်ၶႂ်ၶႃႈၵေႃႈ”

ၵဝ်ၶႃႈထၢမ် ၶေႃႈထၢမ်ၶႂ်ႈလိုင် ႁူၼ်းမႃးပၢင်တၢၼ်ႈၼႆႉ တင်းမူတ်း ၵွၼ်ၵၼ်ႁူမ်ႈၼူဝ်ႁူဝ်ႉယဝ်ႉ။ မၢင်ၵေႃႉမၢင်လိူဝ်းၶႂ် ပေႃးၵၢၼ်းတေလုၵ်ႉမိူဝ်း ႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။

တွၵ်ႇတႃႉ ပႃႇပႃႇတီႇႁူဝ်ႉသ် လၢင်ႇယုၵ်ႉမိုဝ်းၼၶ ႁူၼ်းမႃးၶၢင်ႈထွမ်ႇ, ပၢင်တၢၼ်ႈၼႆႉၶၼ်ႈ ပွင်ႇဝႃႈ ၵွၼ်ၵၼ်ယိၼ်ပၼ်ၵိတ်းၶိင်ႈၶႂ်ယဝ်ႉ ပၵ်းတႃ တူလႆး ၵဝ်ၶႃႈ တင်းႁိူင်။ လႆႈတူလႆးမၼ်းၶႂ်ႈ ၼွႆႈလၢတ်ႈဝႃႈ ၶေႃႈထၢမ်ၶႂ်ႈ မိုဝ်းၵဝ် တင်းမၢၵ်ႇ,ႁူဝ်ၵိူၼ်မိုဝ်းထၢမ်ႁႃး ၵမ်ႇၶၼ်ၵေႃႈ ၼွႆႈႁူႉတေႉတေႉၼလႄႈ ထၢမ်ႁႃးၶႂ် ယဝ်ႉ။ ၽိူဝ်ႇမၼ်းလႆႈယိၼ်းၶုလ်ႉႁၢၼ်ဝႃႈ ၶႃႈမီးၵၢင်လိုဝ် ၼွႆႈႁူႉတေႉတေႉၼလႄႈ ထၢမ် ၶႂ်ႁွၼ်, မၼ်းၼတ,လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵဝ်ၶႃႈ တေတွပ်ႇပၼ် ၶေႃႈထၢမ်သူလဝ်ႈ” ၶႂ်သေ ၵဝ်ၵိပ်ႇငိုၼ်း

ၵွၼ်ႇမၼ်း ၵွၵ်ႈမၼ်းၶွင်ႇထွင်ႈႁူၼ်မၼ်း။ ၶွင်ႇၵဵပ်ႈငိုၼ်းၶၼ်ႈ ၸင်ႇၼိုၼ်း ၸုၵ်း ၵွၵ်ႈ မၢၼ်ႈၸမ်ႉပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇမၼ်း။ မၢၼ်ႈၸမ်ႉပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇ ၶၼ်ႈ တၢင်းယႄႈမၼ်း ၼေႇမီးတၢၼ်ႇ ၼဵတ်ႉငိုၼ်းၶိုင်ႉၼဵတ်ႉႁွလၢႆး။ ယဝ်ႉ ၸင်ႇၼိုၼ်း သိုပ်ႇလၢတ်ႉဝႃႉ

“မူဝ်ႉၶွင်း မူင်းတိုၵ်ႉပဵၼ်သိုၵ်း ပဵၼ်သိူဝ်ယူႇၶၼ်ႈ ၵဝ်ၼႃႉ တိုၵ်ႉပဵၼ်လုၵ်ႉ ၵွၼ်ႇႁွလၢႆး။ ပႆႇႁူႉၼီႉႁူႉတူတ်းသၢင်။ မုင်ႈႁေႃႁူၵ်ႉၼ်းၵဝ်ၼႃႉၶႆႈ ၽၢၼ်ႁွတ်းၶေႃႉ၊ ဝၢၼ်ႉၵဝ်ၼႃႉယူႇၶၼ်ႈၵေႃႉ ပဵၼ်ဝၢၼ်ႉလဵၵ်ႉလဵၵ်ႉၵွၼ်ႇ သမ်ႉယၢၼ်ၵႂ်တင်းဝဵင်း လူင် ၵဵင်းၶေႃႉၽဵဝ်။ ဝၼ်းၶိုင်ႉ ၵဝ်ၼႃႉလႆႈႁၢၼ် မၢၼ်ႈၸမ်ႉလိူဝ်းၶႆႈ မၢၵ်ႈမီးမူဝ် ယူႇ ၶိူဝ်ၼူၼ်တၢင်း၊ ႁွပ်ႉဝႃႉ လူတ်ႉၼိူင်ႉသိုၵ်းလမ်းၶိုင်ႉ မႃးလူမ်ႉႁိမ်းႁွမ်းၶႆႈဝႆႉ။”

“ၵဝ်ၼႃႉၵေႃႉ ၵဵပ်းၵဝ်မၢၼ်ႈၸမ်ႉလိူဝ်းၵၼ် မၢၵ်ႈမီးမူဝ်ယူႇၶၼ်ႈ မႃၸပ်းၵၼ်တူလၢႆးၼိုၼ်းယူႇၵိူဝ်ႉ။ ႁူလၢႆးၵႃႉ ၵမ်ႈၸပ်းလႆႉ။ ၸင်ႇဝႃႉ ၵဝ်ၼႃႉ ၵေႃႉ ၵဵပ်းလိူၵ်ႉၵဝ် ၵၼ်ယႄႈလိူဝ်ပိူၼ်ႉသုတ်းၶၼ်ႈသေ မႃးသူလၢႆးၶိူဝ်မၢၵ်ႈႁၢၼ် လူင် ႁႂ်ႉပဵၼ် မူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇ ၶင်ႇၶႆႉ။”

■

“ၵိူင်ၶိူဝ်ပၢႆးဝူၼ်ႉလုၵ်ႉၵွၼ်ႇငလႉ ၵဝ်ၼႃႉလႆႉလဵပ်ႉၵဵၼ်းႁူႉမႃးဝႃႉ ၵဝ်တင်းမၢၼ်ႈၸမ်ႉပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇၶႆႉသေ ၸၢင်းတူင်းၵဝ် သႆၢလဵၼ်း တီႉလဵတ်ႉယဝ်ႉ ၸၢင်းသူင်ႇႁွတ်ႉထိုင် ၶွင်းႁူး၊ ၶွင်းလွၵ်ႉ၊ ၶွင်းႁွင်ႉလုၵ်း ၵၼ် သႆၢလဵၼ်း ၵမ်ႇႁွတ်ႉၽဵဝ်လႆႉၶၼ်ႈသေ လပ်းသိင်ႇမိုတ်းမူဝ်းလူင်ဝႆႉၶၼ်ႈ ၶႆ ယဝ်ႉ။ လႆၢးၵဵၼ်ႉၶႆႉ ၵဝ်ၼႃႉ လႆႉလွႆတေႃႉတေႃႉ။ ၵဝ်ၼႃႉ ၵႂ်ႉၵဵၼ်ႉလႆၢးၵဵၼ်ႉၵွၼ်ႇ ၶႆႉ ႁူးၼၢဝ်းယၢမ်း၊ ယူႇယူႇသွၵ်ႉႁႃ တီႉလပ်းသိင်ႇလိူဝ်ပိူၼ်ႉ၊ တီႉၵၼ်သႆၢလဵၼ်း ၵမ်ႇၽဵဝ်လိူဝ်ပိူၼ်ႉၶၼ်ႈသေ ၵဝ်မၢၼ်ႈၸမ်ႉပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇၶႆႉ တုင်း ၵဝ်သႆၢလဵတ်ႉ တေႃႇသူင်ႇသႆၢလဵၼ်း ၸူးထိုင် တီႉၶၼ်ႈတိၵ်းတိၵ်း။ တင်း ၵဵၼ်ႉၶႆႉ ပၼ်တၢင်းသိူဝ်းလွႆၵဝ်ၼႃႉ တေႃႉတေႃႉၵိူဝ်ႉ။”

“ၶင်ႇသူၼဝ်တင်းမူတ်း ႁၢၼ်ယူႇယၢမ်းလဵဝ်ၶႆႉ ၵဝ်ၼႃႉသိမ်းပဵင်း မၢၼ်ႈ ၸမ်ႉပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇၶႆႉ တေႃႇထိုင် ဝၼ်းမူဝ်ႉၶႆႉယဝ်ႉ။ ပေႃးမီးၼၢဝ်းယၢမ်း တၼ်းထိုင် ၵဝ်ၼႃႉတိုၵ်ႉၵဵၼ်ႉ တင်းလဵၼ်ႉၶႆႉယူႇ ႁၢၼ်ႉထိုင်တေႃႉလဵဝ်ၵိူဝ်ႉ။”

“ႁူလၢႆးၵႃႉ လႆၢးၵဵၼ်ႉမၼ်း တိုၵ်ႉမူၼ်ၵၼ် ၶင်ႇပၢၼ်ၵွၼ်ႇၶၼ်ႈ

သေတႃႇၵေႃႈ တၢင်းဝူၼ်ႉၵဝ်ၶႃႈၼေ ၵမ်ႉမိူၼ်ၵၼ်ယဝ်ႉ။ ၵႅၼ်ႈၶူဝ်ႈ,ၵႅၼ်ႈမႄး တင်းၵႅၼ်ႈၶႂ် လီပ်ႈပၢၵ်ႈတၢင်းပၼ် တၢင်းဝူၼ်ႉၵဝ်ၶႃႈ၊ ၶႂ်ႈၸူဝ်ႈပၢၼ်ၵဝ်ၶႃႈၶႂ် ၵဝ်ၶႃႈထုၵ်ႇလီၵိၵ်းသင်ၶႂ်ယဝ်ႉ။”

■

“တမ်တူဝ်ၵဝ်ၶႃႈၶႂ် ၵမ်ႉၸွႆႈ သႃႇလီၼ်း၊ ၵမ်ႉၸွႆႈတီႈငဝ်ႈငႃႇ ၵၢၼ် ၵွၵ်ႇ,သႃႇလီၼ်း၊ ၵမ်ႉ,ၸွႆႈလုၵ်ႈလိၵ်ႉ။ ႁူလ်းၵႃး ၵဝ်ၶႃႈႁူႉၵိူဝ်ႈ၊ ၵဝ်ၶႃႈယုမ်ႇ,ယမ် ၵိူဝ်ႈ လွင်ႈဝႃႈ ၶႂ်ႈၼူင်းႁူၼ်းလူင်ၶႂ် သတ်ႉၸႃႇတြႃး၊ လွင်ႉဝူၼ်ႉသွၼ်ႇ,ပွင်ႇ,ၸွႆႈ ၶိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၼလႈ လၢၼ်ႇ,ပႆႇ,လၢႇ ၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ် မၼ်းမီးတေႃႇတေႃႇယူႇ,ၵိူဝ်ႈ။”

“ၶင်ႇ,ၵဝ်မၢၼ်ႇ,ၸမ်ႈပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇ, ယင်းႁပ်ႉၵဝ်သႃႇလီၼ်း တီႈလိတ်ႈၶၼ်ႉသေ သူင်ႇ,ၸူးထိုင် ၵွင်ႈတီႈလပ်းသိင်ႇ,ၶၼ်ႉ တူဝ်ၸွႆႈၵဝ်ၶႃႈၵေႃႈ ဝႆႉပိၼ်မိူၼ် မၢၼ်ႇ,ၸမ်ႈပွတ်းမူၼ်းမူၼ်းၵွၼ်ႇ,ၶၼ်ႉသေ ၸၢင်းတေႃႇသူင်ႇ, သတ်ႉ ၸႃႇတြႃး၊ လွင်ႈဝူၼ်ႉသွၼ်ႇ,ပွင်ႇ,ၸွႆႈၶိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၼလႈ လၢၼ်ႇ,ပႆႇ,လၢႇ ထိုင်တီႈလပ်း သိင်ႇ, မိုတ်းမူဝ်းၶၼ်ႉယူႇ,လူး”

“ၸင်ႇ,ဝႃႈ ဝၼ်းမိူဝ်ႈၶႂ် ၵဝ်ၶႃႈၶႂ် မိူၼ်ၶင်ႇ, မၢၼ်ႇ,ၸမ်ႈပွတ်းမူၼ်းမူၼ်း ၵွၼ်ႇ,ႁွလ်း။ ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈ မၢၼ်ႇ,ၸမ်ႈၶႂ် ပိၼ်လိူင်ႉႁိူဝ်၊ ပိၼ်ၾၢင်ႁၢင်းသင်၊ ယဵႆႉ, တၢၼ်ႇ,လႆႈၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈၵမ်ႉ,ႁူႉ။ ၵႃးၶင်ႇ,ၵဝ်ၶႃႈ ၸၢင်းႁဵတ်းလႆႈၶၼ်ႉ၊ ၵႃးၶင်ႇ,ႁဵင်းၸၢင်းၶႃႈ ပိၼ်လႆႈၶၼ်ႉ ၵဝ်ၶႃႈႁွလ်း သူင်ႇ,သႃႇလီၼ်းၵွၼ်ႇ,ထိုင်တီႈ ႁူၼ်းႁိမ်းႁွမ်းၶႃႈ ၵၢၼ်လပ်းသိင်ႇ,မိုတ်းမိူဝ်းလူင်ဝႆႉ ၶႂ်ႈၼူင်းၵၢင်လူင်ၶႂ်၊ ႁူဝ်ၸွႆႈ ၵၢၼ်သီလမ်ငၢမ်းငဝ်းယူႇ,ၶၼ်ႉ ႁူႈပေႃးလိုၼ်ႈပၢင်, ၸိၼ်ႈလိၼ်းလီၶူဝ်ႈ,သေ လိၵ်ႈလႆႈၶူဝ်ႈ,ၸွမ်းၶင်ႇ,ပႆႇဝူၼ်ႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။”

“မၢင်ၵေႃႉမၢင်ၸဝ်ႈၵေႃႈ တေႃႈတေႁဵတ်းသၢင်း ၶင်ႇ,ၵဝ်ၶႃႈ၊ လိူဝ်သေ ၵဝ်ၶႃႈလူးႁွၼ်ႇ,။ ႁွလ်းၵႃး ၸူဝ်းၶႃဝ်းၶိဝ်းၶႂ်ႉၼေ ၵဝ်ၶႃႈႁဵတ်းသၢင်ႈၵၢၼ်ၶႂ်ႉဝႆႉ ၼလႈ တီႈပွင်ႈၸူဝ်ႈပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၶႂ် ၵဝ်ၶႃႈပွင်ႈၸွႆႈဝႆႉ ၶင်ႇ,ၶႂ်ႁွလ်းၵိူဝ်ႈ။”

■ ■ ■

ၼမ်ႉလႅပ်ႈၼိုၵ်ႉၼၢႆးၵႃႈၵူဝ်ၵေႃႈ ဝၼ်းၼိုင်ႈၵမ်ႉဝၼ်းၼိုင်ႈ တေလႆႈလူႉလႅဝ်ၵႂႃႇမွတ်ႇယူႇ။ တေႃႈၶင်ႇၶေၼ် မၢၵ်ႈမီးလီပီၼ်ၵႃႈၵူဝ်ၵေႃႈ ဝၼ်းၼိုင်ႈၵမ်ႉဝၼ်းၼိုင်ႈ တေလႆႈလပ်း တႃႇလိူမ်းမိူင်းယူႇႁႂ်း။ ယႃႇပေဝ့်ၵိုတ်း ၵၼ်တေလႆႈပွႆႈၽေႃးပီႈတိူဝ်း၊ ယႃႇပေပွႆႈၽေႃးပီႈတိူဝ်း ၵၼ်တေလႆႈဝႆႉၵႃႈၼၼ်။ လူတူလႆး How much is enough ၵၼ် Anthony DeMello တႅမ်ႈဝႆႉၶႄႇသေ မွၵ်ႈယုမ့်မၢၼ်ႈလႃႈၸႂ်ႇလိူင် ...

တႃႇလိူဝ်ႈႁိူဝ်ႇမႂ်ႈၸႂ်

ၼီႈႁိူဝ်းၼိူဝ်ႇၼမ်ႉ ၵၼ်လီပေႃႇမႂ်ႇ ၵႃႈၼၼ်သိူင်ၶႄႇသေ ပေႃးလႅင်ႇမၢၵ်ႈမီး ၵေႃႉၼိုင်ႈ မႃးလိူဝ်ႈႁိူဝ်ႇမႂ်ႈၸႂ်၊ ၵဝ်ၵၼ်ၵဝ်ႁိူင်း တီႈၽၢင်ႇပၢင်ႇလႂ်ႇတီႈၼိုင်ႈ။ ၽွင်းမိူဝ်ႈမၼ်းတိုၵ်ႉပႆၵၼ်ႈ ထွမ်းႁိမ်းႁွမ်းၽၢင်ႇပၢင်ႇလႂ်ႇၶႄႇ မၼ်းလႆႈႁၼ် ၼိင်းတမ်ႇငေႈၵေႃႉၼိုင်ႈ။

ၼိင်းတမ်ႇငေႈၵေႃႉၶႄႇ ၶွၼ်းၵိင်ၽွင်ႇႁိူဝ်းၵွၼ်ႇမၼ်းသေ လုတ်ႇငိူၼ်း ယႃႈၵွၼ်ႇမၼ်းယဝ့် လိူဝ်ႈႁိူဝ်ႇလိူဝ်ႈလႂ်ႇ လပ်းမိင်းလူင်ဝႆႉယူႇ။ တူလႆးၼိင်းတမ်ႇငေႈ ၶႄႇသေ ပေႃးလႅင်ႇမၢၵ်ႈမီးလူင်ၶႄႇၵေႃႈ ယိၼ်းၵီးလူမၼ်းၸူႇတေႃႈတေႃႈငလႈ တင်းၵိုတ်းတင်းပွင်ႇ တင်းထၢမ်

“ၵျႅတ်းသၢင် မွၵ်ႈၵမ်ႉၸူႇ ႁႂ်ႈပႂ်းပႃသေ မႃးၶွၼ်းမိင်းယူႇလိူင်ႇၸႂ်ႇ?”

“ၵေႃႈ ... ၵၢင်ၶၼ်လဝ့်လဝ့် ၼႃႈပေႃးၸူႇၶၼ်းပၢင်ႇလႂ်ႇသေ ႁႂ်ႈပႂ်းလႆႈမႃး ႁုမ်ႇႁုမ်ႇထူၼ်ႈထူၼ်ႈ တႃႇဝၼ်းမိူဝ်ႈၶႂ်ႈယဝ့်ၼႃႈ” ၼိင်းတမ်ႇငေႈ တွပ်ႈၶင်ႇၸႂ်။

“ၵူဝ်း ... ပေႃးႁုမ်ႇထူၼ်ႈတႃႇမိူဝ်ႈၶႂ်ႈယဝ့်ၵေႃႈ ၵမ်ႇသိုပ်ႇႁႂ်ႈပႂ်းထႅမ်ႈ ယဝ့်ႁႃး” တင်းၼွၼ်ႈလွၵ်ႇလမ်သႂ်ႈၵမ်ႇမႃးသေ ပေႃးလႅင်ႇၵေႃႉၶႄႇထၢမ်။ ၼိင်းတမ်ႇငေႈ ၵေႃႈ သီႁူသီတႃမၼ်း လႅပ်ႈၵမ်ႇပွင်ႇလွၵ်ႇသေၵိုတ်းငလႈ ထၢမ်ၼိုၼ်း

“ႁႂ်ႈပႂ်းယဝ့် သမ့်တေလႆႈၵျႅတ်းသၢင်ထႅမ်ႈၼႃႈလႃႇ”

“ၵလူဝ်း ... ပြေႃးလူင်ပီၼ်လဝ်ႈ ... ပေႃးမွၵ်ႈႁႂ်ႈပႂ်းထႅမ်ႈၵေႃႈ မွၵ်ႈလႂ်ႈၼၢႆ ထႅမ်ႈၶႄႇၶႄႇ။ ပေႃးမွၵ်ႈလႂ်ႈၼၢႆထႅမ်ႈၵေႃႈ မွၵ်ႈတေလႆႈ ငိုၼ်းထႅမ်ႈၶမ်ၶမ်၊

ပေႃးမႂ်းမီးငိုၼ်းမႃးၶမ်ၶမ်ၵေႃႈ ႁူဝ်ၸႂ်းၵႂၢင်ႈ,မႂ်းၶၢႆႈ မႂ်းတေလၢင်းသိုဝ်ႈ သွႆ,ၼိူင်ႈလၢၵ်ႈယွႆ,ယွႆ,၊ ပေႃးလၢၵ်ႈႁူဝ်မႂ်းယွႆ,ၵေႃႈ မႂ်းတေလၢင်းၶႃႈ,လႆႈၵႆၵႆ ၶႂ်း ပၢင်,လႅၢ,၊ မႂ်းတေလႅပ်းလႆႈ ပႃယွႆ,ပႃလူင်တင်းၶမ်၊ ပေႃးမႂ်းလႆႈပႃယွႆ,ပႃလူင် မႂ်းၼႄၶၼ်းတေမီး ငိုၼ်းမႃးထႅင်ႈၶမ်ၶမ်၊ ပေႃးငိုၼ်းမႂ်း ၶမ်တိုဝ်းမႃး မႂ်းတေလၢင်း သိုဝ်ႈလႆႈ ၶၢင်ႈပႃလူင် ၼိုၵ်ႈၼမ်ႈ၊ ပေႃးမႂ်းၵၢဝ်တင်း ၶၢင်ႈပႃလူင်ၼိုၵ်ႈၼိုၵ်ႈၶၢႆႈလႅပ်း ယိုင်ႈၼႄၶၼ်း မႂ်းတေတွီလႆႈ လႅပ်းလႆႈ ပႃယွႆ,ပႃလူင် တင်းၶမ်။”

“ႁၵ်ႉတႃႇၶၢႆငလႈ မႂ်းတေတူဝ်းမၢၵ်ႈမီးလီပၼ်၊ ပေႃးမႂ်းတူဝ်းမၢၵ်ႈမီးမႃး မႂ်းတေသိုဝ်ႈလႆႈ ႁူဝ်းသွင်သၢမ်လမ်း၊ ပေႃးမီးႁူဝ်းသွင်သၢမ်လမ်းယဝ်ႉ မႂ်းတေမီး လုၵ်ႈလၢင်ႉ လုၵ်ႈလၢင်ႈ လုၵ်ႈၶႂၢင်ႈမႃးတင်းၶမ်။ ပေႃးၼၢဝ်းၶၢႆႈ မႂ်းတေပၼ် ပေႃႈလႅင်ႉလူင် သထေးလူင် မူၼ်ၵဝ်ယူယၢမ်းလၢဝ်ၶႆႈၵူဝ်ႈ ... ၼိင်းတမ်,ငႄႈ”

■

ပေႃႈလႅင်ႉမၢၵ်ႈမီးလူင်ၶၢႆႈၵေႃႈ တင်းယိၼ်းၵီးလူ တင်းသပ်းလႅင်း တင်းၶႅ်းၶေ သၢၼ်ႈတၢင်းတႃ,တေပၼ် ပေႃႈလႅင်ႉလူင် ၸူင်ႉၶင်,မၼ်းယဝ်ႉ မၢၵ်ႈမီးလီပၼ်ၵႃ,။

ၼိင်းတမ်,ငႄႈၶၢႆႈၵေႃႈ ၵၢမ်းလူင်လင်လူင်သေ ထွမ်,တေႃႉထွမ်,ဝႃႈ ႁွလ်းပႆ,လႅင်ႈလႅင်း၊ တိုၵ်ႉငမ်းငဝ်း ပႆ,ပိုတ်,ပႆ,ပၢင်,ငလႈ ၼိုၼ်းထၢမ်ၼိုၼ်း

“လွႆႈယဝ်ႉ၊ ၼႃႈမၢၵ်ႈမီးလီပၼ်ၶႃႈယဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵႃး ၼၢဝ်းၶၢႆႈမႃး ၼႃႈသမ်ႉ တေလႆႈႁၵ်ႉတႃႇသင်လႃ, ... ပေႃႈလႅင်ႉလူင်?”

“ၵေႃး ၼိင်းတမ်,ငႄႈၵူလႆး ... မႂ်းငပ်ႉၼူလ်ႈ။ ၼၢဝ်းၶၢႆႈမႃး မႂ်းတေလႆႈ ၼၢဝ်းယၢမ်း တႃ,ၵၢဝ်ၵၢၼ်ၵၢဝ်ႁၢင်း လိုဝ်ႈႁူဝ်ႉမွႆႈလွႆ ယူ,ၵတ်းၵတ်းယဵၼ်ယဵၼ် ၶင်,ၵဝ် မူၼ်မူဝ်ႈလၢဝ်ၵူဝ်ႈ မႂ်းဝႃႈ”

■

ၽိူဝ်,ၼၢဝ်းၶၢႆႈ ၼိင်းတမ်,ငႄႈလူင်ၶၢႆႈ ၽူ,ႁွၶ်းလၢၼ်းယႃႈၵႂၢင်, မၼ်းသေ ဝူၼ်ႉတေႃႉဝူၼ်ႉဝႃႈသေ ၼိုၼ်းထၢမ်ဝႃႈ

“ၵေႃ ... မူဝ်ႈလၢဝ်ၶႄ, လဝ်ႈပေႃႈလႅင်ႉထၢင်,ဝႃႈ ၼႃႈႁၵ်ႉတႃႇၵီးသင်ဝႆ”

ၶႆယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ပေႃးၵဝ်ပၢႆးၵူၼ်ႉၵဝ်ၼႃးဝႃႈၼႆ ထိုင်ၵၼ်ၶႂ်ႈလီယူႇ, ႁွႆးၵႃႈယႃႉပေႃးၽိတ်းၵၼ်။ ၵၢပ်ႉပၢၼ်ယၢမ်းတေႃႈလိူဝ် ႁဝ်းၼဝ်လႆႈႁၼ် ႁၢၼ်းႁဝ်းၵမ်ႉၼမ်ၼႆႉ ၵမ်ႉထိုင်ၵၼ် သေ ၽိတ်းၵၼ်ယူႇတိၵ်းတိၵ်းယဝ်ႉ။ လွင်ႈၼႆ ၽိတ်းၵၼ်ၶၢဝ်ႇ ၼိူင်းမၼ်းထတ်းသၢင် တူၺ်းလီလီလိူဝ် လွင်ႈတၢင်းမၼ်းၵမ်ႉၼိူဝ်ၼႂ်းသင်သေၵေတ်း။ ႁူပ်ႈၼႆၵဝ် တၢင်း ၼုၵ်ႉႁၼ် တၢင်းလူဝ်ႇလွၵ်ႈ သုၼ်ႇတူဝ်ၽႂ်မၼ်း မၼ်းထိမ်လေႃးၵၼ်ပိူတ်ႈ ၶိူဝ်လွင်ႈတၢင်း ၵၼ်ၼႆ လႆႈၽိတ်းၵၼ်ၶၢဝ်ႇယိူင်။ မၢင်ပွၵ်ႉမၼ်း ၵၼ်လီၼွႆႉၼူဝ်သေပိူၼ်ႈၼႆ ၽိတ်း ၵၼ် ၵမ်ႉႁူႉလွင်ႈတၢင်းမၼ်း ၵမ်ႉၶၢဝ်ႇၵေႃႈ ၵမ်ႉမိူၼ်ႈတၢင်းလွင်ႈတၢင်းမၼ်း၊ ထိင်ႈၵေႃႈ ၵမ်ႉမီးၶိူဝ်လွင်ႈတၢင်း၊ ၵွၵ်ႉၶွၵ်ႈလွင်ႈတၢင်းမၼ်းၵေႃႈလႆႈႁၼ်ယဝ်ႉ။ ၼိူင်းထၢမ်ၼႆတူၺ်းဝႃႈ သူၽိတ်းၵၼ် ႁူပ်ႈသင်ၶႂ်လိူဝ် ၶေႃႈတွပ်ႇမၼ်း ၵမ်ႉလိူင်ႈ လိူင်းမၼ်းသေပွၵ်ႈ သေပၢၼ်။ လင်ႇဝႃႈ ၵမ်ႉႁူႉၽူႈတိမ်ႈလိၵ်ႈမၼ်းသေတႃႉ တႃႇတေ မေႃၵဝ်တွၼ်းသွၼ်ၶၢဝ်ႇ လင်ႇမီးလိူင်းပွတ်းၵွၼ်, The bag of Money ၶႂ် ၵိတ်းပိၼ် တူဝ်ယၢင်ႇမၼ်းသေ ...

ထူင်ငိုၼ်း

ၵၢႆႇလိူင်း ငလႈ ၵၢႆႇၵမ်ႉ ပၢတၢင်းလွမ်းၵၼ်မႃးသေ လႆႈႁၼ်ထူင်လမ် လမ်ၵွၼ်ႇ, ၵၼ်ၵဝ်ၽိူၼ်ႉယိပ်ႇဝႆႉငလႈ ၵွၼ်ႇၵၼ်ၵိူၼ်ႇႁူ, ၵိပ်းၵဝ် ထူင်လမ် ၵွၼ်ႇၶႅၼ်ႇယဝ်ႉ။

"ယႃႇၵမ်ႉယႃႇ ၶႂ်ႈပိၼ်ထူင်ငိုၼ်းယဝ်ႉ … မွၵ်ႈႁူႉ" ၵၢႆႇၵမ်ႉလၢတ်ႈၶဝ်ႈ ၶႂ်။ ၵၢႆႇလိူင်းသမ်ႉၼိူင်းလၢတ်ႈ

"ပိၼ်လႆႈၵိူဝ်ႈ … ၵၢႆႇ" ၶႂ်သေ တၢင်းလၢတ်ႈ တၢင်းႁူမ်ႈၵဝ် ထူင်လမ် ၵွၼ်ႇၶႅၼ်ႇ။

"ယႃႇၵဝ်" ၵၢႆႇၵမ်ႉသမ်ႉ တၢင်းပႃးဝ်, တၢင်းၽတ်ႇမိူဝ်း ၵၢႆႇလိူင်းတူၵ်း ပိၵ်ႈၵမ်ႉလိူဝ်။

“ၵဝ်ႁၢၼ်ၵွၼ်တၢင်းမႂ်းၵူဝ်ႈ ... ၵၢၼ်ႈ” ၶႆႇသေ ၵၢၼ်ႈၵမ်, ၼေႃႇမိုဝ်း ၵၢၼ်ႈလိၢင်း ထိၢင်ႈပွၵ်ႈၵမ်းသွင်သေ ၵိပ်းၵၢဝ် ထူင်လမ်ၵွၼ်, ၵၢၼ်လွတ်ႈတူၵ်း မိုဝ်း ၵၢၼ်ႈလိၢင်းၶူၺ်,ၶၼ်ႇယဝ့်။

“မႂ်းႁၢၼ်ၵွၼ်တင်းၼေႈၵမ်,လွႆႈ ...ၵၢၼ်ႈ။ ၵဝ်ႁၢၼ်ၵွၼ်တင်းမႂ်းၵူဝ်ႈ။ ၵဝ်မႃးထူင်ငိုၼ်းၵဝ်” ၶႆႇသေၼလႈ ၵၢၼ်ႈလိၢင်း ၶိုၼ်းဝွၵ်ႇၵၢဝ် ထူင်လမ်ၵွၼ်, ၶၼ်ႇၶင်ႈမိုဝ်း ၵၢၼ်ႈၵမ်,။ ၶွပ်ႈမႃးဝွၵ်ႇၵၢဝ် ၶင်ႈမိုဝ်းၵိၢင်းၵိၢင်းၼလႈ ၵၢၼ်ႈၵမ်,ၼေႈ ၵၢဝ်တၢမိုဝ်းသမ်းပၼ် ၵၢၼ်ႈလိၢင်းထိၢင်ႈ၊ ၵၢၼ်ႈလိၢင်းပေႃးမူပ်,ထူလူင်ၶူၺ်,ယဝ့်။

ၵၢၼ်ႈလိၢင်းၼေႈ ၵိပ်းၵၢဝ်မၢၵ်,ႁိၼ် သိုင်းပၼ် ၵၢၼ်ႈၵမ်,၊ မိၢၼ်ႈလူဝ်ႈ ၶွၵ်း ႁူဝ်မၼ်း။ ၼၢသွင်ၼေႉ လွႆလမ်သႆႈၵမ်,သေ ၵၢဝ်တေႃးသၢႉထူဝ်းၶေႈ၊ ပိတ်ႉႁူၼ် ပတ်းၼွပ်း မင်ၵၼ် ၼေႉတေႃ,ၼေႉ။

■

ၼွင်းၼဝ် တိုၵ်ႉမင်ၵၼ်ၼေႉတေႃ,ၼေႉၶၼ်ႇ မီးၼိင်းထဝ်ႈၼေႉၶိုင်ႈ တၢင်းၶေႈတၢၵမ်,လီလူင်လၢင်သေ မႆႈလွႆမႆႈၼေႃး လိၼ်ႈမႃးလူးၼဝ်သေလၢတ်ႈ

“ယၢ,ၼီတ်းတေႃ,ၵၼ်၊ ယၢ,ၼီတ်းၵၼ် ... ၵိုတ်းလိုဝ်ႈလွင်ႈမေႃးၼမး ၵၼ်သေ လွႆႈထိၢမ်ၵဝ်ၵိတ်းၶိုင်ႈ” ၶႆႇၼလႈ ၼၢသွင်ၼေႉၼေႈ ၵွၼ်ၵၼ်တူလႆး ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇသေ ၵိုတ်းလိုဝ်ႈပၼ် လွင်ႈမေႃးၼမး လွင်ႈၼီတ်းၵၼ် လွင်ႈမင်ႁူဝ် ၵၼ်ယူ,ၶၼ်ႇယဝ့်။

“ႁဝ်းတေလႆႈလွႆႈထိၢမ်သင်ၼႃး ... လုင်း” ၵၢၼ်ႈၵမ်,ထၢမ်,ၶင်,ၶႆႇ။ ၼၢဝ်းၶၼ်ႇ ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇလင်,လၢတ်ႈဝႃး

“ထူင်ၵဝ်ၵူဝ်ႈ ... ထူင်လမ်ၵဝ် ၵၢၼ်ၵၢဝ်ၼိၼ်,ယိပ်ႇဝွႆႈၵူဝ်ႈ။ လွင်,ၼိုဝ် ႁၢၼ်လႃးႁူဝ် ... ၵၢၼ်ႈလၢၼ်၊ လိပ်ႈတူၵ်းလွမ်းတၢင်း လိုဝ်းႁိမ်းႁွမ်းၶႆႇၶွလႆး။”

“ထူင်လမ်ၶႆႇႁႃး?” ၼေႉပိၼ်ၵၢၼ်ႈလိၢင်း ၵိပ်းၵၢဝ်ၵၢၼ်ဝူင်တူၵ်းဝႆႇ ၶိုဝ် လိၼ်ၶၼ်ႇသေ ထၢမ်ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ။

“လွႆႈၵူဝ်ႈ ... လွႆႈၵူဝ်ႈ ... ၵၢၼ်ႈလၢၼ်။ ၼွပ်ႈလွႆတေႃ,တေႃ,ယဝ့်” ၶႆႇသေ ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ ၶိုၼ်းတွပ်,။

ၵၢၼ်ႈၵမ်, သမ့်ၶိုၼ်းထၢမ် ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ

“ၶင်းထူင်ၶႆႇ လွင်ပႃးငိုၼ်းႁူဝ်?”

“ငိုၼ်း ... ငိုၼ်း ၶႅႁျႃး? ၵမ်ႉပႃးၸသႈ” ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ တင်းၼူဝ်
တင်းလၢတ်ႈ။ ယဝ့်သိုပ်ႉလၢတ်ႈထႅင်ႈ

“ၵဝ်ၵမ်ႉမီးငိုၼ်း ... ၵဝ်ပႅၼ်ႁူၼ်းယႅပ်ႇၼူဝ်းႁွလ်းၵူဝ်ႈ၊ ၶႅႇပႅၼ် ထူင်
ၵၢၼ်ၵဝ်သွႆႉ မၢၵ်ႉတုမ်ႉၵူဝ်ႈ ... ၵႂႃႈလၢၼ်” ၶႅယဝ့်။

■

ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇငေႃး တူလ်းၵႂႃႈလိၼ်းတင်း ၵႂႃႈၵမ်ႉ၊ ၼျသွင်ငေႃႉ
ၵုမ်ႉမၢင့်ၽိတ်း၊ မင်၊ ပေႃႉႁူဝ်ၵၼ်ယူႉၸလႈ သိုဝ်ႈၼူဝ်းၼျငေႃး ပေႃးၵိုဝ်, လိုဝ်,
ငိုဝ်ႉ၊ ပေႃးယွၵ်းပေႃးသိၵ်ႉဝႆႉၸလႈ ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ ထင်ႉၽုလ်ႉထူင်လမ်ၵွၼ်,
မၼ်းၶၼ်ႇ၊ ထူၵ်းၵၢဝ်မၢၵ်ႉတုမ်ႉၵိတ်းၵီႉသေ

“ၵိူဝ်ႈ ... ၵႂႃႈလၢၼ်ၼဝ် ... သိုဝ်ႈၼိုဝ် သွင်ငေႃႉ ပေႃးယွၵ်းပေႃးသိၵ်ႉ,
လူင်ဝႆႇ၊ ၵၢဝ်မၢၵ်ႉတုမ်ႉလုင်းၶႅႇမိူဝ်း ငေႃႉၵိတ်းၵိတ်းသေၸလႈ လုင်းဝျႈ”
ၶႅသေ ၵွၵ်ႉႁူႉ ထျႈၼျသွင်ငေႃႉၶၼ်ႇယဝ့်။

■ ■ ■

ႁၵ်ႉၵၼ်ႁၵ်ႉပၼ်လႆႈ။ သိုဝ်ႇၶႆႈႁဵတ်းၶၢင်ႉပိူၼ်ႈ။ ပိူၼ်ႈလီၵမ်ႉတၢင်ႇႁဝ်းၾိတ်းၵၼ်ၶႂ်ႈ ၵႃမ်းႁူၼ်းထဝ်ႈၵႂ်ႈသၢင်ႉသႂၼ်မႄႈလိမ်ႉႁႂၼ်ႉ။ ယဝ်ႉထိုင်ႈ ႁူၼ်းႁဝ်းၶႃႈ ၵႂ်ႈၼလ, ၼွႆႈလႆႈတၢင်း ထွႆႈထိမ်တီႈပိူၼ်ႈႁွၼ်း။ ႁူၼ်းၵမ်ႇၶမ် ဝူၼ်ႉမိၼ်ႈဝႃႈ တေလႆႈထိုင်းသီမ်း ၼူဝ်းၼွင် ထဝ်ႈၵဝ်ႇ ယႃႇႁၵ်ႉယွမ်း ႁွၼ်းသေတႃႉၵေႃႈ ၽူႈတိမ်ႈလိၵ်ႈၵေႃႉၶိုင်ႈတိမ်ႈဝႆႉ လိူင်းပွတ်း ၵႂၼ်ႉ, ၵၼ်လိုဝ်ႈဝႃႈ Two Brother ၶႂ်းပပ်ႉ More Sower's Seeds ၼၼ်ႉၼတေ တေပၼ်တၢင်းဝူၼ်ႉၵႂၼ်ႉၵၼ်ၶိုင်ႈယူႉ။

ပီႈၵွၵ်ႉၼွင်ႉ

ၶင်းဝၢၼ်ႈၶိုင်ႈဝၢၼ်ႈၼၼ်ႉ မီးသွင်ၵေႃႉပီႈၼွင်ႉ ႁူမ်ႈႁွမ်းၵၼ်သေ ႁဵတ်း ၵၢၼ်ႁႆႈ ၵၢၼ်သူၼ် ၵၼ်ပေႈငမႈသွင်ပႃး တမ်းဝၢင်းၵူႉပၼ် ၼူဝ်းပူလ်ႈၼၼ်ႉ ယဝ်ႉ။ ပီႈၵေႃႈလူင်မၼ်းသမ်ႉ မီးၶေႈႁိူၼ်း၊ မီးလုၵ်ႈမီးလၢင်းၼလႈ မုင်ႉႁေႃႁိူၼ်း မၼ်းၶႂ်ႈယႂ်ႉဝႂ်ႈၶၢင်ႉၵဝ်ႉ။ ၼွင်ႉထႆႈၵႂၼ်ႉမၼ်းၼတေ ၵမ်ႉမီးၶေႈႁိူၼ်း ပိၼ်ႁူၼ်း ၵေႃႉလိဝ်၊ ယူႉၵေႃႉလိဝ်။

ႁဵတ်းၵၢၼ်ႁႆႈၵၢၼ်သူၼ် တၢင်းဝၼ်းၶႂ်တေႃႉၼမ်ႈယဝ်ႉ ၼူဝ်းၼွင်ၵၼ် ၵွၵ်ႉ, ၶင်းႁႆႈၶင်းသူၼ်ၼဝ်ၼၼ်ႉ ၵဝ်ၵူႉ,ၼႃႈၶင်းဝိင်းသေ ၼိၼ်းၼမ်ႉတွၼ်းၵၼ်လႆႈ မႄႈလိူဝ်းၶႂ်ႈ ငၽမ်ႉ,ၵၼ် ၵေႃႉၼိုင်ႈ ႁူးမိုဝ်ႉႁူးဝၼ်းၵူႉ,ယူႉ။

ဝၼ်းၶိုင်ႈမႄႈ ၵႆႈၼွင်ႉထႆႈ ၵေႃႉၵမ်ႉ,မီးၶေႈႁိူၼ်းၼၼ်ႉ ဝူၼ်ႉသွၼ်ႉ,ဝႃႈ

“ၼမ်ႉတွၼ်းၵၼ်ၵွၵ်ႉ,ၶင်းႁႆႈၶင်းသူၼ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ ႁႂး‌ပီႈၼွင်ႉသွင်ၵေႃႉ မႄႈငၽမ်ႉ,ၵၼ် ၵေႃႉၼိုင်ႈၼႆႉ ပႆႇ,သၢင်ႉ,ထုၵ်ႉ,ႁႂၼ်ႉ။ ၵဝ်ၶႂ်ႈ ၵမ်ႉ,မီးၶေႈႁေႃတေႃ ႁိူၼ်း၊ ပိၼ်ႁူၼ်းၵေႃႉလိဝ်၊ ထၼ်ႉ,ဝႃႈ လွင်ႈလူဝ်ႉ,ၼွႆႈၵဝ်ၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႉ,ပေႈၶမ်” ၶႂ်ႈယဝ်ႉ။

ထၼ်ႉ,ဝႃႈ ၵႆႈၼွင်ႉထႆႈၶႂ်ႈ တိင်ႉ,ၵဝ်ၶဝ်ႈပိုၵ်ႉ,ၶွင်ႈယွင်မၼ်းၼၼ်ႉ ၶိုင်ႈ ထူင် ၶိုင်ႈထူင်သေ လတ်းၶႃမ်ႈၵၢင်ပၢင်ႉ,ယဝ်ႉ သွပ်ႉသိပ်ႉၵူႉ, လၵ်ႉသုၺ်ႉ,ၶွင်း ယွင်ၶဝ်ႈ ပီႈၵႆႈလူင်မၼ်း ႁူးၶိုၼ်းႁူးၶိုၼ်းယဝ်ႉ။

ၼင်ႇၼၼ်ယဝ့် ပီႈၶႃႈလူင်ၸဝ်ၼၼ်ႉၵေႃႈ ႁူၼ်ႉသွၼ်ဝႃႈ

“ၼမ့်တွၼ်း ၶၼ်ၶွၵ်ႇမုးၼင်ႈႁုၼ်ႈၼင်ႈသူၼ်လိူဝ်းၼၼ်ႉ ႁုးပီႈၼွင်ႉ သွင်ၵေႃႉမုးၽမ်ႈၵၼ် ၵေႃႉၼိုင်ႈၼင်ႉ ပႂ်ႇမၢၼ်ႈလုးလုး။ ၵဝ်ၼင်ႉ မီးၼေႈႁေႃတေႁူၼ်း၊ ပေႃးၶႃႈၵႃႈၵဝ်ယႂ်ႇမုး မေႃးၵဝ်ယၢင်းတူလုၼ်းထိုင် လုမ်းလုးၵဝ်လႂ်ႈယူႇ၊ ယဝ့်ထၢင်ႈ ႁၢင်းလုၵ်ႈ ႁၢင်းလၢၼ်ၵဝ်ၵေႃႈ မီးထၢင်ႈလူးႁွၼ်ႉ။ ၶႃႈၼွင်ႉၵဝ်ႁွၼ်းၶိုဝ်ႈ ၶမ်ႇမီးၼေႈႁူၼ်း၊ ပၼ်ႁူၼ်းယူႇၵေႃႈလိူဝ်။ ပေႃးယူႇၶမ်ႇလီ ၵိၼ်ၶမ်ႇဝၢၼ်မုး ၽွၼ်တေတူလုၼ်းထိုင်လုမ်းလုးမၼ်း” ၼႆယဝ့် ၶၵ်ၼဝ်ပိုၵ်ႇၼႅင်းယွင်မၼ်း ၼိုင်ႈထူင်ၼိုင်ႈထူင်သေ လတ်းၼႃမ်ႈၶၢင်ပၢင်ယဝ့် သွပ်ႉသိပ်ႉၵူႈ လၵ်ႉသုၵ်ႇၼႅင်းယွင်ၼဝ်ႈ ၼွင်ႉလႂ်ႈမၼ်း ႁူးၼိုၼ်း ႁူးၼိုၼ်းယဝ့်။

ၵိတ်းၼႆငလႈ သွင်ၵေႃႉပီႈၼွင်ႉၼင်ႉ ၶၵ်ၼဝ်ႈပိုၵ်ႇ ၼိုင်ႈထူင်ၼိုင်ႈထူင်ၵူႈလၵ်ႉသုၵ်ႇ ၼႅင်းယွင်ၼဝ်ႈပၼ်ၵၼ် ႁူးၼိုၼ်းႁူးၼိုၼ်းယူႇသေတႃႉ ဝၼ်းယဝ့်လိုၼ်၊ လိုၼ်ယဝ့်ပီး ၼၢဝ်းယၢမ်းမုတ်းသိၼ်ႈၵူႈၵေႃႈ ၼႅင်းယွင်ၼဝ်ႈၼႃသွင်ၵေႃႉၼင်ႉ ၶမ်ႇ ႁၼ်ၼဝ်ႈပိုၵ်ႇၼဝ်သွင်ၵေႃႉ ယွမ်းၵူႈသေၶိတ်းငလႈ တၢင်းသွင်ၵေႃႉ လွမ်ဝူၼ်ႉ ၶမ်ႇပွင်ႇလွၵ်ႈသေၶိတ်း။

■

ထိုင်မုးတၢင်ႈၼိုၼ်း ၼိုၼ်းၼိုင်ႈ ၼႃသွင်ၵေႃႉၵေႃႈ တၢင်ႇထူင်ၼဝ်ႈပိုၵ်ႇလူင် ၼႃသေ ၵၢၼ်းၵူႈလၵ်ႉသုၵ်ႇ ၼႅင်းယွင်ၼဝ်ႈပၼ်ၵၼ်ၼၼ်ႉ လပ်းသိင်ႇႁၢင်းၼေႇငလႈ မိူဝ်ႈတိုၵ်ႉလတ်းၼႃမ်ႈၶၢင်ပၢင်ၼၼ်ႉ ၼႃသွင်ၵေႃႉပီႈၼွင်ႉ လင်ႇၽေႇတုမ်ႉလုးၵၼ် ငလႈ လႂ်ႈႁူပ်ႉၼေႈႁၼ်တႃၵၼ်ၵူႈယဝ့်။ ၼၢဝ်းၼၼ်ႉလင်ႇ သွင်ၼႃပီႈၼွင်ႉ ႁူႉပွင်ႇ သႂ်ႇငႂ်ႇငဝ်းလႂ်ႈၵူႈသေ ဝၢင်းထူင်ၼဝ်ႈပိုၵ်ႇ ၼႃသွင်ၵေႃႉၼၼ်ႉယဝ့် ႁွတ်ႇၼေႃးၵၼ် မၼ်ႈမၼ်ႈၵၢၼ်ႇၵၢၼ်ႇသေ မီးသတ်ႉလႃႇတေႃႇၵၼ်ၵူႈ ထိုင်ဝၼ်းတႃမူဝ်းၼေႈ ယူႇယဝ့်။

■ ■ ■

ၵၢပ်ႇပၢၼ်ဝၼ်းမိူဝ်ႈလိဝ်ၼႆႉ တႃႇႁူႉၼေႈသၢႆတၢင်းလိုင် လႆႈၵိူင်ပိူင်ႈလူတ်ႇ၊ လူတ်ႇမိူင်ႈ ႁူးတီႈ။ ၽွၼ်းလီမၼ်းၼမ်သေတႃႇၵေႃႈ ၽွၼ်းၸႃႉမၼ်းၵေႃႈတိုၼ်းမီး။ၼင်ႇၽိုၼ်လိၵ်ႈ ၽိုၼ်ၶၢဝ်ႇၵႂႆႇလႆႈႁၢၼ် လူတ်ႇပိၼ်ႈၵႃးၽေႃႇတႃႇသေႃႇ။ ႁၼ်းၼမ်ႇပၢၼ်သိုၵ်ႇၵိုၵ်ႇၶဝ်ၵေႃႈ ၵႂႆႇငလ, ၸေႃႈလူတ်ႇဝႆးဝႆးသေ ပိၼ်ႈလူမ်ႇၽေႃႇယဝ်ႉ တၢႆယူႇႁူးမိုဝ်ႈႁူးဝၼ်း။ ပိၼ်ယဝ်ႉထင်ႇ လႆႈ တၢင်းၶိင်ၼၼ်ႉ ၵမ်ႇဝႃႈလႆႈပိၼ်ႁၼ်းလၵ်းလီ။ ပေႃးၼၼ်ႉလူတ်ႇလိုး Dead at 17 ၵၢၼ် John Berrio တိမ်ႇဝႆႉၼႆႉသေငလႈ။

ၽႂ်ၵေႃႈၵမ်ႉထွႆႈပၼ်မၼ်းလႆႈ

လွင်ႈထွႆလိၵ်ႈၶေႃးၶူမ်လိူဝ်းၼႆႉ မႃးတိၵ်းၼၢၵ်းထွႆ ၶႃႈႁၢဝ်ႈႁၢဝ်ႈႁဵင်းႁဵင်း ၼေႃႉၵိူဝ်ႈ။ ၶႃႈၼႆႉ ပိၼ်ႁူႉ သိၼ်ႈသၢႆမႆၵႂၼ်ႉၼိုင်ႈၵၼ်ၵႂႃႇယဝ်ႉလူး။

ၸႃႉၵဝ်ၶႃႈ ၽိဝ်တီႈၼႆႈ ၶႃႈထွႆလိၵ်ႈႁဵင်းၼေႃႉၼေႃႉ။ လွင်ႈၶေႃးၶူမ်ၼႆႉ ႁူမ်ႉငမ်းၼင်ႈထွႆၵဝ်ၶႃႈဝႆႉတႃႇသေႃႉၵိူဝ်ႈ။ တီႈၼႆႈ ၶႃႈမုင်ႈမွင်းၵႃးႁိူဝ်ၵေႃႈယဝ်ႉ ၶႃႈယင်းၵမ်ႉလႆႈယိၼ်းႁူႉႁၢၼ် လွင်ႈၵုၼ်ႉထွႆ၊ လွင်ႈၵီးလူ၊ လွင်ႈဝူၼ်ႉသွၼ်ႉ တေႃႇပိူၼ်ႈသေၵိတ်း။

ႁိမ်းႁွမ်းၶႃႈၼႆႉ ၶႃႈလႆႈႁၢၼ် ပိၼ်တူဝ်တၢႆ ၵၢၼ်ႁၢင်းၸႃႉ ႁၢင်း မိူဝ်ႉ မိူၼ်ၼင်ႇၶႃႈ တင်းၼမ်ၵႂၼ်ႉ။ ၶဝ်လိူဝ်းၼႆႉ ၵဝ်ပႆႇတူဝ်ၼပ်ႉၼိုင်ႈၵၢၼ် မႃးၸွႆႈထပ်းတူဝ်ၶႃးယဝ်ႉ ၵဝ်လိူဝ်ႈၶႃႈ သုၼ်ႇႁူႉ ၼင်ႈသိၼ်သၢႆမႆ ၵၢၼ်ပိၼ်ႁူဝ်ၶေႃႈ မၼ်းဝႃႈ "သိၼ်ႈလိူဝ်ႈႁၼ်းတၢႆ ယွၼ်ႉလူတ်ႇၽေႃႇလႃးၵၢၼ်" ၼႆယဝ်ႉ။

■

ဝၼ်းၵဝ်ၶႃႈတၢႆၼၼ်ႉ ပိၼ်ဝၼ်းၵၢၼ်ၶႃႈလႆႈမိုၼ်ႈႁူင်းႁဵၼ်းၼင်ႉႁူး ဝၼ်းၵႂၼ်ႉၼင်ႉၵဝ်ႉ။ ဝၼ်းၼၼ်ႉ သင်လိုဝ်ႉဝႃႈ ပေႃးပႆတိၼ်ႁူႉ ႁူင်းႁဵၼ်းလိုၼ် တေၼမ်ႉၵႃးႁိူဝ်။ တေႃႈလိဝ်ၸႃႉ လႆႈတၢင်းၼိင်ထွႆၵႂၼ်ႉယဝ်ႉ။

ဝၼ်းၼၼ်ႉ တႃႇတေလႆႈၶပ်းလူတ်ႉၶိူင်ႈ၊ ၸႂ်ႈလူတ်ႉၶိူင်ႈၵႂႃႇ ႁူင်းႁဵၼ်း ႁၢင်းႁႂ်းၶေႃၶေႃၼၼ်ႉ ၶႃႈၵၼ်ႉလႆႈၽိတ်းၽိတ်းထိင်ထိင် တင်းၼမႈႁပ်ႉမေႃး မေႃႇ။ ႁူၼ်းၶုမ်ႇၼင်ႇၵဝ်ၶႃႈလူဝ်းၸႂ်ႈလူတ်ႉ ၸႂ်ႈလူတ်ႉၶိူင်ႈၵေႃႈ မီးတင်းၼမ်ႉ ယူႇလူး။ လွင်ႇပီၼ်ၶႃႈၵေႃႉလီဝ်ႁႂ်းၵေႃႈၵမ်ႇလွႆႈ။

ထိုင်မႃးဝႃးဝၼ်း သွင်မူင်းပႆႇ ႁႃႈသိပ်းမိတ်ႉ၊ လႆႈငိၼ်းသဵင်တွႆႇႁိင်ႇ တႃႇ လူင်းႁူင်းႁဵၼ်းယဝ့်ၵေႃႈ ၼဵတ်ႈၵပ်ထူင်ပပ်ႉၶႃႈ ဝၢင်းပိတ်ႈဝႆႉတီႈလၢၼ်ႉၼိုင်ႈ ၵၼ်သေ လီၼ်ႈလူင်ႁူႇလူး တီႈဝႆႉလူတ်ႉၶိူင်ႈၶႃႈၼၼ်ႉ။ တေႃႇထိုင် မိူဝ်ႈႁိုဝ်း ၵၢင်ၼၼ်ႈၼတေႉ ပီၼ်ဝၼ်းလိုဝ်ႈႁၵ်ႈ၊ သမ်ႉတေလႆႈၸႂ်ႈလူတ်ႉၶိူင်ႈသေ ၵိုဝ်ႇထိုဝ်ႇ ၼႅင်းဝိင်းၼလႈ ၶႃႈၼႂ်ႉ လွၼ်တေတိုၼ်ႇတိၼ်ႈၵႃးႁိုဝ် ၵၼ်ဝႃႈၼႂ်ႉ ၵမ်ႇလၢတ်ႈၵေႃႈ လၢမ်းႁူႉလႆႈယူယူဝ်း။

■

တေလႆႈၸႂ်ႈလူတ်ႉၶိူင်ႈႁၢင်းႁႂ်းယဝ့်၊ တေၵမ်ႇလႆႈထွမ်ႇၶေႃးႁူမ်း ၽွင်ယဝ့်၊ ၼွႆႈႁူႇလွႆၵေႃႈ တေလႆႈႁူႇယဝ့်၊ လွင်ႈလွတ်ႈလီဝ်း တီမ်ထူၼ်ႈႁဵင်းၶၼေႇ ၼလႈ ၼွႆႈၸႂ်ႈ ၼွႆႈၶပ်း ထိုင်ႉႁိုဝ်ၵေႃႈ ၸႂ်ႈလႆႈၶပ်းလႆႈယဝ့်၊ ၽွင်တေမႃးႁၢမ်ႈသီး ၼိုဝ်ၵဝ်လႆႈလၢႆႇ။

လူတ်ႉၶိူင်ႈၵၼ်ၵဝ်ၶႃႈၸႂ်ႈႁၢင်းႁႂ်းၼၼ်ႉ ႁူႇၽေႇတုမ်ႉလႃး ထိုင်ႉႁိုဝ် ၵၼ်ဝႃႈၼႂ်ႉၼတေႉ ၵမ်ပေႃးလူဝ်ႇသပ်းလီၼ်းၼဢယူဝ်းဝႃႈ။ ႁပ်ႈၸႂ်ႈဝႃးဝႃး ၵမ်ႇတူလ်းၼႄးတူလ်းလင်ၼၼ်ႉၼႄႇ။ ၶွင်ၸႂ်ႈဝႃးၼႄႇၼလႈ တူဝ်လွႆၶႃႈၼႂ်ႉ ၼင်ႇ ပေႃးပိဝ်ၼိုဝ်လူမ်းဝႆႉၼလႈ လီယိၼ်းၶုလ်ႉလွႆတေႉတေႉ။ တၢင်းငွၵ်းတၢင်းငိၵ်းၵေႃႈ ၵမ်ႇယွမ်းတၢင်းဝႃးမၼ်း၊ တီႈတၢင်းၵိပ်ႈၵိပ်ႈထိုဝ်းၼၼ်ႉၵေႃႈ ၶတ်းလွႆၵူႈပူၼ်ႉ လူတ်ႉ၊ လူတ်ႉၶိူင်ႈပိုၼ်ႈ။ တီႈတေႃႉမၼ်းၼတေႉ ၶႃႈတိုၵ်ႉလိမ်းၶုလ်ႉၵၢပ်ႇၼမ်ႉလိမ်ႉ တၢင်း လွတ်ႈလီဝ်းယူႇလူး။ လိၼ်းသုတ်းၼတေႉ ၶႃႈလႆႈႁၼ်လူတ်ႉၵႃးလမ်းၼိုင်ႈ၊ သမ်ႉပီၼ် ၼေႃးထဝ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈၸႂ်ႈ၊ ၼေႃးထဝ်ႈၼၼ်ႉ ၸႂ်ႈလူတ်ႉမၼ်းထိုင်းၼႄႇ ၵႃးလႃးၼလႈ။

■

ၶႃႈၵေႃႈ ၸႂ်ႈလူတ်ႉၶိူင်ႈၶႃႈ ပူၼ်ႉလူတ်ႉၵႃးၼေႃးထဝ်ႈၼၼ်ႉၵိုဝ်ႈ။ ၽိုဝ်ႇ၊ ၸႂ်ႈပူၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈႁၼ်လူတ်ႉလူင် သဝ်းသီႇလိမ်းၵွၵ်ႇလူင်မႃးၼလႈ ၵမ်ႇလၢင်း

ထိင်းတၢင်းဝႆးလူတ်ႇၼိူင်ႈၶႃႈယဝ့်ယိုင်။ ၶႃႈႁွလ်းတေႃႇၸတႃႇလႆႈငိၼ်းသဵင်လင်လင် ၵၢၼ်ၽေႃႉ,ၸူဝ်ႈလႃးၵၢၼ်ႁွလ်းယဝ့်။ တူဝ်ၶႃႈၶဝ်ႈ သၢၼ်ႉ,သၢၼ်ႉ, သၢၼ်ႈသၢၼ်ႈႁႃႉ, တင်းတူဝ်ယဝ့် ႁူလ်ႉ,တႃႉၶႃႈၶဝ်ႈ တေႃႇၸတႃႇလႆႈႁၢၼ် သႆလဵင်းလူင် ၽိုဝ်ႈဝဝ်းဝဝ်း ယဝ့် ၵဝ်ၵမ်ႉ,ႁၢၼ်သင်ပဵတ်ႈၸလႈ ၵမ်ႉ,ႁူႉတူဝ်သင်ယဝ့်။

ၵမ်ႉ,ႁိူင်သင် ၶႃႈၵေႃႈ ၽဵတ်းတိုၼ်ႉ,မႃးယူႉ,လူး။ ႁိမ်းႁွမ်းၶႃႈၶဝ်ႈ ပေႃး တဵတ်ႉ,သီႉ,ယဵၼ်လူင်ဝႆ့ၵိူဝ်ႈ။ တိုၼ်ႉ,မႃးၵမ်းလဵဝ်ၵေႃႈ လႆႁၢၼ်တမ်ၶူတ်ႉ, ၵေႃႉၶိုင်ႈ ႁူမ်ႈတူလ်းၶႃႈဝႆ့ယူႉ,ၵိူဝ်ႈ။ မေယၢလူင်ၵေႃႉၶိုင်ႈၵေႃႈ လႆႈႁၢၼ်ပႃး ယဝ့်။ တူဝ်ၶႃႈၶဝ်ႈ ပဵၼ်လိူတ်ႈပဵၼ်ယၢင်၊ ၵီႈသင်ၵီႈသိင်,ၵမ်ႉ,ႁူႉ လူၵ်ႇၶမ်ဝႆ့ တၢင်းတူဝ်ၶႃႈ။ ႁွလ်းၵႃး ၵၢၼ်လီၵၢမ်းလူင်လၢင်ၶဝ်ႈၸတႃႇ ၶႃႈၵမ်ႉ,ယိၼ်းထိပ်း ယိၼ်းသဵပ်ႉ၊ ၵမ်ႉ,ယိၼ်းပဵၼ်သင်ၶၼ်ႇယဝ့်။

■

ၵူဝ်း ... ၵူဝ်း ... ၵမ့်ၶိုင်ႈၶႃႈ ၵမ့်ၶိုင်ႈ ! ယႃႉ,ၵဝ်ၽဵၼ်ႉ,ၽိူၵ်ႉ,လူင်ၶၼ်ႇ ႁူမ်ႉ,ၶႄႈၶႃႈလေႃႉ။ ၶႃႈပႆႉ,တႆႇၸသႈ၊ ၶႃႈပႆႉ,တႆႇလႆႈ၊ ၶႃႈတိုၵ်ႇမီးၵၢသၢၵ်ႉ, သိပ်းထဵတ်း ၼူပ်ႉ,ႁွလ်းလူး။ ၶႃႈတိုၵ်ႇပဵၼ်ပၢၼ်သိုၵ်ႇႁိုၵ်ႇႁွလ်းလူး၊ ပႆႉ,တႆႇလႆႈငႆႈငႆႈၸသႈ။ ၶမ်ႈၶဝ့်ၶႃႈယင်းမီးၽဵၼ်ၵၢၼ် တႃႉ,တေႁူပ့်တင်းၵေႃႉႁၵ်ႇၶႃႈႁွၼ်ႉ,ၵိူဝ်ႈ။ ၶႃႈတိုၵ်ႇ မီး ၶၢဝ်းယၢမ်းတႃႉ,တေယူႉ,ႁႃႉ, မူၼ်းမူၼ်းသိူဝ်းသိူဝ်းၶွင်းလူဝ်းပၢၼ်ၶဝ့်ႁွၼ်ႉ,လူး။ ၶႃႈယင်းပႆႉ,လႆႈယူႉ, ၶွင်းလူဝ်းပၢၼ်ၶဝ့် လီလီ၊ တေတႆႇပဵတ်ႈႁႃႉ,ၵၢၼ်ဝႃႈၶဝ့် ႁိူဝ်ပဵၼ်လႆႈလေႃႉ။

■

ၶႃႈလၢတ်ႈလိူင့်ႁိူဝ်ၵေႃႈၵမ်ႉ,လႆႈ၊ ထွမ်ႉ,ၵေႃႈၵမ်ႉ,ထွမ်ႉ၊ ၵဝ်တူဝ်ၶႃႈ ယဵတ်ႈသုၼ်ႉ,ၶွင်းႁွမ်ႉ,မႂ်ႇလူင်ႁႃႉ,ဝႃႉ။ လွင်ႉပေႃႈၸမႈၶႃႈ မႃးတူလ်း လင်ႉ,လွင်ႈလုၵ်ႈၶဝ် ၵမ်ႉ,လွင်ႈၶဝ့်ဝႃႉ။ ၶႃႈၵမ်ႉ,ပွင်လွင်သေၵိတ်း၊ ႁဵတ်းသင်ၸလႈ လွင်ႉပေႃႈၶႃႈတင်းၸမႈ ႁဝ်းမႃးတူလ်းၶႃႈ။ ၶွင်ႈႁူလ်ႉ,တႃႉၵွၼ်ႉ,ၸမႈႁဝ်းၸတႃႇ ပဵၼ်ၶမ့်ႁူၶမ့်တႃႉလူင်ဝႆ့။ တူလ်းပေႃႈႁဝ်းၵေႃႈ လဵပ်ႈပေႃးထဝ်ႈႁႃႉ,သေမိူဝ်ႈဝႃႈမိူဝ်ႈသိၼ်းၶၼ်ႇယိုင်။ ၽွင်း ၶၼ်ႇ ပေႃႈႁဝ်းလၢတ်ႈတီႈႁူၼ်းမီးပၼ်ႈၽွၼ်းၶဝ် "လွင်ႈၵိူဝ်ႈ၊ ပဵၼ်လုၵ်ႈႁဝ်း ယဝ့်" ၶဝ့်ဝႃႉ။

■

ပၢင်မႃႉသႃႉၶႄႇ ပဵၼ်ၵၢၼ်လီႁူပ်ႈႁေႃလူင်ဝႆႉၵိူဝ်ႈ။ လႆႈႁၼ်ပီႈၼွင်ႉၵူၺ်း သေႈတင်းၶမ်ႉ။ ၼပ်ႉလိူဝ်းၶၢင်ႇ မႃးႁိမ်းႁွမ်ႉၵၼ်သူႈဝႆႉတူဝ်ၼၼ်ႈၶၢင်ႇယဝ့် ၵၢပ် တင်းႁူဝ်ႉတႃႇလူင် ၵၢၼ်တၢမ်းလူၼ်ႇတၢင်းၵီးလူႉ တၢင်းသေလႆၶၢင်ႇ တူဝ်းၼၼ်ႈ ယူႉတိၵ်းတိၵ်း။ ၵူၺ်းၵေႃႉၼၼ်ႈ မၢင်ၵေႃႉသမ်ႇ ႁုမ်ႉႁႆႈယူႉသိတ်ႇသိတ်ႇ။ ၶေႃးယိင်း ၵႂၼ်မၢင်ၵေႃႉငတ်ႇ တေႃႉငတ်ႇပၼ်ႉလဵပ်ႈႁိမ်းႁွမ်းၶႆႇသေ ၵႂၵ်ႉပႆႈၵူႉလႆႇ ၵၢမ်ႉႁူႉ။

■

လွႆႈၵိတ်းၶိုင်ႈ! သေၵေႃႉၵေႃႉ မႃးပူၵ်းၼၼ်ႈၵိတ်းၶိုင်ႈလူး။ ႁူဝ်ႈၼၼ်ႈလႆႈ လုၵ်ႉၵႂၵ်ႉၶွင်းႁွမ်ႉလူင်ၶႆႇသေၵမ်း။ ၼၼ်ႈၵၢမ်ႉတူလ်းလႆႈ ပေႈတင်းငမႈ ၵၢၼ်လႆႈ မွင်လွႆ ၼၢမ်ႉတင်းတုၵ်ႉၼလူင်ဝႆႉၶၢင်ႇသေၵိတ်း။ ပူႉႁပ်းငလႈ ၶေႃႈႁပ်းၵေႈ ႁွပ်ႈ ၵိင်းထၢင်းၼၢမ်ႉ လႆႈယုပ်ႈယွမ်းႁူႉငလႈ ယင်းၵၢမ်ႉလုၵ်းလႆႈ၊ ပႆလႆႈ။ ပီႈၵႃႈ ပီႈၶေႃး၊ ၶွင်ႇယိင်းၶွင်ႇထႃးၼၼ်ႈလိူဝ်းၶၢင်ႇၵေႈ မိၼ်ၼိပ်ႉတိပ်ႉယူႉ မူၼ်ၶင်ႉႁူၼ်း ထၢၵ်ႈ ပႆႁူႉပႆမႃးၶၢင်ႇယူႉ။ ႁူးၵေႃႉၵေႃႉၵေႈ မူၼ်ၶႆယူႉၵိတ်းသင်ၶႆႇ။ ၽွၵ်ၵမ်ႉ ၽွၵ်ၵေႈ ႁုမ်ႉလၢတ်ႈ ဝူၼ်ႇလိူင်ႇၵိုပ်ၵေႈ ၵၢမ်ႉယုမ်ႉလႆႈၶႆၶၢင်ႇႁွလ်း။ တေႈၼၼ်ႈ ၵေႈ ယင်းၵမ်ႉယုမ်ႉၶင်ႉႁပ်ႉလူး။

လွႆႈယဝ့်! ယႃႉၵၢပ်တူဝ်ၼၼ်ႈ ၽင်သူႉပဵတ်ႈၶွင်းလိၼ်ၼၼ်ႈ။ ၼၼ်ႈပႆႉတၢႆၼၼ်ႈ၊ ပႆႉတၢႆလႆႈၼၼ်ႈ။ ၼၼ်ႈတိုၵ်ႉမီးၼၢဝ်းယၢမ်းတႃႉတေ မူၼ်းသိူဝ်းၶွင်းလူဝ်းပၢၼ်ၼၼ်ႈၵိူဝ်ႈ။ ၼၼ်ႈတိုၵ်ႉ ၼွႆႈလိၼ်ႈၵျေႃႉသိူဝ်းမူၼ်း၊ ၼၼ်ႈတိုၵ်ႉၼွႆႈယုမ်ႇၼူဝ်ႁူၼ်ႇၶူဝ်၊ ၼၼ်ႈတိုၵ်ႉၼွႆႈႁွင်ႇ ၽိင်းသိင်ႁၢမ်းၵျေႃႉယူႉၵေႃႈ။ ယႃႉပေၵၢပ်တူဝ်ၼၼ်ႈ ၽင်သူႉပဵတ်ႈၶွင်းလိၼ်ၶႆႇ ၼၼ်ႈ။ ၼၼ်ႈတွင်းပၢၼ်ႉတေႇတေႇၵေႃႈ။

■

ၵလူဝ်း ထဝ်ႈၿေႈလူင်ၵူၺ်း … ၼၼ်ႈတွင်းပၢၼ်ႉတေႇတေႇၼၼ်ႈၵေႃႈ။ ၼိူင်းတေႈပၼ်သုၼ်ႉ၊ ပၼ်ၼၢင်ႇၼၼ်ႈ ထိုင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈႁွလ်းၼၼ်ႈ။ ၼၼ်ႈတေၼတ်းလွႆ ၵိတ်းႁူဝ်ႈပဵၼ် ႁူၼ်းၵျေႈလူတ်ႇၼိုင်ႈ ၵေႃႉမေပဝ်ႇသတိၿႃး ယႆႉယႆႉၶမ်ၶမ် ယူႉၼၼ်ႈ ၵေႃႈ။ ၼၢင်းပၼ်ၼၼ်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၶႆႇႁွလ်း။ ၼွပ်ႈလွႆယႆႉယႆႉၶမ်ၶမ်သေငလႈ ၼိူင်းတေႈ ဝၢင်းၼၢင်ႇပွႆႉပၼ်ၼၼ်ႈ၊ ပၼ်သုၼ်ႉၵၼၢင်ႇထိုင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈႁွလ်းၼၼ်ႈ။ ၼၼ်ႈတိုၵ်ႉမီး ၵသၢၵ်ႈသိပ်းလိတ်းၼူပ်ႉႁွလ်းၼၼ်ႈၵေႃႈ။

■ ■ ■

ၶွမ့်ႁူလ်းမွၼ်းၵျႅတ်းယူ,ယုၵ်းယုၵ်း ၵေႃႉလီဝ်ၼႆ့ မၼ်းတေပ်ႅၵ်ႉပိူင်ႈသၢင်မႃး၊ မၼ်းတေလၢၵ်ႇလၢႆးၶိုၵ့်တွၼ်းသၢင်ၶူၺ်ႇ။ ႁဵုလ်ႈငိၼ်းၶၢမ်းၵၢင်လၢႆ လၢတ်ႈၼၢင်ႇၼႆ။ တၢင်းႁၢၼ်ထိုင်ၼဝ်ၼၼ့် ပွၵ်ႇလုပ်ပၼ်လဵ်ႈယူႉ။ ႁူလ်းၵႃႉ လွၵ်ႈလီၵ်ႈလၢႆး လၢၵ်ႇလၢႆး ၶိုၵ့်တွၼ်း ႁိုၵ်းပိုၼ်း ၵၼ်ဝႃးၼႆ့ ငတႃႇမႃးတီးၵေႃႉလီဝ်တႃႇသေႇ ၵၼ်ဝႃးၼၼ့်ၵေႃး ၼဝ်ထုၵ်ႇလီႁူႉယူႉ ၵူဝ်း။ လၢၼ်ႇဝႃႇ ယွၼ်းၵၢဝ် လိၵ်ႈပွၼ် Once at a time ၵၼ် Canfield & Mark V.Hansen တႅမ်ႈဝႆ့ၼႆ့ ယွမ့်သိုႁူဝ်လုပ်ပၼ် ႁူၼ်းၼုမ်ႇႁဝ်းၼဝ်ယဝ့်။

ၵမ်းၵၼ်ၵၼ်

ၵူလ်းၵေႃႉၼႃးၵေႃႉၼိုင်ႈ ၼႂ်းငၼတူဝ်ထူပ်းမၼ်း မူဝ်ႈၶူၺ်ႇၵဵဝ်, တီႈၽၢင်, ပၢင်,လၢႆ, ၵၼ်ႁူၼ်းၶူၺ်ႇႁူၼ်းမႃး ၵမ်ႇပေႃးမီးၼမ်ႉ။

ၼၢဝ်းဝၢႆးဝၼ်း မူဝ်ႈမၼ်းလၢႆးတိုၵ့်ပႆၵႅၼ်ႈၵေႃႉလီဝ် လွမ်းႁိမ်းၽၢင်,ပၢင်, လၢႆ,ၼၼ့် မၼ်းလၢႆးလဵ်ႈႁၢၼ် ႁူၼ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ။ ၽိူဝ်,ထမ်မႃးၵိတ်းၵိတ်း မၼ်း လဵ်ႈႁူႉဝႃး ႁူၼ်းၵေႃႉၼၼ့် ပ်ႅၼ်ႁူၼ်းၼွင်းဝၢၼ်ႈ ၵၼ်ယူ,ႁိမ်းႁွမ်းၽၢင်,ပၢင်,လၢႆ, ၼၼ့်။ ႁူၼ်းၵေႃႉၼၼ့် လဵ်ႈႁၢၼ်မၼ်း ႁုမ်ႈၵႅပ်းၼိုင်ႈၵၼ်ၵၼ်ယဝ့် ဝိတ့် ထိမ်ႈပႅတ်ႈ ၼွင်းၼမ့်ပၢင်,လၢႆ,၊ၶိုၼ်းသိုပ်,ပႆထႅၼ်ႈ၊ယူ,ယူ, ၶိုၼ်းႁုမ်ႈၵႅပ်းၼိုင်ႈၵၼ် ၵၼ် ယဝ့် ဝိတ့်ထိမ်ႈပႅတ်ႈ ၼွင်းၼမ့်ပၢင်,လၢႆ, တိၵ်းတိၵ်းငလႈ ပ်ႅၼ်တၢင်းၼဝ်ႈလုပ် တေႃႇတေႃႇ။

ၵူလ်းၵေႃႉၼႃးၵေႃႈ ၼဝ်ႈလုပ်လူင်လၢင်သေ ပႆၶူၺ်ႇ,ၵူမ်ႈထမ်ႁိမ်းႁူၼ်းၵေႃႉ ၼၼ့်။ ၽိူဝ်,ၽဵဝ်ႁိမ်းထမ်ႁူၼ်းၵေႃႉၼၼ့် မၼ်းလၢႆးလဵ်ႈႁၢၼ် ႁူၼ်းၵေႃႉၼၼ့် ၵႅပ်းၵၢဝ် ပႃလၢဝ် (Star Fish) ထူဝ်းထၢင်ႁိတ်းထပ်းၽၢင်, ၵၼ်လဵ်မႃး လွမ်းႁွၼ်ၼမ့်၊ ၽွင်းမူဝ်ႈၼမ့်ၶိုၼ်ႈထိုင်ၽၢင်,၊ မႃးပ်ႅမ်,ထပ်းလွမ်းၽၢင်, ထူဝ်း ၼၼ့် ထိမ်ႈသုၺ်,ၼွင်းၼမ့်ပၢင်,လၢႆ,ယူ,ဝႆ့ယဝ့်။

မၼ်းလၢႆးၵေႃႈ ပူၼ့်ၵမ်,ၶိုတ်းသေၵိတ်း လွင်ႈဝႃႈ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၼႆ့ ယိူင်းၵၢၼ်းသၢင်သေ ၵျႅတ်းထူဝ့်ၼႆ။ လၢၼ်ႇဝႃႈ တူဝ့်တၵ့်ၼေႃးၶူၺ်ႇမ်းမႂ့်,သုင် ယူ,လီ ၵိၼ်ဝၢၼ်ယဝ့် ထၢမ်ၶူၺ်ႇ,သိုဝ်ႈသိုဝ်ႈဝႃႈ

“ပီႈၶႃႈႁဝ်းၶႃႈ ... ၶမ်ႉႁူႉၼႆႉ ၼွႆႈထၢမ်တူၺ်း၊ ပီႈၶႃႈႁဝ်းၵျီတ်းသင်
ယူႇလိူင်ႉၵဝ်ၶႃႈ”

“ၶေႃႈ ... ၶႃႈၶဝ်ပၢႆလိူဝ်းၵဝ်ႇ မိူၼ်းသူင်ႇၶဝ်ႈ ၵွၼ်းၵမ်ႇပၢင်ႇလေႃႇလူင်ဝႆႉ ၶေႃႈ။ ပၢႆလိူဝ်းၵဝ်ႇ လႆမႃးလွမ်းႁွၼ်ၵမ်ႇသေ ႁွပ်ႈၵမ်ႇပၢင်ႇလေႃႇလိူဝ်းၵဝ်ႇ ထွင်း မိူၼ်းၾၢင်ႇၼလႈ မိူဝ်ႈၵမ်ႇ မိူၼ်းတူၵ်းႁူၵ်ႇလိူင် လႆႈထင်ႁိတ်းလပ်းၾၢင်ႇၵဝ်ႇဝႆႉ ၶဝ်းယၢမ်းႁူင်ၼလႈ ပၢႆလိူဝ်းၵဝ်ႇ ၶမ်ႇယူႇလႆႈ၊ ၶမ်ႇလၢင်းထူၺ်ႈလိူၺ်သေ တႆပိုတ်ႈၶူဝ်ႈ ... ပီႈၶႃႈႁဝ်းၼွႆႈႁူႉ”

“ၶေႃႈၶႃႈ ...ၵၼ်ႇၼတေႃႇၵေႃႈၶႃႈပွင်လိူၺ်ယူႇ။ ႁွၺ်းၵႃး လွမ်းၾၢင်ႇပၢင်ႇလေႃႇ လူင်ၵၼ်ႇ ပၢၶၼ်လွင်ႈၵမ်ႇမႃးႁိတ်းၵိူဝ်ၾၢင်ႇၵၼ်ႇ တေမီးၶၢၼ်ႇႁူဝ်သိၼ်လၢၼ်ႇ မၼ်းၶူဝ်ႈ။ ပၢႆလိူဝ်းၵၼ်ႇ တင်းမူတ်း ပီႈၶႃႈႁဝ်း တေၵျိတ်းႁူဝ်ၵိပ်းၶဝ်၊ ၵေႃႉလိဝ်ၵျိတ်းႁူဝ်လႆႈလေႃ။ ယဝ့်ၵေႃႈ ၵူၼ်ႇတူၺ်းၼလႈ ၵွၼ်းပၢင်ႇလေႃႇလူင်ၵၼ်ႇ တေမီးႁုၼ်လူင် ႁုၼ်ၶွၼ်ႇ မွၵ်ႇၵႃးႁူဝ်ႁွၼ်ႇ။ ပၢႆလိူဝ်းၵၼ်ႇၵေႃႇ တေၵျိတ်းႁူဝ်။ ယၢပ်ႇလိူၺ်ႁဝ်းႁွၺ်းယဝ့် ပီႈၶႃႈၶူၺ်း။ လွင်ႈၵဝ်ႇ မၼ်းပိၼ် ၾိူင်ႈတိုၼ်းပိၼ် သၾေႃႇဝတြႃးလူင်လူး။ ႁွမ်ႉႁွၺ်း ပီႈၶႃႈၵေႃႉလိဝ် ၵျိတ်းယူႇၵဝ်ႇ မၼ်းတေပွင်ႇ လွင်ႈသင်၊ မၼ်းတေလၢၵ်ႇလႆးသင်၊ မၼ်းတေမီးတီႈပွင်ႇသင်ၶႃႈၵေႃ ... ၵူၼ်ႇ တူၺ်းလီလီႁွၼ်ႇၼလႈ ... ပီႈၶႃႈႁဝ်းၵေႃႈ”

ၾိူဝ်ႇၶူၺ်းၵေႃႉၶႃႈလၢတ်ႈလိူင်ႉၵၼ်ႇၵေႃႈ ႁူၼ်းဝၢၼ်ႈၵၼ်ႇ ယုမ်ႉလူင် ဝႆႉ။ ယဝ့်ၵေႃႈ ၵိပ်းပၢႁွၼ်ႇၵိူင်ႈတူဝ်ယဝ့်သေ လၢတ်ႈဝႃႈ

“လိူဝ်ႈယူႇ ... ပၢႆလိူဝ်းမိူၼ်တူဝ်ၶၼ်ၵဝ်ႇ မီးထိင်ႈတင်းၵမ်ႇ ၶၼ်ႇႁူဝ် သိၼ်လၢၼ်ႇမၼ်းႁွၼ်ႇ၊ ၵိူဝ်ႁုၼ်ၵျၢတ်ႇသႆးလူင်ၵဝ်ႇ။ မၼ်းၶမ်ႇပွင်ႇလွင်ႈသင်၊ မၼ်းၶမ်ႇလၢၵ်ႈလႆးသင်၊ မၼ်းၶမ်ႇမီးတီႈပွင်ႇသင် တႃႇပၢႆလိူဝ်းၵၼ်ႇတင်း မူတ်းၵေႃႈ မၼ်းတေမီးတီးပွင်ႇ၊ လိၵ်ႈလႆး၊ လၢၵ်ႇလႆးတွၼ်းတႃႇ ပၢႁွၼ်ႇတူဝ် ၵဝ်ႇ ၶၼ်မီးၵွင်းမိူဝ်းၶႃႈတေႃႈလိဝ်ယၢမ်းလိဝ်ယူႇၶူဝ်ႈ ... ပီႈၶႃႈ” ၵဝ်သေၼလႈ ၶဝ်ပၢႁွၼ်ႇၶၼ်မီးၵွင်းမိူဝ်းမၼ်း၊ ၶၼ်မၼ်းၵိပ်းမိူဝ်းႁႆႈၵၼ်ႇ ထိမ်ႈတူၵ်းၵွင်း ၵမ်ႇပၢင်ႇလေႃႇႁူၺ်ႇယဝ့်။

■ ■ ■

မိူဝ်ႈပိၵ်ႇပႆႇၼိူင် ႁူမ်ႈယူႇတီႈငဝ်းတင်းႁၵ်ႉ ပေႃႈၸမႈ ၸႆႈ ၼူးမေႃသွၼ်။ ထိုင်ပိၵ်ႇၼိူင်မႄး ၵေႃႈ ဢၢဝ်ႁိူင်းလူမ်းသေ မိၼ်ပႆႈႁႆႁႆ။ ၼၢဝ်းပိၵ်ႇၵူၼ်ႈမႄးၸေႃ ၼိုၼ်းပိၼ်ႇပွၵ်ႈမႄးလူး ႁူမ်ႈငဝ်းႁဝ်ႇႁွႆးၶင်ႇႁဝ်ႇ။ ပုၼ်ႈၽွၼ်း ပေႃႈၸမႈ ၸႆႈ ၼူးမေႃသွၼ်ၸေႃ ၽိၼ်ႈယဝ်ႉ။ ႁိတ်းပုၼ်ႈၽွၼ်းႁဝ်းၼဝ်ႁွႆးၵူဝ်ႈ တေသိပ်ႇႁိတ်းသင်ထိင်ႈ၊ တေမိၼ်ၼဝ်လႆႈယူႇ ၸၼႇ။ ႁမ်ႇပိၼ်ၼေႃႈထၢမ်ယူႇၵေႃႉလိဝ်လိုင် ဢမ်ႇႁူႉ ၽွတ်ႈမ်ႈဝႆႉသေတႃႉ The Giving Tree ၼႆႉ တေပၼ်တၢင်းႁူႉႁွၼ်ႇ ၼိုင်ႈဢၼ်ဢၼ်ယူႇႁိုဝ်ၼေႃး။

တူၼ်ႈမႆႉယိုၼ်ႈမႅင်ႇ

မိုဝ်ႈႁွၼ်ႇႁွၼ်ႇၶၼ်ႉ မီးတူၼ်ႈမၢၵ်ႈၵိမ်ႈၼွင်ႇတူၼ်ႈၼိုင်ႈ။ ဢၢႈႁွၼ်ႇ ၵေႃႉၼိုင်ႈ ႁႆႉၸလႇမႄးၵၼ်ႈတီႈႁူမ်ႈငဝ်း တူၼ်ႈမၢၵ်ႇၵိမ်ႈၼွင်ႇၶၼ်ႉတႃႇသေႇ။ မၼ်းလႆးၶႆႉ ၼိုၼ်ႈၼိုဝ်တူၼ်ႈ၊ ပိတ်းမၢၵ်ႇၵိမ်ႈၼွင်ႇၵိၼ်၊ ၽဵဝ်ဝႆးဝၼ်းမႄး ၼွၼ်း လိုဝ်ႈႁိုဝ်ႉမွႆႈ တီႈႁူမ်ႈၽူလ်းငဝ်းတူၼ်ႈမႆႉၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ မၼ်းလႆးၼ်ႉ သူင်မိုတ်ႈ လွင်ႈလႆႈၵၢၼ်ႈ တီႈတူၼ်ႈမႆႉၶၼ်ႉသေဢမ်ႇႁႄး တူၼ်ႈမႆႉလူင်ၶၼ်ႉၵေႃႈ လႆႈလွၵ်ႉ လွင်ႈမၼ်းလႆးမႄးသိုဝ်းၵၢၼ်ႈ တီႈႁူမ်ႈငဝ်းမၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

■

ၼၢဝ်းယၢမ်းၶႆႉ ပုၼ်ႉသုတ်းႁူႇ ႁူးမိူဝ်ႈႁူးဝၼ်း။ ဢၢႈလႆးႁွၼ်ႇၶၼ်ႉၵေႃႈ ႁူၼ်ႈယႂ်ႇ၊ ၵေႃႉယႂ်ႇမႄးႁူးမိူဝ်ႈႁူးဝၼ်းယဝ်ႉၸလႈ ဢမ်ႇမီးၼၢဝ်းယၢမ်းတႃႇတေႁူႇ ၵၢၼ်ႈတီႈႁူမ်ႈငဝ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၽဵဝ်မႄးဝၼ်းၼိုင်ႈ ဢၢႈႁွၼ်ႇၵေႃႉၶၼ်ႉၵေႃႈ တင်းၶႄးဢမ်ႇၵီးတႃႇဢမ်ႇသိုဝ်းသေ ႁွတ်ႈၽဵဝ်မႄးတီႈတူၼ်ႈမၢၵ်ႈၵိမ်ႈၼွင်ၶၼ်ႉ ယဝ်ႉ။

"မႄးၸလႈ ... မႄးၵၢၼ်ႈလွမ်းႁဝ်ၸလႈ" တူၼ်ႈမႆႉလူင်ၶၼ်ႉတၵ်ႉ။

"ၼႄႈဢမ်ႇလွႆႈလုၵ်ႈႁွၼ်ႇယဝ်ႉ၊ ၼႄႈဢမ်ႇလၢင်းၵၢၼ်ႈတီႈတူၼ်ႈမႆႉလူင် ၶႆႉယဝ်ႉ" ဢၢႈလႆးႁွၼ်ႇၶၼ်ႉ လၢတ်ႈယဝ်ႉ သိုပ်ႇလၢတ်ႈထိင်ႈ

“ၶႃႈၶႂ်ႈလႆႈငိုၼ်းတႃႇတေသိုဝ်ႉတၢင်းၵဵၼ်ႈၶႃႈၵူဝ်ႈ” ၼႆယဝ်ႉ။

လႆႈငိၼ်းၵႂၢမ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ တူၼ်ႈမွႆႇလူင်ၵေႃႈ ယိၼ်းလွႆၵမ်ႇလီသေ

“ၵဝ်ယိၼ်းၵမ်ႇလီလွမ်းမႂ်း ႁွပ်ႈဝႃႈၵဝ်ၵမ်ႇမီးငိုၼ်းလူး။ ႁူလ်းၵႃး မႂ်းပိတ်းၵၢဝ် မၢၵ်ႇၵဵမ်ႈၶွင်ႇၵဝ်လိုဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ ႁူႉၶႃႈလႄႈ။ ပေႃးၼၼ် မႂ်းတေလႆႈ ငိုၼ်းမႃးယဝ်ႉလူး”

ၽိုဝ်ႇလႆႈငိၼ်းၵႂၢမ်းၼၼ်ႉၼႆၵေႃႈ ၵႃႆႈၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ သိုဝ်းလွႆႈၵူႇ ၵမ်းလိူဝ်သေ ၼိုၼ်ႈၶိုဝ်တူၼ်ႈ ပိတ်းၵၢဝ်မၢၵ်ႇၵဵမ်ႈၶွင်ႇမူတ်းမူတ်းယဝ်ႉ မူၼ်း မူၼ်းသိုဝ်းသိုဝ်းသေ ပွၵ်ႈမိုဝ်းႁိုၼ်းၵူႇယဝ်ႉ။ တႄႇၸိမ်ဝၼ်းၼၼ်ႉ ၵႃႆႈၸၢႆး ၵွၼ်ႇၼၼ်ႉၵေႃႈ ၵမ်ႇၸိုၼ်းပွၵ်ႈမႃးတီႈ တူၼ်ႈမွႆႇလူင်ထိုင်းလႄႈ တူၼ်ႈမွႆႇလူင်ၼႆႉ ႁိုတ်းၵေႃႉလိဝ် မွင်လွႆမွင်ၶႃး ပႂ်ႉထႃႈ ဝၼ်းမၼ်းလႂ် တေပွၵ်ႈမႃးၼိုၼ်းယူႇ။

■

ၵမ်ႇႁိုင်ၵမ်ႇၼၢၼ်း ထိုင်မႃးဝၼ်းၼိုင်ႈ တူၼ်ႈမၢၵ်ႇၵဵမ်ႈၶွင်ႇၼၼ်ႉ လႆႈ ႁၼ် ၵႃႆႈၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ ႁွတ်ႈၽိူဝ်မႃးထိုင်ႈ တိုႈႁူမ်ႈငဝ်းမၼ်းလႄႈ ပဵၼ်တၢင်း လူမ်းသိုဝ်းယဝ်ႉ လွႆတိုၼ်ႇတၢၼ်ႈလူင်ယူႇယဝ်ႉ။

“မႃးလႄႈ … မႃးၵဵၼ်ႈလွမ်းၵဝ်လႄႈ လႆး” တူၼ်ႈမွႆႇလူင် ႁွင်ႉမွၵ်ႇ။

“ၵဝ်ၵမ်ႇမီးၶၢဝ်းယၢမ်းတႃႇၵဵၼ်ႈလွမ်းမႂ်း … ၵဝ်ႁုမ်ႇသုၵ်ႉၵၢၼ်လွမ်း မုင်ႉၶေႃႉႁိုၼ်းၵဝ်ၵူဝ်ႈ။ မိူဝ်ႈလိူဝ် ၵဝ်ၶႂ်ႈမီး ႁိုၼ်းလီလီၵွၼ်ႇလင်ၼိုင်ႈ တႃႇႁူၼ်း ႁိုၼ်းၵဝ်ယူႇသဝ်းၵူဝ်ႈ။ လွင်ႇမႂ်းတေလွႆႈထဵမ်ၵဝ်လႆႈႁိုဝ်?”

“ယိၼ်းလွႆးၵမ်ႇလီတေႉတေႉ လႆးၵွၼ်ႇၵူလ်း။ ၵဝ်ၵမ်ႇမီးႁိုၼ်းလူး။ ႁူလ်းၵႃး မႂ်းလၢင်းတဵပ်းၵၢဝ် ၵိင်ႇမွႆႇၵဝ်လိုဝ်းၼႆသေ ၵေႃႈသၢင်ႈႁိုၼ်းမႂ်းလီလီ ယူႇလူး”

လႆႈငိၼ်းၵႂၢမ်းၼႆၵေႃႈ ၵႃႆႈၸၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ တဵပ်းၵၢဝ်ၵိင်ႇမွႆႇ ၼိုၼ်ႈၶိုဝ်တူၼ်ႈ ၼႆႉ တၢင်းမူတ်းသေ လူမ်းသိုဝ်းယူမ်ႇယႆႈ ၵွၵ်ႇမိုဝ်းႁိုၼ်းယဝ်ႉ။ တူၼ်ႈမွႆႇလူင်ၼၼ်ႉ လႆႈႁၼ်ၵႃႈၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ လူမ်းသိုဝ်းႁၢင်ႉလွႆလႄႈ မၼ်းၵေႃႈ ယိၼ်းလူမ်းလူဝ်ႈလွႆ လွမ်းတေႉတေႉသေတႃႇ ၵႃႈၸၢႆးၵွၼ်ႇတႄႉ ၵမ်ႇၸိမ်းႁၢင်ၽိူဝ်ႇမႃး တိုႈတႃ မၼ်းထိုင်ႈယဝ်ႉလႄႈ လွႆလိူၵ်ႉမွင်လွႆသေ ယိၼ်းၶႃးၶူမ် ႁိုတ်းယူႇႁင်းမၼ်း။

■

ၽဵဝ်မႃးၶၢဝ်းၵႅင်ႈ ဝၼ်းလဵတ်ႈႁၢဝ့်မႆႈမႆႈဝၼ်းၼိုင်ႈ တူၼ်းမွႆႇလူင်လႆႈႁၼ် ၵၢႆႇထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶၶဵ့ၽဵဝ်မႃးတွႆႈတိၼ်မၼ်းထိဵင်ႈယဝ့်။ ၶၢဝ်းၶၶဵ့ တူၼ်းမွႆႇလူင် ၽိတ်းႁွင့်ထိဵင်ႈ

"မႃးငလႈ ... မႃးၵဵၼ်ႈလွမ်းၷဝ်ငလႈ လုၵ်ႈ" ၶႆထိဵင်ႈယဝ့်။

"ယိၼ်းလွႆၵမ်,လီ တူၼ်းမွႆႇလူင်ၵူလႆး ... ၷဝ်ၶေႃႈ ၵႃသၢၵ်ႈလူဝ်းၼူပ်, ယွႆ,မႃးယဝ့်၊ ထဝ်ႈမႃးယဝ့်။ ၶွႆႈလိုဝ်ႈႁိူဝ့်မွႆႈလွႆတေ့တေ့။ တႃ,လိုဝ်ႈႁိူဝ့်မွႆႈလွႆၷဝ် ၶၶဵ့ ၷဝ်ၶွႆႈမီးႁိူဝ်းၵွၼ်ႇ,လမ်းၼိုင်ႁွလႆးယဝ့်။ လွင်,မွႆးတေႁဵတ်းပၼ်လႆႈႁိူဝ်"

"ၵူဝ်း ... ထၢႆးၵူလႆး၊ မွႆးသမ့်ၵမ်,ၵဝ် တူၼ်းလမ်းလူင်ၷဝ်ၶႆ့ ႁဵတ်း ပဵၼ်ႁိူဝ်းၵွၼ်ႇ,မွႆးၶၶဵ့လႃ,။ ပေႃးၶၶဵ့ မွႆးထၢင်ႊၶီ,ႁိူဝ်းၵွၼ်ႇ,ၶႆ့ ၵွၵ်,ၶၢဝ်း တၢင်း လိုဝ်ႈႁိူဝ့်မွႆႈလွႆ မွႆးယဝ့်ၵူဝ်ႈ"

ၵၢႆႇထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶေႃႈ ပွမ်ႈတူၼ်းမွႆႇလူင်သေ ၵဝ်တူၼ်းလမ်းမၼ်း ႁဵတ်း ႁိူဝ်းၵွၼ်ႇ,ယဝ့် ၵွၵ်,မူဝ်းၵျ,ယဝ့်။ တူၼ်းမွႆႇလူင်ၶေႃႈ ၵမ်,လႆႈႁၼ် ၵၢႆႇထၢႆး ၵွၼ်ႇ,ၶၶဵ့ ထိဵင်ႈပီးယၢဝ်းၶၢဝ်းႁူင်ယဝ့်။

■

ပီးၶိုင်ႈယဝ့် ပီးၶိုင်ႈပူၼ့်ၵျ, ပီးတင်းၶမ်သုတ်းသိဵင်ႈ၊ ၶၢဝ်းယၢမ်းၶႆ့ လဵၵ်ႈလၢႆးပိဝ်ႁၢႆလွမ်းယၢမ်းမူင်းတင်းၶမ်၊ ထင်,လႆႈႁၼ်ၶိုၼ်း ၵၢႆႇၵွၼ်ႇ,ၶၶဵ့ ၽဵဝ်မႃးတွႆတႃမၼ်းယဝ့်ငလႈ တူၼ်းမွႆႇလူင်ၶေႃႈ ထင်,လၢတ်ႈၵျၢမ်းမွင်လွႆ

"ထၢႆးၵူလႆး ... ၵိင်လွႆတေ့ယဝ့်။ ယိၼ်းလွႆၵမ်,လီ၊ ၷဝ်ၵမ်,မီးသင် တႃ,ယိုၼ်ႈမဵင်ႈပၼ်မွႆးယဝ့်။ မၢၵ်ႈၵဵမ်,ၶွင်ႈၶေႃႈ ၵမ်,မီးသေလုၵ်ႈယဝ့်"

ၵၢႆႇထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶၶဵ့ၶေႃႈ ၶိုၼ်းတွပ်ႈဝႃႈ

"ၶႃႈၶေႃႈ ၵမ်,မီးၶိဝ်ႈ တႃ,တေၼူပ်းၵိၼ်,ယဝ့်ၶင်,ၷဝ်,။"

"ၵူဝ်ႈ ထၢႆးၵူလႆး ... တူၼ်းလမ်းလူင် ၵၼ်မွႆးတေၶိုၼ်းၶေႃႈ ၵမ်,မီး ယဝ့်" တူၼ်းမွႆႇလူင် လၢတ်ႈၶင်,ၶႆငလႈ ၵၢႆႇထၢႆးၵွၼ်ႇ,ၶၶဵ့ၶိုၼ်းတွပ်,

"တူၼ်းမွႆႇလူင်ၵူလႆး ... ၷဝ်ၶေႃႈထဝ်ႈယဝ့်။ ၷဝ်ၶေႃႈၵမ်,မီးၵဵၼ်မီး ႁဵင်းတႃ,တေၶိုၼ်းၶူဝ်မွႆးၶင်,ၷဝ်,ယဝ့်"

တူၼ်းမွႆႇလူင်ၶေႃႈ ၶမ့်တႃယိုင်ႈႁူလ်,ၵွၼ်ႇ,သေလၢတ်ႈထိဵင်ႈ

"ၷဝ်ၵမ်,ထၢင်ႊပၼ်မွႆး သင်လႆႈယဝ့် မူဝ်ႈလဵဝ်။ ၷဝ်ႁွလႆးၵိတ်း ႁၢၵ်ႈမွႆ

ၵၢၼ်ၾင်ႇဝႆႉႁွၺ်းယဝ့်”

“တူၼ်ႈမႆႈလူင်ၵိူၺ်း ... ၶၢဝ်းၼႆႉ ၶဝ်ၵၢမ်ႇလူဝ်ႇသင်ယဝ့်။ ၶဝ်ႁွၺ်း ၼွႆႈ မီးၵွင်ႈတီႈၵွၼ်ၵွင်ႈၼိုင်ႈ ၵၢၼ်တေလိုဝ်ႈသဝ်းလႆႈႁွၺ်းယဝ့်။ ၶဝ်လႆႈ ႁူဝ့် ၶူၼ်းမႃး ပီးယၢဝ်းၼၢဝ်းႁူင်ယဝ့်လူး”

“ၵူဝ်း ... လီယဝ့် ထၢႆးၵိူၺ်း ... လီယဝ့်။ မႃးၸလႈ မႃးလိုဝ်ႈႁူဝ့် ၸၵႈ ႁၢၵ်ႈမႆႈလူင်ထိုဝ်းၼႆႉၸလႈ။ တီႈၼႆႉၸတႉ တေပ်ႇၼ်ၵွင်ႈလိုဝ်ႈသၢဝ်း ၵၢၼ်လႆႈ လိုဝ်ႈ သဝ်း ၶတ်းၶတ်းယႅၼ်ယႅၼ် ၼိမ်ႉၼိမ်ႉလႅပ်ႈလႅပ်ႈယူႇၵူဝ်ႈ။ မႃးၸလႈ ... မႃး မႃး မႃးလိုဝ်ႈသၢဝ်းၼွင်းၸၵႈ ႁၢၵ်ႈမႆႈလူင်ထိုဝ်းၼႆႉၸလႈ”

■

ၵၢႆႈထၢႆးၵွၼ်ႇၵေႃႈ လိုဝ်ႈႁူဝ့်မွႆႈလႆႈ သဝ်းထင်ၼွင်းၸၵႈႁၢၵ်ႈမႆႈလူင် ထိုဝ်းၼၼ့်ယဝ့်ၵေႃႈ တူၼ်ႈမႆႈလူင်ၼႆႉ ထင်ႇတူၺ်းၼႄႈၵၢႆႈထၢႆးၵွၼ်ႇၼၼ့်သေ ယုမ်ႉၼွင်းလႆႈသေၵၢမ်ႇၶႃး ၼွင်းႁူၺ်ႇတၢင်ႇၵွၼ်ႇတူၼ်ႈမႆႈလူင်ၼၼ့်ၵေႃႈ ၼမ်ႉတႃသွၼ် ပေႃးတဵမ်လူၼ်ႉ ယိုင်ႈႁူၺ်ႇလူင်ဝႆႉယဝ့်။

■ ■ ■

Kenneth Blanchard လၢတ်ႈဝႆႉဝႃႈ “ၵၢၼ်ႇသေႇလူင် တႃႇၵွင်ႉပေႃ ပၢႆးၵွၼ်ႇၵူဝ်ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉၼႆႉ ၵမ်ႉလႂ်ႈၵၢမ်းၼၼ်ႈလွင်ႈၵႂၢင်ႈပွင်ႇ၊ ပီၼ်လွင်ႈႁူမ်ႉငၢမ်းလႆႈၼၼ်ႉ ၵွႆးၵူဝ်ႈ” ၼဝႃႉ။ တႃႇတေႁူမ်ႉငၢမ်းလႆႈ ႁူဝ်လႂ် ႁၼ်းမိူင်း လုၵ်ႈၼွင်ႈပွင်ႈပႆႇၼၼ်ႉ လူၵၢၼ်ႉတူလႆး ၼမ်ႉလႂ် ၼလႈ လၢႆးၵွၼ်ႇၵူဝ် ၽူးယိုင်ႈယႁ်ႉ,ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၼင်းလိၵ်ႈ An act of kindness ၵၼ်တီႉမ်ႈဝႆႉၼင်းပပ်ႉ Chicken Soup for the Soul ၼႆႉၼလႈ။

ႁဵင်းလႂ်

ၶႂ်းမိူင်းတိုၵ်ႉပီၼ်သိုၵ်းပီၼ်ၽႂ်း မိူဝ်ႈၽႂ်းသိုၵ်းလူင်တိုၵ်ႉမႆႈႁူပ်ႉလၢမ်းယူႇ ၼၼ်ႉ တႃႇတေမွၵ်ႇလၢတ်ႈပၼ်ႁဵင်းလႂ် ထိုင်ႁၼ်းသိုၵ်း လိူဝ်းလႆႈမၢတ်ႇလီပ်းၶႂ်း ပၢင်တိုၵ်းၼၼ်ႉ ၸွမ်လိုင်ႈလူင် ဢေႇပရႃႇႁၼ်ႇလိၼ်ၵုၼ်း (President Abraham Lincoln) ၵႆႉႁွတ်ႈၵူႇၽိဝ်တီး ႁူင်းယၢလူင်လိုင်ႈမိူင်းၼၼ်ႉယဝ့်။

မီးပွၵ်ႈၼိုင်ႈ မေႃယၢလူင်လိူဝ်းတိုၵ်ႉၵျပ်ႉပုၼ်ႈၽွၼ်းလိူဝ်းၼၼ်ႉ လိူၼေ ႁၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႉ,ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၵၼ်လႆႈလီပ်းမၢတ်ႇၵျဝ်ႈႁဵင်းသေ လမ်တၢႆယူႇ,ၼၼ်ႉ ပၼ်ၸွမ်လိုင်ႈလူင်ၼလႈ ၸွမ်လိုင်ႈလူင်လိၼ်ႇၵုၼ်းၵေႃႈ လႆႈၵူႇ,ၶင်ႈၶၢင်းႁိမ်း ႁူႇ,ၶွၼ်းမၼ်းလၢႆးၼၼ်ႉယဝ့်။

ၸွမ်လိုင်ႈလူင်ၵေႃႈ ထၢမ်ႁၼ်းသိုၵ်းၵၼ်တိုၵ်ႉလိၼ်ႈၶီးလႂ်ယူႇ,ၼၼ်ႉ

“ၵၼ်ၵဝ်ၶႃႈ လၢင်ႈႁဵတ်းလႆႈပၼ်ၼႆႉ တေမီးသင် ... လဝ်ႈၶႂ်ႉ”

ႁၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႉ, ၽွင်းတိုၵ်ႉလိၼ်ႉ,ၶီးလႂ်လပ်းမိင်းယူႇ,ၼၼ်ႉ ၵမ်ႉ,ၵိုင်ႉ ၵၢင်ႉလၢင်းတွင်း ၸွမ်လိုင်ႈလူင် လီလီၼလႈ လင်ႉ,လိၼ်ႉ,လၢတ်ႈသိင်လွႆးလွႆး

“ၶိၼ်းတေႃႈ လွႆႈတီႉမ်ႈတၢင်ပၼ်လိၵ်ႈ ထိုင်ၼမႈႁဝ်းၵိတ်းၼိုင်ႈ၊ လွင်ႉ,လႆႈ ၶႃႈႁိူဝ်?”

ၸွမ်လိုင်ႈလူင်ၵေႃႈ ၵဝ်လေႈပဝ်ႉ,ၼလႈ ၵမ်လိမ်းသေ ထွမ်ႉ,ၵဝ်ၵၼ် ႁၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႉ,ၼၼ်ႉ လၢတ်ႈယဝ့် ပၵ်းလႂ်ပၵ်းၶေႃး တီႉမ်ႈတၢင်ပၼ်ယူႇ,။

“ထိုင် … ၼမႈလႃးၼၢင်း သေၵမ်း။ ၽွင်းတိုၵ်ႉလႆႈႁၢပ်ႇ,ႁၢမ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၶႆႉ ၶႃႈထႆး လႆႈလီပ်းမၢတ်ႇ,ႁူဝ်ႇ,ၶွင်းပၢင်တိုၵ်းၵေႃႈ။ ၶႃႈပိၼ်ႇတၢင်းမႆႈလူၺ်ႈ ၶႃႈတေ ၵမ်ႇ,ထၢင်ႈၶိုၼ်းၶဵၼ်းလႆႈၶႆႉၵေႃႈ။ ႁူလ်းၵႃး ၼမႈႁဝ်းယႃႇ,ပေမႆႈလူၺ်ႈ တႃႇ,ၶႃႈၶႄႈ၊ တၢင်တူဝ်ၶႃႈသေၼလႈ ၼမႈႁဝ်း ပၼ်တင်းၶူမ်ၵွၼ်ႇ, ထိုင် ၼမးရီႇ,ၼလႈ ႁျၢၼ်း ၶေႈ … ၼမႈ။ ႁိုႈၽြေးပိၼ်ၸဝ်ႈ ႁူမ်ႇ,ငမ်းတူလ်းထိုင်လူလွမ်ၶိူဝ်ႇ ပေႈတင်းၼမႈ သေၵမ်း”

ႁူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႇ,ၶၼ်ႉႁူဝ်ႉမွႆႈႁိူင်းၶေႇ,ယဝ့်ၼလႈၵမ်ႇ,သိုပ်ႇ,လၢတ်ႈထိုင်ႈ ႁၢမ်းသင်ယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၶႆႉၼလႈ လွမ်လိုင်ႈလူင်လိၼ်ႇ,ႁုၼ်း လင်ႇ,လူင်းလႆႈမိုဝ်းတွႆႈ လိၵ်ႈမၼ်းၶၼ်ႉသေ ၶိုၼ်းတိမ်ႈထိမ်သႂ်ႇ,ထိုင်ႈ လိၵ်ႈထိုဝ်ၶိုင်ႈ

“လိၵ်ႈၶႆႉ ၵဝ်ၶႃႈ လွမ်လိုင်ႈလူင်လိၼ်ႇ,ႁုၼ်း တိမ်ႈပၼ်တၢင်တူဝ် လုၵ်ႈ ထႆးႁၵ်ႉသူထဝ်ႈၶႃႈၵေႃႈ” ၶႆယဝ့်။

လွမ်လိုင်ႈလူင်လိၼ်ႁုၼ်းၵေႈ ၵဝ်လိၵ်ႈၵၼ်မၼ်းတိမ်ႈပၼ်ၶၼ်ႉ ၼၶႁူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႇ,ၶၼ်ႉယဝ့်။ ၽိူဝ်ႇ,လႆႈႁၢၼ် လိုဝ်ႈၵေႉတိမ်ႈပၼ်ၶၼ်ႉ ႁူၼ်း သိုၵ်းၵွၼ်ႇ,ၵေႉၶၼ်ႉၵေႈ တူၵ်းတူဝ်မၼ်းထႆးႁူဝ်ႇ,တေႉယဝ့်သေထၢမ်ဝႈ

“သူထဝ်ႈ … ပီၼ် … လွမ်လိုင်ႈလူင်တေႉတေႉႁႃး?”

“လႆႈၵူဝ်ႈ … ၵဝ်ၶႃႈပီၼ် လွမ်လိုင်ႈလူင်တေႉတေႉၵေႃႈ”

လိၼ်ႁုၼ်းၵေႈ တွပ်ႇ,ပၼ်လွႆးလွႆးသေ ၶိုၼ်းသိုပ်ႇ,ထၢမ်

“ၵၼ်ၵဝ်ၶႃႈ ထၢင်းႁဵတ်းပၼ်တႃႇ, ထဝ်ႈၶွင်ႉၶႆႉ တေမီးသင်ထိုင်ၶႃႈ”

ၶၢဝ်းယၢမ်းၶၼ်ႉ ႁူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ၶၼ်ႉၵေႈ ၶိုၼ်းလၢတ်ႈဝႈ

“ၵေႃႈ … ၶိုၼ်းတေႃႇ,ယိပ်းၵမ်ပၼ်မိုဝ်းၶႃႈ ၵိၼ်ႇ,ၵိၼ်ႇ,ႁွလ်းလႃႈ။ ပေႃးၶၼ်ႉလိုင် ၶႃႈတေမီးႁိူင်းလူၺ်ႉ ၵိမ်းၵိၼ်ႇ,တႃႇ,တေႃႇ,သူႈ တၢင်းတႆႉၶႆႉ တေႉတေႉ” ၶႆယဝ့်။

ၶိုင်းႁူင်ႈလုၵ်း ၵၼ်တိတ်ႇ,သီႇ,ယိၼ်ယိၼ်လူင်ၶၼ်ႉ လွမ်လိုင်ႈလူင် ၵေႉယွမ်ယွမ်ၶေႃႉၶေႃႉၶႆႉ ယိပ်းၵမ်မိုဝ်းႁူၼ်းသိုၵ်းၵွၼ်ႇ, မၼ်းမၼ်ႈၵိၼ်ႇ,ၵိၼ်ႇ, ယဝ့် လၢတ်းႁၢမ်းၵူၼ်ႈၵွၼ်ႇ,သိင်လွႆးလွႆးသေ ပၼ်ႁိူင်းလူၺ်ႉႁူ, ထိုင်ႁူၼ်းသိုၵ်း ၵွၼ်ႇ,ၶၼ်ႉ ပေႈလပ်းတႃလိမ်းမူင်း လုၼ်ႉသႆႈလူၺ်ႉပုၼ်ႈဝၢၼ်ႈမူင်းႁူ,ၶႆယဝ့်။

■ ■ ■

မၢင်ပွၵ်ႈမႃးႁူၼ်ႉမႅၼ်ႈဝႆႉ လႆႈယူႇၼွင်ႉမိူင်းႁူၼ်းၼူင်းဢၢင်လူင် ဢၼ်တီႈမၼ်းလူၼ်ႉဝႆႉတင်း လေႃးၽႄ၊ လွင်ႈလိုၵ်ၽႅၼ်သုင်၊ လွင်ႈငမ်းငဝ်းလူင် ၼလႈ တင်းႁိၵ်းဢႅင်ႈၼဝ်ႈ ႁူဝ်ႉမူၼ်ႈ တေႉ တေႉယဝ်ႉ။ ႁူၼ်းဢမ်ႉၼမ်ၼဝ်ႈ မီးလိုၵ်ဢတ်ႉတ တႃႇတူၼ်တူဝ်လဝ်ႈဢဝ်ႇႁွၼ်း။ လိုၵ်ဢတ်ႉတ ၼလႈ လိုၵ်လမ်ႇမၢၵ်ႈၼဝ်ႈ ဢမ်ႇပၼ်ၽွၼ်းလီသင်ၼဝ်ႈ ၽြေးပီၼ်လဝ်ႈၵေႃႈ ႁေႃးလၢတ်ႈ မႃးလီမ်ပိုင်းယူႇ။ လင်ႇဝႆႉ The four bald men ဢၼ် Leon Comber တီႈမ်ႈဝႆႉၼဝ်ႈ တေပၼ်တၢင်းႁူႉ ၽွၼ်းလေႃႉ လွင်ႈလိုၵ်လေႃးၽႄ၊ လိုၵ်ဢတ်ႉတ ၼလႈ လိုၵ်လမ်ႇမၢၵ်ႈယူႇ။

ႁူဝ်လွမ်ႈသီႇႁေႃႉ

မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇႁွၼ်ႇၼၼ်ႉ ၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼိုင်ႈဝၢၼ်ႈဢၼ်ဢမ်ႇလမ်ဢမ်ႇၵႆႉႁိမ်း ဝဵင်းၽၼွမ်းၽဵၼ်ႇ (Phnom Penh) ၼဝ်ႈ မီးႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈသီႇႁေႃႉ ယူႇသၢင်ႈ သဝ်းၵိူဝ်ႈ။ ၼဝ်သီႇႁေႃႉၼဝ်ႈ ၵူႉလိုၵ်ႈၵေႃႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၼၼ်းဝၢၼ်ႈလိုဝ်းၼဝ်ႈ ၵႂ်ႇၼလႇ သႅၼ်ႇပဝ်ႇယွၵ်ႇလႅၼ်ႈဝႆႉ

"ႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈ … ႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈလွမ်ႈမႃးယဝ်ႉၵျေး" ၼႆတႃႇသေႇ။ ႁူဝ်ၼဝ်သီႇႁေႃႉၼၼ်ႉၵေႃႈ သမ်ႉလွမ်ႈတေႉတေႉ၊ ပေႃးမိူၼ် လုၵ်ႈၼႃႇတဝ်ႇလူင်ဝႆႉ ယဝ်ႉ။

ထိုင်မႃးဝၼ်းၼိုင်ႈ ႁူဝ်လွမ်ႈသီႇႁေႃႉၼဝ်ႈ ဢုပ်ႇႁုမ်တီႈပ်းတတ်းၵၼ်ဝႆႉ တေၵႂႃႇၼႂ်းဝဵင်းၽၼွမ်းၽဵၼ်ႇသေ ႁႃပူႇၸြႃႇမေယႃ ၵိုႆႈယႃပၼ် ႁူဝ်လွမ်ႈၼဝ် ၵိုႆႈပေႃးမီးၼၼ်းၵွၼ်ႇမႃး ၼူၼ်ႁူဝ်ၼႆယဝ်ႉ။ ႁိတ်းၼႆသေၼလႈ ၼဝ်သီႇႁေႃႉ လႆႈၵႂႃႇ ႁူပ်ႉႁႃလႃး ပူႇၸြႃႇမေယႃ ပႃးၼိုင်ႈ ဢၼ်တေလၢင်းလွႆႈထိမ်ၼဝ်လႆႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

ပူႇၸြႃႇမေယႃ ပႃးၼၼ်ႉၵေႃႈ သင်ႇလၢတ်ႈၼဝ်သီႇႁေႃႉ ၼင်ႇၼႆ

"သူသီႇႁေႃႉၼဝ်ႈ တေလႆႈထွမ်ႇဢၢဝ် ၼေႃးၵႃမ်းဢဝ်လီလီ၊ ပေႃးသူသီႇႁေႃႉ လွမ်းထွမ် လွမ်းႁိတ်းၼင်ႇဢဝ် သင်ႇသူၼၼ်ႉ တိတ်းတိတ်းတေႃးတေႃးၼတေႉ ႁူဝ်လိုဝ်းၼဝ်ႈ ၼူၼ်ႁူဝ်လမ်တေၼိုၼ်းဢွၵ်ႇ၊ မိူၼ်ၼင်ႇတူၼ်ႈၼဝ်ႈဢွၵ်ႇမႃးၼွင်းၼေႃး ၼၼ်ႉၵိူဝ်ႈ"

ဝႃႈသေယွၼ်းၶေႃႈမၼ်းၵ်ၶ်,တီႈ ၶဝ်သီ,ၵေႃ့ယဝ့် ပူ,□ႃ,မေယႃလူင် ၵေႃႉသိုပ်,လၢတ်ႈထႅင်ႈဝႃႈ

"သူသီ,ၵေႃႉ တေလႆႈၵၢဝ်ၶမ့်ၶွင်း ၶမ့်မေႃ,ၽီ ၵၢၼ်မီးၽေႃ,လင်သူၼ် ၵဝ်ၶၼ့် သႂ်,ႁူဝ်သူ။ ႁူလ်ႉၵႃး တေလႆႈသႂ်,ပွၵ်ႈလိဝ်ႁွလ်ႉ၊ တေၵမ်,လႆႈသႂ်, လႂ်လႂ်ပွၵ်ႈ"။

ၶင်,ၶေႃႈလီ့သင်, ပူ,□ႃ,မေယႃ လီ့သင်,ၶၼ့် ၶဝ်သီ,ၵေႃ့ၵေႃႈ ၵွၼ်ၵၼ်ၶွ,သႂ်,ႁူဝ်ၶဝ်ယဝ့်။ ဝႃႈသေ သႂ်,ႁူဝ်ၶဝ်ယဝ့် ၵမ်,ၵိူင်ၵမ်,ၶၢၼ်း ၶွင်းၶၢဝ်းယၢမ်းၵိတ်းၵီးႁွလ်ႉ ၶိူဝ်ႁူဝ်လွမ်ႈၶဝ်ၶၼ့် ၼူၼ်ႁူဝ်လမ်လမ်ယၢဝ်း ယၢဝ်းလိူဝ်းၶ့ ၵွၵ်,မႃးလွတ်,တူဝ် ၶိူဝ်ႁူဝ်ၶဝ်သေ ပေႃးႁူမ်,တၢင်းႁူဝ်လွမ်ႈၶဝ် ၶၼ့်ယဝ့်။ ၶဝ်သီ,ၵေႃ့ၵေႃႈ ၵဝ်တူလ်ႉမွႆး၊ မွႆးတူလ်ႉၵဝ်သေ ယုမ့်ၼူဝ်လူမ်းသိူဝ်း လိပ်ႈၵျၢင်းၶဝ်ပေႃးၶုမ်,တုတ်းၵုတ်းၶွ,ၵမ်းလိဝ်။

■

ၵိူင်မႃးၵိတ်းၶိုင်ႈ ၶဝ်,သီ,ၵေႃ့ၶ့ ၶွႆးၸတ,ၶေႃႈၵိူၼ်းၵျၢင်းၽွၼ်ၵျၢင်းမၼ်း မႃးယဝ့်။ လင်,ဝႃႈ ၶဝ်သီ,ၵေႃ့ၶ့ ႁူပ့်ထူပ်းၵုပ်,ၵူဝ်းၵၼ်သေ ဝူၼ့်ဝႃႈ

"ၵျဝ်းသီ,ၵေႃ့ၶ့ လူဝ်းႁူဝ်ၵျဝ်းၵမ်,လွမ်ႈ၊ လူဝ်းၶိူဝ်ႁူဝ်ၵျဝ်းၵွၵ်,ၼူၼ် ႁူဝ်မႃးၶ့ ပိူၼ်ႈၵွၼ်ၵၼ်တၵ့်ဝႃႈ ၵျဝ်းၶဝ်ၶ့ ၵျၢင်းလီမႃးတေ့တေ့။ သင်ဝႃႈ ပေႃးၵျဝ်းသီ,ၵေႃ့ၶ့ ၶိုၼ်းၶွ,သႂ်,ႁူဝ်ၵျဝ်းထႅင်ႈ တီႈၶမ့်မေႃ,ၽီ ၽေႃ,လင်သူၼ် ပူ,□ႃ,မေယႃ ထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၶႆလိူင် ၵျဝ်းသီ,ၵေႃ့ၶ့ တေတူဝ်းၵျၢင်းလီမႃး ထႅင်ႈလိူဝ်ၵဝ်,ၵူဝ်ႈၶ့။ ၶၢဝ်းၶၼ့်မႃး ၵျဝ်းလိူဝ်းၶ့ ၵျမေးၶၢင်း ၵၢၼ်တေ သွၼ့်မိူင်ႈႁူပ့်ႁူႈလွမ်းၵျဝ်းၵေႃႈ တေတူဝ်းငႂ်ႈလွ့်လိူဝ်မႃးႁွၼ်,ၵူဝ်ႈ" ၶႆယဝ့်။

လင်,ဝႃႈၶဝ်သီ,ၵေႃ့ၶ့ လိၼ်ႈၶွ,သႂ်ႁူဝ်ၶဝ်ထႅင်ႈ တီႈၶမ့်မေႃ,ၽီ ၵၢၼ်မီးၽေႃ,လင်သူၼ်ပူ,□ႃ,မေယႃၶၼ့် ထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈယဝ့်။ ႁူလ်ႉၵႃး မူဝ်ႈ ၶဝ်သႂ်,ႁူဝ်ထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၶၼ့် ၼူၼ်ႁူဝ်ၵၢၼ်မီးၶိူဝ်ႁူဝ်ၶဝ်လိူဝ်းၶၼ့် လွင်ႈလႆလွမ်းၶမ့်ၶၼ့်ၶွ,ပိတ်ႈမူတ်းမူတ်းယဝ့်။ ၶဝ်သီ,ၵေႃ့ၶ့ ၶိုၼ်းမူၼ်ၵဝ်,၊ ႁူဝ်လွမ်ႈၶွ,ၶိုၼ်း မူၼ်ၵဝ်,။

"ၵႃးယႃး ... ၼူၼ်ႁူဝ်ၵဝ် ... ၼူၼ်ႁူဝ်ၵဝ် လွၵ်ႈၶိုၼ်းမူတ်းယဝ့်၊ ပိၼ် သင်ၶ့ ... ၵိတ်းသင် ၶိုၼ်းပိၼ်ႁူဝ်လွမ်ႈၶွ,ထႅင်ႈၶ့" ၶႆသေ တူၵ်းတူဝ် တူၵ်း

လႆ သဵၼ်ႇပဝ်ႇယူႇယဝ့်။

ၶိုၼ်းမႄးပူၼ်ႉတူလ်းလီလီလိူင် ႁွပ်ႈၶဝ်သီႇၵေႃႉၶႂ်ႉ ၵမ်ႇထွမ်ႇၵၢဝ် ၶေႃႈ လိုဝ်ႉသင်ႇ တၢၵ်းတၢၵ်းတေႃးတေႃး ၵၼ်ပူႇဢႃႇမေႃယႃလူင်ၶၼ်ႉ လိုဝ်ႉသင်ၶဝ်မႃး ၶၼ်ႉလူး။ ႁူလ်းၵႃး ၶဝ်သီႇၵေႃႉၶႂ်ႉ တိုၵ်ႉမုင်ႈမွင်းဝႃႈ ပေႃးႁႃႇၶွမ်းယိုၼ်တူဝ် တွင်းပၢၼ်ႇ တီႈပူႇဢႃႇမေႃယႃလူင်ၶၼ်ႉလိူင် ထၢင်းၸၢႆးတေလႆႈယူႇ၊ မၼ်းထဝ်ႈ တေထၢင်းၶိုၼ်း ဝၢင်းၸၢင့်ပၼ်သေ တေလွႆႈထႅမ်လႆႈထႅင်ႈယူႇ။

■

ၶဝ်သီႇၵေႃႉၵေႃႈ ၶိုၼ်းႁႃႇႁူပ်ႉထူပ်းတင်း ပူႇဢႃႇမေႃယႃလူင်ၶၼ်ႉယဝ့်။ လုၵ်ႈၵွၼ်ႇၶင်ႈဝၢၼ်ႈၶဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ်ၽႄပဵၼ်ၵဵၼ်လူင်သေ လၢၼ်ႈပႆႇလွမ်းႁူၼ်ႈ ၶဝ်ယဝ့် ၵွၼ်ၵၼ် ယွၵ်ႇယွၵ်ႇယဝ့်ယဝ့်သေ ႁူၼ်ႉပဝ်ႇ

"ႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈ ... ႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈ" ၶႆတိၵ်းတိၵ်းလူင်ယူႇယဝ့်။ ၽိုဝ်ႇ ၽဵဝ်ႁႃႇတီႈ ပူႇဢႃႇမေႃယႃၶၼ်ႉၵေႃႈ

"ပူႇဢႃႇမေႃယႃလူင်ၶႃႈ ... ႁဝ်းၶႃႈသီႇၵေႃႉၶႂ်ႉ ၵမ်ႇႁပ်ႉထွမ်ႇၵၢဝ် ၶေႃႈလိုဝ်ႉသင်ႇ ၼူးႁဝ်းတၢၵ်းတၢၵ်းတေႃးတေႃးၸလႈ လင်ႇပဵၼ်ၶႆယဝ့်ၶႃႈ။ ႁဝ်း ၶႃႈယွၼ်းၶွမ်းတွင်းပၢၼ်ႇတေႃႉတေႃႉ။ ၼၼ်းတေႃးလွႆႈထႅမ်ပၼ် ထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈ ၵိတ်းၶိုင်ႈၶႃႈ။ ႁဝ်းၶႃႈ ၵမ်ႇၼွႆႈၶိုၼ်းပၼ် ႁူၼ်းႁူဝ်လွမ်ႈထႅင်ႈၶႃႈ" ၶႆ လၢတ်ႈ ၸၶထိူင် ပူႇဢႃႇမေႃယႃလူင်ၶၼ်ႉ။ ပူႇဢႃႇၶၼ်ႉၵေႃႈ တွပ်ႈၶိုၼ်းဝႃႈ

"ယိုၼ်းလႆၵမ်ႇလီတေႃႉတေႃႉယဝ့်။ ၵဝ်ၵမ်ႇထၢင်းလွႆႈထႅမ်သူလႆႈထႅင်ႈ ယဝ့်။ ႁွၵ်းႁူဝ်လွမ်ႈသူမိူဝ်ႈလဵဝ်ၶႂ်ႉ တေပၼ်လွင်ႈၽႅၵ်ႇတူဝ်သူဝ့်ႁူးၶၢဝ်း၊ လွင်ႈ ဝႃႈ သူသီႇၵေႃႉၶႂ်ႉ တၢင်းလူဝ်ႇၼွႆႈ၊ လေႃးၽလမ်ႈမၵ်ႈယဝ့် ၵမ်ႇမေႃထွမ်ႇၵၢဝ် ၶေႃႈလိုဝ်ႉသင်ႇ တၢၵ်းတၢၵ်းတေႃးတေႃးၶႆယဝ့်"

ၶဝ်သီႇၵေႃႉၵေႃႈ တင်းလုပ်ႈႁူဝ်လွမ်ႈၵွၼ်ႇၶဝ် တင်းမွင်လႆမွင်ၶေႃး ယိုၼ်းလႆၵမ်ႇလီလူင်လၢင်လူင်၊ တင်းလႆႈတွၼ်းသွၼ်သေ ပွၵ်ႈမိူဝ်ႈၶိုၼ်းႁိူၼ်း ၽဵဝ်ႁိူၼ်းမၼ်းႁႃႇယူႇယဝ့်။

■ ■ ■

ၵၢၼ်လၢတ်ႈငၢႆႈသေပိူၼ်ႈၼႆႉပဵၼ် လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ ၵၢၼ်ၵိတ်းယၢပ်ႇသေပိူၼ်ႈၵေႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ။ လွင်ႈၵၢၼ်လၢတ်ႈမၼ်း ပီႈယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိုင်ၵေႃႈ ပဵၼ်လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ ၵၢၼ်ၵမ်ႉၶႄၶမ်ႉၶႄတူဝ်လႆႈမၼ်း ပီႈယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိုင်ၵေႃႈ ပဵၼ်တင်းၽွမ်ႉႁူမ်ႈ။ ႁူၼ်းႁူးၵေႃႉ တိုၵ်းမွင်းမၼ်း တေႃႇလူဝ်ႈၵေႃႈ ပဵၼ်ၶၢဝ်ႇၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ ႁူၼ်းႁူးၵေႃႉ လႃႇပွင်ႇထိုင်ဝၼ်းမိူဝ်ႈလိူဝ်ၵေႃႈ ပဵၼ်လၢႆးၽွမ်ႉႁူမ်ႈ။ လင်ႇဝႃႈ လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ ၵၢၼ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ လၢႆးၽွမ်ႉႁူမ်ႈၼႆႉၵိူင်ႈၼိူဝ်လၢႆးလုၵ်ႈမၼ်ႈ၊ယိူင်းၵၢၼ်း၊တႃႇမုင်ႈႁၢၼ်၊ထိုင်ႇတူလုင်းယိမ်ႈၼလႈ ၽူး ၵႂၼ်ႁူပ်ႉ ၼႆသေတႃႉၵေႃႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်ႁူးၵေႃႉ ၵၢၼ်တိုၵ်ႉမၢတ်ႈမၢႆႁွင့်ဝႃႈ တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ပဵၼ်တႆးၼႆၶႅင်ႇယဝ်ႉ။ The Color of Friendship ၵၢၼ်ၵမ်ႉႁူႉၽိုဝ်တိမ်ႈဝႆႉၶႅင်ႇၵေႃႈ ၼႄလွၵ်းလၢႆးၽွမ်ႉႁူမ်ႈဝႆႉယူႇၼႄ၊ တေပဵၼ်လိၵ်ႈသၢင်ႈ ၵၢၼ်ႁူပ်ႉလွၵ်ႉ ၼႄႈ ၵွၵ်းၵေႃ ႁူၼ်းၶုမ်ႉႁဝ်းၶဝ်ယူႇ။

သီၽွမ်ႉႁူမ်ႈ

မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ သီလႅၼ်ႉသီ၊ သီႁူးသီသီ ၼိုင်ႈလုမ်ႈၽႃႉၼႆႉ ၵႂၼ်ၵၼ်မႃးႁိတ်းပၢင်ႁုမ်ၵၼ်သေ ထဵင်ၵၼ်မႃးၵၼ်ယူႇ။ သီလွႆသေၵမ်ႉဝႃႈ ၶဝ်ဝႃႈ ၶဝ်ပဵၼ် သီၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈ၊ သီၵၢၼ်ၼိုၵ်ႉၵၢၼ်ၼမ်ႉၼႆယဝ်ႉ။ လမ်ႇလွင်ႈၵႃး ႁိုဝ်ၵေႃႈ လႆႈၶၢမ်ႇလွင်ႉတိုဝ်းၵႃးၼၼ်ႈၼၼ်ႉၼႄႉ။ တေပဵၼ်တင်းပိူၼ်ႈလႆႈလွင်ႉ တေႃႉတေႃႉၼၼ်ႉ ၵမ်ႉလွင်ႈၼၼ်ႉ။

သီၶဵဝ်လၢတ်ႈဝႃႈ

“ထိင်ႈထိင်ႈလိင်းလိင်းႁွၺ်းလူး။ ၵဝ်ၼႆႉယဝ်ႉ လင်ႇပဵၼ် ၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်းလိုဝ်ပိူၼ်ႈ။ သီၶဵဝ်ၼႆႉ ပဵၼ်မိၵ်ႈမႂ်ႇ လူဝ်းပၢၼ်ၼလႈ တၢင်းမုင်ႈမွင်း

ၸူဝ်းပၢၼ်ၵိူဝ်ႈ။ ၵဝ်ၶႃႈ တၢင်တူဝ် ယိူဝ်ႈယႃႉၼၼ်ႉ၊ တူၼ်ႈမႂ်ႇတူၼ်ႈတွၵ်ႇလႄႈ မႂ်းမႂ်ႇ မႂ်းမွၵ်ႇၸိူဝ်းၶဝ်ႈၵိူဝ်ႈ။ ပေႃးၵၢမ်ႇမီးၵဝ်ပႄႇ တူဝ်မီးၸွၵ်ႈၵိၵ်ႇပႃး သတ်းတင်းမူတ်း ယင်းထၢင်းလူႉႁွတ်ႈမူတ်းၵွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။ တူၺ်းႁူႉၶိူင်းလိူင်ႈမိူင်းပတ်ႉပိူၼ်ႈၵေႃႈ လႆႈ ႁၼ်ၼၼ်ႉၵိၼ်းငိၼ်းႁူးတီႈလႄႈ ၵဝ်ၶႃႈယဝ်ႉ ထင်ႇလမ်ႇလွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်းသေပိူၼ်ႈ ယဝ်ႉ ပဵၼ်ပိူင်ယႂ်ႇလူင်တေႉၵိူဝ်ႈ။

■

သီသွမ်ႇ တတ်းၵၢမ်းသေလၢတ်ႈ

“မိူဝ်ႈႁွၼ်းဢူၼ်ႈတေႃႇ ၶၼ်လိၼ်ၵိၼ်ၽႄလုမ်ႈၽႃႉၶႃႈႁွၼ်းလူး။ ၵမ်ႇဢူၼ်ႈ သွၼ်ႇ ၵၢင်ၵၢဝ်တွင်ႉၽႃႉလူင်လႄႈ ၶမ်ႉပၢင်ႇလၢႆႇလူင်ယဝ်ႉၵႃး။ ၶမ်ႉၶိုၼ်း ၶမ်ႉပၢင်ႇ လၢႆႇလူင်ၶႃႈ ပဵၼ်ၵူၼ်းၶမ်ႉသေ ပိဝ်ၼိၼ်းၶိူဝ် ၵၢင်ၵၢဝ်တွင်ႉၽႃႉသွမ်ႇလူင်ၶႃႈ ယဝ်ႉ ၼိၼ်းလူင်းမႃးပဵၼ်ၶမ်ႉၵိၼ်ၵမ်ႇၵိူဝ်၊ ၶမ်ႉၶႃႈယဝ်ႉ ထင်ႇပဵၼ်ငဝ်ႈငႃးတင်း လူဝ်ႇၼွႆႈ ၸူဝ်းပၢၼ်လူင်ၶႃႈ။ တွင်ႉၽႃႉသွမ်ႇသွမ်ႇ ၶိူဝ်ၵၢင်ၵၢဝ်လူင်ၶႃႈၵေႃႈ ပၼ် တင်းၵတ်းယဵၼ်ၸႂ် သေငမ်းယဵၼ်ၵႃးၵိူဝ်။ ပေႃးၵၢမ်ႇမီးလွင်ႈငမ်းယဵၼ်ၼႄ လွင်ႈလၢႆသေၵၢမ်ႇဝႃႈ ပဵတ်ႈလႆး ပဵတ်ႈလႆးလႆးႁွၼ်းၵိူဝ်ႈ”

■

သီလိူင် သမ်ႉႁူၼ်ႉၼူဝ်လင်လင်သေလၢတ်ႈ

“သူၸိူဝ်းၶႃႈ ယွၼ်ႈမူတ်းယဝ်ႉလူင်ၶႃႈ။ ၵဝ်ၶႃႈၵိူဝ်ႈ ထင်ႇပဵၼ်တၢင်းသိူဝ်း ၸွႆး၊ တၢင်းယုမ်ႉၼူဝ်ႁူၼ်ႉၶူဝ်၊ တၢင်းၵုၼ်ႇၸွႆး ၶႅၼ်းလုမ်ႈၽႃႉလူင်ၶႃႈယဝ်ႉ။ လုၵ်ႈ လိူတ်ႇပဵၼ်သီလိူင်၊ လုၵ်ႈလိူၼ်ၵေႃႈ ပဵၼ်သီလိူင်၊ လၢဝ်ႁူဝ်ႈမိပ်ႉမိပ်ႉၵေႃႈ တိူၵ်ႉပဵၼ်သီလိူင်ယူႇလူး။ တူလ်းလႄႈ မွၵ်ႇမၢၵ်ႇဝၼ်းဝၢႆႇၵေႃႈ ပဵၼ်သီလိူင်၊ တူလ်းမိူဝ်ႈလႂ်ၵေႃႈ ယုမ်ႉၼူဝ်သိူဝ်းမူၼ်းယူႇႁူးယၢမ်း။ လုမ်ႈၽႃႉလူင်ၶႃႈၵေႃႈ ၼႄႇတင်ႈတင်း လွင်ႈယုမ်ႉၼူဝ်ႁူၼ်ႉၶူဝ်မႃးၵွၼ်ႇတၢင်းၵိူဝ်ႈ။ ၵမ်ႇမီးၵဝ်လိူင် လုမ်ႈၽႃႉလူင်ၶႃႈ တေၵိူတ်းႁိူဝ် သိူဝ်းမူၼ်းယုမ်ႉၼူဝ်ယဝ်ႉလႃႇ”

■

သီမၢၵ်ႇၸွၵ်ႈ တိူၵ်ႉပဝ်ႇပီႇၵွၼ်ႇမၼ်းၶၼ်ႈၵေႃႈ ၵိတ်းလိူဝ်ႈပဵတ်ႈယဝ်ႉ လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်သီၵၢၼ်တၢင်တူဝ် ပႃးယူႇလီလႄႈ တၢင်ႇႁဵင်း၊ ၵၢၼ်ႁဵင်း

လူင်ၵိူဝ်ႈ။ သီၶဵဝ်ႇၵဝ်ၶႃႈ ၶေႃၶႅင်းမီးၶႃႈၶႃႈ။ ႁူလ်းၵူႉ ၵဝ်ၶႃႈ ၵူႉၼၢင်ယဵဝ်ႇတေႉ တေႃႉ။ ၵဝ်ၶႃႈလႆႈၵမ်ႉထိမ်ပၼ် တၢင်းလူဝ်ႇၼမ်ႈလူဝ်းပၢၼ်ႁူၼ်းတင်းမူတ်းၵိူဝ်ႈ။ ၵဝ်ၶႃႈလႆႈတေႃႉတႆႇပၼ် တၢင်ႉၶႅင်းလူင်၊ ဝီႇတၢမိၼ်ႇ(Vitamins) ပၼ်ထိုင်ႁူး ၶေႃႉၵိူဝ်ႈ မိူၼ်ၼင်ႇ ႁူဝ်ၽၵ်းပိူၵ်ႉ၊ မၢၵ်ႇပၢၵ်ႉ၊ မၢၵ်ႇဝၢၼ်မၢၵ်ႇလွၵ်း၊ မၢၵ်ႇမူင်ႈ၊ မၢၵ်ႇသၢင်းၽေးလိူဝ်းၶၼ်ႉၶႃႈ။ ၵဝ်ၶႃႈ ၵမ်ႇႁူၼ်ႇမႅၼ်းၶႅၼ်ႇသေ ငၶၶေမ်ႉၵတ်ႉ တၢႇသေႇ၊ ႁူလ်းၵူႉ ၼၢဝ်းၽွႆႈႁူင်ႈလႂ်၊ ၼၢဝ်းဝၼ်းတူၵ်း သွမ်ႉႁွမ်ႉလႂ် လိုဝ်းၶႃႈငတေႃႉ သူတၢင်းမူတ်းတေလႆႈႁၼ် တၢင်းႁၢင်ႈလီၵဝ်ယူႇ။ တၢင်းႁၢင်ႈလီၵဝ်ၶႃႈ ပၼ် တၢင်းလူဝ်ႈလႆႈၵူႉႁိုဝ်ၶႃႈ ပေႃးႁၼ်ၵဝ် ၽႂ်ၽႂ်ၶေႃႈ ၵမ်ႇဝူၼ်ႉပေႃးၵမ်ႇယူႇလႆႈ ႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ”

■

သီလႅင် လုၵ်ႉလုၵ်းသေ ႁိုတ်းႁိုတ်းလၢတ်ႈလၢတ်ႈ

“ၵဝ်ၶႃႈၵိူဝ်ႈ ပဵၼ်ၽူႈၵုပ်ႇပိုင်ႇ၊ ၽူႈငၢၼ်းထိင်းသူတင်းမူတ်း။ ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ် လိူတ်ႈလႅင်လူင်ၵိူဝ်ႈ။ လိူတ်ႈလႅင်လူင်လူဝ်းပၢၼ်ၶႃႈယဝ်ႉ။ ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ် သီ ၵၢၼ်တၢင်တူဝ် လွင်ႈႁတ်းႁၢၼ် ငလႈ လွင်ႈၽေးၶၢၼ်ၵိူဝ်ႈ။ ၵဝ်ၶႃႈယဝ်ႉ ပဵၼ် ၽူႈႁတ်းႁၢၼ်လူင်သေ တူဝ်ႈတၼ်းတၢႇတေတိူၵ်းတေႃးတၢႇသေႇ။ ပဵၼ်ၵဝ်ယဝ်ႉ ၵၢၼ်ၵိူတ်းလႆႈလိူတ်ႈၶၼ်းတူဝ် ၽူတ်ႉလိူတ်ႇ။ ၵမ်ႇမီးၵဝ်ငပ၊ လုမ်ႈၽွႆႉလူင်ၶႃႈ တေပဝ်ႇတေႁၢမ်းၶဝ်ႉလုၵ်ႈလိူၼ်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်သီၵၢၼ်သေႃႇသူၼ်း ၵိူတ်းၵူႈ လွၵ်းတိူၼ်ႇတႅၼ်းယူႇႁူးၼၢဝ်းၵိူဝ်ႈ။ ၶၼ်ႉသေၵမ်ႇၵူး ၵဝ်ၶႃႈ ယင်းပဵၼ် မိၵ်းမႂ်လူင် တၢင်းႁၵ်ႉထႅင်ႈႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။ တူလ်းလေႃႇ မွၵ်ႇၵႂၢ်းယူင်း (မွၵ်ႇမၼ်း မူလ်)၊ မၵ်းတၢင်မွၵ်ႇ၊ မွၵ်ႇယႃႈၽိၼ်ႇ လိုဝ်းၶႃႈ တူလ်းႁၢင်းလီႁၵ်ႉၵူႉႁူဝ်”

■

တင်းၶေႃႈၼွင်ႇၼွင်ႇၵွၼ်ႇသေ သီၼွင်ႇ လင်ႇယုၵ်ႉတူဝ်ၵႅၼ်ၶေႃႈ။ သီၼွင်ႇ ၶႃႈ တူဝ်ၼိင်းယၢဝ်းယၢဝ်းယဝ်ႉ ယိုင်ႈမုင်ႈတူလ်းႁႂ်ႁႂ်သေ သပ်းလႅင်းငၶသွင်ႈသွင်ႈ သုင်သုင်

“ၵဝ်လဝ်ႈၶႃႈ ပဵၼ်ၼိူဝ်းလဝ်ႈၼိူဝ်းၼုၼ်ငလႈ ၵိူင်းလၢင်းပွင် (Power) ၵိူဝ်ႈ။ ၼုၼ်ၵျေႃၼမ်း၊ လဝ်ႈၽွႆႉလဝ်ႈၼုၼ်၊ ၽူႈယဵဝ်ႇႁူၼ်းလူင်လိုဝ်းၶႃႈ ႁႂ်လိုၵ်ႈၵၢဝ် ၵဝ်ပဵၼ်ယဵဝ်ႇတၢႇသေႇယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈဝၢႈ ၵဝ်ၶႃႈ ပဵၼ်မိၵ်းမႂ်လူင် ပႂ်းၵုပ်ႉပိုင်ႇလဝ်ႈ

ၵႂႃႇၶႄႇလႄႈ ပႆးပႆႇလႂႃႇယႂ်ႇႁၢင်ႈၶႅၼ်ႇလူး။ ႁူၶ်းတင်းမူတ်း ၵမ်ႇၸူၶ်ႇၽတ်း ထၢမ်ၵဝ် ၶႅူႈထၢမ်သင်။ ၶဝ်တင်းမူတ်းၶႅၼ်ႇ ပွႆႉထွမ်ႇၵဝ်လႄႈ ၵိတ်းလွမ်းၶႅင်ႇ ၶႅူႈႁၢမ်းၵဝ်ႁွၺ်းၵိုဝ်ႈ”

■

လိၶ်းသုတ်းမႄး ၵမ်ႇယိုၶ်ႉလႆႈယဝ့်လႄႈ တင်းသိင်လွႆးလွႆးယိၶ်ယိၶ် ၵွၶ်ႇသေ သီၵမ်ႇ ထင်ႇလုၵ်ႉလၢတ်ႈၶႅူႈတိပ်းတတ်းၵၢၶ်မီးၶႂ်းလွႆ မၶ်းဝႄႈ

“ဝူၶ်ႉပၶ်ၵဝ်ၽွင်ႈလႄႈ။ ၵဝ်ၶႅၼ်ႉ ပိၶ်သီ မိဝ်းယူႇတိတ်ႇတိတ်ႇႁွၺ်း ၵိုဝ်ႈ။ သူၶဝ်တင်းမူတ်း ၵမ်ႇၸူၶ်ႇယၢမ်းၽၢင်ႉမိၶ်းထူဝ်ႈႁွၶ်ႇ။ ႁူၺ်းၵႄး ၵမ်ႇ မီးၵဝ်၊ ၵမ်ႇပႄးၵဝ်ထိုင် သူၶဝ်တင်းမူတ်းၶႅၼ်ႉ ပိၶ်ၽိဝ်မၶ်းႁူႇႁွၺ်းၵိုဝ်ႈ။ ၵဝ် ၶႅၼ်ႉ လႆႈတၢင်တူဝ် ပႆးဝူၶ်ႉ၊ လွင်ႈတုမ်ႉတွပ်ႇ၊ လွင်ႈၽပ်ႉၽၶ်ဝဝ်းဝဝ်းလႄႈ မိုၶ်ၵၶ် လွမ်း တၢင်းလိုၵ်ႉၶမ်ႉၶႅၼ်ႉယဝ့်။ တႃႇသီတၢင်းမူတ်းတေ ၽိင်ႇၽိၶ်ႈလႄႈ ၵွႆႈ ပေႃးၵိူဝ်ႈၵွၵ်ႇမႄးၶႅၼ်ႉ ၵဝ်ပိၶ် လွင်ႈၵမ်ႉထွႆႈသူတင်းမူတ်းယဝ့်။ ၶႅၼ်ႉသေ ၵမ်ႇၵႄး ယင်းလႆႈတၢင်တူဝ်ပၶ် လွင်ႈသူးတွင်းလႄႈ လွင်းငမ်းယိၶ်ၶႂ်းလွႆသူ တင်းမူတ်းလူးႁွၶ်ႇ”

ၵိတ်းၶႅၼ်လႄႈ သီတင်းမူတ်း၊ သီထၵႃႉသီ၊ သီႁူးထေးထေး ၵွၶ်ၵၶ် ၵဝ်ႁုင်ႇမုၶ်ၽႂ်မၶ်းယူႇသေ ႁုမ်ႇမိၶ်ၵိတ်းတူဝ်ၽႂ်လွႆမၶ်းၶႅၼ်ႉ ၶိုၵ်ႉၶႆးလၢၵ်လႆး လမ်ႇလွင်ႈယူ ၽၢင်းၽႂ်မၶ်းယဝ့်။ ပၢင်ႁုမ်ၶဝ်ၵေႃႈ ႁုမ်ႇထိင်ၵၶ် မေႃးၵၶ်၊ မိၶ်ၵၶ် ထိၵ်ႇလၽၵၶ်သေ သိင်ယွႆႇသိင်လူင် ၵုၶ်ၵၢၶ်မေႃးလမ်းမႄး တိၵ်း တိၵ်းၶႅၼ်ႉယဝ့်။

■

မိုဝ်ႈၶၢဝ်းၶႅၼ်ႉ ၵမ်ႇမုင်ႈၵမ်ႇမွင်းသေလႄႈ ၶဝ်တင်းမူတ်းလႆႈၽၶ် သႆၢလိင်းပေႃး လိင်းထွတ်ႇတူဝ်ႈ၊ ပေႃးလိင်းၵိူဝ်ႈမၢပ်ႈလူင်ႁူႇယဝ့်။ ႁွပ်ႈဝႄႈ ၽၢႉမိပ်ႈလူင် ၵၶ်ဝႄႈၶႅၼ်ႉ ပၶ်သိင်ပၶ်လိင်းလူင်သေ မေႃးပၶ်းလူင်လၢင်၊ လွႆလမ်သႆႈၵမ်ႇလူင်ယဝ့် ပၶ်သိင်ယွႆႇသိင်လူင် ၶႅင်ႇမၢၵ်ႇလူင်တိၵ်ႇသွႆႇတိၵ်ႇသွႆႇ ၶႅၼ်ႉဝႆႉ။

ၽူၶ်လူင်ၵေႃႈ တူၵ်းသွႆႇၽႃႇယွႆႇၽႃႇလူင် ပေႃးၵမ်ႇမီးတၢင်းၵီးလူထွႆ သေၵိတ်းယဝ့်။ တွႆႈသိင်ၽၢႉမိပ်ႈလူင် သိင်လၢင်လၢင် လႄႈ ၽူၶ်လူမ်းလူင် ၽႃႇ

ယႂ်ႇယႂ်ႇၶၼ်ႉ သီႇလၵ်ႉသီ ၵၼ်မႄးငမ်းၵၼ်ယူႇၶၼ်ႉ ၵွၼ်ၵၼ်ႁူဝ်ႁူဝ်ၼႃၼႃ ယဝ်ႉ သုတ်ႉလမ်ၶၢင်ႈၶိင်းၵၼ်သေ ပၢႆးတဵတ်ႈပၢႆးမဵပ်းယူႇဝႆႉယဝ်ႉ။

ၽူၼ်လူင်ၵေႃႈ ႁႃႇသႂ်ႇလီငၢမ်းယဝ်ႉ လင်ႇလၢတ်ႈၵႂၼ်ႇၸၢမ်းမႃး

“သီၵိူဝ်ႈ သီယွင်ႇလိူဝ်းၶႂ်ႈ … သူႁုမ်ႇၽိတ်းၵၼ်၊ ထိင်ၵၼ်၊ မႄးၵၼ်၊ ႁိမ်တီႈယူႇၵၼ်ယူႇ။ ႁုမ်ႇမႃးယုၵ်ႉတၢင်ႇ ယွင်ႈတူဝ်ႁၢင်းၽႅမၼ်းယူႇ။ သူလိူဝ်းၶႂ်ႈ ၵမ်ႇႁူႉႁႃး သူၶဝ်တင်းမူတ်းၶႂ်ႈ ပဵၵ်ႇပိူင်ႈၵၼ်၊ ၵမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်။ ပဵၼ်ၶိူဝ်ၵေႃႈယဝ်ႉ ၵိင်ၶိူဝ်သၢႆၸၢႆဝၢင်းလၢႆးသေလႄႈ တိုၼ်းတေလႆႈမီးယိုင်းၵၢၼ်းႁူမ်ႈၵၼ်ၵိူဝ်ႈ။ လုၵ်မိုဝ်းၵၼ်ႁူးသီယဝ်ႉ မႃးလွမ်းလင်ၵဝ်ၶႂ်ႈလူး” ၶႂ်ႈယဝ်ႉ။

သီလိူဝ်းၶၼ်ႉၵေႃႈ ၵမ်ႁၢတ်ႈထိင်၊ ၵမ်ႁၢတ်ႈမႄးငမ်းသင်ယဝ်ႉ လုၵ် မိုဝ်းၵၼ်၊ ၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်သေ ပႆႇလွမ်းလင်ၽူၼ်လူင်ၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၶၢဝ်းၶၼ်ႉလင်ႇ ၽူၼ်လူင်ၶၼ်ႉ သိပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ

“ငတႇၵၢဝ်ဝၼ်းမိူဝ်ႈၶႂ်ႈၼႆႉ သူတင်းမူတ်းၶႂ်ႈ ပဵၵ်ႇပိူင်ႇလၢၵ်ႈလႆးၵၼ် ႁၢင်းၽႅမၼ်းယူႇသေတႃႉၵေႃႈ ပေႃးၽူၼ်ႁႃႇလူင်တူၵ်းယဝ်ႉငတႉ သူလိူဝ်းၶႂ်ႈ တင်းမူတ်း တေလႆႈမႃးၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်လုၵ်မိုဝ်းယဝ်ႉ တေလႆႈၵၢဝ်တူဝ်သူ ႁူင်း လွမ်းတွင်ႉၽွႆႉလူင်ၶႂ်ႈသေ တေလႆႈၵၢဝ်တၢင်းႁၢင်းလီၽႅမၼ်းၶၼ်ႉမႃးၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ၵၼ်ယဝ်ႉ တေလႆႈၵိတ်းပဵၼ် ႁူင်းႁႂ်းလူင်ယဝ်ႉ။ ႁူင်းႁႂ်းလူင်ၶႂ်ႈၵေႃႈ ၵိူႈပဵၼ်မိၵ်ႈ မႆၢ လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ ငလႈ တၢင်းမုင်ႈမွင်းမိူဝ်းၶႄႉ ႁူႇသေၵမ်း” ၶႂ်ႈယဝ်ႉ။

■

ငတႇၵၢဝ်ဝၼ်းၶၼ်ႉမႃး သီလၵ်ႉသီ ယူႇၽႅမ်ယူႇမၼ်း၊ ၵိတ်းၽႅမ်ၵိတ်း မၼ်း၊ ၼမ်ႇၽႅမ်ၼမ်ႇမၼ်း၊ ႁၢင်းလီၽႅမၼ်းၶၼ်ႉ ပေႃးၽူၼ်လူင်လၢင်းပဵတ်ႈ၊ ၵိူႈမူတ်းသႂ်ႇပဵတ်ႈလုမ်ႈၽႅုမိူဝ်ႈလႂ်ၵေႃႈ ၵွၼ်မႃးၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်ပဵၼ် ႁူင်းႁႂ်းလူင် ၶိူဝ်တွင်ႉၽွႆႉၶႂ်ႈယဝ်ႉ မၢတ်ႈမႆၢဝႄႈပဵၼ် လွင်ႈၽွမ်ႉႁူမ်ႈ၊ တၢင်းမုင်ႈမွင်းမိူဝ်းၶႄႉ ယဝ်ႉငလႈ ၵူလ်ႈၵေႃႈႁဝ်းၶဝ်တင်းမူတ်းၵေႃႈ ယႃႇလိမ်းႁၵ်ႉႁွမ်ၽွမ်ႉႁူမ်ႈၵၼ်ၶႂ်ႈ ဝၼ်းတႃႇမိူဝ်းၶႄႉ ပုၼ်ႈပၢင်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်း ငလႈ လိူဝ်ႉလၢတ်ႈ သေၵမ်းၶႄႉ။

■ ■ ■

Two men look out through the same bar: one see the mud, and one the star. Frederick Langbridge ယၢမ်ႈလၢတ်ႈမႃးဝႃႈ “ၵူၼ်းသွင်ၵေႃႉလုၵ်ႉၼႂ်း ၶွၵ်ႈ တူၺ်းဢွၵ်ႇၼွၵ်ႈ၊ ၵေႃႉၼိုင်ႈႁၼ် ၵူမ်ႇၵုင်၊ ၵေႃႉၼိုင်ႈႁၼ် လၢဝ်ႁိူဝ်ႈမၢပ်ႈ” ၼႆ ယဝ်ႉ။ ၶေႃႈၵႂၢမ်းၼႆႉ ၼႆႉလၢတ်ႈဝႃႈ ၵူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ တၢင်းႁၼ်ထိုင်ဢမ်ႇမိူၼ်ၵၼ် ၵွပ်ႈဝႃႈ ၸိူင်ႉႁဝ်းတူၺ်းယိူမ်ႈၵေႃႈ ဢမ်ႇမိူၼ်ၵၼ်လႆႈၵူဝ်ႈ။ ၼင်ႇဝႃႈ ဢိင်ၼိူဝ်တၢင်းႁၼ် ထိုင်ၽႅၼ်ႇမၼ်းသေ ၵူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ မေႃၵြိတ်းသၢင်ႈလွမ်းႁွၼ်ႉ။ ပေႃးလူယဝ်ႉ Rich man and Poor Man ၼႆၸိုင် တၢင်းႁၼ်ထိုင်သူလဝ်ႈၵေႃႈ တေလိူၵ်ႈလၢႆးမႃးယူႇႁိုဝ်။

လွင်ႈမီးလွင်ႈၽၢၼ်

ဝၼ်းၼိုင်ႈ ၵူၼ်းမၢၵ်ႈမီးလူင်ၵေႃႉၼိုင်ႈ ဢဝ်လုၵ်ႈၸၢႆးဢွၼ်ႇမၼ်း ၵႂႃႇလဵၺ်းယၢမ်ႈယူႇ, ၼႂ်းမိူင်းၸေႃႈၵူၼ်းမၢၵ်ႈမီးၶၢဝ်းႁိူင်ၼၼ်ႉ ႁႂ်ႈႁၼ်ၵၢဝ်ႇတီႈ ဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈၶေးပၢင်ႇ, ဝၢၼ်ႈၼိုင်ႈယဝ်ႉ။ မၼ်းၶိုၼ်ႈႁိူၼ်ႈလုၵ်ႈၸၢႆးဢွၼ်ႇမၼ်း လဵပ်ႈႁဵၼ်းႁူႉဝႃႈ ၵူၼ်းယူႇထၢင်သဝ်း တီႈဝၢၼ်ႈၶွၵ်ႈၶေးပၢင်ႇၼႆႉ တုၵ်ႉၶႃႈႁိုဝ်၊ ၽၢၼ်ၸွတ်းႁိုဝ်ၼႆၵေႃႉယဝ်ႉ။ ၶဝ်ပေႃႈလုၵ်ႈ ၶူႈယွၼ်းယူႇ၊ ယွၼ်းၶွၼ်း တီႈၵူၼ်းယွၵ်းယွၵ်းၵႂၼ်ႇ ၵၢၼ်ပၼ်ၵူၼ်း ၽၢၼ်ၸွတ်းလိူဝ်ပိူၼ်ႈ ၼႂ်းဝၢၼ်ႈၼၼ်ႉ သွင်သၢမ်ဝၼ်းယဝ်ႉ။ ဢိဝ်ႈငႆ, လိပ်ႈႁဵၼ်းယဝ်ႉ သွင်သၢမ်ဝၼ်းၵေႃႈ ၶဝ်ပေႃႈ လုၵ်ႈၼိုင်ႈပွၵ်ႈမႃး ႁိူၼ်းၶဝ်သေ လိုဝ်ႈႁိုဝ်ႉလိုဝ်ႈမႂ်ႇလႅဝ်ယဝ်ႉ ၸင်ႇထၢမ်တူၺ်း လုၵ်ႈၸၢႆးဢွၼ်ႇမၼ်း

“ပိၼ်ႁိုဝ်လုၵ်ႈ ... ၶၢဝ်းတၢင်းၼႆႉ မူၼ်ႈလိပ်ႈယူႇႁိုဝ်?”

“မူၼ်ႈလိပ်ႈတေႉတေႉၶႃႈ ... ပေႃႈၵူၺ်း”

“ၵူဝ်ႈ ... ၵူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ၽၢၼ်ၸွတ်းတုၵ်ႉၶ ၵႃးႁိုဝ်ၵၢၼ်ဝႃႈ ႁၼ်ယဝ်ႉၼေႃႈ, ... ၵမ်းၼႆႉ”

“ၶေႃႈ ... ႁၼ်မႃးယူႇၶႃႈ ပေႃႈ”

“ပေႃးၼႆၸိုင် လုၵ်ႈၸၢႆး လႆႈႁၼ်သင်မႃးလၢႆလၢႆ ၼႂ်းၶၢဝ်းတၢင်းၼႆႉ”

မၼ်းၸႂႃးၵေႃႈ ၸင်ႇၵူၼ်ႉလီလီသေ တွပ်ႇဝႃႈ

“ၼႂ်းႁိူၼ်းႁဝ်းၼႃႈၼႆႉ မီးမႃတူဝ်လိၵ်ႈႁွႆး။ ႁူႆးၵႃး ႁိူၼ်းၶဝ်ၼၼ်ႉ မီးသီႇတူဝ်ၵေႃႈ။ၼႂ်းဝၢင်းႁိူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ႁွႆးမီးၼွင်လုႆးၼမ်ႉယႆႇဢၢင်ႈသေတႃႉ တီႈၶဝ်ၼၼ်ႉ မီးၼၵႃးၼမ်ႉဢၼ်လႆႈလူင်းယူႇ ဢမ်ႇသုတ်းဢမ်ႇဝႃးလႆႈၼၼ်ႉၵေႃႈ။ ပေႃးၶမ်ႈလိပ်းသိင်ႇမႃး ၼႂ်းႁိူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ႁွႆးမီးလႅင်း ဢၼ်လႆႈဢွၵ် ႁွၵ်းၽႅဝ်းၸႃႉ မႃးၼွၵ်ႈမိူင်းၼၼ်ႉတႆႈသေတႃႉ တီႈၶဝ်ၼၼ်ႉ ယင်းမီးလိူၼ်၊ မီးလၢဝ်တင်းၼမ် ႁိူဝ်ႈထွင်ႇပၼ်လႅင်းၶဝ်ႁွၼ်ႇၵေႃႈ။

သူၼ်ၵိမ်းၶၢင်ႈႁိူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ႁွႆးဢၢင်ႈထိုင် ဝၢင်းႁူဝ်ႉႁဝ်းႁွႆးသေတႃႉ သူၼ်ၶဝ်ၼၼ်ႉ ဢၢင်ႈသုတ်းသႂ်တႃ ႁွၼ်ႇၵေႃႈ။ လိၼ်တီႈႁဝ်းယူႇၼႆႉ ၵိပ်ႈၵိပ်ႈ ဢွၼ်ႇႁွႆးသေတႃႉ လိၼ်တီႈၶဝ်ယူႇၼၼ်ႉၵေႃႈ ဢၢင်ႈလိူဝ်တၢႆႁဝ်းလႆႈႁၼ်ႁွၼ်ႇ ယဝ်ႉ။ တီႈႁိူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ႁဝ်းႁွႆးမီးလုၵ်ႈလိင်ႉတႃႇတေႁၵ်ႉဢၢၼ်ပၼ်ႁဝ်းသေ တႃႉ ၶဝ်ၼႆႉပိၼ်လုၵ်ႈလိင်ႉပုၼ်ႈသေ ႁၵ်ႉဢၢၼ်ပၼ်ပုၼ်ႈ။

ႁဝ်းၶဝ်ၼႆႉ လႆႈသိုဝ်ႉဢွၵ် ၶဝ်ႈၼမ်ႉတၢင်းၵိၼ် တီႈပုၼ်ႈႁွႆးသေတႃႉ ၶဝ်ၼႆႉ ၶဝ်ၽၵ်ႉသွမ်းဢွၵ်ႁၢင်းႁွႆးၶဝ်။ တႃႇတေႁႄႉၵၢင်ႈၼုဝ်းၼွင် ငိၼ်းတွင်း ဢၼ်ႁဝ်းပိုင်ႇၼႆႉ ႁဝ်းႁွႆးမီး ႁူဝ်ႉဢုတ်ႇလူင် ဢၼ်လွမ်ႉႁွပ်ႈဝႆႉႁူႆးသေတႃႉ ၶဝ်ၼႆႉ ၶဝ်မီးၵူႆးလီ၊ ၵူႆးၵေႃႉႁၼ် တႃႇတေႁႄႉၵၢင်ႈ ၼုဝ်းၼွင်ငိၼ်းတွင်း ဢၼ်ၶဝ်ပိုင်ႇငမ်းၼၼ်ႉယဝ်ႉ”

လုၵ်ႈၸႂႃးၵွၼ်ႇမၼ်းၵေႃႈ သိုပ်ႇလၢတ်ႈထိင်ႈဝႃႈ

“ၼွပ်ႈၸိူဝ်ႉထိုင် ပေႃႈႁဝ်းတေႃႉတေႃႉယဝ်ႉ။ ႁွပ်ႈၵွၼ်ၶႃႈႁႃႇၼေဝႃႈ ႁဝ်းၼႆႉ ၽၢၼ်ႁွတ်းတုၵ်ႉၶ ၵႃးႁိုဝ်ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉၵေႃႈ”

■

ပီးယၢဝ်းၶၢဝ်းႁိုင် ႁဝ်းၶဝ်ၼႆႉ ၵႂ်လူင်လိမ်း ဢၼ်မီးၼႂ်းမိူဝ်းႁဝ်းသေတႃႉ ႁုမ်ႇတိုးမွင်း၊ ႁုမ်ႇပၵ်းၸိူဝ်ႉၶဝ်ႈၸိူဝ်ႉၼိုဝ်ႉ ဢၼ်ဢမ်ႇမီးၼႂ်းမိူဝ်းႁဝ်းၼႆႉ ႁူးၶၢဝ်းယဝ်ႉ။ မၢင်ပွၵ်ႈမႃးၼုဝ်းၼွင် ဢၼ်ဢမ်ႇမီးၵႃးၶၼ်သင်ၼႂ်းမိူဝ်းႁဝ်းၼႆႉ ၸၢင်းႁူႉပိၼ်ၵႃး ယႆႇၶၼ်လူင်၊ ၸၢင်းႁူႉမီးႁုင်ႇႁုၼ်းမုၼ် တွၼ်းတႃႇႁူၼ်းတၢင်ႇၵေႃႉၵိုဝ်ႈ။ လိုဝ်း ၼႆႉ တင်းသိၼ်းၼႆႉ မီးတီႈၼိုဝ် လွင်ႈတူလ်းႁၼ် ၼွင်တူဝ်ၽိုၼ်ႉၸိူဝ်ႉမၼ်းႁွႆးယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ၵိူင်ႇၼိူဝ်တူဝ်ထူပ်းၵဝ်ၶႃႈသေ တီႈလိုၵ်ႉၵေႃႈယဝ့် ၶင်ႇၼေႈ ႁူၶၼ်းၶုမ်ႉ, ၼလႈ ႁူၶၼ်းထဝ်ႈၶႃႈ ၵႂ့်ၼလ,မီးလွင်ႈၶွင်ႈၶမ်တႃႇ,သေ,ယဝ့်။ ႁူၶၼ်းထဝ်ႈသမ့်ဝႃႈ ႁူၶၼ်းၶုမ်ႉ,ၶႃႈ ၵမ်ႉ,မီးတၢင်း ၵူၼ်ႈ၊ ၵဝ်လုၵ်ႉၵၢၼ်လီဝ်ႉၵိုတ်းသၢင်ႈ။ ႁူၶၼ်းၶုမ်ႉ,သမ့်လၢတ်ႈ ႁူၶၼ်းထဝ်ႈၶႃႈ ၵမ်ႉ, ၶိုတ်းၵၢပ်ႈပၢၼ်ယၢမ်းလီဝ်ႉယဝ့်၊ ၵမ်ႉ,မေႃပၼ်ႁႅင်းၸႂ်ထိမ်။ တႃႇ,လွင်ႈၶွင်ႈၶမ် တေ လူတ်းယွမ်းလႆႈၶႅၼ် ၽႂ်ႇ,ႁူၶၼ်းထဝ်ႈၵေႃႈ ထုၵ်ႇ,လီဝ့်လုၵ်ယႂ်ႇ,လုၵ်ၵၢင်ႈသေ ၽႂ်ႇ,ႁူၶၼ်း ၶုမ်ႉ,ၵေႃႈ ထုၵ်ႇ,လီမီး တၢင်းယူင်းၵၢၼ်မုင်ႈၶႄႈလႆႈယူႇ,ၵူဝ်ႈ။ ပိၼ်ႁူဝ်ပိၼ် ၵိုင်ႇ,လီ ပၼ်ႁႅင်းလုၵ်ၵၼ်ယူႇ,ယူဝ်း။ ၵၢမ်းပၼ်ႁႅင်းလုၵ်ၶႃႈ လမ်ႇ,လွင်ႈၵႃႈႁူဝ်ၵၢၼ်ဝႃႈၶႃႈ လႆႈလူ တူလ်းလိူင်းၵွၼ်ႇ,လိုဝ်ႈဝႃႈ Encouragement ၶင်းပုၵ် A 4th Chicken Soup for the Soul ၶႅၼ်ၶႅၼ်ႇယဝ့်။

ၵၢမ်းပၼ်ႁႅင်းၸႂ်

ဝၼ်းၼိုင်ႈ မီးၸိူင်းထဝ်ႈၵေႃႉၼိုင်ႈ ယိပ်းတၢင်းႁဵၼ်းပၢၼ်းသီ ၵၢၼ်မၼ်း ပၢၼ်းၵၢင်းဝႆႉ လၢႆလၢႆႁဵၼ်းသေ မႃးယွၼ်းတၢင်းႁၼ်ထိုင် တီႈမေႃပၢၼ်းသီ တၢၼ်ႇ, တီ,ၵပ်ႇ,ပၼရ,လူဝ်းသိတ်ႉ,တီး (Dante Gabriel Rossetti) ၵေႃႉပိၼ်ၽူႈယႂ်ႇ, လိုဝ်ႈလိုဝ်းလင် ၶၵ်ႈ 19 ႁူဝ်ပၢၵ်ႇ,ပီးၶႅၼ်ႈယဝ့်။

ၸိူင်းထဝ်ႈၶႃႈ မီးဝႆႉႁဵၼ်းပၢၼ်းသီ ၼလ ပုင်,ၵၢင်းၵမ်းၾႅင်ႈ ၵၢၼ်မၼ်းၶုၼ်ႈႁိူႈ မေႃပၢၼ်းသီလူင်ၶႃႈ တူလ်းလူယဝ့် ထတ်းသၢင်ႈပၼ်မၼ်း လီႁူဝ်ထႃႇ သေၵမ်ႉ, ၵႃး ၸိူင်းထဝ်ႈၶႃႈ မုင်ႈမွင်းဝႆႉ မေႃပၢၼ်းသီလူင်ၶႃႈ တေႁဵဝ်ႈလင်ႈပၼ် ၶမ့်ၵတ့် မၼ်းလႆႈၼလႈ မႃးၶေတေႃလ်းမၼ်းလဝ်ႈၶႃႈယဝ့်။

မေႃပၢၼ်းသီလူင် လူဝ်းသိတ်ႉ,တီးၵေႃႈ ယိမ်ႈတူလ်းႁဵၼ်းပၢၼ်းသီ ၸိူင်းထဝ်ႈၶႃႈ လီလီၼမ်းၼမ်းယဝ့် မၼ်းလဝ်ႈ ၽၢင့်မိၼ်ႈလႃးဝႃႈ ႁဵၼ်းပၢၼ်းသီၶႃႈ လၢႆးမိူဝ်းမၼ်းလိမ့်ၵိူင်းၶႄႉ။ ၵမ်ႉ,ၶဝ်တၢင်းၵၢၼ်၊ ၵမ်ႉ,မီးၶမ့်ၵတ့်၊ ၵမ်ႉ,မီးမၢၵ်ႇ, တပႃႈမွၼ်းသေၵိတ်းၶႂ်ယဝ့်။

■

ႁွပ်ႈမေႃပၢၼ်းသီလူင်ၵေႃႈ ပဵၼ်ၶူၼ်းမေႃၶပ်ႇသွၼ်ႉပၼ်ပိုၼ်းငလႈ ၵမ်ႉၼွၼ်ႈလၢတ်ႈၵွၵ်ႉ, လွင်ႈပဵတ်ႈလၢႆ ၼဵပ်းပၢၼ်းသီၼိင်းထဝ်ႈၶႆႇ သေတႃႇၵေႃႈ သမ်ႇၵမ်ႉၼွၼ်ႈပဵတ်ႇလိၼ် ၼိင်းထဝ်ႈၶႆႇငလႈ ထင်ႉလၢတ်ႈၵူႉဝႃႈ ၼဵပ်းပၢၼ်းသီၶႆႇ ၵမ်ႉမီးၵႃးမီးၶၼ်သင်၊ ၵမ်ႉလႆႈႁၼ်ၶႅမ်ႇမိုဝ်းၼိုၵ်ႇၼမ်ႇသင်ၶႆယဝ်ႉ။

ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇၵေႃႈ လူဝ်ႇတူၵ်းထိုင်လိၼ်၊ တိူဝ်ႇလူဝ်ႇတိူဝ်ႇၶေႃးၵူႉတေႇတေႇ ယဝ်ႉ တဵတ်ႉယဵၼ်သီႉလူင်ၵူႉၵမ်းလိဝ်။ ႁူလ်းၵႃး ၼိင်းထဝ်ႈၶႆႇ မၼ်းပႆႉယွမ်းၵၢၼ်ႇ သေငလႈ ထင်ႉလၢတ်ႈတီႈ မေႃပၢၼ်းသီလူင် ႁူႈပၼ်ၶၢဝ်းယၢမ်းထႅင်ႈ ၵိတ်းၵီႉ သေ ယႅမ်ႈလူတူလ်းပၼ်ထႅင်ႈၼဵပ်းၶိုင်ႈ ၵၼ်ပဵၼ်ၶူၼ်းၶုမ်ႉ ၵေႃႉၶိုင်ႈ ပၢၼ်း ၵျၢင်းဝႆႉၶႆယဝ်ႉ။

■

မေႃပၢၼ်းသီလူင် လူဝ်းသဵတ်ႉတီးၵေႃႈ ပၼ်ၼိင်ႈၶၢဝ်းယၢမ်းသေ ဝႆႉလူဝ်ႉ ယိၼ်းယၢဝ်းယဝ်ႉ တူလ်းပၼ်ထႅင်ႈၼဵပ်းထီႇသွင် ၵၼ်ပဵၼ်လၢႆးမိုဝ်း ၶူၼ်းၶုမ်ႉ ၵေႃႉၶိုင်ႈ ပၢၼ်းၵျၢင်း၊ ထၼ်ဝႆႉယဝ်ႉ။

ၶၢဝ်းၶၼ်ႇ မၼ်းထဝ်ႈလႆႈႁၼ် ၼဵပ်းပၢၼ်းသီၶႆႇ ၶမ်ႇမိုဝ်း၊ ပႆးဝူၼ်ႇ၊ လၢႆး လိၼ်ႈသီ ၼိုၵ်ႇၼမ်ႇၵူးလွင်ႈဝႆႇငလႈ လႆႈလူဝ်ႇလူင်လၢင်ၵူႉတေႇတေႇယဝ်ႉ ထင်ႉထၢမ် ၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇဝႃႈ

“ၼဵပ်းပၢၼ်းသီၶႆႇ ... ၵူဝ်း ၼဵပ်းၶႆႇ ... ၼမ်ႇတေႇတေႇၵိူဝ်ႈ။ ၶူၼ်းၶုမ်ႉ ၵေႃႉ ပၢၼ်းၵျၢင်းၼဵပ်းၶႆႇ ပႆးဝူၼ်ႇမၼ်းသုင်၊ လၢၵ်ႉလႆးသေၵမ်ႉၵႃး မီးပူႉၵမီႉ တေႇတေႇ။ ပဵၼ်လႆးတၢင်း မူႇၵိူဝ်ႈၶႆႇ။ ပေႃးမၼ်းသိုပ်ႉၶတ်းလူဝ်ႇၵူႉတေႇ ၵမ်ႉၵိူင် ၵမ်ႉၶႃၼ်း ထၢင်းပဵၼ် မေႃပၢၼ်းသီ ၼိုၵ်ႇတွၼ်း လိူဝ်ႈႁူင်သိင်လိူဝ်းတေႇတေႇ ၵိူဝ်ႈၶႆႇ။ ၵဝ်ၵေႃႈတေႃႈ တေထွႆႈ၊ ၽိူမ်ႇထိမ်ပၼ်မၼ်းထၢႆးလႆႈယူႉၵိူဝ်ႈ”

■

ၶၢဝ်းၶၼ်ႇ မေႃပၢၼ်းသီလူင်လႆႈႁၼ် ၶေႃႈတၢမ်ႈၼိင်းထဝ်ႈၶၼ်ႇ ယုမ်ႇၶိူဝ်း ငၵႈၶမ်ႇတၢယူႉဝႆႇငလႈ ထင်ႉထၢမ်မၼ်း

“ၵႂၢႆးၵွၼ်ႉၵေႃႇပၢၼ်းၵျၢင်းၶႆႇ ပဵၼ်ၽႅဝ်၊ ပဵၼ်လုၵ်ႈ လူင်းႁဝ်းႁူး?”

“ၵမ်ႉလူဝ်ႈ”

“ပေႃးၶႆ ပဵၼ်လုၵ်ႈၶွင်ႈတငပႃး လူင်းႁဝ်းၶျေႈႁူး”

“ၵမ်ႉလႆႈ ၶငေ်ႉဂဝ်ႉၼႃႈ”

“ပေႉၶခေ် ၼွ်ပ်းပၢၼ်းသီၶဝ့် ပ်ၶ်ၽၵ်လၶ်၊ ပၢၼ်းႁၢင်ႈဝ့်ၼႃႈလႃႉ”

ၽိုဝ်ႉလႆႈငိၶ်းၶေႃႈထၢမ်ၶၶ်ႉယဝ့်ၵေႃႈ ၼိင်းထဝ်ႈလူင်ၶၶ်ႉ ၶမ့်တႃ လႆတူၵ်းၵိမ်ႈမၶ်းမႄးသေ တွပ်ႉဝႃႈ

“ပ်ၶ်ၼွ်ပ်း ၵၶ်ၼႃႈလၶ်၊ ပၢၼ်းႁၢင်ႈမႄးႁွလ်းၶငေ်ႉဂဝ်ႉ။ ႁူလ်းၵႄႈ ပ်ၶ်လၢႆးမိုဝ်း၊ ၶမ့်မိုဝ်းၼႃႈ မိူဝ်ႈပူၶ်ႉမႄး 40 ပီး ၶၶ်ႉၼႃႈၵေႃႈ။

ၶငေ်ႉမေပၢၼ်းသီလူင်ႁဝ်း ပၶ်ၵိူင်းလွ်ၼႃႈ ဝၶ်းမိူဝ်ႈၶဝ့်ၶဝ့် မိူဝ်ႈပူၶ်ႉမႄး ၽွင်းၼႃႈတိုၵ့်ၶႄမ်ႉ၊ တိုၵ့်လိုၶ်ႉၼီးၵူၶ့်သၢင်ႈယူႉၶၶ်ႉ သင်ၼႃႈလႆႈငိၶ်းႁၢမ်းပၶ် ၵိူင်းလွ်တီႈ သေၵေႃႉၵေႃႉ သေလဝ်ႈလဝ်ႈလိုင် ၼၢဝ်းၶဝ့် ဝၶ်းမိူဝ်ႈၶဝ့် ၼႃႈတေ ၵမ်ႉပ်ၶ်ႁူၶ်းယွမ်းၵၢၶ့်သေၵမ်ၵႄႈ သင်လႆႈႁပ့်ၵဝ် တၢင်းလွ့်၊ တၢင်းၽိုမ့် ထိမ်၊ တၢင်းပိုင်းၸၶသိၶ်ႈတၢင်း၊ တၢင်းပၶ်ႁၢမ်းၵိူင်းလွ်မႄးလိုင် ၼႃႈတေပ်ၶ်ႁိုဝ် ဝ့်ၵၶ်ဝႃႈၶၶ်ႉၵေႃႈ လၢမ်းလၢမ်းၼၢတ်ႈတူလ်းပၶ်ၼႃႈၽွင်ႈလူး မေပၢၼ်းသီ လူင်ၵိူလ်း ... လဝ်ႈၼူးၵိူလ်း”

■ ■ ■

My father when I was … ဢၼ် Ann Landers တႅမ်ႈဝႆႉၼႆႉ ပၼ်တၢင်းဝူၼ်ႉထိုင်ႈ ဢၼ်ၼိုင်ႈယူႇ။ ၵႃႈၶၼ်ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ဢိင်ၼိူဝ် တူဝ်ထူပ်း ၼလႄႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းသေ လိၵ်ႈလၢႆးလွမ်းႁွင်း။ တၢင်းၶႅင်ႇလႂ်ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉၵေႃႈ ဝႃႈလင် လိူတ်းသုတ်း၊ မိူဝ်ႈၵမ်း, မီး၊ လူႉသုမ်းမႃးလင်, လႆႈယိၼ်းၼုၵ်ႉႁၼ်ယဝ့်။ ၵူဝ်းတိုၵ်ႉမီးၶၢဝ်းယၢမ်း ၼလႄႈ သုၼ်ႇ, တိုဝ်ႉတၢင်းၼႆႉ ႁၵ်ႉႁွမ်ၵေႃႈသၢင်ႈလွင်ႈငမ်းယဵၼ်ၼလႄႈ။ ၼႆႉလင်,မၢတ်ႇမၢႆလႆႈဝႃႈ ၵႃႈၶၼ် လိူတ်ႈလင်,ၼႆယဝ့်။

ပေႃႈႁဝ်း

မိူဝ်ႈလူဝ်းၼပ်ႉဢသၢၵ်ႈၶႃႈ

တိုၵ်ႉမီး 4 ၼပ်ႉ, - ပေႃႈႁဝ်းၼႆႉ ဢၼ်လႆႈသေၵမ်,ဝႃႈ ၵိူတ်းသၢင်ႈလႆႈၵိုဝ်ႈ။

ၽိဝ်မႃး 5 ၼပ်ႉ, - ပေႃႈႁဝ်းၼႆႉ ႁူႉႁူးမိဝ်းလူင်ၼႆႉ။

6 ၼပ်ႉ,မႃးလိုင် - ပေႃႈႁဝ်းၼႆႉ ၵႂၢတ်ႇၶႅၼ်ႈ၊ ၶႅမ်ႉသေ သၢႆႇသေ ပေႃးသူၵိုဝ်ႈ။

8 ၼပ်ႉ,မႃးငဝ်ႇ - ပေႃႈႁဝ်းၼႆႉ လွင်ႈလႆႈသေၵမ်,ဝႃႈ ၵမ်,ႁူႉတိူတ်ႈတိူတ်ႈ တေႃးတေႃးလူင်ၼႆႉ။

ထိုင်မႃး 10 ၼပ်ႉ, - တၢင်းၵၢပ်,ပၢၼ်ပေႃႈႁဝ်းၼလႄႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းမိူဝ်းလိဝ် ပိၵ်ႈပိူင်ၵၼ်တေႃႇတေႃႇယဝ့်ၵိုဝ်ႈ။

ယဵင်ႉ,မႃး 12 ၼပ်ႉ, - ဢႃး … ပေႃႈႁဝ်းၼႆႉငဝ်ႇ။ ၵမ်,ႁူႉလွင်ႈၼႆႉသေၵိူတ်းလူင်။ တႃႇမၼ်းတေၼိၼ်းတွင်း ပၢၼ်မိူဝ်ႈလိၵ်ႉၼမ်,မၼ်းၶၼ်ႉ ထိုဝ်ႈၶႄႇ,ယဝ့်လူင်။

ႁူၼ်ႈမႃး 14 ၼပ်ႉ, - ဝၢင်းပိၵ်ႉသေလႄႈ ၼိင်းထိုဝ်ႈၶၼ်ႉ။ ၵမ်,ၼိူတ်းၵၢပ်,ယဝ့်။

21 ၼူပ်ႇထိုင်မႃး - ၵူဝ်း … ၽြႃးပဵၼ်ၸဝ်ႈ၊ သုတ်းတီႈမၼ်းၵမ်ႇၼိတ်းၵၢပ်ႇ,
ယဝ်ႉၼႆၵေႃႈ။

25 ၼူပ်ႇယဝ်ႉၸတႉ - လွင်ႈၼႆႉ ပေႃႈႁဝ်းတေႁူႉယူႇ,ၵိတ်းၵိတ်း။ ၼွင်မၼ်းယၢမ်ႈ
လတ်းၽေႇမႃးလူး။

30 ၼူပ်ႇႁူၼ်ႉမဵၼ်ႈ - လွင်ႈၼႆႉထုၵ်ႇ,လီထၢမ်တူၺ်း တၢင်းႁၢၼ်ထိုင်ပေႃႈႁဝ်း
ၵိူဝ်ႈၼႆႉ။ မၼ်းၼႆႉ တူဝ်ထူပ်းမၼ်းၼမ်ၼႄႇယဝ်ႉၵိူဝ်ႈ။

လတ်းမႃး 35 ၼူပ်ႇ, - ၵုပ်ႇႁုမ်တၢင်းပေႃႈႁဝ်းယဝ်ႉလင်ႇ, ႁဝ်လင်ႇတီပ်းတတ်း။
ၵမ်ႇပႆႇ,ၵုပ်ႇ,တူၺ်းပေႃႈႁဝ်းလိူင် ၵမ်ႇပႆႇ,လီၵိူတ်းႁွၼ်ႇ။

40 ၼူပ်ႇ, တီမ်လိူင် - ပေႃးပဵၼ်ပေႃႈႁဝ်း မၼ်းတေၸႂ်ႈလိတ်ႈလိူင်ႉႁိူဝ်ၵမ်ႇႁူႉ။
ဝႃႇ,မၼ်းၵေႃႈယႆႉ, ပႆႇ,လႃႇ,ၵေႃႈၼမ်သေႁဝ်းတေႉတေႉ။

50 ၼူပ်ႇ, လၢတ်ႈဝႃႈ - ပေႃးပေႃႈႁဝ်းမီးၵိမ်းၶႃႈလိူင် လႆႈပၼ်သင်ၵေႃႈၶႃႈတေ
ပၼ်ၵိူဝ်ႈ။ ၼႆႉလင်ႇ, တေၵုပ်ႇႁုမ်လႆႈတၢင်းပေႃႈႁဝ်းယဝ်ႉ။
ပေႃႈႁဝ်းႁဵတ်ႉမိူၼ်ႇ,တၢၼ်ႇ,ၼႆႉ ႁဝ်ၵမ်ႇ,ဝႆႉႁႆးၶၼ်မႃးၼိူဝ်
မၼ်းၼႆႉ ႁဝ်ၵိူဝ်ႈတေႉတေႉ။ တီႈတေႉမၼ်း ၵၼ်ႁဝ်ထုၵ်ႇ,
လီလိပ်ႈႁၢၼ်းၵၢဝ် တီႈပေႃႈႁဝ်းၼႆႉ မီးထိင်ႈတၢင်းၼမ်
ႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။

■ ■ ■

ယၢမ်းလႆႈလဵပ်ႈႁဵၼ်း ႁူႉမၢႆးဝႃး ယႃႇပေၼွၼ်းလပ်းယူႇ ဝၼ်းလိုၼ်းလင်၊ ယႃႇပေမႆႈၸႂ် ထိုင်ႈပုၼ်ႈမိူဝ်းၼႃႈ၊ ႁႂ်ႈမေႃဝႆႉၸႂ်ၵတ်းၸႂ်ယဵၼ်၊ ၸႂ်ၼိမ်မၼ်ႈ ၼိူဝ်ၶၢဝ်းမိူဝ်းၼႆႉ ယၢမ်းၼႆႉ သေၵမ်း။ ၵူၺ်ႈၶၢဝ်းမိူဝ်း ယၢမ်းမိူဝ်ႈလိူဝ်ၼႆႉ ႁဵတ်းသၢင်ႈၸႂ်, ဢၼ်ၸဝ်ႈၵဝ်, ႁဵတ်းသၢင်ႈလႆႈၼၼ်ႉ လီလီငၢမ်းငၢမ်းထိုင် ၽွၼ်းလီဢၼ်ဝႃးၼႆႉ ဢမ်ႇမုင်ႈမွင်းၵေႃႈ ႁူႉၵႃး တိုၼ်းတေလႆႈယူႇ။ ၽိုင်ႈထုင်း၊ လၢႆးဝူၼ်ႉ ၼႄႈ လွင်ႈႁိုဝ်းယမ် ဢမ်ႇမိုၼ်ၵၼ် သေတႃႇၵေႃႈ Two Monks ဢၼ် Irmgard Schloegl တႅမ်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ တေပၼ် လၢႆးယူႇသၢင်ႈသဝ်း ၼႄႈ ပၢႆးဝူၼ်ႉၼိုင်ႈဢၼ်ဢၼ်ယူႇ။

မုၼ်ၸဝ်ႈသွင်ပႃး

ၼိူဝ်ၶၢဝ်းတၢင်း ႁူဝ်ႇဝႆႈၸဝ်ႈၶြေးၶဵင်ႇ မုၼ်ၸဝ်ႈသွင်ပႃး ႁွတ်ႈၽဵဝ်မႃး တီႈၼမ်ႉၶမ်ႈလူင် ဢၼ်တေလႆႈပႆၶၢမ်ႈ ၽၢင်ႇပုၼ်ႉ။ တီႈၽၢင်ႇၶမ်ႈၼမ်ႉလူင်၊ ဢၼ်ၶမ်ႈပဵင်းထိုင်ၵူၵ်းၼၼ်ႉ ၶဝ်ၸဝ်ႈသွင်ပႃးလႆႈႁၼ် ၼၢင်းယိင်းဢွၼ်ႇ ၵေႃႉၼိုင်ႈ ၼိုင်ႈၼူဝ်းလိၼ်း ဢၼ်လီဢၼ်ၶိုၵ်ႉ ဢၼ်ႁၢင်ႈလီထုၵ်ႇတႃႇဝႆႉယဝ်ႉ။

ဢၼ်လႆႈႁၼ်တိၵ်းတိၵ်းတေႃးတေႃး၊ ၸိၵ်းၸိၵ်းလိၼ်းလိၼ်းၼၼ်ႉ ၼႆႉ ၼၢင်းယိင်းဢွၼ်ႇၵေႃႉၼၼ်ႉ မၼ်းၼၢင်းဢမ်ႇမေႃၶၢမ်ႈပူၼ်ႉၶမ်ႈ ထိုင်ၽၢင်ႇပုၼ်ႉၼၼ်ႉ သေဢမ်ႇၵႃး ဢမ်ႇၼွႆႉထွတ်ႇသိူဝ်းၼူဝ်းယဝ်ႉ ပႆလွမ်ႁူပ်ႉပိူၼ်ႈမႃးလၵ်ႉ ဢဝ်ၼူဝ်းလိၼ်းမၼ်းၼၢင်းႁွၼ်ႇယဝ်ႉ။

ဢမ်ႇၵူၼ်ဢၢၼ်မေႃးၼမ်းသင်သေ မုၼ်ႈၸဝ်ႈပႃးၼိုင်ႈ ၸင်ႇယုၵ်ႉဢဝ် ၼၢင်းယိင်းဢွၼ်ႇၼၼ်ႉ တိူင်ႇၼိူဝ်ႁွင်းလင်မၼ်းၸဝ်ႈသေ တၢင်ႇၶၢမ်ႈပူၼ်ႉၼမ်ႉၶမ်ႈလူင် ထိုင်ၽၢင်ႇပုၼ်ႉယဝ်ႉ ၸင်ႇဢဝ်မၼ်းၼၢင်း တမ်းဝၢင်းပၼ်ၼိူဝ်ႁွင်း တီႈလိၼ်ၵိူင်ႈလီလီ။

မုၼ်လဝ်ႈပႃးၶၼ်ႇၵေႃႈ ၼိုၼ်းသိုပ်,ပႆၶၢဝ်းတၢင်း မၼ်းလဝ်ႈယူႇ,။ ႁိူင်မႃးတၢၼ်,တၢၼ်, မွၵ်ႈသၢမ်သီ,လူဝ်းမူင်းၶၼ်ႇ မုၼ်လဝ်ႈထိုင်ႈပႃးၶိုင်ႈ ဢၼ်ပိၼ်ၵူလႆးၵေႃႉ ၶိုၼ်ႈၶၢဝ်းတၢင်းၶႂ်ႇ ဢမ်,ယိုၼ်ႇလႆႈယဝ်ႉငလႈ လင်,တၢင်, တၢင်းၽိတ်းသေထၢမ်လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵၼ်,တေႃးၶႃႈ၊ ပေႃးလၢတ်ႈမႃးသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈ မုၼ်လဝ်ႈၶႂ်ႇ တေဢမ်,လႆႈ တိုဝ်ႉ ၶႅင်းယိင်းလူး။ တေဢမ်,လႆႈယူႇ,ၵိုမ်ႈလမ်ၼိင်းၶႅင်းယိင်း ဢၼ်ဝႃႈၶႂ်ႇ ပိၼ်ၶေႃႈၵေႃႉ ႁၢမ်ႈလူင်လၢင်ၵိုဝ်ႈ။ ဢၼ်လဝ်ႈဢဝ် ၶႅင်းယိင်းဢွၼ်,ၶၼ်ႇ တၢင်,ၶိုဝ်ႁွင်းလင်လဝ်ႈ ၶၢမ်ႈငၵ်းၶမ်ႇၶၼ်ႇ လဝ်ႈပိၼ် ၽူးၽိတ်းဝိၶီး၊ ပိၼ် လဝ်ႈဢမ်,လွမ်းၶေႃႈၵေႃႉ ႁၢမ်ႈလူင်ၶၼ်ႇယဝ်ႉ”

လဝ်ႈပႃးဢၼ်ဢဝ်ၶႅင်းယိင်းဢွၼ်,ၶၼ်ႇ တၢင်,ၶိုဝ်ႁွင်းလင်မၢၼ်း လဝ်ႈသေ ၶၢမ်ႈငၵ်းၶမ်ႇၶၼ်ႇၵေႃႈ ဢမ်,သုပ်းဢမ်,သိင်၊ ဢမ်,တၵ်းသိင်သင် သိုပ်,ပႆယူ,ႁၢင်းမၢၼ်း။

လဝ်ႈပႃးၶၼ်ႇၵေႃႈ ယူ,ယူ, ႁိူင်တၢၼ်,တၢၼ်, ၼိုၼ်းလၢတ်ႈထိုင်ႈယူ, တိၵ်းတိၵ်းငလႈ လိၼ်းသုတ်းမႃး လဝ်ႈပႃးၶၼ်ႇ လင်,ၼိုၼ်းထၢမ် လဝ်ႈပႃးဢၼ် တၢင်,တၢင်းၽိတ်းၶၼ်ႇဝႃႈ

“ၶႃႈငပး ပေႃးဢဝ်ၶႅင်းယိင်းဢွၼ်,ၶၼ်ႇ ၶျူႉလူင်းဝၢင်းတူၵ်းဝႆႉ ႁိမ်း ၽႃင်,ၶမ်ႇၶၼ်ႇ ၶၢဝ်းႁိူင်ယဝ်ႉ။ ႁိတ်းသင် လဝ်ႈႁဝ်းသမ်ႇတိုၵ်ႉမိၵ်, တိုၵ်ႉတိၼ်,ယူ, ဝႆႉ ႁၢၼ်ႇထိုင်ယၢမ်းလိဝ်ၶႃႈၶႄႉ,” ၶႆယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ပေႃးလွင်ႈသုၵ်ႉသုၵ်ႉ၊ ထူပ်းတၢင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ၊ ၼီင်ႇတႃႇတင်း တၢင်းတုၵ်ႉၶမႃးလိူဝ် ႁဝ်းၶဝ် ႁွ်ႉၼေလ, လေႃးၼေလးၼူၼ်းၶဝ်းၵၼ်ပီႈတႆးမူတ်း၊ ၵမ်ႇမေႃၸိူၵ်ႇ ပၼ်ႁႃ၊ ႁူၼ်း ၼေလႈ လွင်ႈ တၢင်းမၼ်း။ ၵဝ်မႃးၼူၼ်းၶဝ်းလေႃးၼေလးၵၼ်သေ ပၼ်ႁႃ ၵၼ်ၵမ်ႇထုၵ်ႇလီယႂ်ႇၵေႃႈ ယႂ်ႇ, ပၼ်ႁႃၵမ်ႇထုၵ်ႇလီပီၼ်ၵေႃႈပီၼ် ယဝ်ႉသေၵမ်ႇၵႃး ပႆႇၶေႃးပႃး ႁူၼ်းၵၼ် ၵမ်ႇ ၵိဝ်ႇသင်တင်းပၼ်ႁႃၶၼ်ႉသေၵိတ်းယဝ်ႉ။ မုင်ႈမွင်းဝႃႈ The Trouble Tree ၵၼ် ၵမ်ႇႁူႉၵေႃႉတီမ်ႈမၼ်းၶၼ်ႉ တေႁူဝ်ႈထွင်ႇပၼ် သႂ်လိူင်းပႂ်းႁူၼ်ႉႁူၼ်းၶူမ်ႇႁဝ်းယူႇ ၶၢႆသေၼေလႈ ...

တူၼ်ႈယႃ တၢင်းတုၵ်ႉၶ

တႃႇတေမိူၼ်းၼမ်းပၼ် ထိင်ၶႄႈၵွၼ်ႇၶၢႆႈၶၼ်ႉ ၶၢႆႈလႆႈလၢင်ႈ ပူႇလၢၵ်ႈ (မေႃမိူဝ်း) ၵေႃႉၸိူင်ႈ ႁူႈမႃးလွႆႈထိမ်ႇပၼ်။ ၵၢၼ်ငၢၼ်းၵၼ်လွၵ်ႇၵေႃႈ မၼ်းၵမ်ႇငၢႆႈ ၶဝ်ႈတိၼ်ၶဝ်ႈမိူဝ်းၶေႃႇၼေလႈ ဝၼ်းၼတႃႉႁၵ်းတိတ်းၵၢၼ်ၶၼ်ႉ ႁႂ်လုၵ်ႉတေႃႉၼတေႃႇယဝ်ႉ ၵၢၼ်ၵိတ်းၵီႇ။ ႁုမ်ႇမၢင်ႇၵၢင်းႁူၼ်း ၼိူင်ႈၼူဝ်းၶၼ်ႉႁွလုၵ်ႉ ပေႃးမူတ်းၶၢဝ်းယၢမ်း ၸူႉပွတ်းၶၼ်ႉ တင်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။ ၵၼ်သင်ႇတေႃႇ၊ ၵၼ်ငၢႆႈလွၵ်ႇ၊ ၵၼ်ပိင်းပေႃးလွၵ်ႇ ၵမ်ႇမီး သေၵမ်ႇၵႃး ဝႆးဝၼ်းမႃး ၽိုဝ်ႇထမ်ပွၵ်ႈႁူၼ်းၵေႃႈ လူတ်ႉမၼ်းသမ်ႉ မၢၵ်ႇပွင်ႇ၊ ႁုပ်းယဝ်ႉ ၵျေႃႈၵမ်ႇလႆႈ တီးလွၵ်ႇလိဝ်ၵမ်ႇႁူႉ ၵျေႃႈမူဝ်းႁူၼ်းတေၵမ်ႇ လႆႈၼေလႈ ပီၼ်တၢင်းတုၵ်ႉၶတေႃႉတေႃႉ။

ၶၢႆႈၵေႃႈ ပွင်ႇလွၵ်ႇပၼ်မၼ်းၼေလႈ ထင်ႇၵဝ်လူတ်ႉတီးႁူၼ်းမူဝ်းသူင်ႇ မၼ်းယဝ်ႉ။ ၶိူဝ်လူတ်ႉၶႆႉ မၼ်းထႂ်း ၶင်ႈတုၵ်းသုၵ်းယူႇႁွလုၵ်ႉ ၵမ်ႇတၵ်းသီ တၵ်းသိင်သင်။

■

ၽိဝ်ၶႄႈဝၢင်းမၼ်းယဝ်ႉၵေႃႈ မၼ်းၽိတ်ႈမွၵ်ႇၶၢႆ ၼိၼ်းတေႃႈ ၶဝ်ႈၶင်ႈ ၶင်းႁူၼ်း၊ သူတ်ႇယိုဝ်ႉ သူတ်ႇၶမွႆႉၶိင်းၶမွႆႉလိမ်းၵိတ်းၶိူင်ႈၶႆၼေလႈ ၶၢႆႈၵေႃႈထင်ႇ လူင်းလူတ်ႉယဝ်ႉ ၶဝ်ႈၸူႉလူးႁူၼ်းမၼ်း။

တီႈၶႄႇဝၢင်းမၢၼ်းၶၼ်ႇ မီးတူၼ်ႈမႂ်ႇတူၼ်ႈၶိုင်ႈ။ ၸူဝ်ႉပႆႇ,ၼႂ်းႁိူၼ်း မၢၼ်းၶၼ်ႇ မၢၼ်းလၢႆးႁႂ်,တေႃႈတူၼ်ႈမႂ်ႇၶၼ်ႇယဝ်ႉ ၵၢဝ်မိုဝ်းသွင်ၶွၼ်ယုၵ်ႉသေ လဵပ်ႈၵၢဝ်သေၵၢၼ်ၵၢၼ် ႁွင်ႉႁွႆႈပဵတ်ႈယဝ်ႉ လုၵ်ႉၵမ်းၶိုင်ႈသေ လၢတ်ႈႁႂ်မ်း သွပ်ႇသဵပ်ႇ။ မိူၼ်တိုင်,ၵၢဝ်,ၽႅဝ်ႉၽီ တေႃႈတူၼ်ႈမႂ်ႇၶၼ်ႇယဝ်ႉ။

■

ၽိူဝ်,ၽၵ်,ၽွၵ်းတူႁူၼ်းၼဝ်ႈယဝ်ႉၵေႃႈ ၶႄႇတၢမၢၼ်း ပဵၵ်,ပိူင်ႈႁႂ်,ၵမ်း လဵဝ်။ ၶိူဝ်ၶႄႇၵမ်,ၵမ်,လူင်မၢၼ်းၶၼ်ႇ မီးတၢင်းယုမ်ႇၵွၼ်,သေ၊ လၢတ်ႈႁႂ်မ်း ၵူၼ်ႈၵူၼ်ႈၵွၼ်,ၵွၼ်,၊ လဵပ်ႈၵမ်,မိူၼ်ၵၼ်တၢင်း ၶႄႇတၢ ၶွင်းၼၢင်,ၶႄႇၵၢၼ် သေၵိတ်း။ လုၵ်ႈၵွၼ်,မၢၼ်းသွင်ၵေႃႉၵေႃႈ လဵၼ်ႈမႄႈႁပ်ႇမၢၼ်းၼင ႈ မၢၼ်းၵေႃႈ ႁွပ်,ႁွပ်,ၵုမ်းၵုမ်း လုၵ်ႈၵွၼ်,မၢၼ်း တင်းလူမ်းတင်းသိုဝ်းယူ,ယဝ်ႉ။ မေးၶၢင်း မၢၼ်းၵေႃႈၵွၵ်,မႄႈႁပ်ႇၼင ႈ ပၢၵ်ႈၶူမ်ၵဵမ်ႈမေးၶၢင်းမၢၼ်းၶၼ်ႇႁွၼ်,ယဝ်ႉ။ တၢင်း ႁူၼ်းတၢင်းယေး လဵပ်ႈသိုဝ်းမူၼ်းလွႆတေႃႇတေႃႇ။ ယဝ်ႉလင်, ၵၢဝ်ၶမ်ႇယိုဝ်ႇ မႄႈတမ်းပၼ်ၼင ႈ ႁၢႆးသွင်ၵေႃႉၵေႃႈ သူတ်ႇၶမ်ႇယိုဝ်ႇသေ ၵုပ်,ၵုပ်,ယုမ်ႇယုမ်ႇ လူင်ဝႆႉ။ တၢင်းလွႆလမ်သၢႆႈၵမ်, ၵၢၼ်လႆႈႁူပ်ႇၶွင်းၼၢင်,ၶႄႇၵၢၼ်ၶၼ်ႇ ႁၢႆႈႁႂ်,လွႆ မူတ်းၵေႃႈ ၵမ်,ႁူ,ယဝ်ႉ။

ယူ,ၵမ်းၶိုင်ႈ ၼၢႆႈၵေႃႈထုၵ်,လီမိူဝ်းယဝ်ႉၼင ႈ မၢၼ်းၵေႃႈမႄႈလွမ်းသူင်, ထိုင်ၶႄႇဝၢင်းမၢၼ်း။ ၽဵဝ်မႄႈၶႄႇဝၢင်းမၢၼ်း ႁိမ်းတူၼ်ႈမႂ်ႇမိူဝ်ႈၵႂ်ႈၶၼ်ႇ လွင်ႈၼွႆႈ ႁူ,ၶႂ်ႇ ၵမ်,ယိုၼ်ႇလႂ်ႈယဝ်ႉၼင ႈ ၼၢႆႈလင်,ထၢမ်မၢၼ်း

"မိူဝ်ႈၵႂ်ႈၶၼ်ႇ မိူဝ်ႈလမ်တေၼဝ်ႈမႄႈၶွင်းႁူၼ်းၶၼ်ႇ ၼၢႆႈလႂ်ႈႁၢၼ်ပီႈၵၢႆႈ ႁဝ်း မႄႈတိုင်ႈၵၢဝ်,သွပ်ႇသဵပ်ႇ၊ လဵပ်ႈမႄႈၵၢဝ်သေၵၢၼ်ၵၢၼ် ႁွင်ႉႁွႆႈၶိူဝ်တူၼ်ႈၶႂ်ႇ ၵမ်,ႁိူဝ်? ၼဝ်ႈႁူၼ်းႁႂ်,ယဝ်ႉၵေႃႈ ၶႄႇတၢ ပီႈၵၢႆႈႁဝ်းပဵၵ်,ပိူင်ႈလဵၵ်ႈလၢႆးႁႂ်, ၵမ်းလဵဝ်။ လၢတ်ႈၶေ၊ ၼၽဵင်, လၢႆးတၢင်းမၢၼ်းၵိၼ်းၶိုင်ႈလူး ပီႈၵၢႆႈ"

ၼၢဝ်းၶၼ်ႇ မၢၼ်းလင်,တူလ်းတူၼ်ႈမႂ်ႇၵွၼ်,ၶၼ်ႇသေ တင်းယုမ်ႇတင်း လၢတ်ႈဝႃႈ

"ၵေႃႈ ... ၶၼ်ႇႁၢႆး? ... ၶၼ်ႇပဵၼ် တူၼ်ႈယၢပၼ်တၢင်းတုၵ်ႉၼ ၼၢႆႈၵေႃႈ"

ၶွင်းၸူဝ်းၶွင်းလၢတ်ႈၼၢႆႈၶႂ်ႇ တူၼ်ႈယၢပၼ်တၢင်းတုၵ်ႉၼ ၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႇ

ၵမ်ႇတွၼ်ႉယၢမ်ႈငိၼ်းမႃးသေပွၵ်ႈလႄႈ ၼိၼ်းလွႆႉမၼ်းသပ်းလႅင်းပၼ် ႁူပ်ႉယွႆႈ မၼ်းလႄႈ မၼ်းၵေႃႈထၢင်ႇသပ်းလႅင်းၶေဝေႃႈ

“မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၶွႆႈ တၢင်းတုၵ်ႉၶဢၼ်ဝႃႈၶႃႈ ႁူႉမၼ်းတိုၼ်း တေမီးမီးယူႇၵမ်ႇၶၢင်ႉ။ ၶိုၵ်းၼၢင်ႇၶေႃးၵၢၼ်ၵေႃႈ တေႃႈတေၵမ်ႇလွတ်ႈမီး တၢင်းတုၵ်ႉၶ။ ၵိုမ်း … ဢၼ်တႅတ်ႈတေႃးသေပိူၼ်ႈၶေႃႉၼႄႉ တၢင်းတုၵ်ႉၶ၊ လွင်ႈလွၵ်ႇသုၵ်ႉသုၵ်ႉ၊ လွင်ႈၵမ်ႇပိင်းပေႃးလွၵ်ႇ၊ လွင်ႈလွၵ်ႇလမ်သၢႆႈဢမ်ႇ ဢၼ်လႆႈႁူပ်ႉ ၶိုၵ်းၼၢင်ႇၶေႃးၵၢၼ်ႁဵဝ်းၶေႃႉ မၼ်းၵမ်ႇၵိတ်ႇလူလႆႈ လုၵ်ႈၵွၼ်ႁဵဝ်း၊ ၽူဝ်မေႃးႁဵဝ်း၊ ႁူၼ်းႁိုၼ်းႁဵဝ်း၊ မုင်ႉၵျေႃႁိုၼ်းႁဵဝ်းသေၵိတ်းလူး။ ထၢင်ႇဝႃႈ ႁူၼ်းႁိုၼ်းႁဵဝ်းတၢင်း မူတ်းၶွႆႈ တၢင်းၶွၵ်ႈၶေႃႉ လႆႈႁူပ်ႉထူပ်းမႃး လိူင်ႉႁိုဝ်ၵေႃႈယဝ်ႉ ပေႃးပွၵ်ႈႁိုၼ်းမႃး ၵႂ်ႉမႃးလူးတုၵ်ႈတူၼ်ႈမႂ်ႈၶွႆႈသေ ၵၢဝ်တၢင်းတုၵ်ႉၶ၊ တၢင်းသုၵ်ႉလွၵ်ႇႁဵဝ်း၊ လွင်ႈၵမ်ႇပိင်း ပေႃးလွၵ်ႇႁဵဝ်း၊ ဢၼ်ပိၼ်လွၵ်ႇလမ်သၢႆႈဢမ်ႇႁဵဝ်းလိူဝ်းၶွႆႈ မႃးႁွင်ႉႁွႆႈတီႈတူၼ်ႈမႂ်ႈၵွၼ်ႇ ၶွႆႈယဝ်ႉ သၢင်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ တူလ်းဝႆႉပၼ် ၼူဝ်းဢဝ်လိူဝ်းၶွႆႉလီလီၶႃႈ၊ မိူဝ်ႈၽိုၵ်ႈမႃး ဢဝ်ထၢင်ႇမႃးၵၢဝ်ၶွႆႉယဝ်ႉ။ ပေႃးၽဵဝ်မိူဝ်ႈၽုၵ်ႈၵၢင်ၶၼ်မႃးလိူင် ႁဵဝ်းၵေႃႈ ၼိုၼ်းႁူႈ ၵၢဝ်ၼူဝ်းႁဵဝ်းလိူဝ်းၶေႃႉယဝ်ႉ ထၢင်ႇႁူႈၼၢင်ႇၶေႃးၵၢၼ်ၽႅဝ်မၼ်းယဝ်ႉၵိူဝ်း”

မၼ်းထၢႆႈၼိုၼ်းသိပ်ႇလၢတ်ႈထႅင်ႈဝႃႈ

“ဢၼ်လီၶိုၼ်းၼူဝ်သေပိူၼ်ႈၼႄႉ ၵၢင်ၶၼ်မႃး ပေႃးႁဵဝ်းၼိုၼ်းမႃးၵၢဝ် ၼူဝ်း ႁဵဝ်းတီႈတူၼ်ႈမႂ်ႈၶွႆႉလိူဝ် ၼူဝ်းႁဵဝ်းဢမ်ႇၶမ်ႇၶွႆႈ ၵွႆႉလႄႈယွမ်းႁူႈ ဢမ်းၵိတ်းၵိတ်း ၶေႃႉႁွၼ်းၵိူဝ်း”

■

ဝၢႆးသေလႆႈႁူႉထိုင်းလႅင်း လွင်ႈတၢင်းမၼ်းလီလီယဝ်ႉလႄႈ ၼႃႈၵေႃႈ ၵျေႃႈလူတ်ႉမႃးထိုင်ႁိုၼ်း။ ၽႂ်သမ်ႉတေႁူႉဝႃႈ ၶိူဝ်တၢင်းၶွႆႈ ၼႃႈၵျေႃႈလူတ်ႉဝႆႉယူႇသေ တႃႇ တၢင်းပူၼ်ႉၼႃႈၶွႆႈ တေၽိူဝ်ဝႆႉတီႈလႂ်၊ ၶိူဝ်လႂ် ဢၼ်ဝႃႈၶေႃႉၶႃႈ။

■ ■ ■

ႁၢမ်းၶေႃႈၼိုင်ႈၼႆႉ ၼႆႉလိူဝ် ၼမ်းလိူဝ်းၵူၺ်း။ လိူဝ်းဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ႁဵတ်းႁႂ်ႈႁူၼ်းၵေႃႉလိူဝ် လိပ်းမၢတ်ႇႁွၼ်း။ ႁူလ်းၵႃး ႁၢမ်းၶေႃႈၼိုင်ႈၼႆႉ ထၢင်ႇႁဵတ်းႁႂ်ႈႁူၼ်းတၢင်းၼမ် လိပ်း မၢတ်ႇလႆႈၵူၺ်း။ ထင်ႇဝႃႈ ထုၵ်ႇလီလၢတ်ႈ ၶေႃႈႁၢမ်း ဢၼ်ပၼ်ၽွၼ်းလီၼၼ်ႉႁွၼ်း။ ႁၢမ်းၼိုင်ႈၶေႃႈဢၼ်ထဝ်ႈၵဝ်ႇလၢတ်ႈႁူႉၼၼ်ႉၵေႃႈ ထဝ်ႈၵဝ်ႇထုၵ်ႇလီႁပ်ႉဢဝ် ပုၼ်ႈ ၽွၼ်းၼၼ်ႉယဝ့်။ လွင်ႈမေႃဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၸလႈ မေႃႁူႉပုၼ်ႈၽွၼ်းၼႆႉ ပဵၼ်ၼမ်ႉၵဝ်ႉ ဢၼ်ၼိုင်ႈ ဢၼ်ၽူးၼိုၵ်ႉတွၼ်း ယိုင်ႈယႆႇၼဝ်ၵွႆႇၸလႇ တိုဝ်းၵမ်ဢူၺ်း။ ၵပ်ႇပၢၼ်ယၢမ်း မိူဝ်ႈလိူဝ်ၼႆႉ ႁူၼ်းဢဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်းလၢတ်ႈၼႆႉ ၼမ်သေတႃႉ ႁူၼ်းလၢတ်ႈယဝ့်ဢဝ် ပုၼ်ႈ ၽွၼ်းၼႆႉ ဢမ်ႇမီးၼမ်။

ႁၢမ်းၼိုင်ႈၶေႃႈ

မီးပွၵ်ႈၼိုင်ႈ လုၵ်ႈၼွင်ႈတၸပးၵေႃႉၼိုင်ႈ လိၼ်ႈလူင်မႃးထူး ၶူးမေႃလူင် ၽူႈမီးပႆႇလၢႇယိၼ်းယႆႇ သူဝ်းၼရေးတီးသေ လၢတ်ႈဝႃႈ

“ၶူးႁဝ်းၼႃႈ … ၼႃႈမီးၼၢဝ်ႇငဝ်းဢၼ်ၼိုင်ႈ တႃႇတေလၢတ်ႈၼႄ၊ ဢၼ် ၶူးႁဝ်းဢမ်ႇမုင်ႈမွင်းဝွႆးၸၼ်ႉၵေႃႈ”

ၽူႈမီးပႆႇလၢႇယိၼ်းယႆႇ သူဝ်းၼရေးတီးၵေႃႈ ထၢမ်ၼိူၼ်း လုၵ်ႈၼွင်ႈ တၸပးမၼ်းဝႃႈ

“ႁမ်းၼိုင်ႈၸလႈ … ၼၢဝ်ႇဢၼ်မႂ်းတေလၢတ်ႈၼႄႁဝ်ၸၼ်ႉ မႂ်းဢဝ် လီႇထႅတ်ႈလင်သၢမ်ဢၼ်ၼႆႉ လီႇထႅတ်ႈတူလ်းယဝ့်ႁႃး?” ၼႆၸလႈ လုၵ်ႈၼွင်ႈတ ၸပးမၼ်း ထင်ႇၼွၼ်းႁူဝ်ၼေမၼ်းၸလႈ မၼ်းထဝ်ႈၵေႃႈ ထင်ႇၼိုၼ်းသိုပ်ႈလၢတ်ႈ

“ၼၢဝ်ႇငဝ်းၼိုင်ႈဢၼ်၊ ႁၢမ်းၼိုင်ႈၶေႃႈၼႆႉ ႁွၼ်ႇႁဵဝ်းပႆႇလၢတ်ႈၸၼ်ႉ တေလႆႈဢဝ် လီႇထႅတ်ႈလူင်သၢမ်ဢၼ်ၼႆႉ လီထႅတ်ႈတူလ်းဢွၼ်တၢင်းယဝ့် ထင်ႇထုၵ်ႇလီလၢတ်ႈၵူၺ်း။ လီႇထႅတ်ႈထိုၼ်ၼိုင်ႈၼႆႉ ပဵၼ်လီႇထႅတ်ႈ လွင်ႈမၢၼ်ႇ မၼ်ႈၵူၺ်း။ ဢၼ်မႂ်းတေလၢတ်ႈႁဝ်ၼႆႉ ထွင်ႇထႅင်ႈဢၼ်မၢၼ်ႇမၼ်ႈတေႉတေႉႁိုဝ်”

ထၢမ်ထိုင်ၸၼ်ၸလႈ တၸပးဢွၼ်ႇမၼ်းၸၼ်ထင်ႇတွပ်ႇ

“ဢမ်ႇႁူႉလီလီၼႃႈ … ၼႃႈၵေႃႈ လႆႈငိၼ်းဢၼ်ပိုၼ်ႈ လၢတ်ႈမႃးႁွၼ်း”

“မ်ႃၼ်းၵမ်ႉမ်ႃၼ်း ပေႃးမႂ်းၵမ်ႉႁူႉတေႃႇတေႃႇလိူင် ၶိုၼ်းသိုပ်ႇၵၢဝ် လီ ၸႂ်တၢင်းထီႇသႂင် ၵၼ်ပီၼ် လွင်ႈၶၢဝ်ႇၶဝ်ႈပီၼ်လွင်ႈလီ၊ ၵမ်ႉလီ။ ၶၢဝ်ႇၵၼ်မႂ်း တေလႆတၢင်းၶေႃၵိၼ်ၶၼ်ႈ ပီၼ်ၶၢဝ်ႇလီႁႃး?”

“ၵမ်ႉၸွႆးၶႃႈ”

“ပေႃးၶၼ်ႈ ၶိုၼ်းၵၢဝ်လီ ၸႂ်တၢင်းထီႇသၢမ်ၶဝ်ႈ ၸႂ်တၢင်းတူလၢႆးထိင်း။ ၸင်ႇ ပီၼ်ၵၼ်လမ်ႇလွင်ႈတေႃႇတေႃႇ ၵမ်ႉပီၼ်။ ၶၢဝ်ႇၵၼ်မႂ်းတေလႆတၢင်းၶေႃၵိၼ် ၶၼ်ႈ လွင်ႈလမ်ႈလွင်ႈတေႃႇတေႃႇႁိုဝ်?”

“ၵမ်ႉပေႃးလမ်ႇလွင်ႈတေႃႇတေႃႇၶႃႈ”

“ၵူဝ်း … ၶၢဝ်ႇၵၼ်ၵမ်ႉလမ်ႈလွင်ႈ၊ သမ်ႉၵမ်ႉၸွႆးၶၢဝ်ႇလီ၊ ၶၼ်ႈသေ ၵမ်ႉၵႃး မ်ႃၼ်းၵမ်ႉမ်ႃၼ်းၶႆႈၵေႃႈ သမ်ႉၵမ်ႉႁူႉ တၢင်းတၢင်းတေႃးတေႃးၶၼ်ႈ မႂ်းသမ်ႉၼႂ်းလႆတၢင်းၶေႃႁဵတ်းသင်လႃႉ … ၸၢႆးၵူလႃး။ ပေႃးမႂ်းလႆတၢင်းၵေႃႈ ပီၼ် တၢင်းသုၵ်ႉၸွႆးပိူၼ်ႈႁွင်ႉၵူဝ်း။ ယႃႉပေယုမ်ႉ၊ ယႃႉပေၵၢဝ်ၶဝ်းႁူ ၶေႃႈၵႂၢမ်းလိူဝ်း မေပီၼ်တႆႇလၢၼ် လိူဝ်းမေႁဵတ်းႁႂ်းၸွႆးပိူၼ်ႈဝၢင်ႇပိူဝ်ႈလွမ်းၶၼ်ႈသေၵိတ်း။ ၶဝ်ၶဝ်ႈ မီးၵၢင်ၸွႆးလီငလႈ ၸင်ႇလႆတၢင်းၵမ်ႉၸွႆး။ ႁဵတ်းႁႂ်းပိူၼ်ႈလူမ်ႉတူၵ်းၽွင်ႉႁူၵ်း ႁွင်ႉၵူဝ်း။ ပေႃးႁဵတ်းလၢၼ်ႈၵေႃႉႁူၼ်းလိူင်ႇၶၼ်ၵေႃႈ ဝၼ်းၶိုင်းၵမ်ႉဝၼ်းၶိုင်း ၶဝ်တိုၼ်း ၵီးႁဝ်းတူၵ်းလုၵ်းယဝ်ႈ။ ၸင်ႇဝႃႈ ၶၢဝ်ႇၶိုင်းၵၼ်၊ ၵႂၢမ်းၶိုင်းၶေႃး ၵၼ်ႁဝ်းတေလႆတၢင်းၶဝ်ႈ တေလႆႈထတ်းတူလၢႆး၊ၵၢဝ်လီ ၸႂ်တၢင်းလူင်သၢမ်ၵၼ်ၶဝ်ႈ လီ ၸႂ်တၢင်းပီၼ်တၢင်းယဝ့် ၸင်ႇလႆတၢင်းငလႈၶႄႈ” ၶဝ်ႈယဝ်ႈ။

■

ၵႂၢမ်းၶႃႉၵၼ်ၵၼ်ဝႃႈၶဝ်ႈ လီႁူဝ်သေ၊ ၽၢႆသေ ၼူမ်းၽႄႉယဝ့်။ ႁဵတ်းႁႂ်း ၵမ်ႉမီးႁႂ်း၊ ၵမ်ႉႁၼ်ႁႂ်းသေ ၸင်ႇပီၼ်တၢင်းၸိပ်းမၢတ်ႇတီးတူဝ်ၸွႆးႁူၼ်းႁဝ်း ၵူဝ်း။ တႃႉတေလႆတၢင်းၵႂၢမ်းၵၼ်တေတူဝ်ႇၶိုၵ်းပိူၼ်ႈၶၼ်ႈ မၢင်ၵေႃႉၶဝ်ႈ လူမ်းၸွႆး လွမ်းၶႄႉၶႄႉ။ ၸင်ႇဝႃႈ ၽႃႈၵမ်ႉၽႃႈၵေႃႈ မေလႆတၢင်းၵႂၢမ်း ၼမ်ႉၼမ်ႉယူႉသေတႃႉ တႃႉပီၼ် ႁူၼ်းမေလႆတၢင်းၵႂၢမ်းလီၶဝ်ႈ ၵမ်ႉၵေႃႉႁွင်ႉ။ ၶၢၼ်းမီးတေႃႇတေႃႇ။

■ ■ ■

ၶႂ်ႈမိူင်းၸူင်းၵၢင်လူင်ၶႃႇ ႁဝ်းၶဝ်ၵမ်ႉႁိုင်ႉလီမုင်ႈမွင်း ၵၢၼ်လီလႆလႆႁွၼ်း။ ၵၢၼ်ၼၼ်ႉ ၵၢၼ်ႁဝ်းၵမ်ႉမုင်ႈမွင်းၶၢင်ႇၵေႃႈ တေႃႈတိၼ်းတေလႆႈႁပ်ႇၵၢဝ်ၶင်ႉၵဝ်ႉ။ တႃႉတေ ၼီင်ႉတႃႇတေႃႉသူ ၵၢၼ်ၼႃႇလိူဝ်းၶၢင်ႇ တေလႆႈမီး ၵိၼ်းလၢင်းၼမ်ႉၵူဝ်ႈ။ ၵိၼ်းလၢင်း ၼမ်ႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၢင်ႇၵေႃႈ လင်းလိပ်ႈႁိၼ်းၵၢဝ် ၶွင်းၵၢၼ်းတြႃးႁွၼ်း။ ပၢႆးႁိူဝ်းယမ်လၢဝ်း ပုတ်ႇထႁဝ်းၼႃႈၸေႇ ၵမ်ႉယုမ်ႉယမ် ၽြႃးပိူၼ်လဝ်ႈၶႃႇ ၽေႃင်ႉသၢင်း ႁူးလွင်ႈလွင်ႈ ၶႄသေတႃႇၵေႃႈ And God Created MAN ၵၢၼ် Morris Suu တီႉမ်ႈ ဝႆႇၶၢင်ႇ လီလႆႈၼဝ်ႈလိုဝ်ယဝ်ႇ သိုပ်ႉၵူၼ်းႁူႉတေႇတေႇယူႉၵူဝ်ႈ။

ႁူၼ်း

ဝၼ်းထိုဝ်ႇၶိုင်ႈ လဝ်ႈၽြႃးၸူင်းၵၢင်ၶႃႇ ၽေႃၼ်ႉသၢၼ်း၊ ၸူင်းသၢင်းတူဝ်ဝူဝ်း သေသင်ႉလၢတ်ႈ

“မိူဝ်ႈၶႃႇ ၵဝ်ၽေႃၼ်ႉသၢင်းမိူဝ်းယဝ်ႇ။ မိူဝ်းၶႃႇပိူၼ် ဝူဝ်း၊ မိူဝ်းတေလႆႈႁူႉႁိတ်း ၵၢၼ် ၶွင်းသူၼ်ၶွင်းၶေႃး တင်းဝၼ်းတင်းဝၼ်း လွမ်းလဝ်ႈႁႆးလဝ်ႈၶေႃး။ မိူဝ်းတေ လႆႈႁိတ်းၵၢၼ်ၶွင်းလိတ်ႉ၊ ၵၢင်ၶွင်တေႃႉႁူဝ်ၼမ်ႈ တင်းဝၼ်းယဝ်ႈ။ ၵဝ်တေပၼ် မိူဝ်းယူႉ၊ ၶႂ်ႈမိူင်းႁူၼ်းၸူင်းၵၢင်လူင်ၶႃႇ 50 ပီး”

ဝူဝ်းၵေႃႈ မိုၼ်းငမ်းထိင်မိုၼ်းဝႃႈ

“ၵီႈသင်ၵေႃ ... လဝ်ႈၽြႃး? ယၢပ်ႉယိၼ်း ၼၢၼ်လိုဝ်လူင်ပေႃးထၢၼ်ႉၶႃႇ သမ်ႇၶွႈႁွႆႈၼႃႈယူႉ 50 ပီးၶႂ်ႁႃး? ၵမ်ႉပိၼ်လႆႈၼႃး။ ၼႃႈတေလၢင်းႁပ်ႇၵၢဝ်လႆႈ 20 ပီးႁွၼ်း၊ 30 ပီး ၵၢၼ်လိူဝ်ၶၢင်ႇ ၼႃႈတေမိုၼ်း ပၼ်မိုၼ်း၊ ၼႃႈၵမ်ႉၼွႈၵၢဝ်။ ၼႃႈတေယူႉႁူႉ 20 ပီးႁွၼ်းၵေႃႈ” ၶႄငလႈ လဝ်ႈၽြႃးၵေႃႈ ၽွမ်ႇပၼ် ၶင်ႉၵၢင်လိုဝ် ဝူဝ်းယဝ်ႇ။

■

ဝၼ်းထီႉသွင် ၸဝ်ႈၽြႃးၶူင်းဢၢင်ၵေႃႉ ၽၢၼ်ႇသၢင်းမိူၼ်းတူဝ်မႄႈ သေ သင်လၢတ်ႈထႅင်ႈ

“မႂ်းၶႂ်ႈ ပဵၼ်တူဝ်မႄႈ တေလႆႈၶင်ႈၶႄႈၽၵ်းတူၵ်ႈၶိူင်းၵၢၼ်ႁိူၼ်းဝႆႉၵူႈ ႁူၼ်း ၶႅၼ်ၶႅၼ်ႇတေယူႇၵိူဝ်ႈ။ မႂ်းတေလႆႈ ပႆႇႁူၵ်ႉၶိူင်းၶႅၼ်ႇသေ ၽွၼ်ၼဝ်ႈမႄးၵေႃႈယဝ်ႉ မႂ်း တိူၼ်းတေလႆႈ ႁဝ်ႇယူႇယဝ်ႉ။ ၵဝ်တေပၼ်မႂ်းယူႇ ၶႂ်းမိူင်းၶူင်းလူင်ၶႂ်ႈ 20 ပီး”

မႄႈၵေႃႈ ၵမ်ႇၽွမ်ႉငလႈ လင်ႇဝႃႈ

“20 ပီးၵမ်းလိူဝ်ၶႅၼ်ၶႃႈႁႃး? ၶႃႈတေလႆႈၶင်ႈပႆႉၶႄႈၵိူၼ်းယူႇႁူးယၢမ်း လူး။ ၶႃႈၵမ်ႇၼွႆႈယူႇ 20 ပီး၊ ၵႂႃႈၶႃႈလႆႈ ယွၼ်းပၼ်မိူၼ်း 10 ပီးသေ ၶႃႈတေယူႇ 10 ပီးၵွၺ်းၶႃႈၵေႃႈ” ၶႅၼ်ငလႈ ၸဝ်ႈၽြႃးၵေႃႈ ၽွမ်ႉထွမ်းဢၢင်ၸွႆႈ မႄႈၶႅၼ်ႇယဝ်ႉ။

■

ထိုင်မႃး ဝၼ်းထီႉသၢမ် ၸဝ်ႈၽြႃးၶူင်းႁူၼ်းၵေႃႈ မိူၼ်းၽၢၼ်ႇသၢင်းထႅင်ႈ တူဝ်လိင်းယဝ်ႉသေ သင်ႈလၢတ်ႈထႅင်ႈ

“လိင်းၶႂ်ႈ တေလႆႈလဝ်ႇမူၼ်းတူၼ်ႈၸွႆႈပၼ် ႁူၼ်းၵူဝ်ႈ။ မႂ်းတေလႆႈ ယွၵ်ႇလိၼ်ႈႁူၶ်ႉၶူဝ်၊ ၵိတ်းၵူႈႁူၼ်းလိူဝ်းၶႂ်ႈ ႁူၶ်ႉၶူဝ်ယုမ်ႉမူၼ်းယူႇယဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈၶႅၼ် ၵဝ်တေပၼ်မႂ်းယူႇ ၶႂ်းမိူင်းႁူၼ်းၶႂ်ႈ 20 ပီး”

လိင်းၵေႃႈဝႃႈ ၶၢဝ်းယၢမ်းလႆႈယူႇၶႂ်ႈ ၶမ်ၶႄႇၽိဝ်ငလႈ

“ၶႃႈၵမ်ႇၼွႆႈယူႇ 20 ပီး၊ ပေႃးတေလႆႈလဝ်ႈမူၼ်းပၼ်ႁူၼ်းၵွၺ်းငတေႃႉ။ ၶႃႈတေယူႇ 10 ပီးၵွၺ်း။ ၵၼ်လိူဝ် 10 ပီးၶႅၼ်ႇ ၶႃႈမိူၼ်း ပၼ်မိူၼ်းတီးၸဝ်ႈၽြႃး ၵူဝ်ႈ” ၶႅၼ်ငလႈ ၸဝ်ႈၽြႃးၵေႃႈ ၽွမ်ႉထွမ်းလိင်းယဝ်ႉ။

■

ၽိူဝ်ႇႁွတ်ႈထိုင်မႃး ဝၼ်းထီႉသီႇ ၸဝ်ႈၽြႃးၶူင်းဢၢင်ၶႂ်ႈ လင်ႇၽၢၼ်ႇသၢင်း တူဝ်ႁူၼ်းၶႂ်ႈယဝ်ႉ သင်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ

“မႂ်းၶႂ်ႈ ပဵၼ်တူဝ်ၵၢၼ်ၸွႆႉလႆႈ တူဝ်သတ်းတၢင်းမူတ်းၵူဝ်ႈ။ ၵၢၼ်မႂ်းၶႂ်ႈ တေလႆႈ ၵိၼ်၊ ၼွၼ်း၊ လိၼ်ႈ သၢမ်ၵၢၼ်ၶႂ်ႈၵွၺ်း။ ၶႂ်းထၢတ်ႈပၢၼ်မႂ်းၶႂ်ႈ တေလႆႈ ယူႇၵတ်းၵတ်းယဵၼ်ယဵၼ် သိူဝ်းသႃႇလွတ်ႈလိူဝ်းတေႃႉတေႃႉ။ မႂ်းၵမ်ႇတၢပ်ႈလူဝ်ႇ မႆႈၸွႆႈသင်၊ ၵမ်ႇလူဝ်ႇၵိတ်းသင်။ လူဝ်ႇႁႃလွင်ႈမူၼ်းသိူဝ်း လူမ်းၸွႆႈၵွၺ်း။ ၵဝ် တေပၼ်မႂ်းယူႇ ၶႂ်းမိူင်းႁူၼ်းၶႂ်ႈ 20 ပီး”

ႁူၶၼ်းၵေႃးၵမ်ႇၼွႆႉၽွမ်ႉလွမ်း လွင်ႈဝႃႈ တေလႆႈယူႇ 20 ပီး။ ၶႆႈၼေလႈ

“ၶႃႈၵမ်ႇၽွမ်ႉလႆႈၶႃႈ။ ၸူဝ်းပၢၼ်ၶႃႈၶႆႉ ၼိုၵ်ႉၼ်ႉမ်ႉပေႃးတၢၼ်ႇၶႆႉ။ ၵီႈသင်ၵေႃ? တေလႆႈၵိၼ်၊ ၶွၼ်း၊ လၢၼ်ႈ သၢမ်ၵၢၼ်ၶႆႉႁွလ်း။ ၵမ်ႇတၢပ်ႈမႆႈၸွႆ သင်၊ ၵမ်ႇလူဝ်ႇၵ်ႉတ်းသင်၊ သိုဝ်းသႃႇၵတ်းယၢၼ်ပေႃးတၼ်ႇၶႆႉၶႆး တေလႆႈယူႇ 20 ပီးႁွလ်းၶႆႈႁႃး? ၶႃႈၵမ်ႇၽွမ်ႉလႆႈ၊ လိူဝ်ပၼ်ထိၼ်ႈၵိတ်းၶိုၼ်ႈၶႃႈၼေလႈ”

ၸဝ်ႈၽြႃးၵေႃႈ ၼိူၼ်းတွပ်ႇဝႃႈ

“ၶၢဝ်းယၢမ်းတႃႇတေပၼ်မွႆးၶႆႉ ၵမ်ႇမီးယဝ့်လူး၊ လႆႈ 20 ပီး ႁွလ်းယဝ်ႈ ယူႇ 20 ပီး ႁွလ်းၵေႃႈပေႃးယဝ့်ၶႄႇ”

ႁူၶၼ်းသမ်ႉၼိူၼ်းယွၼ်းထိၼ်ႈ

“ၵ်ႉတ်းႁိူဝ်ၵမ်ႇမီး ၶၢဝ်းယၢမ်းလိူဝ်ထိၼ်ႈၶႆႈၶႃႈလႃ? ၵူဝ်းၵေႃႈ ၼိူၼ်းပၼ် ၶၢဝ်းယၢမ်းလိူဝ်မၼ်းတီႈ ၸဝ်ႈၽြႃး 30 ပီး၊ မႃသမ်ႉ 10 ပီး၊ လိင်းၵေႃႈ 10 ပီး ႁွၼ်ႇၶႃႈလူး။ ၵ်ႉတ်းသင် ၶၢဝ်းယၢမ်းလိူဝ်ၸိူဝ်းၶၼ်ႉ ၸဝ်ႈၽြႃးႁဝ်း ၵမ်ႇပၼ် ၶႃႈၵ်ႉတ်းသင်ၶႃႈလႃႇ? ၶႃႈတေၵၢဝ်ပ်ႉတ်းမူတ်းမူတ်းၵိူဝ်ႈ” ၶႆႈၼေလႈ ၸဝ်ၽြႃး ၵေႃႈဝႃႈ လႆႈယူႇၶႆႈသေ ၽွမ်ၸွမ်း ၵၢင်ၸွႆႁူၶၼ်း၊ ၵၢၼ်လူဝ်ႇၼွႆႈႁူၶၼ်း၊ ၵၢၼ်ႁူၶၼ်း ၼွႆႈလႆႈ ၼွႆႈပ်ၶ်ၶၼ်ႉယဝ့်။

■

ၵ်ႉတ်းၶၼ်ၼေလႈ …

ႁိူတ်ႇၵျၢၼ်ၶၢႆႈပေႃးၼမႈ၊ ၽိဝ်ၵ်ႂတ်ႈၶွၼ်းၶူင်းၵၢင်ယဝ့် ယူႇသၢင်ႈသဝ်းၶွၼ်း ၶၢဝ်းတၢင်း 20 ပီး ၵၢၼ်ႁဝ်းလႆႈမႃးတီႈၸဝ်ႈၽြႃးၶၼ်ႉ ႁဝ်းႁွလ်းႁုမ်ႇ ၵိၼ်၊ ၶွၼ်း၊ လၢၼ်ႈ။ ၵမ်ႇမီးလွင်ႈမႆႈလွင်ႈၼီ။ ၵမ်ႇတၢပ်ႈလူဝ်ႇမႆႈၸွႆသင်၊ ၵမ်ႇတၢပ်ႈ လူဝ်ႇၵ်ႉတ်းသင်၊ ၵမ်ႇႁူႉၶဝ်ႈၵႃးႁိူဝ်ပေႃး၊ ၸူဝ်းပၢၼ်ၶႆႉ သိုဝ်းသႃႇ ၵတ်းယၢၼ်ႇ ယူႇသိုဝ်းၵျေႃႇပျေႃႇမူၼ်းလွမ်းပၢၼ်ၵွၼ်ႁဝ်းယဝ့်။

■

ပူၼ်ႉမႃး 20 ပီး၊ ထိၼ်ႈၶၢဝ်းတၢင်း 30 ပီး၊ ႁဝ်းၶဝ်ၶႆႉ တႃႇတေပ်ၶ် ၶဝ်ႈၵမ်ႇၵိူၼ်းၶိုဝ် ႁိူဝ်ၵမ်ႇၵိူၼ်းတွႆႈၶၼ်ႉ ႁုမ်ႇမၢင်ႉႁႃငိုၼ်းႁႃတွင်း၊ ၵ်ႉတ်းၵၢၼ် ႁႃလိၼ်ႉတွင်ႉ၊ ၽိုတ်ႉၽိုတ်ႉယၢၵ်ႈယၢၵ်ႈ၊ ယၢပ်ႇယၢၼ်းၶၢၼ်ၸွႆ တၢင်းဝၼ်း၊ ႁူဝ်ၶႂ်

တေႃႇႁူဝ်ၶမ်း၊ တႃးသုၼ်တူဝ်ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ၊ တႃးလုၵ်ႈလၢင်းၶေႃင်းမေး၊ တႃႇမုင်ႈႁေႃ
တေႃႁွႆႈၶၼ်း၊ ၵမ်ႇမီးၼၢဝ်းယၢမ်းတႃႇတေလိုဝ်ႈႁိုဝ်ႉမွႆႈၸွႆႈသေၵိတ်းယဝ်ႉ။

■

ပူၼ်ႉမႃး 50 ပီး ၶႄႈၸူဝ်ႈႁူၼ်း၊ ထိူင်ႈၼၢဝ်းတၢင်း 10 ပီး၊ ႁွပ်ႈလုၵ်ႈလၢင်းႁၵ်းၼဝ် ယႆႉႁူၼ်းယဝ်ႉသေ ၼဝ်လိူဝ်းၶၼ်ႉ ၵုမ်ႇမၢင်ႉမိုင်ႉၶႄႈၵၢၼ်တၢင်ၢၼ်း ၼဝ်ယဝ်ႉငလႈ ႁၵ်းၼဝ်ၶႆႉ လႆႈလဝ်ႈမူၼ်းတူၼ်းၸွႆႈပၼ်၊ လႆႈႁၵ်တ်းႁူၼ်းၼူၼ်၊ မိူၼ်လိူင်း ၶႄႈမီႇတႃပလၢတ်ႈ၊ ယွၵ်ႈလႅၼ်းႁူၼ်ႉၶူဝ်၊ ထိုင်းလုၵ်ႈၵွၼ်ႇ၊ ႁၵ်တ်းႁွႆႈ လၢၼ်ၵွၼ်ႇႁၵ်း လိူဝ်းၶႆႉ ႁူၼ်ႉၼူဝ်သိူဝ်းမူၼ်းယူႇ တင်းသိပ်းပီးလုမ်းလုမ်းယဝ်ႈ။

■

ထိုင်မႃး 60 ပီး ၶႄႈၼူင်းႁူၼ်း၊ ထိူင်ႈၼၢဝ်းတၢင်း 10 ပီး၊ လုၵ်ႈလၢင်းႁၵ်း လၢၼ်ႇလိၼ်ႁၵ်းလိူဝ်းၶၼ်ႉ လိူဝ်းၸူႇၵၢၼ်ၸူႇ၊ လိူဝ်းၸူႇၼိူၼ်ႈႁၵ်ၼ်းၵေႃႈၼိူၼ်ႈ၊ မၢင်ႉၵၢၼ်ၽႅၵ်ၵၢၼ်မၼ်း၊ ၵွၵ်ႇႁွႆႈၸူႇႁူဝ်ၶႅၵ် ၼဝ်ႈႁွႆႈမႃး ႁူဝ်ၶမ်း၊ ၵိုတ်းတူဝ် ႁၵ်း ၼိူင်းထဝ်ႈၶွႆးထဝ်ႈ၊ မႃႇၵမ်ႇၼိူင် ႁၵ်းၵမ်ႇမီး ၽိူဝ်ၼၢဝ်းလမ်သိူင်ႈသုတ်းၼွႆး ၶၼ်ႉႁွလ်း လႆႈၶင်ႈၽွႆႇ၊ၶႄႈၽၵ်းတူႁွႆးၵွၼ်ႇသေ ၽႅၼ်မႃးၵေႃႈ လႆႈတူင်ႉလႆႈ တၵ်ႉ၊ လူမ်းၵုပ်ႇသိူဝ်းၶႆး၊ ႁပ်ႉၼၵ်ႉ၊ တေႃႇၸၢမ်းပၼ်လုၵ်ႈလၢၼ် ႁၢင်ႈတေႃးပေႃးတေ လႆႈသုတ်းၼၢဝ်းယၢမ်း ထိူင်ႈသိပ်းပီးလုမ်းလုမ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉၵိူဝ်ႈ။

■ ■ ■

ႁူၼ်းႁဵၼ်းၶဝ်ႈ ပေႃးတင်းႁူႉၵမ်ႉတႅမ်ႈထုၼ်ႈလိူဝ် ၵႂႃႇၵိုတ်း ၽၵ်းတူႁူပ်လွၵ်ႇၶဝ်ႉၵိူဝ်း။ မိူၼ်ၵိူဝ်းၶိုင်ႈလင်ယဝ်ႉ ပေႃးၵမ်ႉပိုတ်ႇၽၵ်းတူႁူးလႅင်းလိူဝ် လူမ်းလိူၼ်ႈသူ၊ သၢႆလႅင်း ၶမ်ႉမၢၵ်ႈ လိူဝ်းၶဝ်ႈ တေၵမ်ႉၶဝ်ႈမႃးလႆႈငလႈ တေမိူတ်းမူဝ်း သဝ်းမွင်ဝႆႉယူႇ။ တေႃႇၶင်ႉ ၶင် ၽၵ်းတူႁူပ်လွၵ်ႇႁဵၼ်းၵေႃႈ ပေႃးႁဵၼ်းၵမ်ႉပိုတ်ႇတေႁဵတ်းႁိူဝ် ႁပ်ႉၵၢဝ်လႆႈ ပၢႆးဝူၼ်ႉ၊ ပၢႆးသၢင်ႈမူၼ်ႈမူၼ်ႈ။ ၵမ်ႉႁူႉၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈမၼ်းသေတၢႆႇၵေႃႈ The Window ၶဝ်ႈငတေ တေပိုတ်ႇပၼ် ၽၵ်းတူႁူပ်လွၵ်ႇႁူၼ်းၶမ်ႉႁဵၼ်းယူႇႁိုဝ် ၵမ်ႉႁူႉ။

ၽၵ်းတူႁူးလႅင်း

ၶွင်ႈႁူင်းယၢမ်လူင် ၵၢၼ်ၶိုင်ႈ မီးႁူၼ်းပီၼ်သွင်ၵေႃႉ ပီၼ်တၢင်းပီၼ်ႁၢဝ်ႉ ႁိူင်း၊ တေတၢႆႇၵိုဝ်လိပ်းၵမ်ႉႁူႉၶၢၼ်ႉ လႆႈမႄးယုတ်းယၢဝ်ႇယူႇ၊ ၶွင်ႈႁူင်ႈလုၵ်ႈၵၢၼ် လိူဝ်ၵၼ်။ ၶွင်ႈႁူင်ႈလုၵ်ႈယုတ်းယၢမ်ၶၢၼ်ႉ ၼပ်ႉႁိူင်းၶေႃႉၵႃႈလႃးယဝ်ႉ မီးၽၵ်းတူႁူး လႅင်းၵွၼ်ႇႁူးလိူဝ်ႁွင်း။

ပေႃးထိုင်ဝၢႆးဝၼ်းမႃးလိုၼ် ႁူၼ်းပီၼ် ၵေႃႉၵၢၼ်လႆႈယူႇထမ်ႁိမ်း ႁူးလႅင်းၶဝ်ႈ တႃႇတေၵၢဝ်ၶမ်ႈၶွင်ႈပွတ်ႇမၼ်း ၵွၼ်ႇငလႈ လႆႈလုၵ်ႉၶိုၼ်ႈပၼ် ၼၢဝ်းတၢင်း ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်းပႆႇပႆႇ။ ထိုင်ႈၵေႃႉၶိုင်ႈငတေ လႆႈၶွၼ်းၼၢင်းယူႇ၊ ႁူး ၼၢဝ်းယဝ်ႉ။ ပႆႇသေလိုဝ် လႆႈယူႇထမ်ႁိမ်းၽၵ်းတူႁူးလႅင်း သမ်ႉလႆႈလုၵ်ႉၶိုၼ်ႈပၼ် ၶိုင်ႈဝၼ်း ၶိုင်ႈလူဝ်ႇမူင်းပႆႇပႆႇယဝ်ႉ။

ၼၢဝ်းဝၢႆးဝၼ်း မိူဝ်ႈႁူၼ်းပီၼ်ၵေႃႉၶၢၼ်ႉလႆႈလုၵ်ႉၶိုၼ်ႈ ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်းပႆႇ ပႆႇၶၢၼ်ႉ တႃႇၼၢဝ်းယၢမ်းမၼ်းတေလိူဝ်းမုတ်းငႆႈငႆႈၶၢၼ်ႉ မၼ်းလႆး ၵႂႃႇလုၵ်ႉတီႈ ၽၵ်းတူႁူးလႅင်းၵွၼ်ႇၶၢၼ်ႉသေ ငွၵ်ႈတူလိုဝ်း၊ မုင်ႈတူလိုဝ်းတၢင်းၶွၵ်ႈယဝ်ႉ ၵႂႃႇၵုပ်ႉ ၶႅးၶေ လွင်ႈၵၢၼ်မၼ်းလႆႈႁၢၼ်တူၵ်ႈၶေႃႈတူၵ်ႈတၢမၼ်း ထိုင်ႁူၼ်းပီၼ်ထိုင်ႈၵေႃႉ ၶိုင်ႈ ၵၢၼ်လႆႈၶွၼ်းၼၢင်းယူႇ၊ ႁူးၼၢဝ်းယၢမ်း။

မၼ်းၵုပ်ႉ၊ ၶႅးငၶဝေႃႈ လုၵ်ႉတီႈၽၵ်းတူႁူးလႅင်းၵွၼ်ႇ၊ ၶၢၼ်ႉတူလိုဝ်းလိုင် တေလႆႈႁၢၼ် သူၼ်မွၵ်ႇၵွၼ်ႇ၊ သူၼ်ၶိုင်ႈ၊ ၶွင်ႈသူၼ်မွၵ်ႇ၊ ၶၢၼ်ႉ လႆႈႁၢၼ် ပႃးၶမ်ႈ ၶွင်ၵွၼ်ႇ၊ ၶွင်ၶိုင်ႈ။ ၶွင်ႈၶမ်ႈၶွင်ၵွၼ်ႇ၊ ၶၢၼ်ႉ ၵႂႃႇဢလ၊မီး ပီတ်းၵွၼ်ႇ၊ လိူဝ်းၶဝ်ႈ

မႃးၵဵဝ်ႇလုလ်ႊၶမ်ႇ ၵူႈၵူႈမႃးမႃးယူႇယဝ်ႉ။ လုၵ်ႉဢွၼ်ႇ တင်းၶမ်ၼၼ်ႉ မႃး ၵဵဝ်ႇၵဵၼ်ႈ၊ လီၼ်ႈၵဵၼ်ႇထွမ်ႊၽႅင်ႇ ႁိမ်းၶမ်ႇၶွင်ၶႆႇသေ ၶႂ်ၵၢဝ် တၢင်းၵိၼ် တၢင်းယဵမ်ႇဢွၼ်ႇၼဝ် ၸတ်ႉၵႂ်ႇပၼ် ပဵတ်းဢွၼ်ႇ ၸိူဝ်းလုလ်ႊၶမ်ႇယူႇ။ လုၵ်ႉ ဢွၼ်ႇ မၢင်ၼေႃႈၼၼ်ႉ ၵၢဝ်မၢင်ၸေႃး ၵျိတ်းၵျိဝ်းလၢင်းယၢင်းဢွၼ်ႇသေ ပွႆႉၵျိဝ်းလီၼ်ႈ ၶွႆးၶမ်ႇၶွင်ၶၼ်ႇယူႇယဝ်ႉ။ ၸိူဝ်းႁၵ်ႉပဵင်းလူႇလူဝ်းၼဝ်ၼၼ်ႉ လုင်ၼ်ၶ်မိူဝ်း ၵွင်ႉမႃႇ ၵၶ်သေ ၵုပ်ႇမူၼ်းသိူဝ်းလႄႈ ပလီၼ်ႈ ထွမ်ႊတၢင်း ႁိမ်းၶမ်ႇၶွင်ဢွၼ်ႇ ၶွႆးသူၼ် မွၵ်ႇဢွၼ်ႇဝႆႉယဝ်ႉ။

ၶွႆးသူၼ်မွၵ်ႇဢွၼ်ႇၶၼ်ႇၼၼ်ႉ မီးမွၵ်ႇသီၸေး၊ ႁူးမွၵ်ႇမွၵ်ႇ ပေႃးတုမ်ႇ ၵီးႁၢင်းလီ ၶိူဝ်ယိူဝ်းယႃႉၼ်ဝ်ၼ်ဝ်ဢွၼ်ႇၸိူဝ်းၶၼ်ႇယူႇ။ ၶွႆးပႃႇယိူဝ်းယႃႉ ဢွၼ်ႇၼ်ဝ်ထိဝ်းငိဝ်းလူင်ၶၼ်ႇ ၶႂ်လႆႈႁၼ်ပႃး ႁူၼ်းပိတ်ႉၵဵၼ်ႈမၢၵ်ႇၶဝ်ႇလွမ်ႉ ထိင်ႉႁွၼ်ႇ။ ၽဝ်ႇလင်တူၼ်ႈမႂ်ႇၼ်ဝ်ၼ်ဝ်ၸိူဝ်းၶႂ် လႆႈႁၼ်ၵျူၼ်းၵုတ်ႇသုင်သုင် တီႈ ႁူၼ်းယူႇၶၼ်ႇငလႄႈ မိူၼ်တၢင်းၼ်ပ်းပၢၼ်းသီဢွၼ်ႇ ၶိုင်ႈမူၼ်ႉဝႆႉႁွၼ်ႇ။

ႁူၼ်းပဵၼ်ၵၢၼ်လႆႈၶွၼ်းၼၢင်းယူႇ ႁူးၼၢဝ်းၶၼ်ႇ လႆႈထွမ်ႇၵၢမ်းၵၢၼ် ႁူၼ်းပဵၼ်ၼေႃႇလႆႈလုၵ်ႉၶဝ်ႈ ငွၵ်ႈၵျၼ်တူလ်းတီႈႁူးလီင်းၶၼ်ႇ မိူဝ်ႈလႆႈၼၼ်ႉ ပဵၼ် တၢင်းသိူဝ်းလႄႈမိူဝ်ႈၶၼ်ႇ။ မိူဝ်ႈႁူလႆႈထွမ်ႇၶၼ်ႇၼၼ်ႉ ၵၢဝ်တၢင်းပူၼ်ႉဢွၼ်ႇမၼ်း ပူၼ်ႉထပ်းထွမ်းငလႄႈ ၶွႆးလႄႈလႆဢွၼ်ႇမၼ်းၶၼ်ႇ ၶဝ်ႇႁၢင်းမူၼ်လႆႈတူလ်း ငဝ်းတူင်ႉလူင်ဝႆႉယဝ်ႉ။ လုၵ်ႉဢွၼ်ႇၼေႃႇၶိုင်ႈၶီလိတ်းလူမ်ႉၵူႈလႄႈ၊ ၶၢင်းယိင်းၸိူဝ်း ၶႆႇ ၶုင်ႈသိူဝ်ႈလီၽိုၼ်မႄႇသေ ဢွၵ်ႈပႆတၢင်းလီၼ်ႈၶွႆးသူၼ်မွၵ်ႈ မိူဝ်ႈၼၢဝ်းႁွင်လႄႈ၊ ၸိူဝ်းၶႆႇ ပဵၼ်ၶဝ်ႇၽၼ်ႁၢင်းလီလူင်မႃး ႁူမ်ႇငၢမ်းလႄႈလူင်ဝႆႉယဝ်ႉ။

■

ၵျိတ်းၶႅငလႄႈ ဝၼ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉဝၼ်းၶိုင်ႈပူၼ်ႉၵူႈ၊ မီးဝၼ်းၶိုင်ႈ ႁူၼ်းပဵၼ်ၵၢၼ်လႆႈၶွၼ်းၼၢင်းယူႇႁူးၼၢဝ်းၶၼ်ႇ ပူၼ်ႉမဵၼ်ႈလႃး၊ တၢင်းပူၼ်ႉၵၢၼ် ၶိုင်ႈ လီၼ်ႈၼဝ်ႈမႃးၶွႆးဢွၵ်းၵေႃမၼ်းယဝ်ႉ။ ၼေႃႇၵၢၼ်လႆႈယူႇထမ်ႁိမ်း ၽွၵ်း တူႁူးလီင်းၶၼ်ႇ ၵျိတ်းသင်မၼ်းလႆႈၼုလ်ႉႁၼ်ၼၢမ်ႇထူးလူဝ်ႈလႄႈ တၢင်းႁၢင်းလီ မိူင်းႁူၼ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၶႆႇသေ ၵဝ်ၶႆႇသမ်ႇ ၵမ်ႇမီးတိုဝ်ႉတၢင်းတႃႇတေၼုလ်ႉႁၼ် ၼၢမ်ႇထူးလူဝ်ႈလႄႈ တၢင်းႁၢင်းလီလူင်ၶႆႇၶင်ႇမၼ်း။ ၵဝ်ၼၼ်ႉ ထုၵ်ႇလီမီး၊ ထုၵ်ႇ လီလႆႈ တိုဝ်ႉတၢင်းလူင်ၶႆႇၵျိုဝ်ႈ ၶႅယဝ်ႉ။

ဝူၼ်ႉထေႃႈလႅၼ်ႈၶင်ႊ,ၶႂ်ႈလႄႈ ပဵၼ်တၢင်းၸွမ်းၵမ်ႉ,လီတေႃႇတေႃႇယဝ့်။ ၶမ်ၵူၼ်းလူၺ်ႈၸွမ်းမၼ်းယူႇ, ႁူးယၢမ်းၼႄႈလႄႈ ၶတ်းၸွမ်းလိူမ်းပဵတ်းလိုင်ႉႁူဝ်ၵေႃႈ ယိုင်း ၶတ်းၸွမ်းလိူမ်း ယိုင်းၼၵ်ႉၶၼ်းဝူၼ်ႉၼၵ်ႉၶၼ်ႈတိၵ်းတိၵ်းယဝ့်ၼႄႈလႄႈ မီးၵၢင်ၸွမ်း ၼိုင်ႈၼႂ်ႇၵွင်ႈ တီႈၵၼ်မႄႈ၊ ၼိုင်ႈလိၵ်ႈၵွင်ႈတီႈၵၼ်မႄႈ၊ ၼိုင်ႈႁူႉ,ယူႇ,တီႈမၼ်းမႄႈၶၼ်ႈယဝ့်။

■

ၽိူဝ်မႃးမိူၼ်းၶိုင်ႈ ႁူၼ်းပၢၼ်ၵၢၼ်ႁဵဝ်လႆႈလုၵ်ႉၶင်ႈသေ ငွၵ်ႈတူၺ်း တၢင်းႁၢင်ႊလီမူင်ႊႁူၼ်းယဝ့် ႁဵဝ်ၵုပ်ႉ,ၶႂ်းၶေမၼ်းၶၼ်ႈ ပၢၼ်ၵိၼ်းမႃးႁဵင်းၼႄႈလႄႈ ထူၺ်ၸွမ်းၵမ်ႉ,မိုတ်းႁၼ်၊ ၵႂ်ႁဵင်းၶႄႈၼႄႈလႄႈ ၵႂ်ၵွၵ်ႈလိူတ်ႈမႃးယဝ့်။ မၼ်းထဝ်း ၵေႃႈတင်းၵိၼ်းတင်းလိူၼ်,ၶတ်းႁႃ ႁိုင်,ၵွၼ်,တႃႉ,တေၶဝ်ႉ,ႁွင်ႉ မေႃလုမ်းလႃး ၶဝ်။ ႁိုင်,ၵွၼ်,တႃႉ,တေႁွင်ႉမေႃယႃ မေႃလုမ်းလႃးၶႂ်ႈ ႁႃၵမ်ႉ,ႁၼ်လႃးလႃး။ ႁဵတ်းၶႂ်ၼႄႈလႄႈ ထူၺ်ႈၸွမ်းႁပ်ႉမႃးလွႆးလွႆးသေ ၵဝ်ႉၵိုတ်းၵူႈ,ပဵတ်ႈယဝ့်။

ႁူၼ်းပၢၼ်ၵၢၼ်လႆႈၶႂၢၼ်းၶၢင်းယူႇ,ႁူးယၢမ်းၶႄႈ လႆႈႁၼ်မၼ်းပၢၼ်ၶႂ်ႈ ယူႇ,သေတႃႉၵေႃႈ ၵမ်ႉ,ၸွႆႈ၊ ၵမ်ႉ,ႁွင်ႉပၼ် မေႃလုမ်းလႃးၶဝ်လႃးလႃး။ ႁဵတ်းၵိုင်ႈ ၶႂၢၼ်းလပ်းသေ ပွႆႉတူၺ်းယူႇ,ႁွႆး။ ၽိူဝ်ထိုင်ႁူဝ်ၶိုင်မႃးယဝ့်ၵေႃႈ ႁူၼ်းပၢၼ် ၵေႃႉပၢၼ်ၵိၼ်းတင်းၶမ်ႈၶႄႈ တႃႇယဝ့်ၶႂ်သေၼႄႈလႄႈ ၽူႈမီးပုၼ်ႈၽွၼ်းႁူင်းယႃ ၶဝ် ၵဝ်ၶၢပ်ႈတူဝ်မၼ်းၶႂ်ႈၵွၵ်ႈ,ႁူႉ,ၶိုင်းႁွင်ႈလုၵ်ႉယႃၶႄႈပဵတ်ႈ။

ၶၢဝ်းၶႄႈ ႁူၼ်းပၢၼ်ၵၢၼ်လႆႈၶႂၢၼ်းၶၢင်းယူႇ,ႁူးယၢမ်းၶႄႈ လွမ်ယုမ်ႇ ၶိုင်းၸွမ်းၵွၼ်,မၼ်းဝႆႉ။ မၼ်းယိုၼ်ႈယွၼ်း ၼိုင်ႈၼႂ်ႇၵွင်ႈတီႈမၼ်း ထမ်ႁိမ်းၽႅၵ်းတူႁူး လိၵ်ႈၶႄႈၶႂ်ႈၼႄႈလႄႈ မေႃလုမ်းလႃးၶဝ်ၵေႃႈ ၵဝ်မၼ်းၶႂ်ႈထမ်ႁိမ်းၽႅၵ်းတူႁူးလိၵ်ႈ ၶႄႈပၼ်ယဝ့်။

မေႃလုမ်းလႃးၶဝ် ၵွၵ်ႈ,ႁွင်ႈလုၵ်ႉယႃၶႂ်ႈႁူႉ,ယဝ့်ၵေႃႈ မုင်ႈမွင်းတေလႆႈ ထူပ်းႁၼ် တၢင်းႁၢင်ႊလီမူင်ႊႁူၼ်းထူပ်းၶေႃႈထူပ်းတႃယဝ့်ၶႂ်သေ မၼ်းထဝ်း လိၼ်,ၶတ်းၸွမ်း၊ လိၼ်,တေလိၼ်,ဝႆႉ လုၵ်ႉၶင်ႈ။ တဝ့်ၶိုဝ်ၽၵ်းတူႁူးလိၵ်ႈ ၵွၼ်,ၶႄႈသေ ၶတ်းၸွမ်းငွၵ်ႈ၊ မုင်ႈတူၺ်းႁူႉ, တၢင်းၶွၵ်ႈၶႄႈ မၼ်းထဝ်း လႆႈႁၼ် ၽေႃးၵုတ်ႉ,ႁူဝ်ဝၢင်းလူင် ၶေႃတပ်ႉဝႆႉႁွႆး၊ ၵမ်ႉ,ၸွမ်းသူၼ်မွၵ်ႇ,ၼႄႈလႄႈ တၢင်းႁၢင်ႊလီ မူင်ႊႁူၼ်းလူင် ၶင်ႊ,မၼ်းထဝ်းမုင်ႈမွင်းဝႆႉၶႄႈယဝ့်။

■ ■ ■

ၼႂ်းၼူင်းၵၢင်လူင်ၶဝ်ႉ ႁႂ်ႈၼၼ်လူမ်ႈတူဝ်၊ ၼၼ်သိၼ်ႈသုၺ်သေ ယူႇသၢင်ႈသဝ်းၵူႈလႂ်ႈ တေႃႈ ၵူဝ်ႈသုတ်းပၢၼ် ၵၼ်ဝႃႈၼႆႉ တေလႂ်ႈဝႂ်ႉၵႃးၼၼ် ၽိုင်ႈယၢမ်ႈတူၼ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ပိၼ်ထီႈၸိုင်ႈယဝ်ႉ။ သင်ဝႃႈၽိုင်ႈယၢမ်ႈတူၼ်တူဝ်လဝ်ႈၵဝ်ႇ ၼေႇမၼ်ႈယူႇ လိူဝ်တေလႂ်ႈ လိမ်းၼုၺ်ႉႁၼ်ပႃး ၵႃးၼၼ်ပၢၼ်ပိၼ်ႁူၼ်းၶႂ်ႈႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။ ၵဝ်ၵႃးၼၼ်ၼႆႉသေ လၵ်း ထိုင်းသိမ်းလႂ်ႈ မုင်ႉၵျေႃႈၵိုၼ်း၊ မုၵ်ႉၽုင်ႇတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ၵၼ်ၵတ်းလႆႉယိုၼ်ႁူ ၼႆႉထိုင်ႈ ယဝ်ႉ။ လိူင်းၵႂၼ်ႇ The Liar ၵၼ် Hovannes Toumanian တႅမ်ႈဝႂ်ၶႂ်ႉၼတွ ၵမ်ႇ ၼေဝႃႈ လွင်ႈလႅၼ်ၶႂ်ႈ ပိၼ်လွင်ႈလီ။ ၼၼ ပႂ်းပႂ်ႇလၢႇ၊ ပႂ်းဝူၼ်ႉ၊ လွင်ႈႁဝ်းႁၢၼ် ၼလႈ လွင်ႈလၢတ်ႈလွင်ႈလေႃ ႁူၼ်းၼုမ်ႇၵႂၼ်ႇၵေႃႉၸိုင်ႈႁွလ်း။ ႁႂ်ႈမေႃႁဵၼ်းႁူႉၵဝ်သေၵမ်း။

ႁူၼ်းပႅတ်ႉလႅၼ်

မိူဝ်ႈႁွၼ်ႇႁွၼ်ႇၼၼ်ႉ မီးၶုၼ်ႁေႃၶမ်းပႃးၼိုင်ႈ။ မၼ်းလဝ်ႈပိုၼ်ၽၢဝ်ႇ ၼႂ်းမိူင်းၵၢၼ်မၼ်းလႂ်ႈၽွင်းငၢမ်းၼႆႉဝႃႈ

“ၽႂ်သေၵမ်ႇဝႃႈ လၢတ်ႈဝႃႈ ၶႂ်ႉပိၼ်ႁၢမ်းပႅတ်ႉလႅၼ်ၵူၺ်ႈ ၶႂ်သေ ပႅတ်ႉလႅၼ်ၵဝ်လႂ်ႈၵေႃႈ ၵဝ်တိုၼ်းတေပၼ်ဝၢၼ်ႈမိူင်းၵဝ်ၶႂ်ႉ ၼိုင်ႈၼိုင်ႈ” ၶႂ်ယဝ်ႈ။

ႁူၼ်းလႅၵ်ႉပူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈ မႃးတၢင်ႇလဝ်းတီႈၶုၼ်ႁေႃၶမ်း

“ႁႂ်ႈဝၢၼ်ႈမိူင်းတိုင်းၵႃးလဝ်ႈႁဝ်း ၼိုၼ်ႈယဝ်ႇ ၼေႇမၼ်ႈၵူႈ တေႃႇလူဝ်း သေၵမ်း။ လဝ်းႁဝ်းၼွၼ်ႈႁူႉၵေႃႈ တီႈပေႃႈႁဝ်းၶႂ်ႉ မီးၵၢၼ်းႁၢပ်ႇလူင် ၵၼ်ယၢဝ်း ထိုင်လိုၼ်ထိုင်လၢဝ်ၼၢႈၵေႃႈ” ၶႂ်လႄႈ ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေႃႈ တွပ်ႇဝႃႈ

“ပႅၼ်လႂ်ႈယူႇလူး” ၶႂ်သေ ၶုၼ်ႁေႃၶမ်းၵေႃႈၼိုၼ်းသိုပ်ႇလၢတ်ႈထႅင်ႈ

“တီႈပူႇႁဝ်းၵေႃႈ မီးမေႃႈယၢႈလူင် လုၵ်ႈၼိုင်ႈၵူဝ်ႈ။ ပေႃးမၼ်းတေ လပ်းၽိူၼ်းမေႃႈယၢႈမၼ်းလိုင်ၽေႃႇၼိုင်ႈၶႂ်ႉ လပ်းတီႈသုပ်းယဝ်ႉ ထႅင်ႈၽေႃႇၼိုင်ႈသမ်ႉ လႂ်ႈလပ်းၽိူၼ်းတီႈလုၵ်ႈလႅတ်ႈႁွၼ်ႇၵူဝ်ႈ” ၶႂ်လႄႈ ႁူၼ်းလႅၵ်ႉပူဝ်းၵေႃႉၶႅၼ်ႉၵေႃႈ ယႂ်းႁူဝ်လူင် လူင်းမိူဝ်းၵူႈယဝ်ႉ။

■

ၵမ်ႇႁိုင်သင် မီးထႅင်ႈႁူၼ်းယႅပ်ႉၼူဝ်းၵေႃႉၼိုင်ႈမႄးပႅတ်ႉလႅၼ်ထႅင်ႈ

“ၵေႃးတီႈၼႃႈ ... ၶေႃးတီႈၼႃႈ၊ ၸဝ်ႈႁဝ်းၼႃႈ။ တူၵ်းလိူၼ်းၵႂႃႇတေႃႉတေႃႉ ၼလႈပွႆႇဝၢင်းၼၢင်းပၼ်သေၵမ်း။ၼႃႈႁဝ်းၼွႆႈမႄးပႅတ်ႉလႅၼ်ၸဝ်ႈႁဝ်းၸဝ်ႉၸဝ်ႉၸႅဝ်း ၸႅဝ်းသေတႃႉ ႁွပ်ႈလူမ်းလႅင်ႉလူင်ၽႅတ်ႉပဝ်ႇ ၽူၼ်ႁႃႇယႂ်ႇလူင်တူၵ်းႁႅင်းၶႄႇၼလႈ တွင်ႉၽႂ်ႇလူင်ၵိုဝ်းၶႆႉ လႆႈသိၵ်ႇယွၵ်း ပႅၼ်ၵူႊပွင်ႇလူင်ၵႂႃႇၼလႈ ၼၼ်ႈလႆႈမိုၼ်ႈႁုပ်း တွင်ႉၽႂ်ႇလူင် ၵၼ်လႆႈသိၵ်ႇယွၵ်း၊ ၵၼ်ပႅၼ်ၵူႊပွင်ႇလူင်ၶႆႉဝႆႉၼလႈ ၸင်ႇလႆႈ တူၵ်းလိူၼ်းၵႂႃႇၼၼ်ႈၵေႃႈ” ၶႆႈၼလႈ ၼၢင်ႁေႃၶမ်းၵေႃႈ ၸင်ႈမိုၼ်းတွပ်ႇဝႃႈ

“ၵူဝ်း ... လီယွင်ႈယေႃးတေႃႉတေႃႉယဝ်ႈ” ၶႆႈသေ မိုၼ်းသိုပ်ႇလၢတ်ႈ

“ႁွၼ်းၵႃး မိူဝ်းၵမ်ႇမေႃႁုပ်းလီလီယူဝ်း။ မိူဝ်ႈၵႆႈၶႆႉႁွၼ်း ၽူၼ်မိုၼ်း တူၵ်းၵိတ်းၵိတ်းၵူဝ်ႈ” ၶႆႈၼလႈ ႁူၼ်းယႅပ်ႉၼူဝ်းၶၢဝ်ႉၵေႃႈ တိၼ်ပဝ်ႇမိူဝ်းႁၢမ်း သေ လႆႈပွၵ်ႈမိူဝ်းလူင်ၵႂႃႇယဝ်ႈ။

■

သိုပ်ႇၶႆႉမီးထႅင်ႈ ၸဝ်ႈၶေႃးၵွၼ်ႇၶေႃႉၼိုင်ႈ ထူင်ၵွၼ်ႇႁူဝ်ႈမႃႇသေ ၽဵဝ်လူင်မႄးတွၼ်ႈ ပလၢင်ႇၼၢင်ႁေႃၶမ်း။ ႁွတ်ႈၽေႃႇၶေႃႈ ၼၢင်ႁေႃၶမ်းယူႇၵေႃႈ ၵမ်ႇတၵ်းသီႇတၵ်ႉသိင်သင် ပိူၼ်ႈတူၺ်းၼၢင်ႁေႃၶမ်းယူႇႁွၼ်းၼလႈ ၼၢင်ႁေႃၶမ်း ၸင်ႇၵမ်ႇယူႇလႆႈသေ ထၢမ်မၼ်းဝႃႈ

“ၸႂ်းၵွၼ်ႇ မိူဝ်းၼႆႈလႆႈၵိုးသင် တီႈၵဝ်?” ၶႆႈၼလႈ ၸဝ်ႈၶေႃးၵွၼ်ႇ ၶေႃႉၶၼ်ႉၸင်ႇတွပ်ႇဝႃႈ

“ၸဝ်ႈႁဝ်း ထုၵ်ႇၶိူဝ်းၼၼ်ႈ တႅင်ႈၼမ်းထူင်ၶိုင်ႈၼလႈ ၼၼ်ႈမႄးပွႆႉၵၢဝ်ႉဝႆႉယူႇ ၼၼ်ႈၵေႃႈ” ၶႆႈယဝ်ႈ။

“ၵလူဝ်း ... တႅင်ႈၼမ်းထူင်ၶိုင်ႈၶႆႈႁိူဝ်း?” ၼၢင်ႁေႃၶမ်းၵေႃႈ ၵၢမ်းလူင်လၢင်၊ ငိၼ်းပေႃးတူၵ်းၸႂ် တူၵ်းၼေႃးၵႂႃႇၵမ်းလႅဝ်ၼလႈ ၸင်ႇလၢတ်ႈ ထႅင်ႈဝႃႈ

“လီယဝ်ႉ။ မိူဝ်းမႄးလႅၼ်ၵဝ်ဝႆႉႁွၼ်းလူင်ၶႆႉ။ ၵဝ်ထုၵ်ႇၶိူဝ်း တႅင်ႈၼမ်းထူင် ၶိုင်ႈၶိူဝ်ႈမိူဝ်းၵၼ်ဝႃႈၶႆႉ ပႅၼ်ၼေႃးၵႂၢမ်းပႅတ်ႉလႅၼ် တေႃႇၵဝ်ႁွၼ်း။ ၵဝ်ၵမ်ႇထုၵ်ႇ ၶိူဝ်း ၶိူဝ်ႈမိူဝ်းၵိူဝ်းသင်လူး မိူဝ်းၼွႆႈႁူႉၵေႃႈ” ၶႆႈယဝ်ႉ။

■

ၽိူဝ်ႈလႆႈငိၼ်းၵႂၢမ်းတွပ်ႇၶွင်ႈယဝ့်ၵေႃႈ ၸဝ်ႈၶေႈၵွၼ်ႇၵေႃႉၶွင်ႈ ၸင်ႈလၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵေႃႈ … လီယဝ့်ၼႃႈ။ ၸဝ်ႈႁဝ်းထုၵ်ႇၶီႈၶိူဝ်ၼႃႈၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပဵၼ် ၵႂၢမ်းပဵၼ်တႄႉလႄႈယဝ့်ၼႃႈ။ ႁဝ်းၶႃႈလႄႈ ၶႂ်ႈၸဝ်ႈႁဝ်းပိုၼ်ၽၢဝ်ႇဝႆႉလိမ်ပိုင်း ၶွင်ႈ ဝၢၼ်ႈမိူင်းၸဝ်ႈႁဝ်းၼိုင်ႈၶိုင်ႈ ပၼ်မႃးၼႃႈႁဝ်းသေၵမ်းၼႃႈလႃႈ”

ၼုၵ်ႉၵျေႃၶမ်းလႆႈငိၼ်း ၵႂၢမ်းၸဝ်ႈၶေႈၵွၼ်ႇၶွင်ႈၵေႃႈ ႁူဝ်လႆႈပၼ် ဝၢၼ်ႈမိူင်းမၼ်း ၶိုင်ႈၶိုင်ႈလႄႈ လင်ႇၶႅတ်ႈထိင်ဝႃႈ

“ၵမ်ႇလွႆး၊ ၵမ်ႇပႆႇလွႆးႁွၼ်ႇ။ ၵၢၼ်မွႆးလၢတ်ႈၶွင်ႈ မၢၼ်ႈၵူဝ်ႈၶႆႈ၊ မၢၼ်ႈတေႃႇတေႃႇယဝ့်။မွႆးလၢတ်ႈၵႂၢမ်းပဵၼ်တႄႉလႄႈၵမ်ႇလွႆး၊ၵမ်ႇလွႆးၵႂၢမ်းပဵၼ်တႄႉလႄႈ” ၶႆႈလႄႈ ၸဝ်ႈၶေႈၵွၼ်ၵေႃႉၶွင်ႈလင်ႇမိၼ်းလၢတ်ႈဝႃႈ

“ၵၢၼ်ၼႃႈႁဝ်းလၢတ်ႈၵူႈၶွင်ႈ ပေႃးၵမ်ႇလွႆး ၵႂၢမ်းပဵၼ်တႄႉလႄႈၶႆႈၵေႃႈ ၵၢၼ်ၼႃႈလၢတ်ႈၵူႈၶွင်ႈ ပဵၼ်ၵၢၼ်မႃၼ်ႈမၢၼ်ႈယဝ့်ၼႃႈၵေႃႈ။ လင်ႇဝႃႈ မၢၼ်း တေႃႈ တၢင်းပၼ်မႃး တိုင်ႈၼမ်းထူင်ၶိုင်ႈ ၵၢၼ်ၸဝ်ႈႁဝ်းထုၵ်ႇၶီႈၶိူဝ်ၼႃႈၶွင်ႈ သေၵမ်းၼႃႈ … ၸဝ်ႈ” ၶႆယဝ်ႈ။

■ ■ ■

ၸူဝ်ႈပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ၵၢဝ်ၶၢဝ်းယၢမ်းသေႇၶွတ်ႉၶွတ်ႈဝႆႉယဝ့်။ ၵမ်ႉပႃးၶၢဝ်းယၢမ်းလိူင် ၵမ်ႉပိၼ်မႂ်းလႆႈ ၸူဝ်ႈပၢၼ်။ ပေႃးဝႆႉၵႃးၼၼ် ၸူဝ်ႈပၢၼ်ၵေႃႈ ထုၵ်ႇဝႆႉၵႃးၼၼ် ၶၢဝ်းယၢမ်း။ ပေႃးႁၵ်ႇပိူင်း ၸူဝ်ႈပၢၼ်ၵေႃႈ တေလႆႈႁၵ်ႇပိူင်း ၶၢဝ်းယၢမ်းယဝ့်။ ၸွင်ႇသူၶဝ် တၢင်းမူတ်း ဝႆႉၵႃးၼၼ်ႁၵ်ႇပိူင်း ၶၢဝ်းယၢမ်းယူႇႁိုဝ်။ ၸွင်ႇသူၶဝ် ၸႂ်ႉတိူဝ်းၶၢဝ်းယၢမ်းၼႆႉ တီႈလိူဝ်ႈလူႈ တီႈမၢၼ်ႇမၼ်ႈဝႆႉႁိုဝ်။ လူတူၺ်း Buying Time from Dad ၼႆႉယဝ့် ထၢမ်တူၺ်းၼိုင်း တူဝ်ၸဝ်ႈၵဝ်ႇၶေႃႈ။ ႁွပ်ႈသင်ၼႆ ပၢၼ်ယၢမ်းလိုဝ်ၼႆႉ ႁႂ်လႆႈငိၼ်း ႁၢမ်းပိူၼ်ႈဝႃႈ “ၵမ်ႉမီး ၶၢဝ်းယၢမ်း” ၼႆႁူးၶၢဝ်းငလႈၵူဝ်း။

ယွၼ်းသိုဝ်ႇၶၢဝ်းယၢမ်း

ၵမ်ႉလိၵ်ႈလၢႆးသင် ၶၼ်ႉတူၵ်းလိၼ်းႁူးဝၼ်းဝၼ်း၊ လုၵ်ႉတီႈၶုၢင်ႈၶေႃႈ ၵၢၼ်သေ ႁိုဝ်ႇႁိုဝ်ႇမွႆႈမွႆႈယဝ့် ပွၵ်ႈႁိူၼ်းမႃးလိူင် မိူဝ်ႈၼႆႉငေႇ လႆႈႁၼ်လုၵ်ႈလၢႆး ၵွၼ်ႇမၼ်း ပႂ်ႉႁႃပႆႉမၼ်းၶွင်ႈႁွင်ႈႁိူၼ်းယူႇယဝ့်။

ၶၼ်ႉၶိုဝ်တၢင်ႇ, ၶွင်ႈႁွင်ႈႁိူၼ်းၶၼ်ႉယဝ့်ၵေႃႈ လုၵ်ႈလၢႆးၵွၼ်ႇမၼ်း ထၢမ် ထိုင်တီႈမၼ်း

“ပေႃ ... လၢႆးၶႂ်ႈထၢမ် ပေႃႈႁဝ်းၵိတ်းၶိုင်ႈ၊ ၸွင်ႇလႆႈၶႃႈႁိုဝ်?”

“ၵိူဝ်ႈ ... ထၢမ်ငလႈလုၵ်ႈ”

“ပေႃႈႁဝ်းၵိတ်းၵၢၼ်ၼႆႉ ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်း လႆႈၵႃးႁိုဝ်ၶႃႈ?”

ႁွပ်ႈလႆႈငိၼ်းၶေႃႈထၢမ်ၼႆႉလိူင် ပႃႇသေ ႁိုဝ်ႇမွႆႈမႂ်းတၢင်းဝၼ်းငလႈ ၸႂ်ႉ လမ်လူင်ႁူးသေပွင်ႇထႃႈပၼ် လုၵ်ႈမၼ်း

“ငၢႆႉ ... ၵၢႆႈလုၵ်ႈ! ၼႆႉ ၵမ်ႉၸႂ်ႉၵၢၼ်မႂ်း။ မႂ်းထၢမ်ၵဝ် ၶေႃႈထၢမ်ၼႆႉ ၵိတ်းသင်?”

“ၶႃႈ ၶႂ်ႈႁူႉငလႈၵေႃး။ မိူၼ်းတေႃႈ တွပ်ႈပၼ်ၵိတ်းၶိုင်ႈၶႃႈ။ ၶိုင်ႈ ၸူဝ်ႈမူင်း လႆႈငိုၼ်းၵႃးႁိုဝ်ၶႃႈ” လုၵ်ႈလၢႆးၵွၼ်ႇမၼ်း ယွၼ်းၶွမ်းတူဝ်ငလႈ မၼ်းၵေႃႈထင်ႇ ပွင်ႇပွင်ႇတွပ်ႇတွပ်ႇ,

“ၵိူဝ်ႈ ... ၼ်ႂႈႁူႉၶေႈ တွင်းဝႆႉလီလီငလႈ။ ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်းလႆႈ တေႁလႁ ၶိုင်ႈသၢဝ်း ($20) ၵိူဝ်ႈ ... မ်ႂးၼ်ႂႈႁူႉၶေႈ”

“ၵေႈ” လုၵ်ႈထႅၢးၵွၶ်ႉမၶ်း ၶေႈ ႁူမ်ႈႁူဝ်ၵွၶ်ႉမၶ်းသေ ၼိုၶ်း တွပ်ႈ။ ယူႉတၢၶ်ႉတၢၶ်ႉမၶ်း ၵ်ၶ်ႁူဝ်ၵွၶ်ႉမၶ်းသေ ၼိုၶ်းထၢမ်ထိင်ႈ

“ပေႈၶၶ် ... ပေႈႁဝ်း လွင်ႉတေႁူႈယိမ်ပၶ်ၶႈလႆႈ သိပ်းတေႁလႁ ($10) ၶႈႁိုဝ်?” ၶႆငလႈ ၶေႉပ်ၶ်ပေႈမၶ်း ၸုလမ်ၶႁႉတေႉတေႉယဝ့်ငလႈ ထင်ႉႁိုတ်းပၶ်မၶ်း

“ၵေး ... မ်ႂးၼ်ႂႈႁူႉၵႈၵ်င်းၵဝ် ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်းၵႈႁိုဝ်ၵၶ်ဝႈၶ် ၵွပ်ႈ မ်ႂးၼ်ႂႈ ႁူႈ၊ ယိမ်ငိုၶ်းၵဝ်ၵိူဝ်ႈၶေႈ? ယိမ်ငိုၶ်းၵဝ်ယဝ့်မ်ႂးသမ့်တေၶႁႉသိုဝ့် တၢင်း ၵ်ၶ်ႈမ်ႂး ၵၶ်ၵမ်ႉႁူဝ်ၵမ်ႉႁၢင်သင်ၵွလ်းၵမ်ႉႁိုဝ်? ၶႁႉလူး ... ၶႁႉၶွၶ်းလႁႈ။ ၵဝ်ၵၶ့်ၵ်တ်းၵၢၶ် တင်းဝၶ်းတင်းဝၶ်း ႁိုဝ့်ႁိုဝ့်မွႆႈမွႆႈ ႁၵ်တ်းလိင့်မ်ႂးၶ့် မ်ႂးထၢင်ႉ ၵဝ်တေပၶ်လႆႈၶၢဝ်းယၢမ်းတႁႉတေသိုဝ့် တင်းၵ်ၶ်ႈမ်ႂးၵ်ၶ်ႈၶၶ့်ငၶ, ... ၵမ့် ၵဝ်တေပပ်းပၶ်မ်ႂးယဝ့်ၶေႈ”

ၵၢႆႈၵွၶ်ႉၶၶ့်ၶေႈ တ်တ်ႉယ်ၶ်သီႉသီႉသေ ၶဝ်ႈမိူဝ်းၶ်ႂးႁွင်ႈ ၶွၶ်းမၶ်း။ ပေႈၶဝ်ၶေႈ ၶင်ႈလူင်းပ်တ်ႈၶိူဝ်တၢင်ႉသေ ၼိုၶ်းဝူၶ့်ၶႈထၢမ် လုၵ်ႈထႅၢးၵွၶ်ႉမၶ်းယဝ့် ၸုလမ်သႆႈၵမ်ႉလူင်ယူႉၵိူဝ်ႈ။ ၵွပ်ႈသင်ငလႈ မၶ်း ႁတ်းထၢမ်လိူင့်ၶႆ။ ၼ်ႂႈလႆႈငိုၶ်းတႁႉသိုဝ့်တင်းၵ်ၶ်ႈမၶ်းႁၢး ၶႆယူႉယဝ့်။

■

ႁိုင်မွၵ်ႈ ၶိုင်ႈလူဝ်းမူင်းပႆၢပႆၢ ၵွပ်ႈလိုတ်ႈၵတ်းမႄးလွႆးလွႆးယဝ့်ငလႈ ယိၶ်းၸုၵမ်ႉလီၼိုၶ်း ၵၶ်လႆႈႁိုတ်းႁိုတ်းပွင့်ပွင့် ၶိူဝ်လုၵ်ႈထႅၢးမၶ်း။ မၶ်း ၼိုၶ်းဝူၶ့်ၶပ့်သွၶ်ႉဝႁႈ ပၢၶ်လုၵ်ႈၵွၶ်ႉလူး၊ မၶ်းထႅၢးၶေႈ တေႈတေၼ်ႂႈ သိုဝ့်တင်းၵ်ၶ်ႈၵွၶ်, ၵၶ်ႁိုင်, သိပ်းတေႁလႁ ($10) ၶၶ့်ၵ်ၶ်ႈယူႉလူး။ လုၵ်ႈၵွၶ်ႉၶ့် ၵမ်ႉႁွၶ်ႉတွၶ့်ထၢမ် လိူင့်ၶႆသေပွၵ်ႈ။ ၵွပ်ႈၶႆငလႈ ယိၶ်းၸု ၵမ်ႉလီတေႉတေႉယဝ့်သေ ထင်ႉလုၵ့်ၶႁႉ ၽလ်ႉၽၵ်းတူ ၶဝ်ႈၶႁႉၶ်ႂးလုၵ်းၶွၶ်း လုၵ်ႈထႅၢးၵွၶ်မၶ်းသေ လၢတ်ႈဝႁႈ

“လုၵ်ႈ ... လုၵ်ႈထႅၢးၶွၶ်းယဝ့်ႁၢး?” ၶႆငလႈ ၵၢႆႈၵွၶ်ႉၶၶ့် ထင်ႉတွပ်ႉဝႁႈ

“ပႆႇၶွၼ်းၼႃႈ ... ပေႃႈ”

ပေႃႈၼဝ်ၵေႃႈ ၶိုၼ်းသိုပ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ

“ပေႃႈ ၶိုၼ်းမႃးဝူၼ်ႉတူၺ်းလီလီ၊ ပေႃႈ ယိၼ်းၸွမ်ႇၵမ်ႇလီတေႃႉတေႃႉ။ မိူဝ်ႈၼႆႉၶၼ်ႉ ပေႃႈၸွမ်ႇလမ်ၶႄႉၼင်ႈ လႆႈႁူတ်းလႆႈပွင်ႇ ၶႂၢမ်လုၵ်ႈၸၢႆးၵူဝ်ႈ။ ပေႃႈ ၵေႃႈႁဵတ်းၵၢၼ်ႁၢၼ်ႉလိူင်ႇမုင်ႈႁၢင်ႈတေႃႇႁူဝ်ၶၼ်း တင်းဝၼ်းတင်းဝၼ်းယဝ်ႉ ႁူဝ်ႉမွၼ်ႈတေႃႉ တေႃႉၼင်ႈ ထင်ႇၸွမ်ႇလမ် ငၢႆႈငမ်ႈၸၢႆးၵူဝ်ႈ။ ႁူဝ်ႈ ... ပိုၼ်း၊ သိပ်းတေႃႇလႃႇ ($10) ၵၼ်လုၵ်ႈထၢႆးၼွႆႈလႆႈ” ၼၼ်ႉၼင်ႈ ၵႃႈၵႂၼ်ႇၶၼ်ႉ လုၵ်ႉၶင်ႈၵမ်းလိဝ်၊ လူမ်းသိုဝ်း ယုမ်ႉယႆႈၵႂၼ်ႇသေလၢတ်ႈဝႃႈ

“ၼွပ်ႈၸွမ်ႇတေႃႉတေႃႉယဝ်ႉ ပေႃႈၵူလႆး” ၼၼ်ႉသေ ထူၵ်းၵႂၵ်ႇ ပိုၼ်းယႂ်ႈ ပိုၼ်း ယမ်ႉၵႂၼ်ႇမၼ်း တူၺ်းမွၼ်ႁူဝ်မၼ်းၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

■

ၾိုဝ်ႇလႆႈႁၼ်ပိုၼ်းယႂ်ႈပိုၼ်းယမ်ႉတူၺ်းမွၼ်ႁူဝ်လုၵ်ႈထၢႆးမၼ်းၶၼ်ႉၵေႃႈ ၵေႃႉပိၼ်ပေႃႈ ၵႂၵ်ႇတေႃးသႃႉထိင်ႈ၊ ၸွမ်ႇလမ်လူင်လၢင်မႃးထိင်ႈၵမ်းၶိုင်ႈယဝ်ႉ။ ၵႃႈၵႂၼ်ႇၵိတ်းၶၼ်ႉၼတေႃႉ ႁုမ်ႇမၢင်ႉၵၢၼ်ႇၶပ်ႉပိုၼ်းယႂ်ႈပိုၼ်းယမ်ႉမၼ်းယဝ်ႉ ႁဵၼ်တူလႆးၶႄႈပေႃႈၼဝ်ဝႆႉယူႇ။ ပေႃႈၼဝ်ၶၼ်ႉၵေႃႈ ထင်ႇၵမ်ႇယူၼ်ႉလႆႈၼလႈ ထင်ႇပွင်ႇထိင်ႈ လုၵ်ႈမၼ်း

“တီႈမွႆးမီးပိုၼ်းယူႇလူး၊ ႁဵတ်သင်မႆႇ ၶိုၼ်းမႃးယွၼ်းထိင်ႈတီႈၵဝ်”

လႆႈငိၼ်းပေႃႈၼဝ် ၶိုၼ်းႁူတ်းႁူတ်းပွင်ႇပွင်ႇမႃးၵေႃႈ ၵႃႈၵႂၼ်ႇၶၼ်ႉ ၶမ်ႉတၢႆယိုင်ႈႁူလႆ်ႇၵႂၼ်ႇသေ ၶိုၼ်းလၢတ်ႈဝႃႈ

“တီႈၼႃႈမီးပိုၼ်းယူႇၵေႃႈ ပႆႇတိမ်ၼႃႈၵေႃႈ။ တေႃးလိဝ်ၼတေႃႉ တိမ်ယဝ်ႉ ၼႃႈၵေႃႈ ... ပေႃႈ။ ပေႃႈႁဝ်းၼႃႈ တေႃးလိဝ် တီႈၼႃႈမီး တေႃႇလႃႇ ၶိုင်ႈသၢဝ်း ($20) ယဝ်ႉၵေႃႈ။ ၵဝ်ပိုၼ်းၼႆႉသေ ႁွႆႈၼႃႈလႆႈယွၼ်းသိုဝ်ႉၵဝ် ၼၢဝ်းယၢမ်းပေႃႈ ႁဝ်း တႃႇလိၼ်ႈၶေႃႉၼႃႈၼလႈ တႃႇၸွမ်ႉတိုဝ်းၼၢဝ်းယၢမ်း ပၼ်တၢင်းၵုၼ်ႇၸွမ်ႈ ၶွၼ်း မုင်ႈႁၢင်ႈတေႃႇႁူဝ်ၶၼ်းၼႆႉၼႃႈ ၶိုင်ႈထူဝ်းမူင်းၼႃႈၵေႃႈ” ၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ၵပုမ်ႇၼတေႃႇၵေႃႈ ပီႈၵပုမ်ႇႁွလ်း။ ႁူလ်းၵူႈ ပၼ်တၢင်းႁူႉလႆႈယူႇ။ ၶွင်းသမ်ႇသရူႇလူင် ၶွႆႈ လွင်ႈလိုၵ်သေၵမ်ႇဝူႈ ၵိဝ်ႇၵႂၢႆႇၵၼ်ဝွႆႈၵူဝ်ႈ။ ၵၢၼ်ၵၼ်ဝူႈ ၵမ်ႇၵိဝ်ႇသင်တင်းႁဝ်း၊ ၵမ်ႇသိင်ႇသင်တင်းႁဝ်းၵၼ်ဝူႈၶွႆႈၵမ်ႇမီး။ ၶွင်းလိုင်ႈမိူင်းၶိုင်ႈၵၼ်ၶႆၵေႃႈ ပႂၢႆးမိူင်း၊ ပႂၢႆးမၢၵ်ႈမီး၊ ပႂၢႆးတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်း ၼလႈ ႁူးပႂၢႆးပႂၢႆးၶွႆႈ တိၼ်းႁူမ်ၵိဝ်ၵၼ်ဝွႆႈယဝ့်။ လိၵ်ႈႁိၼ်း ၵဝ်တွၼ်းသွၼ် ၶွင်းၵပုမ်ႇ A little mouse story ၶွႆႈတူလ်းၼလႈ။ ၽွင်းၶၼ်ႇမူး တေပွင်ႇလိုၵ်မူးလွႆးလွႆးယူႇ။ ပေႃးပႆႇပွင်ႇလိုၵ်ၵေႃႈ မၢတ်ႈထိုင်ဝူႈ ပီႈၵပုမ်ႇၶၼ်ႇၶူႇ။ ၵပုမ်ႇၼတေႃႇၵေႃႈ ပီႈၵပုမ်ႇႁွလ်းၵူဝ်ႈ။

ၵပုမ်ႇၶူၵွၼ်ႇပၼ်တွၼ်းသွၼ်

ၶူၵွၼ်ႇတူဝ်ၶိုင်ႈ လုၵ်ႈတီႈလွၵ်ႈၽေႃၵွၼ်ႇသေ လွမ်ငွႆးတူလ်း လဝ်ႈ ႁူၼ်းသွင်ၵေႃႉၽူဝ်မေး တိုၵ်ႈလိတ်ႈႁေႃႇလွၵ်းယူႇ။ ၶွင်းႁေႃႇလွၵ်းၶၼ်ႇ ယူဝ်ၼၢၼ်း တေပူးတၢင်းၵိၼ်ႁူဝ်ၵမ်ႇႁူႉ။ ၽိုဝ်ႇလၼ်ၵွၵ်ႇမူး ၵမ်ႇလိုၵ်ႈတၢင်းၵိၼ်သင်၊ ပီၼ်မိူင်းႁၢင်ႈၶူလူင်ဝွႆႈယဝ့်။ ၶူၵွၼ်ႇၶၼ်ႇလႆႈႁၼ် မိူင်းႁၢင်ႈၶူၶၼ်ႇ ၵေႃႈ တူၵ်းတူဝ်တူၵ်းလိုၵ်သေ တင်းသိၼ်းပဝ်ႇ တင်းလိၼ်းလူင်းႁူႇလူး ၶွင်းဝၢင်းႁူၼ်း။

“မိူင်ႈႁၢင်ႈၶူ ... မိူင်ႈႁၢင်ႈၶူၽိဝ်ဝွႆႈၶွင်းႁူၼ်းလူင်ၶၼ်ႇၵူဝ်ႈ။ မိူင်ႈႁၢင်ႈၶူ မီးၶွင်းႁူၼ်းလူင်ၶၼ်ႇၵူဝ်ႈ။ ပၼ်ႁႃၼတေႃႇ တေၼတႃႇယဝ့်” သိၼ်ႇပႃဝ်ႇ ပၼ် သတိႁူႇ တင်းတၢင်း။

လႆႈငိၼ်းၶေႃႈသိၼ်ႇပဝ်ႇပၼ် သတိၶၼ်ႇၵေႃႈ ၵႂႆႇၼမႈၶွင်းဝၢင်းႁူၼ်း ၶၼ်ႇသမ်ႉႁိုတ်းပၼ်မၼ်း

“ၶေႈ! ၵႂၢႆႈၶူ ... ယူႇမူးမေႃးၼမႈႁိမ်းၶွႆႈယူႇလူး။ မိူင်ႈႁၢင်ႈၶူၵၼ် ဝူႈၶွႆႈ ပီၼ်ၵၢၼ်တႂၢၼ်ၵၢၼ်လိပ်းလူင် တွၼ်းတူႇမွင်းႁွလ်းၵူဝ်ႈ။ မၼ်းၵမ်ႇၵိဝ်ႇ လူလ်ႈတင်းၵဝ်သင်ၼလႈ ၵမ်ႇတႃပ်ႈလူဝ်ႇမႆႈလိုၵ်သင်၊ မွင်းၶွင်ႈႁူႉၵေႃႈ” ၶႆယဝ့်။

■

ၶူၼ်ၵွၼ်ႇၵေႃႈ သိုပ်ႇၵႂႃႇ သၢႆၶၼ်ႇပဝ်ႇၵိမ်းၶွၵ်ႈမူ

"ပီႈမူ ... ပီႈမူ၊ ပၼ်ႁႃလူင်ၼၼ်ႉ တေမႃးယဝ့်။ မိူင်းႁၢင်ႈၶူ ၽဝ်ဝႆႉၶွင်ႈ ႁူၶ်းလူင်ၶၼ်ႇၵိူဝ်း။ ၵွၼ်ၵၼ်ၽႅၢင်ႉဝႆႉၼလႈ" ၶၢင်ႊၼလႈ မူငၢၼ်လူင် ၶွင်ႈၶွၵ်ႈ ၵေႃႈ ယိၶ်ႈလွၵ်ႈၵမ်ႇလီတေႉသေၶိုၶ်းတွပ်ႇဝႃႈ

"ၵၢႆႇၶူၵိူလ်း ... လွၵ်ႈၵမ်ႇလီတေႉတေႉ။ လိူဝ်သေ သူးတွင်းပၼ် မၶ်းၶၼ်ႇ ၵဝ်ၵမ်ႇလၢင်းလွၢႆႇထိမ်ပၼ်မွၼ်း။ ပေႃးလၢတ်ႈမႃးသိုဝ်ႈသိုဝ်ႈၵေႃႈ မိူင်း ႁၢင်ႈၶူ ၼလႈ မူ ၵၢၼ်ဝႃႈၶၢင်ႉၵေႃႈ ၵမ်ႇၵဵဝ်ႇသင်ၶၢင်ႇၵဝ်ႇ။ ၵဝ်တေယွၼ်းသူး ပၼ်မွၼ်း ႁူႉလွတ်ႈၽေးၶၢၼ်သေၵမ်းၶၢႆႇႁွလ်းယဝ့်ၶႃႈ"။

■

ၵမ်ႇလႆႈပိုင်ႈ၊ လွၵ်ႈယွႆႇလွၵ်ႈႁွၵ်းသေၵိတ်းၼလႈ ၶူၵွၼ်ႇၶၼ်ႇလင်ႇ ၵၢၼ်ႇ လူး ဝူဝ်းပေႃးလူင်သေလၢတ်ႈ၊ ဝူဝ်းပေႃးလူင်ၶၼ်ႇလင်ႇပွင်ႉထႃႉ

"ၵၢႆႇၶူ ... ၵဝ်တူလ်းလၢႆးမွၼ်းလၢတ်ႈၶၢင်ႉ လိၢပ်ႈပေႃးတေပၢၼ်ၽေးၶၢၼ် လူင်တင်းဝၢၼ်ႈတင်းမိူင်းယဝ့်။ ၶွင်ၶၢင်ႇ မိူင်းႁၢင်ႈၶူၶၼ်ႇႁွလ်း မၶ်းတေၵႂႃႇ ၶႃႇလႃႇသင်ၶႄႇ ၵၢႆႇၶၢင်ႉ။ ၵမ်ႇၵဵဝ်ႇသင်တင်းၵဝ်ၼလႈ ၵဝ်သမ်ႉတေလႆႈ ၵႂႃႇၽႅၢင်ႉ ၵီႈသင်လႃႇ မွၼ်းဝႃႈ။ တူလ်းတူလ်းၼႁ ၵေႈလိတ်ႈႁၢင်းႁွလ်းမွၼ်းလေႃႇ"

ၶူၵွၼ်ႇၵေႃႈ လွၵ်ႈတူၵ်း၊ ႁူမ်ႈႁူဝ်၊ တိၶ်ၶၢၵ်းလၢၵ်ႈလိၶ်သေ ၶဝ်ႈမိူဝ်း လူးၶိုၶ်းၶွင်ႈႁူၶ်းလူင်ၶၼ်ႇယဝ့် တၢပ်းတတ်းလွၵ်ႈႁၢင်းႁွလ်းဝႃႈ ၵမ်ႇမီးၽွၵ်ႈလွၢႆႇ ထိမ်မၶ်းသေတႃႉ တေတေႃႇသူး မိူင်းႁၢင်ႈၶူၶၼ်ႇ ၵေႃႉလိၢဝ်ႁွလ်းၶၢႆႇယဝ့်။

■

ၽဝ်မႃးတၢင်ႈၶိုၶ်းလိုၵ်းယၢၼ်ၶၼ်ႇ လိၢပ်ႈတူဝ်သေၵၢၼ်ၵၢၼ် လႆႈၼၢမ်ႇ မိူင်းႁၢင်ႈၶူၶၼ်ႇ တီႇလိၢပ်ႈၼလႈ သၢင်ပေႃးလင်ပၼ်ႁူၶ်းယဝ့်။ ၶၢႆးလဝ်ႈႁူၶ်း ၵေႃႈထၢင်ႇဝႃႈ ပၢၼ်ၶူၶၢႆႇယဝ့်ၼလႈ လၢၼ်ႈလူင်းတွၵ်ႈလၢင်ႈႁူၶ်းၵႂႃႇတူလ်း။ ၶွင်ႈ လပ်းသိုင်ႇတၢင်ႈၶိုၶ်းလူင်ၶၼ်ႇ ၵမ်ႇႁၢၼ်တၢႁၢၼ်ငဝ်းသင်သေ ၵႂႃႇတၢဝ်းၵၢဝ် မိူင်းႁၢင်းၶူၶၼ်ႇၼလႈ ၶွင်ႈမိူင်းႁၢင်ႈၶူၶၼ်ႇ ၵမ်ႇလွၵ်ႈၶူသေ ပၢၼ်ငူးႁၢဝ်ႇလူင် ဝႆႉၵၢၼ်ဝႃႈၶၼ်ႇ ၶၢႆးလဝ်ႈႁူၶ်းၶၼ်ႇ ၵမ်ႁူႉသေၵိတ်း။ လွင်ႈဝႃႈ ပၢႆႇႁၢင် ငူးႁၢဝ်ႈလူင်ၶၼ်ႇ ၵႂႃႇၶမ်ဝႆႉၶွင်ႈ မိူင်းႁၢင်ႈၶူယဝ့်ၼလႈ တင်းလိၢပ်းတင်းလွၵ်ႈလမ်သေ သၵ်းသၢႆႇပၼ် ၶၢႆးလဝ်ႈႁူၶ်းၶၼ်ႇၵမ်းလိၢဝ်။

ၽိူဝ်ႈလံႈငိၼ်း သိၼ်ၶေႃးထဝ်ႈၵျိၼ်း ႁွပ်ႈငူးသၵ်းပၼ်ၼလႈ ၶိင်းထဝ်ႈ ၵျိၼ်းၶၼ်ႇရေႈ လူင်းၵျူႉၵၢဝ် မေးမၼ်းဝႆးဝႆးယဝ့် လိၼ်ႈၵျူႉႁွင့်ပူႉြႃႉမေယႃ မႄးယႃပၼ်ၵမ်းလိဝ်ယူႉသေတႃႉ ၶင်ႉၵျိဝ်ၶေႃးထဝ်ႈၵျိၼ်းၶႂ့် တေထိဝ်းၶိၼ်းမႄး၊ ၵျိုႈထိဝ်းမီးၵျိင်းမႄးၶၼ်ႇ ထင်ႉတေလံႈတူမ်ႈၵိၼ်ပၼ် ၶမ့်ၶိူဝ့်ၵံႉ ၵုၼ်ႉၵုၼ်ႉ ၵွၼ်ႉၶႂ်ၼလႈ ၶိင်းထဝ်ႈၵျိၼ်းၶၼ်ႇ ထင်ႉယိပ်းမိတ်ႈသေ လူင်းၵျိၼ်းၵျူႉတီး လဝ့်ၵံႉၼမႈလူင်ၶၼ်ႇယဝ့်။

■

ယူႉသွင်သၢမ်ဝၼ်း တၢင်းပိၼ်ၶေႃးထဝ်ႈၵျိၼ်းၶၼ်ႇ ၵမ်ႉပံႉယွမ်းလႃး လႃးၼလႈ ပီႈၶွင့်တီးထမ်တီးၵံႉ မႄးၵိဝ်ႉ မႄးထွႆးႁူၼ်းပိၼ် ပေႃးတိမ်ၵျိၼ်းၼလႈ တႃႉတေလိင့်လူ ပီႈၶွင့်တီးထမ်တီးၵံႉထိူဝ်းၶၼ်ႇ လံႈယႃႉၵၢဝ် မူၶင်းၶွၵ်ႈၵျိၼ်းၶဝ် ၶၼ်ႇ လိင့်လူၵၼ်ယဝ့်။

ၵျိင်မႄး သွင်သၢမ်ဝူင်ႈ ၶေႃးထဝ်ႈၵျိၼ်းၶၼ်ႇ တၢင်းပိၼ်ႁၢဝ့်ႁိင်းၶႄႉယဝ့် ၼလႈ လံႈလူႉတၢႆႇၶွႆႈၵျူႉယဝ့်ၼလႈ တႃႉတေႁိၼ်းသွမ်းၼလႈ ထႃႉၵ ပီႈၶွင့်မႄး ပၢင် သွမ်းထိူဝ်းၶၼ်ႇ လံႈၵၢဝ် တူဝ်ဝူဝ်း ယႃႉၵျိတ်းၽၵ်းသေ ႁိၼ်းသွမ်း ထႃႉၵလိင့်လူ ပီႈၶွင့်ၶင်းဝၢၼ်ႈၶင်းပွၵ့်ၶၼ်ႇယဝ့်။

■

ထင်ႉဝႃႈ ႁွပ်ႈႁဝ်းၶဝ်ၶႂ့် ပိၼ်ႁူၼ်းယူႉတွႆးတွင့်ၽႃႉလုၵ်ႈလိဝ်၊ ႁူၼ်းယူႉ သဝ်းသၢင်ႈ ၶွႆးမိူင်းႁူၼ်းၶူင်းၵၢင်လူင်ၶႂ့်သေ၊ ပိၼ်ၶိၵ်ႉ ၶီႉၵျိဝ်းလမ်းလိဝ် တႃႈၵျူမ်ႈလိဝ်၊ ပႆသိၼ်ႈတၢင်းၽွႆမၼ်းယူႉႁွလႆး။ လွင်ႈပၼ်ႁႃ တၢင်ႉရေႃႉၶၼ်ႇ ထၢင်းမႄးပိၼ် လွင်ႈၶိင်ႉတႃႉတႃႉႁဝ်းႁူးၶၢဝ်းယၢမ်း။ လွင်ႈလွႆသေၵမ်ႉဝႃႈ မၼ်း ၵိဝ်ႉႁွင့်ၵၼ်သေ မိူင်းႁူၼ်းၶူင်းၵၢင်လူင်ႁဝ်းၶႂ့် ႁူမ်ၵိၼ်ၵၼ်တၢင်းမူတ်းယဝ့် ပၼ်ႉၵျွပ်ႈယူႉႁူးမိဝ့်ႁူးယၢမ်းယဝ့်။ ထင်ႉဝႃႈၵပုမ်ႉၵွၼ်ႉၵျူဝ်ၶႂ့်ၼတ့ ပိူင်းပၼ် တၢင်းပူၼ်ႇၵွၼ်, လွင်ႈဝႃႈ ၶိုင်ႈရေႃႉရေႃႉတူၵ်းၵိၼ်းထိုင် ငဝ်ႈႁၢၵ်ႈပၼ်ႁႃၶၼ်ႇ မၼ်းၵမ်ႉၵိဝ်ႉသင်တင်းႁဝ်းၶႂ်သေ ယူႉထလိူဝ်ႈထလႃးၵျူႉၵမ်ႉလံႈ ၶႂ်ယဝ့်။

■ ■ ■

လႆႈလူလႃး Children Learn What They Live ၵၢၼ် Dorothy L Nolte တႅမ်ႈဝႆႉ ၼႆႉသေ ပိၼ်ႇၵၢၼ်တူၵ်းတူဝ်ႁႂ်ႈတေႃႉတေႃႉ။ လီမ်ႈလွၵ်ႈ ပၼ်ႈလုၵ်ႈၼွၼ်, ၵၢၼ်တေမႃး ပုတ်ႈတိၼ်း ႁူၼ်းၶေမ်ႉ၊ ႁူၼ်းလူင်ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ၊ တႃႇလိူဝ်းသိၼ်းႁူၼ်းမွၼ်ႈ, ၶဝ်ယူႇၵိူဝ်ႈ။ ႁူၼ်းၶေမ်ႉႁဝ်းၶဝ် ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉလူး ၵမ်ႉမီးပၼ်ႈၽွၼ်းယဝ်ႉႁႃး။ လိၼ်းသုတ်း ၶေႃႈထၢမ်ၵၢၼ် ၽူႈတႅမ်ႈလိၵ်ႈထၢမ်ဝႆႉၶေႃႈၵေႃႈ ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ်ႁဝ်း၊ ၽူႈယႂ်ႇႁူၼ်းလူင် ႁဝ်း၊ ၽူႈယႂ်ႁူၼ်းလႅၵ်ႁဝ်းၶဝ် ဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉၼႆႉ ၶိုၼ်းတေႃႇတွပ်ႇပၼ်ၵိတ်းၸိုင်ႈသေၵမ်း။

လႆႈသၢင်ႈသဝ်းၸင်ႉႁိမ်းႁွမ်း

သင်ပိၼ်ႇလုၵ်ႈၼွၼ်, ၵႂႃႇလႆႈယူႇ, …

- ☸ တွင်ႈတၢင်းထတ်းသၢင်ႈၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေတၢင်, တၢင်းၽိတ်းပိုၼ်ႈတိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းႁဵတ်းႁၢႆႉၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေတိုၵ်းတေႃးၵၼ် တိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းႁူဝ်ၶႄႁႃၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေလႆႈမႆႈလွၵ်ႈယူႇ, တိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းၵေႃးလူၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေလွၵ်ႇလီၵ်ႈၶႃႈ ၶူမ် တႃႇၶဝ်တိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းႁူၼ်ႉၶူဝ်ၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေမေႃၵႃႇတူဝ် ထဝ်ႈၵဝ်ႇၶဝ် တိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းလွင်ႈသူႈလွင်ႈသူလိုၼ်ႈၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေၶႅၼ် ပိုၼ်ႈယူႇ, တိၵ်းတိၵ်း။
- ☸ တွင်ႈတၢင်းၵၢႆႇၼမ်လိူဝ် ၶဝ်တေႁဵၼ်းႁူႉႁႂ်ႈ, တႃႇတေၶုၼ်ႇႁၢၼ် မီးတၢင်း ၽိတ်းယူႇ,တိၵ်းတိၵ်း။

သင်ပိၼ်လုၵ်ႈဢွၼ်ႇ ပေႉလႆႈယူႇ ...

- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈယိူၼ်ႇႁၼ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်တၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေဝႆႉလွၵ်ႈယိူင်း လွၵ်ႈယႃဝ်း။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈပၼ်ၵိူင်းလွၵ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမီးလွင်ႈ ယုမ်ႇယမ်တူဝ်ၵဝ်ႇႁဝ်း။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈမေႃယွင်ႈယေႃးၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမေႃပဵၼ် ႁႃးၶၼ်လုၵ်းပၢၼ်ၶဝ်။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈပိင်းပေႉလွၵ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမေႃလီပ်ႈ ႁၵ်ၶၼ်းတူဝ်ၵဝ်ႇႁဝ်း။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈႁပ်ႉၶၢမ်ႇၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမေႃႁၵ်ႉႁွမ် လုမ်ႈၽွႆႉၶႆႉ။
- ☸ တၼ်ႈမၵ်းမၼ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမေႃပွႆႇယိူင်းမၢႆ တူဝ် ၵဝ်ႇႁဝ်း။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈမေႃယိုင်ႈမိူင်ႇၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႈ တႃႇတေမေႃပွႆႇလွၵ်ႈ ၸၢင်ႈၸၢင်ႈၶိုဝ်ပိူၼ်ႈ။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈသိုဝ်ႈယူဝ်းငလႈ လွင်ႈၽိူင်ပိင်းၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေမၼ်ႇမိၼ်ႈငလႈ တြႃးၽိူင်ႇပိင်းႁၼ်။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈႁူမ်ႇလူမ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေယုမ်ႇယမ်ၶိုဝ် ပိူၼ်ႈငလႈ ႁိမ်းႁွမ်း။
- ☸ တၼ်ႈလွင်ႈမိတ်ႈၵိုဝ်းလမ်လွၵ်ႈၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်ၶၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေယူႇ ႁူမ်ႈသဝ်းသၢင်ႈ ၶင်းလုမ်ႈၽွႆႉၶႆႉ။
- ☸ တၼ်ႈငမ်းယိၼ်ၶိမ်သဝ်းၶမ်ႉလိုင် ၶဝ်တေႁၵ်တၼ်းႁူႉၸႂ်ႇ တႃႇတေဝႆႉ လွၵ်ႈႁတ်း လွၵ်ႈယိၼ်ၸူႉမိူဝ်းၶေႃးယဝ်ႈ။

လုၵ်ႈဢွၼ်ႇသူၵဝ်ႇလူး ႁမ့်ၶမ်ႉႁဲလႆႈယူႇတၼ်ႈဢၼ်လႂ်ဝႆႉ?

■ ■ ■

မၢင်ပွၵ်ႈမႃး ၸႂ်ႉတိုဝ်း Internet, Facebook, Wechat သေ လႆႈလူလႃး လိၵ်ႈႁွမ်တွမ်၊ လိၵ်ႈၵၢၼ်ၽိတ်ႈၽႂ်ႈတၢင်းဝူၼ်ႉၶၢင်ႈ၊ လိၵ်ႈၵၢၼ် ၽိတ်ႈၽႂ်ႈႁူဝ်ၸႂ်ႁၢၼ်ႈမၼ်းၵိူဝ်ႈ။ ႁူပ်းႁႃး ႁၢၼ်းၶမ်ႉၵမ်ၶမ် ၸႂ်ႉတိုဝ်း Internet, Facebook, Wechat ၼႆႉ တႃႇၵုပ်ႉၵူဝ်း လႅၼ်ႈယွၵ်ႈၵၼ်ဝႆႉၼႆႉ ပဵၼ်တၢင်းၵီးလူၺ်ဝ် တေႉတေႉ။ ႁၢမ်းသွမ်တၢင်ႇႁဵင်း သၢဝ်းသၢမ်ၶေႃႈၼႆႉၵေႃႈ ၵဝ်မႃးၼိူဝ်ၸိုဝ်းၶၼ်ႉႁႂ်းၶင်ႉၵဝ်ႉ။ ပဵၼ်တႃႇ ၸိုဝ်းၵမ်ႉမီးသုၼ်ႉတႃႇတေၸႂ်ႉတိုဝ်း၊ ၵမ်ႉမေႃၸႂ်ႉတိုဝ်း၊ ၵမ်ႉလၢင်းၸႂ်ႉတိုဝ်း Internet ဝႃႈ, Facebook ဝႃႈ, Wechat ဝႃႈ, ၸိုဝ်းၶၼ်ႉႁႂ်းၼႄႈ ပေႃးယၢမ်ႈလူ ၵၢၼ်ႉယဝ်ႉၵေႃႈ ၶၢမ်ႈပူၼ်ႉပဵတ်ႈလႆႈယူႇ။ ႁူပ်ႈဝႃႈ တီႈလဵင်ႈၵိူဝ်ႈမၢပ်ႈၶၼ်ႉ တၢင်းလဵင်း ၽႂ်းတိၼ်းလဵၵ်ႉၵွၼ်ႉၼႆႉ ၵမ်ႉမီးႁႃးၶၼ်သေတႃႉ ပုၼ်ႈၸိုဝ်းမိုတ်းမူဝ်း၊ ႁၢႆတၢင်း လပ်းသိင်ႉ၊ ၵမ်ႉမီးသုၼ်ႉတိုဝ်ႉတၢင်းသင်ၶၼ်ႉၼတေႉ ၽႂ်းတိၼ်းလဵၵ်ႉၵွၼ်ႉၵေႃႈ လၢင်း ႁၼ်တၢင်းလိူၵ်ႈလႆႈယူႇ။

ႁၢမ်းသွမ်တၢင်ႇႁဵင်း ႗႘ ၶေႃႈ

01) သွၼ်ႉဝႃႈမီးတၢင်းမုင်ႈမွင်းႁႂ်ႈလႃႈ ၸူဝ်းပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပဵၼ်တီႈၵၢၼ် လီယူႇသၢင်ႈသဝ်းသေပိူၼ်ႈယဝ်ႉ။

02) ၽိူဝ်ႇတႃႇတေပွႆႇမၼ်းယုမ်ႇၼၼ်ႉ တႃႇၸဝ်ႈၵဝ်ႇယုမ်ႇပၼ်ၵွၼ်တၢင်းၼႄႈ။

03) ငႃႈငဵမ်ႈၶေႃႉၽဵဝ်ၶႆႇသေၼႄႈ ယႃႇဝႆႉမဝ်မၢင်၊ ပိူင်ၽိုင်ႈၸူဝ်းပၢၼ်ၵၢၼ်ဝႃႈ ၼႆႉ ၵမ်ႉမီး လွင်ႈလႅၵ်ႈၼႆႉ။

04) ပေႃးမီးလွင်ႈယုမ်ႉယမ်ဝႆႉႁႂ်ႈ, ၸင်ႉမီးၵဵၼ်ႁဵင်းယဝ်ႉ ႁႅတ်းႁႅတ်းႁၢၼ်ႁၢၼ် သေ တေႃႇသူႈလႆႈၵိူဝ်ႈ။

05) ၵမ်ႉဝူၼ်ႉသေႁဵတ်းသၢင်ႈႁႂ်ႈၼၼ်ႉ တူၵ်းထုၵ်ႇမၼ်ႈႁႂ်ႈသေတႃႉ တေပဵၼ် လႆႈ ပၢၵ်ႇပွၵ်ႈ ၼိုင်ႈပွၵ်ႈႁႂ်း။

06) ၶင်းႁွၵ်းၶႂ်ႉ မီးၶမ်ႉၵွၼ်ႇၶိုင်ႈယွတ်ႈႁွလ်းသေတႃႉၵေႃႈ ၼၢၼ်းသေၵမ်ႇမီး သင်သေၵိတ်းၶၼ်ႉၶႄႇ။

07) ပေႃးႁုမ်ႇလၢတ်ႈဝႃႈ ပဵၼ်ၵၢမ်ႇတြႃးၽိုမ်ႉလွႆႈ ၶႆႈယူႇတိၵ်းတိၵ်းၸႅႉ မၼ်းတေ ၵမ်ႇတွၼ်ႉပဵၼ်မႄးလႆႈ ႁူၼ်းမီးလၢၼ်ႇသေပွၵ်ႈယဝ်ႉ။

08) ၶမ်ႉလွၵ်ႉလႄႇတၶႄႇလီၶႂ်ႉ ပဵၼ်ငဝ်ႈငႄႇလူင် ၵၢမ်ႇတြႃးယဝ်ႉ။

09) တႃႇတေၵဝ်လွင်ႈငမ်းငဝ်းၶၼ်ႉ မွတ်ႇၸၢႆႈပိူတ်ႈၵၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ မၼ်းတိုၼ်း တေလႆႈမီးလွင်ႈယုမ်ႇယမ် ၸၢဝ်ႈၸၢဝ်ႈၸိူင်းၸိူင်းၵွၼ်ႇတၢင်း။

10) လႃးႁမ်းမိူဝ်းမႃးထင်ႇ မိူဝ်းတေထၢင်းၶပ်ႉသွၼ်ႇပွင်ႇလွၵ်ႉလႆႈ ၵၼ်ဝႃႈၶၼ်ႉ ႁႂ်ႈထူႉလိူဝ်မိူဝ်း၊ ငိူဝ်ႈသေမိူဝ်း ၵမ်ႇမီးၽဵဝ်ႉယဝ်ႉ။

11) ၵၢမ်ႇထမႃႇတြႃးၵၼ်ဝႃႈၶႂ်ႉ ယင်းထၢင်းလိူၵ်ႈလၢႆးပိူတ်ႈ ၶမ်ႉလွၵ်ႉႁူၼ်းႁပ်ႉ ႁွၼ်ႇၵိုဝ်ႈ။

12) ၵေႃႉၵၢၼ်ဝႃႈ သၢႆငၢႆငဝ်းလၢႆးလီထင်ႇ တေလုၵ်ႉၸိုတ်းၵၼ်ဝႃႈၶႂ်ႉ ပဵၼ်ၵေႃႉ ၵမ်ႇမေႃဝ်ႉၵႃးၸၢၼ်ၸၢဝ်းယၢမ်းႁွလ်း။

13) ႁူၼ်းႁပ်ႉၶႂ်ႉ ၵမ်ႇၵၢင်းယၢၼ်လွတ်ႈလႆႈတၢင်းၽိတ်းၶႆသေတႃႉၵေႃႈ ၵမ်ႇ ထုၵ်ႇလီၽိတ်း ၼိုဝ်းၼိုဝ်းယွင်းယွင်းယူႇတိၵ်းတိၵ်း။

14) ၸူဝ်ႉပၢၼ်ၵၼ်ဝႃႈၶႂ်ႉ ပဵၼ်ၵၼ်ႉသွၼ်ယဝ်ႉ မုၵ်ႉၽိူင်ႇတူင်ႇဝူင်းႁူၼ်းၵၼ် ဝႃႈၶႂ်ႉသမ်ႉ ပဵၼ်ၵူၼ်းၸၢၼ်းလူင်ယဝ်ႉ။

15) ပေႃးလူမ်းလိူင်ႉလူင် ပတ်ႉထိပ်ႇယဝ်ႉတူဝ်ႈၸႃႇယဝ်ႉထိုင် ႁဵဝ်ႉၸလႇမီး လူမ်းယၢၼ် ၵွၼ်ႇ ထူဝ်းပဝ်ႇပၼ်ယူႇ။

16) ၸူဝ်ႉပၢၼ်ၵၼ်ဝႃႈၶႂ်ႉ ၵမ်ႇလွႆႈတီႈ ၵၼ်တႃႇတေထၢမ်းယူႇတူလ်း။

17) ပေႃးတိုဝ်ႉၸိူၵ်ႈ လွင်ႈသိုဝ်ႈယူဝ်းႁပ်ႉမႃးထိုင် ထုၵ်ႇလႆႈၵဝ်လွၵ်ႉမႃႇၶႁပ်ႉ ၸိူတ်းပဵၼ်ၼိူင်ႈလၢၵ်ႈၶၢၵ်ႈသေ လွၵ်ႉတိုဝ်းၵိုဝ်ႈ။

18) ၸူဝ်းပၢၼ်သုင်ၵူႉၵေႃႈ ၸႂ်ႁဝ်းယႃႇပၼ်ၽိူၼ်ႇသုင်။

19) လူႉသုမ်းလၵႃႉလူႉသုမ်းၼႆႉ ၶမ်ႇၸႂ်တူၼ်ႈတူဝ်ႁူၼ်းႁဝ်း လူႉၵိၵ်းၼႆႉ ၶေႃႈလႆႈ လိူဝ်ပိူၼ်ႈ၊ သုမ်းသေပိူၼ်ႈယဝ်ႉၵူဝ်ႈ။

20) တွၼ်ႈတႃႇတၢင်းႁၵ်ႉလႆႈမၢဝ်ႇ၊ ၶၢင်းသၢဝ်ၵွၼ်ႇ၊ သေငလႈ တူဝ်ၸိုင်ႈတႆးတႆး ၵၢၼ်ဝၢႆႈၼႆႉ ၵမ်ႉ၊ၸုမ်ႈၵၢၼ်လီၵၢဝ်ႇၶိုင်ႇ၊ၶုၼ်းမုၼ်၊ ပဵၼ်လႆးၵမ်ႉ၊လၵ်းလီ ႁွမ်းၵူဝ်ႈ။

21) ၵႃးၸူဝ်းတိုၵ်ႉမီး လွင်ႈၶပေႉသွၼ်၊ပွင်၊ၸိုၵ်ၼၼ်ယူ၊ၶၼ် မိတ်ႉတႃႇ၊ၵၢၼ်ဝႃး ၶၼ်ၵေႃႈ တိုၵ်ႉတေမီးယူ၊ႁူးၶၢဝ်း။

22) တႃႇ၊ၵပ်းသိုပ်၊တိတ်းတေႃႇ လီၼ်ႈၵေႃႉၵၼ် ႁဵတ်းပဵၼ်ၵူလ်းလီၵၼ်ၶၼ် တၢင်းယုမ်ႇၼႆႉ ပဵၼ်ငဝ်ႈၶၢမ်၊ပိုၼ်ႈလူင်ၵူဝ်ႈ။

23) တၢင်းလင်တေႃးသလူင်ႁဝ်းၼႆႉ တိုၼ်းမီး၊ တိုၼ်းႁိုတ်း တၢင်းၽိတ်းလူင်ႁဝ်း ယူ၊တႃႇသေ၊။

■ ■ ■

“ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ်”ၼႆႉ ပိၼ်ႇၽႃႇ Any Way ၵၼ်ယၢမ်ႈလူၺ်ႈၵၢၼ်ႇမႃး မိူဝ်ႈပီၼ်ပၢၼ် လုၵ်ႈၵျိၼ်းလၼ့်လွမ်ၼၼ့်ယဝ့်။ မိူဝ်ႈၽွင်းၼၼ့် ႁူလ်းႁူႉဝႃႈ ၼိမ့်ၼႆႉႁွလ်းသေတႃႉ ၵမ်ႈ ႁူႉတီႈပွင်ႈမၼ်းမႃးလီလီ။ လႆႈလၢတ်းၽေႃႈမႃး သိပ်းပီးပႆႇပႆႇ ယဝ့်ၵၢၼ်သွၼ်ၵျိၼ်းၼင်ႈ လၼ့်လွမ်သေ လႆႈမႃးသဝ်းသၢင်ႈ ၼင်ႈၼူင်းႁူၼ်းလူင်ၼႆႉ လင်ႇႁူႉတီႈပွင်ႇမၼ်းမႃးလီလီ ယဝ့်။ တေႃႈလိဝ်ၸဝ့် လႆႈဝႃႈ တူဝ်ထူပ်းၵေႃႈ ၼင်ႇထုၵ်ႇလီမီးၼၼ့် မီးမႃးယဝ့်။ ၵွႆးတိၼ် ၼိူဝ်ႁွင်းလင်ၵေႃႈ ၼင်ႇထုၵ်ႇလီမီး မီးမႃးယဝ့်။ မိူဝ်းၼႄႈ တေလႆႈတင်းတူဝ် ထူပ်းသင်ထိုင်ႈ၊ တေလႆႈၵွႆးတိၼ်ၽႂ်ထိုင်ႈၵၼ်ဝႃႈၼၼ့် ဝူၼ့်ဝူၼ့်သေ ၸွႆးတိုၼ်ႇတိုၼ်ႈ တေႃႈၵိုဝ်ႈ။ ၵမ်ႇဝႃႈၼၼ်ၼႄႇ? ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ် လိုၼ်ႇၼီးၶတ်းၸႂ် သိုပ်ႇပႆႇလွႆးလွႆးယူႇ ၼိူဝ်သိၼ်ႈတၢင်းလူင်ၼႆႉ။

ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ်

- ႁူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ ၵမ်ႇၽွၼ်ႇဝူၼ့်သွၼ်ႇ၊ ထတ်းသၢင်ႈ လွင်းတၢင်းၼလႈ ယွၼ့်တၢင်းမၼ်းသေ ႁွလ်းတူလ်းပုၼ်ႈသုၼ်ႇလိဝ်ႁွလ်း ၼႆသေတႃႉ ၵေႃႈ ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ် ႁၵ့်ၽွမ်ၶဝ်ၼလႈ။

- ပေႃးမိူင်းၵျိတ်းလွင်ႈလီလိူင် ႁူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ တေထၢင်ႇဝႃႈ မိူင်းတိုၼ်းမီး လွင်ႈလပ့်ဝႆႉ တၢင်းလင်မိူင်း ၼႆသေတႃႉၵေႃႈ ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ် ၵျိတ်းလွင်ႈလီ ႁွလ်းၼလႈ။

- မိူဝ်ႈမိူင်းၵွင်ႇပေႃႈလိူင် တေလႆႈၵူလ်းၵေႃႉ ၵၼ်ပွမ်သေၵမ်ႇၵႃး တေလႆႈ ပႃးၽူႈၼ်ၶၼ်ၵၼ်လိတ်ႈလၢင်ႇႁွၼ်ႇၵူဝ်ႈ ႁူလ်းသေတႃႉၵေႃႈ ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ် ၵျိတ်းၵွႆႈၵွင်ႇပေႃႈၼလႈ။

- ပေႃးၵျိတ်းသၢင်ႈလွမ်း သိုဝ်ႈသိုဝ်ႈယူဝ်းယူဝ်းၼလႈ တိၵ်ႇတိၵ်ႇလိင်းလိင်း လိူင် ႁူၼ်းၵေႃႈလင်းမိူင်းတေၼမ်ယူႇ သေတႃႉၵေႃႈ ပီၼ်ၵိူဝ်ပီၼ် သိုဝ်ႈ ယူဝ်း၊ တိၵ်ႇလိင်းၼလႈ။

- မိူဝ်ႈၼၼ်ႉ ၵၢၼ်လီ တၢင်းလီ ၵၢၼ်မႂ်ႇႁဵတ်းသၢင်ႈဝႆႉၼၼ်ႉ ပေႃးၽဵဝ် မိူဝ်ႈၼႃႈလိုင် ပိူၼ်ႈပေႃးလိုမ်းပႅတ်ႈယဝ်ႉ ၼႆသေတႃႉၵေႃႈ ပၼ်ႁူဝ်ပၼ် ႁဵတ်းလွင်ႈလီငလႈ။

- ႁူၼ်းၼိုၵ်ႉတွၼ်း ၵၢၼ်လီထိုၵ်ႈၶပ်ႉယမ် လိူဝ်းၵၢၼ်မီးပႆ,လႃႉ ငလႈ တၢင်းဝူၼ်ႉၵၢင်ႈယႂ်ႇ,ၼႆႉ ၵ့ႆလႆႈၶၢမ်,ႁူၼ်းၵၢၼ်ၶမ်ႉလႅပ်ႉတႃႈလႆၶဝ် ၵၢဝ် တႆပႅတ်ႈ ၼႆသေတႃႉၵေႃႈ ပၼ်ႁူဝ်ပၼ် ဝူၼ်ႉလိုၵ်ႉလိုၵ်ႉ ယႂ်ႇ,ယႂ်ႇ,ၵၢင်ႈၵၢင်ႈ သေႁဵတ်းသၢင်ႈငလႈ။

- ႁူၼ်းႁဝ်းၼႆႉ သၢင်,ႁၢင်းလႆႈလႅၵ်ႈ ႁူၼ်းလိူဝ်းလူဝ်းပၢၼ်တူၵ်းတႅမ်ႇ, သေ ငလႈ ၵ့ငလႈႁပ်ႉထွမ်,ၵၢမ်းႁူၼ်းမၢၵ်ႈမီးလီပၼ်ႁွႆးၶင်,ၵဝ်, ၼႆသေ တႃႉၵေႃႈ ပၼ်ႁူဝ်ပၼ် လွႆႈထႅမ်ႁူၼ်းလိူဝ်းလူဝ်းပၢၼ်လႆႈတူၵ်းတႅမ်ႇ, သေၵမ်း။

- ၵၢၼ်မႂ်ႇလႆႈၵၢဝ် ၶၢဝ်းယၢမ်း ပီးယၢဝ်းၶၢဝ်းႁူင်သေ ၵေႃႉ,သၢင်ႈမႄးၶၼ်ႉ လၢင်းလႆႈႁူၼ်,ပင်းလူႉလဵဝ်ၵူႈ ၶေႃးၶၢဝ်းတၢင်း ၶမ်ႈမိုၼ်းၶိုင်ႈႁွႆး သေတႃႉၵေႃႈ ပၼ်ႁူဝ်ပၼ် ၶတ်းလႆႈၵေႃႉ,သၢင်ႈငလႈ။

- ယိုၼ်ႈမႄၵ်,တၢင်းလီလွင်ႈၼမ်ႉ ၵၢၼ်မီးတီႈမႂ်ႇၼၼ်ႉ တႃႉ,ပုၼ်ႈၼူင်းႁူၼ်း ငလႈ။ ၽွင်းယၢမ်းၼၼ်ႉ မႂ်ႇတေလႆႈၶၢမ်, ပိူၼ်ႈပိတ်ႉပမ်းၼွၵ်ႈမႂ်ႇ ၼႆသေတႃႉၵေႃႈ ပၼ်ႁူဝ်ပၼ် ယိုၼ်ႈမႄၵ်,တၢင်းလီလွင်ႈၼမ်ႉ ၵၢၼ်မီး တီႈမႂ်ႇၼၼ်ႉႁွႆးငလႈ။

■ ■ ■

လႆႈႁၼ်ပၢၼ်ၵူၼ်းၶမ်ႇဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆၼႆႉ လွင်ႈၶိူင်ႈတႃႇ လွင်ႈလူဝ်ႇၼႆႉ၊ တၢင်းႁၢင်း လီၵႄမ်းတႃႇ ၼႄႈ ၼိူင်ႈလွၵ်ႈၼိူတ်းၵၢပ်ႈၼၼ်ႉ ၶမ်ႇလိူဝ်တိူဝ်းမႃးသေတႃႇ ၼၢဝ်းယၢမ်း၊ ၽိုင်ႈယၢမ်ႈတူၼ်တူဝ် ၼႄႈ ၽၼ်ယိူင်းဢၢၼ်း လိူဝ်းၼႆႉၼႄႉ ၵေႃႇမၢင်ၶႃႈ၊ ႁူးမိူဝ်ႈႁူး ဝၼ်းယဝ်ႉ။ ၵဝ်ၼႃႈၼႄႉ လွမ်တိုၼ်းမွင်း ႁူၼ်းၶမ်ႇဝၼ်းမိူဝ်ႈၼႆႉ ယႃႇၵူႈပၢၼ်ၽွင်းၶမ်ႇ၊ ၼဝ် သုမ်းပီတ်းလၢႆလၢႆၼႆႉ ႁွလ်းယဝ်ႉ။ The Rues For Being Human ဢၼ် Cherie Carter Scoot တႅမ်ႈဝႆႉၶၢၼ်ႉ တေလၢင်းပၼ် ပိုၼ်ႉႁူႉၼိုင်ႈဢၼ်ဢၼ်ယူႇ။

ၽိုင်ႈပိူင်လူဝ်ႈပၢၼ်

01) မ်ႈတိုၼ်းတေလႆႈႁပ်ႉဢဝ် တူဝ်ၼိင်းမ်ႈ

ၽၢင်ၵျၢင်းတူဝ်ၼိင်းဢၼ်မ်ႈလႆႈႁပ်ႉဝႆႉၶၢၼ်ႉ မ်ႈဢမ်ႇမီးသုၼ်ႇလိူၵ်ႈ။ မ်ႈလႆႈ လွၵ်ႈၵေႃးယဝ်ႉ ဢမ်ႇလႆႈလွၵ်ႈၵေႃးယႃႇ တေႃႇလူဝ်းပၢၼ်မ်ႈ သုတ်းသိင်ႈၶႃႇ ၶၢၼ်ႉ တိုၼ်းပိၼ်တူဝ်ၼိင်းမ်ႈႁွလ်းယဝ်ႉလူး။

02) မ်ႈတိုၼ်းတေလႆႈ လီပ်းၵျၼ်းၵၼ်းသွၼ်

မ်ႈတိုၼ်းတေလႆႈၼိုၼ်ႈသွၼ်ၵျၼ်း ၶၼ်ႈႁူင်းၵျၼ်းဢၼ်ႁွင့်လိုဝ်ႈဝႃႈ လူဝ်း ပၢၼ်လူင်ၶႆႉယဝ်ႉ။ ၵၼ်းသွၼ်ၶႆႉ မ်ႈလႆႈလွၵ်ႈၵေႃးယဝ်ႉ ဢမ်ႇလႆႈလွၵ်ႈၵေႃးယႃႇ၊ မ်ႈပူၼ်ႉဝႃႈ ဢမ်ႇၵိဝ်ႇၵႂႃႇသင်၊ ဢမ်ႇလႆႈလွင်ႈ၊ ပိတ်းလၢႆးၶႆသေတႃႇ မ်ႈတိုၼ်း တေလႆႈၼိုၼ်ႈႁူင်းၵျၼ်းလူင်ၶႆႉ ႁူးဝၼ်းယဝ်ႉ။ မ်ႈတိုၼ်းတေလႆႈၵျၼ်းႁူႉဢဝ် သုၼ်ႇတိုဝ်ႉတၢင်းၼႄႈ တွၼ်းသွၼ်တီႈမၼ်းဢိူဝ်ႈ။

03) မႂ်းတိုၼ်းတေလႆႈႁပ်ႉဢဝ် တူဝ်ၼိူင်းမႂ်း

လွင်ႈႁူၼ်းမုၼ်းၼိုၼ်းယႂ်ႉ,ဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပိၼ်ႇၽွၼ်းလႆႈ ဢၼ်မႂ်းလုၵ်ႉတီႈ ၵၢၼ် ႁဵတ်းၸၢမ်းႁဵတ်းတူၺ်း ဢမ်ႇၼၼ် ႁဵတ်းတၢင်းၽိတ်းၼၼ်ႇမႃးႁႂ်ႈ။ ၼင်ႇ ဝႃႈ ပေႃးဢမ်ႇႁဵတ်းတူၺ်း တေဢမ်ႇႁူႉတၢင်းၽိတ်း ပေႃးဢမ်ႇၽိတ်းၼိုင် တေႁဵတ်းႁိုဝ်ႁူႉတၢင်းမၢၼ်ႇမႅၼ်ႈ,ၼၼ်ႇၼႄႉ။

04) ၵႃးလူဝ်ႇပႆႇႁဵၼ်းဢဝ်တွၼ်းသွၼ်ၼၼ်ႉ မႂ်းတေလႆႈပၼ်ႇတူင်ႇယူႇႁႂ်ႈ

ၵႃးလူဝ်ႇမႂ်းပႆႇႁဵၼ်းဢဝ် ႁႂ်ႈႁူႉပွင်ႈၸႅင်ႈလႅင်းၼၼ်ႇ တၢင်းၽိတ်းလူင်ၼႆႉ တေပၼ်ႇတူင်ႈယူႇတိၵ်းတိၵ်းႁႂ်ႈ။ ပေႃးႁဵၼ်းႁူႉၸႅင်ႈလႅင်းၼိူဝ် တၢင်း ၽိတ်းလူင်ၼႆႉယဝ်ႉၵေႃႈ မႂ်းၼိုၼ်းတေလႆႈသိုပ်ႇႁဵၼ်းဢဝ် တွၼ်းသွၼ် ဢၼ် မႂ်ႇ,မႂ်ႇ,ထႅင်ႈႁႂ်ႈ,ၵူိဝ်ႈ။

05) တွၼ်းသွၼ်ၼၼ်ႉ တေလႆႈလႅပ်ႈႁဵၼ်းဢဝ် ဢမ်ႇ,သုတ်းဢမ်ႇ,ဝႆး

ၼိုင်းလူဝ်းပၢၼ်ၼၼ်ႉ ပွတ်းၵွၼ်ႇ,ၸႅင်ႇ,လႂ်ၵေႃႈ "ဢမ်ႇ,မီးတွၼ်းသွၼ်" ဢၼ် ဝႃႈၼၼ်ႉ တိုၼ်းဢမ်ႇ,မီး။ ပေႃးတေ တိုၵ်ႉၼီးလႂ်ယူႇ,ၼႄႈ တွၼ်းသွၼ် ဢၼ်တေ လႆႈလႅပ်ႈႁဵၼ်းၼၼ်ႉ တိုၼ်းမီးဝႆႉယူႇ,ဢမ်ႇ,ႁၢင်ႉ။

06) "တီႈၼၼ်ႉ" ၼၼ်ႉ ဢမ်ႇ,ႁွၼ်,ၼႅမ်ႉတူဝ်းလူဝ်သေ "တီႈၼႆႉ"

ထၢင်,တေလီလူဝ်ၼလႈ ၼွႆႉႁႂ်, "တီႈၼၼ်ႉ" ယဝ်ႉ "တီႈၼႆႉ" သမ်ႉတေလီ လူဝ်တွၼ်း။ ပေႃးၽိုဝ်မႃး "တီႈၼႆႉ" ယဝ်ႉ "တီႈၼၼ်ႉ" သမ်ႉၼႅင်းတေလီ လူဝ်တွၼ်းယဝ်ႉ။ ပေႃးလူင်ႉၼၼ်ႉ တီႈဢၼ်တေယိပ်းၵႅၼ်,မၼ်းႁိမ်းလႆႈ ၼၼ်ႉ တေပိၼ်တီႈလႂ်။ ၼင်,ဝႃႈ "တီႈၼၼ်ႉ" ၵေႃႈယဝ်ႉ "တီႈပုၼ်ႉ" ၵေႃႈလီ မၼ်းတေ ဢမ်ႇ,ႁွၼ်,တွၼ်ႉၼိုၵ်ႉတွၼ်း ၼႅမ်ႉလႅပ်ႈသေ ဢၼ်မႂ်းၽိုဝ်ယူႇ,ဝႆႉ၊ ဢၼ်မႂ်းလုၵ်းမၼ်းယူႇ,ဝႆႉ၊ ဢၼ်မႂ်းသၢင်ႈသဝ်းယူႇ,ဝႆႉ ဢၼ်ဝႃႈ "တီႈၼႆႉ" ၼႆၼၼ်ႉယဝ်ႈ။ ၼင်,ဝႃႈ တွင်းဝႆႉၼလႈ "There" is no better then "here". ၼႆဝႃႉ။

07) “ပိူၼ်ႈ” ၵၼ်ဝႆႉၼႄႇ မိူၼ်ၼင်ႇ ၼမ်ႉၸၢင်ႉ ၼမ်ႉသူႇ ၵၼ်မႄႈႁဵတ်းမၢၼ်ႇၸိူဝ်းၼၼ်ႉ

မၼ်းၼၼ်ႉ ပိူၼ်ႈလႅင်းမိူင်းႁႃး၊ ႁၵ်ႉပိူင်းမိူင်းႁႃး ၵၼ်ဝႆႉၼႄႇ မီးတီႈ မိူင်းႁၵ်ႉပိူင်းၶဝ်၊ မိူင်းလႅင်းၶဝ်ၸိူဝ်းပႃးၵူႈလူင်ႉ။

08) မိူင်းတႆးမိူင်းၵူႈ ၵဝ်ႇၵၢင်ႇ လူဝ်းပၢၼ်ႇလိူင်းၸုဝ်ႈ ၵၼ်ဝႆႉၼႄႇ မီးတီႈမိူင်းပႃး

တႆ, တႆးလုမ်း, သၢၼ်ႈလူဝ်းပၢၼ်ႇမိူင်းၸိူဝ်း ၼိူင်ႈၼုၵ်း ငဝ်ႈငႃႈ၊ ၵွင်းလၢင်း တၢင်းမူတ်း မီးၶွင်းမိုဝ်းမိူင်းပႃး။ မိူင်းတႆးလွင်ႈတိုဝ်းလိူင်ႇၸုဝ်ႈ ၵၼ်ဝႆႉၼႄႇ မီးတီႈမိူင်းပႃး။ တႆး, ၼင်ႇ, ၼၼ်ႉ “တၢင်းလိူၵ်ႈ” ၵၼ်ဝႆႉၼႄႇ ၵေႃႈ မီးၶွင်း မိူင်းပႃးၼင်ႇ, ႁဝ်ႉ။

09) ၶေႃးတွပ်ႈမိူင်းၼႆႉ မီးၶွင်းမိူင်းပႃး

ယႃႈ, ပေႃးထၢမ်ၶေႃးထၢမ်ထိုင် ၼူင်းႁူၼ်း။ ၶေႃးတွပ်ႈလူဝ်းပၢၼ်ႇလူင်တၢင်း သိင်ႈၼႆႉ မီးၶွင်းတူၼ်တူဝ်မိူင်းပႃး။ ၵၼ်မႄႈထုၵ်ႇ, ၵွတ်းၼႃႇ တႃႇတူလႆး၊ ႁူထွမ်, ယဝ်ႇၵေႃႈ ပဵၼ် ယူမ်ႇ, ယမ်ၸိူဝ်းၵူႈလူင်ႉ။

10) ထိုင်ဝၼ်းၼႆႉမႃး မိူင်းတႆးလႆႈလပ်းတႃႇ ပွႆးၶေႃႈ လူင်လိူမ်းပိူတ်ႈ လိူဝ်းၼႆႉ မူတ်းမူတ်းယူႇ, ႁဝ်ႉ။

■ ■ ■

ပီးလ်ၵဵတ်ႉ (Bill Gates) ၶႆႈပိၼ် ၽူႈလိုၵ်ႈသိၼ်လိုဝ်းယႂ်ႇ၊ ၽူႈမၢၵ်ႈမီး ထီႉၶိုင်ႈ ၶွင်ႈလုမ်ႈၽႃႇၶႆႈယဝ်ႉ။ ၵိူတ်ႇႁၢၼ်ၶေႈမိူဝ်ႈ ပီး 1955 ၶၢဝ်း၊ လိူၼ် October 28 ဝၼ်း တီႈမိူင်းယူႇၵဵတ်ႉသ် (US) သေ ၼူင်းသၢင်ႈ OS (Operating System) လိုၵ်ႈႁွင်ႉဝႃႈ Windows ဢၼ်လႆႈၸႂ်ႉတိုဝ်းၶွင်ႈၶွမ်းၽိဝ်းတိူဝ်း (Computer) ပၢၼ်ယၢမ်းမိူဝ်ႈ လီဝ်ယဝ်ႉ။ ဢၼ်ၼႆႉသေ ၵမ်ႉၵႃး ပႃႈၼေတႃႇတၢင်ႇ Bill & Melinda Gates Foundation (ၵဝ့်ငဝ်ႈလုမ်း ပီးလ် လႄႈ မိူလ်လိၼ်းတႃးၵဵတ်ႉ) သေ လူႇတၢၼ်း ၸွႆႈထႅမ် ပူၵ်းပွင် ပႃးပႆႇလၢႆႈ လႄႈ ပႃးယူႇလီ တီႈလိုင်ႈမိူင်း လိုဝ်းၵမ်ႉမီး တၢင်းၼိုၼ်ႈယႃႇႁၢၼ်ႈမၼ်းၶၼ် တေႃႇဝၼ်းမိူဝ်ႈလီဝ်ႈဝႆႉႁႂ်ႉယဝ်ႉ။

ၵႂၢမ်း ပီးလ်ၵဵတ်ႉ လၢတ်ႈ 11 ၶေႃႈ

01) လူဝ်းပၢၼ်ႁူၼ်းၶႆႈ ၵမ်ႉတွၼ်ႈၽိူင်ႉၽိူၼ်ႈသေပွၵ်ႈ၊ ႁပ်ႈၶႆႈလႄႈ ၶတ်းၸႂ်သေႁဵတ်းၵၢၼ်လႄႈ။

02) ၼူင်းၵၢင်လူင်ၶႆႈ တေၵမ်ႉမႃး ၶပ်ႉယမ်သေ မၵ်းမၼ်ႈမႄႈ။ ထတ်းသၢင်ႈ လွင်ႈၼုၵ်ႉႁၼ်ထဝ်ႈၵဝ်ႉသေ ႁဵတ်းႁႂ်ႈမီးၶမ်ႉတွၼ်း ၶိုင်ႈဢၼ်ဢၼ်သေ ထၢင်ႉမုင်ႉမွင်းတီႈ ၼူင်းၵၢင်လူင်ၶႆႈလႄႈ။

03) ယဝ်ႉႁူင်းႁဵၼ်းသေ လႆႈႁပ်ႉထၼ်ႇၼူးလူင်မႃးၵေႃႈ တေၵမ်ႉလႆႈငိၼ်းလိူၼ် ယႂ်ႉယႂ်ႉၶမ်ၶမ်ၵမ်းလီဝ်လေႃႉ။ တေၵမ်ႉၵိုင်ႇၵၢင်ႇ လႆႈယိပ်းၽူၼ်းမိုဝ်းထိုဝ် သေ ပဵၼ်ၽူႈထတ်းပွင် ၶွင်ႈၼၢင်ႉၵၢၼ်ၶၼ်ႇလေႃႉ။ တႃႉပဵၼ်တင်းသွင်ဢၼ် ၶၼ်ႇ တေလႆႈလိူၼ်ႉၶတ်းၸႂ်ၵၢၼ် ထၢင်ႉပဵၼ်လႆႈၵူဝ်ႈ။

04) ပေႃးမႆႈထၢင်ႉဝႃႈ မေႃသွၼ်လိူဝ်းၶႆႈ ႁၢႆႉၶေႃႈၶႂ်ႈ ဝၼ်းမႆႈပဵၼ် ၽူႈၵွၼ်ႁူဝ် ၼွမ်းပၼီး ၶိုင်ႈဢၼ်ဢၼ်မႃးလိူင် မႆႈတေႁူႉၶမ်ႉတွၼ်းမၼ်းယူႇ။ ၽူႈ ၵွၼ်ႁူဝ်ဢၼ်ဝႃႈၶႆႈ ၵမ်ႉတွၼ်ႈႁႂ်ႉဝႆႉၶၢဝ်ႈ ၶိူဝ်ၶေႃႈၵၢၼ်မၼ်းသေပွၵ်ႈ။

05) ႁွပ်ႈမႂ်းလႆႈၵိၼ်တႃးၵၢၼ် တီႈလၢၼ်ႇၶႃႇ ႁၢမ်ႇပၵႃး (Hamburger) ၼလႈ ယႃႇ ထၢင်ႇတူဝ်ၸဝ်ႈၵဝ်ႇ ၶမ်ႇလႆႈလွင်ႈသေၵိတ်း။ ပူႇမွၼ်ႇၶေႃးယႃးမႂ်းလိူဝ်းၶႅၵ်ႇ တေပိုတ်ႇတီႈပွင်ႇၶၢဝ်ႇၵၢၼ်ၶႅၵ်ႇဝႃး ပိၼ် “သုၼ်ႇ” ၶႆႇႁွၼ်ႇၵိူဝ်ႈ။

06) တေႃႇထိုင်ယၢမ်းၶႅၵ်ႇ မႂ်းၶမ်ႇပိၼ်သင်မႃးၶႅၵ်ႇ ၶမ်ႇလၢႆး တၢင်းၽိတ်းပေႃး ၼမႈမႂ်းယဝ့်။ ႁူလ်းၵႃး ယႃႇႁုမ်ႇလၢႆလမ်ယူႇ ၶၢဝ်ႇတၢင်းၽိတ်းမႂ်းၶႅၵ်ႇယူႇ။ လိပ်ႈၵၼ်းၶၢဝ် တီႈတၢင်းၽိတ်းၶႅၵ်ႇ ၵမ်းလိဝ်ၼလႈ။

07) မိူဝ်ႈမႂ်းပႆႇႁိုတ်ႇမႃးၶႅၵ်ႇ ပေႃးၼမႈမႂ်းၶႅၵ်ႇ ၶမ်ႇမိုင်ငဝ်ယူႇမိူၼ်ၶႆႇ။ တေႃးလိဝ် ၼဝ်လႆႈမိုင်ငဝ်ယူႇၶႅၵ်ႇ ႁွပ်ႈၼဝ် ႁုမ်ႇလႆႈမိုင့်ႁႃငိုၼ်းလၢႆႉထႃႇ၊ တႃႇမႂ်း၊ ႁုမ်ႇ လႆႈသၵ့်ၼူဝ်းလိင်းပၼ်မႂ်း၊ ႁုမ်ႇလႆႈထွမ်ႇပၼ် ႁၢမ်းလူမ်းလူင် ၶၼ်မႂ်း လၢတ်ႈမိၼ်ႈလွင်ႈမႂ်းၵတ့်မိၼ်ႇ ထႃႉႁႃႇလိူဝ်းၶႅၵ်ႇယဝ့်။ ႁွပ်ႈၶႆၼလႈ လူဝ်းပႆႇ ၼိုၼ်းၼမးႁုမ်းလုမ်းလၢး ထူၼ်ႇမႂ်ႇ ၶၼ်ပေႃးၼမႈမႂ်း ၵိတ်းၵႂ်ႈလူႉလိဝ်ၶႅၵ်ႇ ၵိတ်းၵႂ်ႈ ၽေႈႁူမ်ႈၼူဝ်းၶွၼ်းတီႈၶွၼ်းမႂ်း မူတ်းသုၵ်ႈၵွၼ်တင်းၼလႈ။

08) ၶႂ်းႁူင်းၵၢၼ်းၶႅၵ်ႇ တေမီး ၵေႃႇၵွင်ႇပေႇ ၼလႈ ၵေႃႇတူၵ်းသုမ်းၵိူဝ်ႈ။ ၶႂ်းလူဝ်း ပၢၼ်ၼတ့ ၶမ်ႇမီးၶငေႇၶၼ်ႇ။ ၶႂ်းႁူင်းၵၢၼ်းၼတ့ တေပၼ်မႂ်း သုၼ်ႇၶၼ် ထၢင်းၼိုၼ်းၼမးသေ ႁႃၼိုၼ်း ၼေႃးတွပ်ႈၶၼ်မၢၼ်ႇမိၼ်ႈ၊ ၶႂ်းလူဝ်းပၢၼ် ၼတ့ ၶမ်ႇမီးမိူၼ်ၶငေႇၶၼ်ႇ။

09) လိူင်းၶၼ်ၶေၶႅၵ်းငဝ်းတူင့်ၶႅၵ်ႇ ၶမ်ႇလၢႆး လူဝ်းပၢၼ်လူင်တေႃႇတေႃႇ။ ၶႂ်း လူဝ်းပၢၼ်တေႃႇတေႃႇၼတ့ ၽူႈလႆၽႂ်သေၶမ်ႇဝႃး လႆႈႁွင်လင်ဝၢင်းပိတ်ႈ လၢၼ်ႇၼေႃႇၽၼ်ၽီး (Coffee)သေ ၼဝ်ႈလူးၼၢင်ႇၵၢၼ်ယဝ့် ၵိတ်းၵၢၼ်ယဝ့်။

10) ၶပေႇယမ်ထိုင် ၽူႈသူၼ်လၢႆၵၢၼ်လိပ်ႈၵၼ်း၊ လိူဝ်းၽူႈၼတ်းလၢႆလိၵ်ႈ ၶႂ်းႁွင်ႈ ၵၼ်းမႂ်းၶႅၵ်ႇၼလႈ။ ဝၼ်းၶိုင်ႈမႃး ယူဝ်မႂ်းတေလႆႈၵိတ်းၵၢၼ် တႂ်ႈမၼ်းႁိူဝ် ၶမ်ႇႁူႉ။

11) ၶႂ်းလူဝ်းပၢၼ်ၶႅၵ်ႇ ၶမ်ႇမၵ်းမၼ်းဝႂ်ႇ ၼၢဝ်းယၢမ်းတႃႇလႆႈလိပ်ႈၵၼ်း။ ၶမ်းမီး ဝၼ်းလိူဝ်း။ ထဝ်းပေႃးလိင့်ၶေႃးၵၢၼ်ၵေႃႇလၢႆၵေႃး တေၶမ်ႇမႃးႁူပ့်ငိပၼ် တႃႇမႂ်း။ ထင်ႇဝႃး လၢႆႉတိူဝ်းၼၢဝ်းယၢမ်းတၼ်း မႂ်းၶႅၵ်ႇၼလႈ။

■ ■ ■

မူဝ်ႊယၢၼ်ႊ(Mo Yan) ၼႆႉပဵၼ် ၸၢဝ်းၶိူဝ်းၶႄႇ၊ ႁူၼ်းမိူင်းၶႄႇယဝ်ႉ ၵိူတ်ႇမိူဝ်ႈ ပီႊ 1955 ၶီႈ၊ လိူၼ် February 17 ဝၼ်း သေ ပဵၼ်လုၵ်ႈပေႃႈႁႆးၶမႃႈၶေႃးႁွႆး။ မၼ်းလဵပ်ႈၼႆႉ လႆႈလၼ်ႈလိၵ်ႈ Master of Literature and Art တီႈလၼ်ႈလွမ် Beijing Normal University သေ တႅမ်ႈလိၵ်ႈပွင်၊ ၸိူင်းပွတ်း လႄႈ ႁွၵ်ႈမႃးတင်းၼမ်။ ၽဵဝ်မႃး ပီႊ 2012 ၶီႈ၊ လိူၼ် October 11 ဝၼ်းၼၼ်ႉ မူဝ်ႊယၢၼ်ႊ လႆႈႁပ်ႉသူးလၢႆႈၶူဝ်း ၼပႄလ်ၽႃႇလိၵ်ႈလၢႆး (Nobel Prize in Literature) ယဝ်ႉ ပဵၼ်ၵေႃႉထီႉသုတ်း ၵၼ်လႆႈသူး ၼႂ်းၸိူင်းမိူင်းၶႄႇၼၼ်ႉယဝ်ႉ။ လိၵ်ႈၵၼ်မၼ်းလဵပ်ႈ တႅမ်ႈမႃးၼႆႉ ၵမ်ႈ ၼမ် ၵိုင်ၼိူဝ် လွင်ႈတၢင်းၵၼ်တေႃႇတေႃႇ၊ ၵိုင်ၼိူဝ်တူဝ်ထူပ်းမၼ်း၊ လွင်ႈၽေဝၸူဝ်ႈ ပၢၼ်မၼ်း ပွတ်းၵႂၢမ်းတွၼ်ႈၶိုင်ႈ လႄႈ လွင်ႈႁူၼ်းၸၢဝ်းၶိူဝ်းၶႄႇ ၼၼ်းလႆႈႁူပ်ႉထူပ်း ယူႇၸိူဝ်းၼႆႉယဝ်ႉ။ ၸိုဝ်ႈပႆၢမ် မူဝ်ႊယၢၼ်ႊ (Mo Yan) ၵၼ်ဝႃႈၼႆႉ ပဵၼ်ၸိုဝ်ႈၶႄႇသေ တီႈပွင်ႇမၼ်းၶေႃႈပဵၼ် "ယႃႇပေလၢတ်ႈ" ၼႆယဝ်ႉ။ ပေႃးၶႂ်ႈႁူႉလွင်ႈမၼ်းၵႂၢင်ႈၵႂၢင်ႈၸိုင် ၼႄၼ်းတေႃႈ ၼႄႈလီပ်ႈႁႃၶၼ်းတူလႅၵ်ႈလႆႈၼိူဝ် http://en.m.wikipedia.org/wiki/Mo_Yan ယူႇၶေႃႈ။ "မူဝ်ႊယၢၼ်ႊလၢတ်ႈဝႃႈ" ၼႆၼႆႉၵေႃႈ လႆႈၵဵပ်းႁွမ်တွမ် မႃးၼႂ်းလိၵ်ႈ ၵၼ်မၼ်းလဵပ်ႈတႅမ်ႈမႃးသေ ၽႅၵ်ႇတွၼ်ႈထိုင် ႁူၼ်းၼမ်ႉႁဝ်းၼႄႁွၼ်း။

မူဝ်ႊယၢၼ်ႊလၢတ်ႈဝႃႈ

ၵဝ်ၼၢႈၼပ်ႉယမ် ႁူၼ်းသွင်သၢမ်း ...

ၼၢင်းယိင်း ၵၼ်ၼၢမ်ႇယၢပ်ႇလွမ်း ၵေႃႉပဵၼ်ၽူဝ်မၼ်းသေ လတ်းၽေႇ လူဝ်းပၢၼ် တင်းတုၵ်ႉၵိၼ်းၼၢၼ်လႄႈ မိူဝ်ႈတိုၵ်ႉၶုမ်ႇၼၼ်ႉ လႄႈ ႁူၼ်းလၢႆး ၵၼ်တိုၵ်ႉၽႄၵ်ႈလွမ်း ၵေႃႉပဵၼ်မေးမၼ်းသေ လတ်းၽေႇလူဝ်းပၢၼ် မူၼ်း မူၼ်းသိူဝ်းသိူဝ်း မိူဝ်ႈၼၢဝ်းမၢၵ်ႈမီးႁုမ်ႇထူၼ်ႈမႃးၼၼ်ႉ။

ၵဝ်ၶျႉၸဝႈပႆႈ ႁူၼ်းသွၼ်သိၼ်း ...

ႁူၼ်းၵၢၼ်မေမြႃးၵဝ်ၼေျးၵဝ်တႃ မိူဝ်ႈငဝ်းလႆးလီ လူမ်လွၵ်ႈငႆႈၶေႃးၼၼ်ႇ ငလႈ ႁူၼ်းၵၢၼ်မေငိူင်ႇငဝႈ မိူဝ်ႈငဝ်းလႆးသုၵ်ႇယုင်ႈ ထူပ်းတင်းယၢပ်ႇၽိုတ်ႇ ၼၼ်ႇ။

ၵဝ်ၶျႉၶုၵ်းလွၵ်ႈလႆႈ ႁူၼ်းသွင်သိၼ်း ...

ၼေႃႉႁွၵ်ႇ ၵၢၼ်လွႆႈထိၼ်ရူးလွင်ႈလွင်ႈ မိူဝ်ႈၽွင်းဂိၼ်းယၢပ်ႇလွၵ်ၼၼ်ႇ ငလႈ ၵူလ်းၼေႃႉ ၵၢၼ်သိူဝ်ႈယူဝ်း မီးၵတီသိၼ်တၢႆႇထႃ ၼိူဝ်ႁဝ်းၼၼ်ႇ။

ၵဝ်ၶျႉပၢၵ်ႈထိၼ် ႁူၼ်းသွင်သိၼ်း ...

ၼေႃႉၵၢၼ်ၽိုင်ႈယၢမ်ႈလူႉ ၼိူဝ်ပႆးၵၢၼ်ၼၼ်ႇ ငလႈ ၼေႃႉၵၢၼ်ၵၢမ်ႇမီးလွင်ႈ မၢၼ်ႇမိၼ်ႈ ၼိူဝ်ပႆးၵၢၼ်ၼၼ်ႇ။

ၵဝ်ၶျႉၵဝ်ပုၼ်ႈၽွၼ်း ၼိူဝ်ႁူၼ်းသွင်သိၼ်း ...

ၼေႃႉၵၢၼ် ႁိုတ်ႇမႈၵဝ်ၶျႉငလႈ ၼေႃႉၵၢၼ်ၵဝ်ၶျႉလႆႈႁိုတ်ႇ။

ၵဝ်ၶျႉ ဝွႆႇၵႈၶၼ် ၼိူဝ်ႁူၼ်းသွင်သိၼ်း ...

ၼေႃႉၵၢၼ် ၵဝ်တင်းလွၵ်ႈသေၶုၵ်းလွၵ်ႈလႆႈ ၵဝ်ၶျႉ ငလႈ ၼေႃႉၵၢၼ်ၶုၵ်းလွၵ်ႈလႆႈ ၵဝ်ၶျႉ တေႃႇတေႃႇ။

■ ■ ■

ဢမ်ႇလႆႈဝႃႈ မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇၼၼ်ႉၵွႆး၊ ပၢၼ်ယၢမ်းမိူဝ်ႈလဵဝ်ၼႆႉၵေႃႈ ၵူၼ်းသီႇၵေႃႉ ၼင်ႇၼင်းဢပုမ်ႇၵွၼ်ႇၼႆႉ တိုၼ်းမီးယူႇၵိူဝ်ႈ။ ၼင်းၵူၼ်းသီႇၵေႃႉၼၼ်ႉ ထဝ်ႈၵဝ်ႇမိူၼ် ၵေႃႉလႆႈ ဢၼ်ဝႃႈၼၼ်ႉၼႄ လူတူလႆးဢပုမ်ႇၵွၼ်ႇၵူဝ်ၼႆႉယဝ်ႉ ထင်ႇတီႈပႃးတၢင်းမၢၵ်း မၼ်း တူလႆးတူဝ်ထဝ်ႇၵဝ်ႇၼလႈၼႄႈ။ သျႃး ... ယဝ်ႉၵေႃႈ ယႃႇလၢတ်ႈၼၼ်ၽႂ်။ ၽိင်း ႁၢမ်း ဢၼ်ဝႃႈ "ၵေႃႉတိမ်ႈဢမ်ႇဢၢႆၵေႃႈယႃႇ ... ၵေႃး ပိၼ်းၼႆႉ ပိၼ်းၼႆႉ ... ၵေႃႉလူ တေဢၢႆ" ၼႆၼၼ်ႉ မႃးယွၼ်ႈၼင်းႁူႉယူႇၵိူဝ်ႈ ... ဢၢႆႈၵေႃႉ။

ၵူၼ်းသီႇၵေႃႉ

မိူဝ်ႈၵွၼ်ႇၵွၼ်ႇၼၼ်ႉ မီးၵူၼ်းသီႇၵေႃႉ၊ ၸိုဝ်ႈၶဝ်ၼႆႉပဵၼ်

- ၵူႈၵေႃႉ (Everybody)
- ၼိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႉ (Somebody)
- ၽႂ်သေဢမ်ႇဝႃႈ (Anybody)
- ဢမ်ႇမီးၽႂ် (Nobody) ၼႆဝႃႈ။

ထိုင်မႃးဝၼ်းၼိုင်ႈ မီးၵၢၼ်လမ်ႇလွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်းဢၼ်ၼိုင်ႈ။ "**ၵူႈၵေႃႉ**" ၼေႃႉပူၼ်ႉဝႃႈ "**ၼိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႉ**" တေႁဵတ်းယူႇ။ ၵၢၼ်လူင်ၼႆႉ "**ၽႂ်သေဢမ်ႇဝႃႈ**" ႁဵတ်းလႆႈယူႇသေတႃႉ "**ဢမ်ႇမီးၽႂ်**" တေႁဵတ်း။

"**ၼိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႉ**" သမ်ႉၸႂ်ႈလမ်သႆႈၵမ်ႇသေႉဝႃႈ ၼႆႉပိၼ်ၵၢၼ် "**ၵူႈၵေႃႉ**" လူး။ "**ၵူႈၵေႃႉ**" သမ်ႉပူၼ်ႉထိုင်ဝႃႈ ၵၢၼ်ၼႆႉ "**ၽႂ်သေဢမ်ႇဝႃႈ**" ႁဵတ်းလႆႈယူႇ။ ၵူၺ်းၵႃး "**ၵူႈၵေႃႉ**" တေဢမ်ႇႁဵတ်းဢၼ်ဝႃႈၼႆႉ "**ဢမ်ႇမီးၽႂ်**" ၽၢင်ႉမိၼ်ႈလႃး။

လိုၼ်းသုတ်းၼေ "**ၵူႈၵေႃႉ**" သမ်ႉၸိုမိူဝ်းတၢင်ႇတၢင်းၽိတ်းတေႃႇ "**ၼိုင်ႈၵေႃႉၵေႃႉ**" ႁွလ်းသေၼလႈ ၵၢၼ်ဢၼ်လမ်ႇလွင်ႈၼိုၵ်ႉတွၼ်း ဢၼ် "**ၵူႈၵေႃႉ**" ႁဵတ်းလႆႈၼၼ်ႉ "**ဢမ်ႇမီးၽႂ်**" တေႁဵတ်းသၢင်ႈႁူႉၼႆယဝ်ႉ။

ဢပုမ်ႇၵွၼ်ႇႁူဝ်ၼႆႉသုတ်းတီႈၼႆႉယဝ်ႉ။

■ ■ ■

ၵဝ်ႇတေလႆႈလတ်းပူၼ်ႉ ထၢတ်ႈၼႆႉ
ပွၵ်ႈလီဝ်ႇႁွၺ်း

ႁွပ်ႈၼႆ ...
တႃႇပုၼ်ႈၵဝ်ႇ ၸလႈ ပုၼ်ႈၼူင်းႁူၼ်း
လွင်ႈလီ ၵၢၼ်ၵဝ်ႇႁဵတ်းလႆႈ၊
လွင်ႈႁၵ်ႉပဵင်းၵုၼ်ႉလႄႈ ၵၢၼ်ၵဝ်ႇထၢင်းပၼ်လႆႈ၊
တင်းမူတ်း ... ႁႂ်ႈၵဝ်ၶႃႈ လႆႈယွၼ်းႁဵတ်းပၼ်သေၵမ်း
ယႃႇႁႂ်ႈၵဝ်လႆႈ ၼႃႈမိူဝ်ႈၼႃႈဝၼ်း
ယႃႇႁႂ်ႈၵဝ်လႆႈ ၽေႈပဵတ်ႈဝၢင်းပွႆႉ။

ႁွပ်ႈၵဝ်ႇတေၵမ်ႉထၢင်း ပႆသိၼ်ႈတၢင်းၼႆႉ
ထိုင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၼၼ်ႉယဝ်ႉ။

(Indian D.Cray)

ၵဝ်တေလႆႈလတ်းပူၼ်ႉ ထၢတ်ႈၼႆႉ
ပွၵ်ႈလႅဝ်ႁွၺ်း

ႁွပ်ႈၼႆ ...
တႃႈပုၼ်ႈၵဝ် ၸလႈ ပုၼ်ႈၼူင်းႁူၼ်း
လွင်ႈလီ ၵၢၼ်ၵဝ်ႁဵတ်းလႆႈ
လွင်ႈႁၢႆႉပႅင်းၵုၼ်ႉၼႆ
ၵၢၼ်ၵဝ်ထၢင်ႊပၼ်လႆႈ
တင်းမူတ်း ... ႁႂ်ႈၵဝ်ၶႃႈ
လႆႈယွၼ်းႁဵတ်းပၼ်သေၵမ်း
ယႃႇႁႂ်ႈၵဝ်လႆႈ ၵႂႃႇမိူဝ်ႈၵႂႃႇဝၼ်း
ယႃႇႁႂ်ႈၵဝ်လႆႈ ၽေႈပိတ်ႈဝၢင်းပွႆႉ

ႁွပ်ႈၵဝ်တေၵမ်ႉထၢင်း ပႆႇသဵၼ်ႈတၢင်းၼႆႉ
ထႅင်ႈပွၵ်ႈၶိုင်ႈၶၼ်ႉယဝ်ႉ။

(Indian D.Cray)